

VOLUME 6 ISSUE 5

MAY 2021

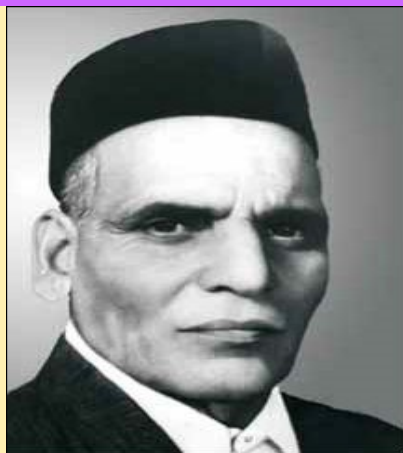
Progressive Education Society's

Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous)

Shivajinagar, Pune-411005, Maharashtra.

MODLIB *E-Bulletin of Library and Information Centre*

★ ★ ★ ★ ★
**Heartiest Congratulations to
Progressive Education Society, Pune-05
on 87th Year of Foundation**
★ ★ ★ ★ ★

Published by : Dr. Rajendra S. Zunjarrao, Principal, MCASC (Autonomous) , Shivajinagar, Pune-05.

Editor : Dr. Shantashree Sengupta, Librarian.

Editorial Assistant : Mrs. Sarika Sable

Website : <http://www.mcasclib.com/> ; E-mail: librarian@moderncollegepune.edu.in

Table of Contents

Sr. No.	Title	Page No.s
1	The Second Wave of Covid-19: Article by Honorable Prof. Dr. Gajanan Ekbote Sir	4
2	Work of Appreciation by Prof. Mrs. Jyotsna Ekbote Madam	5
3	87th Foundation Day Celebrations of Progressive Education Society	6 - 8
4	Celebrations of Maharashtra Day: 1st May 2021	9
5	Heartiest Congratulations - Prof. Narendra Naidu, Vice Principal, Faculty of Science - Prof. B.B.Yenage, Head, Department of Electronic Science - Prof. Pradnya Khalane, Head, Department of BBA (CA)	10
6	Report of the Institutional Repository@MCASC : May 2021	11
7	Events organised by NSS during May 2021 - NSS Volunteers working at Covid Care Centre - World No Tobacco Day	13 14
8	Events conducted by Library in May 2021 - Mahatma Basweshwar Jayanti - Anti Terrorism Day - Swantantrayveer Savarkar Jayanti - Ahilyabai Holkar Jayanti	15 16 17 18
9	Modern Achievements - Dr. Vaijayantimala Jadhav, Department of Marathi - Miss. Pooja Pawar, M.A. Marathi Student - Mr. Ajay Patange, Past Student, M. A. Marathi	20 - 23 24 25
10	Special Thanks of a student to Dr. Rajkumar Barmukh On the occasion of Mother's Day 2021	26
11	Newly added books in the Library	27
12	Newspaper Clippings	29 - 81
13	Condolence Messages - Shri. Appa Kamble, Ex-Laboratory Assistant - Shri. Dilip Khopkar, Ex-Registrar	82 83
14	Upcoming Events - June 2021	84

The Second Wave of Covid-19 : Honourable Prof. Dr. Gajanan Ekbote Sir

SUNDAY, MAY 9, 2021

WWW.FINANCIALEXPRESS.COM

14

FE SUNDAY

The second wave of Covid-19

ADVERTORIAL

Prof Dr Gajanan R. Ekbote, MS, MNAMS, Professor of Surgery, B J Medical College, Pune 411 001

CURRENTLY, the number of corona patients is increasing in India. Honble Health Minister of India has declared that there is a second wave of Corona in the State of Maharashtra. The second wave of corona epidemic has raised questions in the minds of many people. The public at large have some questions about the vaccine, we take against corona. Following are commonly asked questions and answers regarding second wave of corona and vaccination.

Is there a second wave of Corona in India?

The rate at which new patients are growing has to be compared with previous wave of Corona. It can be definitely said that the second wave of corona has arrived in India.

In September, 2020, the number of newly infected patients of Corona was about 25,000 per day. Will this number be the same in the second wave this year?

Yes, it is possible. This is due to carelessness and irresponsible behaviour of the people. The number of new patients in Pune on 25th March, 2021, was more than 3,100. The number of new patients in India on 25th March, 2021 was more than 50,000.

If so, what is the difference in first wave and second wave?

The virus (Corona virus) found in second wave is less harmful (virulent) than it was in first wave. The mortality rate in the second wave is less than 1%. Excluding 5 to 6 districts in the Maharashtra, in rest of Maharashtra mortality rate is less.

What is the reason of second wave of Corona in Maharashtra?

The second wave of Corona has come in Maharashtra due to various aspects. Unseasonal rain and increase in cold, visitors from foreign countries landing at Mumbai. Over and above these facts, irresponsible attitude of the people also has contributed to second wave of corona.

Will the lockdown be useful to stop the second wave of Corona?

Lockdown will stop this second wave temporarily. Lockdown gives times to create and increase basic infrastructure for providing health facilities. As on today, there is remarkable increase in infrastructure for providing health facilities. We all have experienced last year that 'lockdown' has huge impact on the social and economic situation of the country. So lockdown is definitely not a solution.

To reduce the speed of second wave of

Corona, it is necessary to adopt following things:

- To trace asymptomatic patients;
- Regular check-up and medical tests of the patients who are in home isolation;
- To increase number of fever clinics in the country;
- To trace contact persons and carry out their tests;
- To vaccinate population at a larger scale etc.

These will be effective measures to avoid second wave of Corona.

What will be the effect of vaccination?

Vaccination certainly has a very important role to play here. The results of surveys conducted by Indian Council of Medical Research have shown that in most places not more than 20% of the population has been infected by the virus. So, only these many people would have attained immunity. Vaccination can rapidly increase the number of people immune to the disease, so that we can quickly reach a stage, where herd immunity starts to play its role.

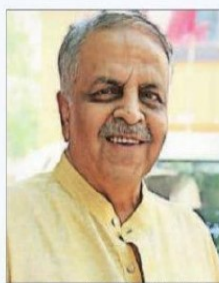
If so, why vaccination is not done for everyone?

While the trials of vaccines have produced very encouraging results, we still have to be very careful about these. That is because we have data only for a short time. It is important to keep monitoring the impact of these vaccines on those who are receiving it. A very robust monitoring mechanism, what is known as AEFI surveillance, or adverse event following immunisation, is being followed, wherein every adverse event is being carefully scrutinized and investigated. This is standard procedure whenever a new drug or vaccine is introduced. Secondly, we must remember that India's population is 130 crore. It is difficult to vaccinate people at large scale.

That is also the reason why there is a lot of documentation required for vaccination right now. As we collect and analyse more and more data from this vaccination drive, we will be more assured about the safety and efficacy of these vaccines. In any case, within a month or two, the vaccination would be open for everyone. But initially, it was important to do it in a phased manner.

Government of India has taken decision to vaccinate people with more than 45 years of age.

Is it necessary to take precautions for the people who have already received Corona Vaccine?

Yes. No vaccine is 100% effective. At an individual level, the risk of infection remains even after getting the vaccine, although the probability of this happening is very low. We do not know how long the immunity gained through the vaccines will last. Research on this is still going on and report is awaited. Therefore, it is strongly advised to observe physical distancing, wearing masks, wash hands frequently and maintain personal hygiene.

How long would people have to live with masks?

There are lots of variables that are unknown or uncertain and therefore it is difficult to say at this point. Emergence of new variants, the effectiveness of vaccines against them, the duration of immunity gained through vaccinations are all factors that would decide how long do we need to wear masks, practice physical distancing and following COVID-appropriate behaviour.

Will it be proper to start schools / colleges during this second wave?

It will not be precise to start schools / colleges during this second wave of Corona. If we start schools / colleges, there will be tremendous increase / spread of Corona. The teaching-learning process should be through online system. Since the future career of the students depend on the results of S.S.C. and H.S.C. classes, it will be appropriate to conduct classes of Std. 10th and Std. 12th only on offline basis by observing all the preventive measures. Corona tests of all the teaching and non-teaching staff members should be carried out. It is very important to give vaccination to the teaching and non-teaching staff members on priority basis and also to the people who are suffering from cancer, Blood pressure, Diabetes, T.B. etc. The Schools / Colleges should be conducted in two shifts to avoid crowd.

What can happen after vaccination?

After vaccination, there is a possibility of low fever, body aches, cold, cough. It is necessary to take complete rest and follow the instructions from the medical practitioner. There is no major discomfort in 99% people who are vaccinated.

Is vaccination safe for the people who are suffering from heart disease and who are taking blood thinner medicines?

To thin the blood, medicines viz. 'Aspirin' and 'Clopidogrel' are used. These medicines are mandatory for the patients suffering from heart disease. Vaccination is totally safe for them. If such patients have normal blood pressure, there will not be any trouble after vaccination.

What precautions should be taken in case of diabetic patient?

Diabetes should be totally under control and these people should eat something before vaccination.

Corona patients are increasing rapidly in the cities like Pune, Mumbai, Nagpur, Nashik, Amaravati etc. Whether the lockdown should be imposed in these cities?

Instead of 'Lockdown', it will be helpful if strict restrictions are enacted, as stated below

- Meetings and assemblies should be cancelled
- Presence of only 25-30 people be permitted for marriages.
- To keep Schools / Colleges completely closed
- To work in offices / workshops / shops in two shifts.
- To sanitize public lavatories frequently
- Restrictions should be imposed on the people who are under home isolation and taking treatment.
- To increase fever clinics and corona treatment centres.
- Presence of only 15-20 people be permitted for funeral
- Vaccination should be given to health workers, teaching and non-teaching staff in various Schools and Colleges, bank employees, public sweepers on priority basis.
- Strict restrictions should be imposed for the crowded places e.g. Cinema halls, malls, Gymnasiums, vegetable and grocery markets etc.

If these measures are adopted by the Government authorities, it will be helpful to control the second wave of corona.

How many cases and deaths were

controlled by nationwide lockdown which was enacted last year?

India underwent a lockdown on March 24, 2020, when just 525 positive cases were detected but the epidemic was already threatening to spread in an exponential manner. The number of cases had crossed 11,000 on March 29, 2020. By 13th April, 2020 number of cases had crossed 28,000 cases. The lockdown started to have an impact after 15th April, 2020. Although the number of cases continued to increase at a rapid pace, the growth was no longer exponential.

Various studies have assessed the impact of the lockdown on number of cases and deaths. A Govt. appointed a committee led by Prof. M. Vidyasagar of IIT, Hyderabad had estimated that in the absence of the lockdown, infections could have risen to more than 140 lacs by the end of June, 2020, and the peak load of active cases could have been around 50 lacs. In reality the total number of infections at the end of June, 2020 was less than 6 lac, which the active cases even at the peak in September, 2020 was just about 10 lacs.

That same Committee has also said that there could have been over 26 lac deaths, if the lockdown had not been imposed. Even if it was imposed with a month's delay i.e. in May, 2020, the deaths would have crossed 10 lacs. A year after lockdown the total number of deaths in India have been about 1.6 lakh, with the death rate remaining one of the lowest in the world. Therefore, nationwide lockdown was helpful in reducing number of cases and deaths.

It also helped in improving the health infrastructure across the country.

What is the difference in the situation between April 2020 and April 2021?

There is a lot of difference in the situation which was in April, 2020 and the situation prevailing in April, 2021.

We have a robust infrastructure across the country in April, 2021. Medical facility at large, has come to the conclusion and the have a strict protocol regimen to treat mild, moderate, severe patient of COVID 19.

Remdesivir is a very important drug which is used in treating moderate disease, is easily available now, at very low price i.e. Rs. 900-1200 per vial. This vial was available for Rs. 5000/- in April, 2020.

What is a real reason for the second wave of Corona?

The second wave of corona is due to fol-

lowing reasons :

- Irresponsible behaviour of people,
- Many people wandering in market places and crowded places do not wear masks or use sanitizers,
- People don't keep physical distancing.
- Mutations in the COVID 19 virus etc.

Is vaccination effective against a mutant virus?

Mutation takes place in virus because of external situations (e.g.) use of antiviral drugs, development of immunity and other external situations.

If the mutation is not extensive, the vaccine is effective against the small mutations of COVID 19 virus. However, if there is a large variation from original Genom Sequence, then the vaccine which is used against original COVID 19 virus will not be effective. Research is going on to crack the mutation in the virus. Various states in our country are also sending their samples to laboratories.

How long the people must take precautions against COVID 19?

COVID 19 virus is going to stay for a long time unless and until large population is vaccinated and not clinically or sub-clinically. 60% of our population is infected with the virus. Therefore, for next 2/3 years we will have to follow preventive measures against the COVID 19 virus and also will have to vaccinate people at a large scale very rapidly. The precautions which everybody must undertake are as follows :

Use of sanitizers or soap and frequently cleaning of hands.

Why some patients get infected from COVID 19 virus even after taking vaccine?

If there is a disproportion between antibodies and viral load, the virus take upper hand. This is the reason for occurrence of Corona, even after taking vaccine.

The people should note that they should follow all the precautions against Covid. If a person, comes in contact with COVID 19 infected person, he will get COVID 19 infection, if he is vaccinated just 15 days prior to this contact. Therefore, wearing a mask, observing physical distancing, use of sanitizer and soap are non-pharmacological measures to prevent COVID 19 infection.

Work of Appreciation: Prof. Mrs. Jyotsna Ekbote Madam

आदरणीय पंतप्रधान श्री नरेंद्रभाई मोदी ह्यांच्या नेतृत्वाखाली असलेल्या एनडीए सरकारला सत्तेवर येऊन सलग सात वर्षे पूर्ण झाली आहेत. त्यानिमित्ताने माझ्या प्रभागातील कष्टकरी महिलांना मी अन्नधान्याची किटस दिले. मला याची जाणीव आहे की ही केवळ छोटिशी मदत आहे. माझ्या भगिनींच्या चेहऱ्यावरील आनंद पाहून, मलाही आज सेवपूर्तीचे समाधान वाटले. ह्या कार्यक्रमासाठी भाजप युवती आघाडी अध्यक्ष डॉ.निवेदिता एकबोटे, विशाल पवार, डॉ.गायत्री एकबोटे, संदीप मोहोळ, सुरज दरेकर, ऋषिकेश कोंढाळकर, गणेश जाधव ह्यांचे मोलाचे सहकार्य लाभले.

आपली,

नगरसेविका प्रा.सौ.ज्योत्स्ना एकबोटे

30.5.2021

87th Foundation Day of Progressive Education Society

प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचा वर्धापनदिन

पिंपरी : अक्षय्य तृतीया, प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी पुणे, या संस्थेचा ८७ वा वर्धापन दिन. सध्याच्या कोरोना प्रादुर्भावाच्या पार्श्वभूमीवर अतिशय साध्या पद्धतीने त्यांच्या विविध शाखांमध्ये साजरा करण्यात आला.

मॉडर्न शैक्षणिक संकुल निगडी येथील सदर कार्यक्रमात श्री. गणेश, सरस्वतीदेवी व संस्थापक, गुरुवर्य कै. शंकरराव कानिटकर यांच्या प्रतिमांचे पूजन करून प्रार्थना करण्यात आली. तसेच या वेळी, व्यवस्थापन शाखेचे प्रा. डॉ. प्रकाश करमाडकर लिखित ब्रांड डेव्होलोपमेंट अँड इन्सुरन्स इंडस्ट्री ह्या पुस्तकाचे प्रकाशन संस्थेचे उपकार्यवाह, शरद इनामदार यांच्या हस्ते करण्यात आले.

या प्रसंगी संस्थेचे सदस्य डॉ. प्रविण चौधरी, डॉ. अतुल फाटक, राजीव कुटे, आय.एम.सी.डी. चे, संचालक डॉ.सूर्या रामदास, श्री.पांडुरंग मराडे उपस्थित

होते.संस्थेचे कार्याध्यक्ष डॉ.गजानन एकबोटे व सहकार्यवाह प्रा. ज्योत्स्ना एकबोटे यांनी वर्धापन दिनानिमित्त सर्व शिक्षकांना शुभेच्छा दिल्या.

Kesari 17.5.2021

हार्दिक
आभिनंदन!

87th Foundation Day of Progressive Education Society

On the auspicious occasion of *Akshay Tritiya (अक्षय तृतीया)*, we at Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5 celebrated the 87th Foundation Day of Progressive Education Society, Pune.

Honorable, Late Shankarrao Kanitkar, along with his selfless dedicated team of teachers known for the highest moral values, laid the foundation of the Society on the auspicious day of Akshay Tritiya on 16th May, 1934 in Pune.

The legacy of P.E.Society touched unmatched heights under the impeccable leadership of Honourable Prof.Dr.Gajanan R. Ekbote Sir, Chairman, P.E.Society and Prof. Mrs. Jyotsna Ekbote Madam, Joint Secretary, P.E.Society.

With more than 62 Educational Institutions imparting superior quality education from Kindergarten to Ph. D across traditional and professional courses viz. Arts, Science, Commerce, Engineering, Law, Pharmacy, Management, Education, Physiotherapy, it has become a reputed and distinguished educational institution in Maharashtra and India at large. Prof. Shamkant Deshmukh Sir, Secretary, P.E.Society ; Principal Dr. Rajendra Zunjarrao Sir ; Vice Principals ; Librarian Dr. Shantashree Sengupta ; Registrar Shri. Ganesh Sathe ; Office Superintendent and Non-teaching Staff offered their respect to the Founder of the P.E.Society. All safety measures and rules of physical distancing were followed during the program. We are proud to be a member of 'Team Progressive' and 'Team Modern'.

87th Foundation Day of Progressive Education Society

Congratulations!

Celebration of Maharashtra Din -1st May 2021

Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5 celebrated *Maharashtra Day (1st May)*.

Principal Dr.Rajendra Zunjarrao Sir did Flag hoisting on the occasion of महाराष्ट्र दिन (Maharashtra Day).

Prof. Shamkant Deshmukh Sir, Secretary, Progressive Education Society and Vice Principal, Prof. Ashok Kamble, NCC Coordinator, Dr.Prabhakar Varade, NSS Programme Officer; Prof.Vikram Phale, Director, Physical Education; Prof.Dipak Kute, Physical Education Instructor, Librarian Dr.Shantashree Sengupta, and Non-teaching Staff for providing technical support were present during the program. All the rules of physical distancing to be followed during the pandemic situation were observed strictly.

Progressive Education Society's
Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous)
Shivajinagar, Pune-5.

Hearty Congratulations

- *Prof. Narendra M. Naidu on being appointed as Vice Principal (Faculty of Science)*
- *Prof. B. B. Yenage on being appointed as Head, Department of Electronic Science.*
- *Prof. Pradnya Khalane on being appointed as Head, Department of BBA (CA), Business Administration Campus.*

Report of Institutional Repository (IR@MCASC)- May 2021

In the COVID-19 pandemic situation, with the help of Institutional Repository@MCASC, Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5 is able to reach out to students by providing them e-contents, lecture notes prepared by respective teachers and scanned reading materials selected by the teachers.

We are thankful to the following teachers and departments for their contribution in IR@MCASC during May 2021:

CATEGORY: Lecture Notes

- M.Sc Mathematics : Prof. Geetanjali Shinde
- MA Marathi (20 Audio Files) : Uma Raikar (M.A. Marathi Student)

*Events Conducted by
National Service Scheme (NSS)
in May 2021*

NSS Volunteers working at COVID Care Centre

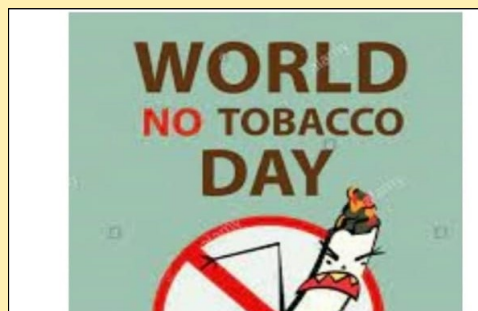
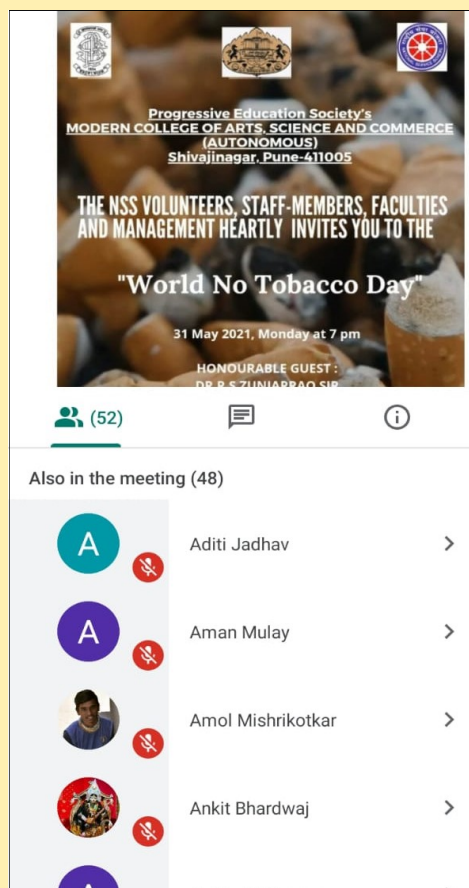
NSS volunteers of Modern College Shivajinagar Pune-5 are working at COVID Care Centre at Baya Karve Hostel Karve Nagar, Pune. They are providing services continuously as COVID warriors.

Thank you

Celebration of World No Tobacco Day- 31st May 2021

NSS unit of Modern College of Arts Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5 celebrated the **World No Tobacco Day** on 31st May 2021. 55 volunteers and Program Officer Dr. Prabhakar Varade, Dr. Anjali Sardesai participated in this programme under the guidance of Hon'ble Principal Dr. Rajendra Zunjarrao. Few volunteers delivered their views about the aim and objectives of this programme. Poem and videos were also prepared on this topic. Miss Nikita Muley, Tanaya Mondhe and Dhiraj Raut actively participated in the organisation of the programme.

Events Conducted in the Library during May 2021

1. Mahatma Basveshwar Jayanti -14th May 2021

On 14th May 2021, the Library and Information Centre of Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5 celebrated 'Mahatma Basveshwar Jayanti' as per the Maharashtra Government GR.

Under the guidance of Respected Principal Dr. Rajendra S. Zunjarrao Sir, Librarian Dr. Shantashree Sengupta and Library Staff paid their respect to Mahatma Basveshwar. Principal Sir mentioned that **Mahatma Basveshwar** was an Indian 12th-century statesman, philosopher, poet, social reformer and Lingayat saint in the Shiva-focussed Bhakti movement, and Hindu Shaivite social reformer during the reign of the Kalyani Chalukya/Kalachuri dynasty. Mahatma Basveshwar spread social awareness through his poetry, popularly known as *Vachanaas*. He rejected gender or social discrimination, superstitions and rituals but introduced *Ishtalinga* necklace, with an image of the Shiva Linga to every person regardless of his or her birth, to be a constant reminder of one's bhakti (devotion) to Shiva. As the chief minister of his kingdom, he introduced new public institutions such as the *Anubhava Mantapa* (or, the "hall of spiritual experience"), which welcomed men and women from all socio-economic backgrounds to discuss spiritual and mundane questions of life, in open. He is also known as **Bhaktibhandari** (literally, the treasurer of devotion), **Basavanna**. All the rules of physical distancing were followed during the programme. I am thankful to the library staff members who were present during the programme.

Events Conducted in the Library during May 2021

2. Anti Terrorism Day– 21st May 2021

On 21ST May 2021, the Library and Information Centre of Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5 observed 'दहशतवाद व हिंसाचार विरोधी दिवस' as per the Maharashtra Government GR. Under the guidance of Respected Principal Dr.Rajendra S. Zunjarrao Sir, Librarian Dr. Shantashree Sengupta and Library Staff took the pledge of 'दहशतवाद व हिंसाचार विरोधी दिवस'.

Principal Sir mentioned that the objective of the day is to promote national harmony, mitigate terrorism, and unity among people of all caste, creed, and gender. The day is observed in order to wean away the youth from terrorism and cult of violence by highlighting the sufferings of common people and showing as to how it is prejudicial to the national interest. The official announcement of National Anti-Terrorism Day was made after the assassination of India's seventh Prime Minister Rajiv Gandhi on 21 May 1991. He was killed in Sriperumbudur, Tamil Nadu in a campaign by a terrorist. Then, under the V.P. Singh government, the centre has decided to observe 21st May as Anti-Terrorism Day.

All the rules of physical distancing were followed during the programme. I am thankful to the library staff members who were present during the programme.

Regards, Dr.Shantashree Sengupta, Librarian

दहशतवाद व हिंसाचार विरोधी दिवसाच्या निमित्ताने घ्यावयाची प्रतिज्ञा.

"आम्ही, भारताचे नागरिक, आपल्या देशाच्या अहिंसा व सहिष्णूतेच्या परंपरेविषयी दृढ निष्ठा बाळगून याद्वारे, सर्व प्रकारच्या दहशतवादाचा व हिंसाचाराचा आमच्या सर्व शक्तिनिशी मुकाबला करण्याची गांभीर्यपूर्वक प्रतिज्ञा करत आहोत. आम्ही प्रतिज्ञा करतो की, आम्ही सर्व मानवबंधूंमध्ये शांती, सामाजिक एकोपा आणि सामंजस्य टिकवू व वर्धिष्णू करू, तसेच मानवी जिवित आणि मूल्ये धोक्यात आणणाऱ्या विघटनकारी शक्तीचा प्रतिकार करू."

PLEDGE

We, the people of India, having abiding faith in our country's tradition of non-violence and tolerance, hereby solemnly affirm to oppose with our strength, all forms of terrorism and violence. We pledge to uphold and promote peace, social harmony, and understanding among all fellow human beings and fight the forces of disruption threatening human lives and values.

Events Conducted in the Library during May 2021

3. Swantantrayveer Savarkar Jayanti- 28th May 2021

On 28th May 2021, the Library and Information Centre of Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5 celebrated 'Swantantrayveer Savarkar Jayanti' as per the Maharashtra Government GR.

Under the guidance of Respected Principal Dr.Rajendra S. Zunjarrao Sir, Librarian Dr. Shantashree Sengupta and Library Staff paid their respect to Veer Savarkar.

Principal Sir mentioned that Vinayak Damodar Savarkar is remembered as a lawyer, a poet, an author, a social reformist, a freedom fighter among other things. He was a versatile person with a command in every subject matter he dealt with. Veer Savarkar had unique qualities with very straightforward thoughts based on rational and scientific thinking. He never hesitated to pinpoint age-old wrong practices in the society and had unapologetic, uncompromising nationalism. Veer Savarkar's patriotism was also demonstrated by his unique characteristic as a social reformer.

All the rules of physical distancing were followed during the programme. I am thankful to the library staff members who were present during the programme.

Regards,

Dr.ShantashreeSengupta,

Librarian

Events Conducted in the Library during May 2021

4. Ahilyadevi Holkar Jayanti- 31st May 2021

On 31st May 2021, the Library and Information Centre of Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5 celebrated 'Ahilyadevi Holkar Jayanti' as per the Maharashtra Government GR.

Under the guidance of Respected Principal Dr. Rajendra S. Zunjarrao Sir, Librarian Dr. Shantashree Sengupta and Library Staff paid their respect to Ahilyadevi Holkar.

Principal Sir mentioned that Maharani Ahilyabai Holkar was the Holkar Queen of the Maratha Malwa kingdom, India. Rajmata Ahilyabai was born in the village of Chondi in Jamkhed, Ahmednagar, Maharashtra. She moved the capital to Maheshwar south of Indore on the Narmada River. She was noted for her piety, for her administrative ability, for her keen interest in all her people and for an extraordinary amount of building holy sites all over the country. Her rule of Malwa in the 18th century is still cited as a model of benevolent and effective government. Her greatest achievement was to rebuild the Kashi Vishwanath Temple in 1780, which was dedicated to Shiva; the presiding deity of the city of Varanasi, one of the holiest Hindu sites of pilgrimage.

All the rules of physical distancing were followed during the programme. I am thankful to the library staff members who were present during the programme.

Regards,
Dr. Shantashree Sengupta,
Librarian.

Modern Achievements

Dr. Vaijayantimala Jadhav's Article published in Marathi Vishwakosh (मराठी विश्वकोश)

भिजकी वही (Bhijki Wahi)

लेखक..

**वैजयंती
माला
जाधव**

🕒 25/05/2021 - 📄 वैजयंतीमाला जाधव - 📁 मराठी साहित्य

भिजकी वही : सुप्रसिद्ध मराठी कवी अरुण कोलटकरांचा *भिजकी वही* हा कवितासंग्रह २००३ मध्ये प्रास प्रकाशनाकडून प्रकाशित झाला. एकूण ३९३ पृष्ठांचा हा संग्रह असून त्यामध्ये पंचवीस कवितांचा समावेश आहे. या संग्रहातील 'डोहाळगाण', 'पो-च्यु-ई', 'किकाळी', 'दृष्टमध', 'शेवटचा अश्रू' या पाच कविता वगळता इतर वीस कविता या मालाकविता आहेत. एका कवितेच्या शीर्षकाखाली चार ते पाच कवितांपासून बारा कवितापर्यंत अशा उपकवितांचा समावेश झालेला दिसतो. या उपकवितांमध्ये परस्पर असे एक जैविक नाते असलेले दिसते. कोलटकरांच्या यापूर्वीच्या कवितांपेक्षा या संग्रहातील कवितांचे स्वरूप खूपसे वेगळे आहे. आशयाच्या अंगाने विचार करता त्या वेगळ्या आहेतच पण रूपबंधाच्या दृष्टीने त्या दीर्घ आहेत.

या कविता संग्रहातील कविता एकूणच विश्वाला कवेत घेऊन मानवजातीविषयी भाष्य करू पाहत आहे. या संग्रहातील कविता वेगवेगळ्या काळात घडून गेलेल्या घटनांचे कथन करतात. त्या कथनात्म स्वरूपाच्या आहेत. या घटना ग्रीकांच्या इसवीसनापूर्वी घडलेल्या आहेत. काही ऋग्वेदातील आहेत तर काही येशू ख्रिस्ताच्या जीवनचरित्राशी निगडित आहेत. रशियातील स्टॅलिनशाही, व्हिएतनामचे युद्ध, महाभारतातील खांडवनाचे दहन, त्यामुळे घडलेले सर्पसत्र या सान्या घटनांचे कथन या कवितेत आहे. प्रसंगी यामधील अनेक कथांची पुनर्निर्मिती केली आहे. स्वातंत्र्य, समता, बंधुता या ऐवजी दास्य द्वेष, विषमता, सूड यांना खतपाणी घालणारी व्यवस्था काम चोख बजावते, याचे चित्रण या कवितांमधून येते. इतिहासात घडून गेलेल्या घटनांचे कथन इथे समकालीन संदर्भात केलेले दिसते. या पुनर्मांडणीत वर्तमानाचा जिवंत धागा या सर्व रचनांमध्ये असल्याचे जाणवते. यातील काही कवितांची दृष्य मांडणीचा वाचकांवर परिणामकारक प्रभाव पडतो.

कोलटकरांच्या कवितांमध्ये अतिवास्तववादी प्रतिमा मोठ्या प्रमाणात आहेत. दोन भिन्न काळ व अवकाश एकत्र करून त्यांच्या कवितेत प्रतिमांची निर्मिती झालेली आहे. आंबेमोहोर, अश्रूंची खीर, तांदळाच्या अश्रूवर कोरलेली रामायणं, अश्रूनां छिद्र पाहून बनवलेला माळा आणि यासारख्या अनेक प्रतिमांमधून कोलटकर आशयाला अधिक टोकदार करतात. या संग्रहातील कवितांमधून येणाऱ्या प्रतिमा या रुढ व वैशिष्ट्यपूर्ण अशा आहेत. त्यांच्यामधून व्यक्त होणाऱ्या संवेदनकृतीचा भावनिक वैचारिक अर्थ एकत्र आणले असता त्यामधून व्यक्त होणारा तिसरा अर्थ हा अतिशय गुंतागुंतीचा असल्याचे लक्षात येते. 'संग झाल्यावीण

Dr. Vaijayantimala Jadhav's Article published in Marathi Vishwakosh (मराठी विश्वकोश)

गुहा झाली बाळतीण' या ओळीत 'गुहा' हा एकमेव वस्तुवाचक आहे. पण त्याद्वारे याठिकाणी निर्माण झालेली संवेदनाकृती मात्र अमूर्त आहे. मातेच्या गर्भाशयाची प्रतिमा गुहेद्वारे याठिकाणी डोळयासमोर उभी राहते. कोलटकर शब्दांतील संवेदनाद्वारे अनेक ठिकाणी प्रत्यक्ष त्या घटनेचे दृश्यरूपच उभे करतात. एखाद्या प्रतिमेतून थेट व्यक्त होणारा अर्थ आणि त्याच्याशी संबंधित निर्माण होणारा संलग्न अर्थ याद्वारे कवी वाचकासमोर एक अमूर्त उभे करताना दिसतो. अशा स्वरूपाच्या प्रतिमा या कवितेत खूप ठिकाणी येताना दिसतात. कोलटकरांच्या या संग्रहातील कवितांचे महत्त्वाचे वेगळेपण म्हणजे यामध्ये येणाऱ्या स्त्रीप्रतिमा हे आहे. त्यांच्या इतर सर्व संग्रहामध्ये आलेल्या स्त्रीप्रतिमापेक्षा त्या वेगळ्या आहेत. त्या पुराणकथात्मक साहित्यातून ज्या प्रकारे येतात त्याचप्रकारे आधुनिक जीवनातील वेगवेगळ्या घटना प्रसंगामधून येताना दिसतात. ग्रीक कथेतील विपाशा असेल किंवा विसाव्या शतकातील मैमून असेल किंवा वेदकाळातील अपाला असेल, कोलटकर स्त्रीप्रतिमेचा एक सर्जक आविष्कार कवितांमधून करतात. कवी विश्वात्मक अशा आदि स्त्रीला नवनिर्मितीसाठी आवाहन करतो आहे. याठिकाणी येणाऱ्या पुराणकथात्मक

प्रतिमांमधील स्त्रीप्रतिमा या आदि स्त्री प्रतिमेची विविध काळातील रूपे आहेत. उदा. प्रेमानुभवाचे, त्यामुळे निर्माण होणाऱ्या शोकात्म अवस्थेचे लैला ही स्त्रीप्रतिमा, भविष्याचे ज्ञान असणारी, गर्भाशयच नाकारणारी हाडम्मा या आणि अशा अनेक स्त्री प्रतिमांद्वारे स्त्रीच्या दुःखी, शोषित रूपाचे आविष्करण झाले आहे. याबरोबरच स्त्रीच्या सत्त्वाचा, तिच्या ठायी असलेल्या सर्जनशीलतेचा ठाव घेतला आहे. पुराणकथेमध्ये तिच्या वाटयाला अन्यायाचे, अपमानाचे दुःख वर्तमानात अधिक धारदार होताना दिसते. कोलटकरांच्या कवितेत येणाऱ्या विरोधी प्रतिमांची संख्या इंग्रजी, उर्दू, पारशी भाषेतील संदर्भ सहजगत्या वाचकाचे लक्ष वेधून घेते. गतकाळात घडलेल्या गोष्टींची आठवण ठेवून त्या नोंद करत, काही ठिकाणी त्यातील पुराव्यांची नोंद करत घडलेल्या घटनांचा अन्वयार्थ सांगत कोलटकर घडून गेलेली घटना परत एकदा सांगतात आणि वाचकाला खिळवून ठेवतात. फक्त या घटनाच तपशील ते सांगत नाहीत तर त्यामुळ माणसामाणसामधील संघर्ष, द्वेषभाव याची विविध रूपे ते वाचकासमोर मांडतात. सर्पसत्रसारख्या कवितेतून द्वेषावर आधारित सामुहिक स्मृती कशा प्रबळ ठरतात याचे उत्तम उदाहरण दिसते.

या संग्रहातील कवितांच्या रूपबंधाचे एक महत्त्वाचे वैशिष्ट्य म्हणजे यामधील कथनात्मकता हे होय. यातील कवितेमध्ये एकच कथनकर्ता अस्तित्वात नाही. कधी कधी कवी स्वतः एखाद्या घटनेचे कथन करतो तर कधी यामधील वेगवेगळ्या व्यक्तिरेखा कथनकर्त्याच्या जागी येताना दिसतात. कोलटकरांच्या कवितेचा रुपबंध हा वैविध्यपूर्ण आहे.

संदर्भ : मूळग्रंथ

अभिनंदन

Dr. Vaijayantimala Jadhav's Article published in Marathi Vishwakosh (मराठी विश्वकोश)

वसंत सीताराम पाटणकर (Vasant Sitaram Patankar)

लेखक..

**वैजयंती
माला
जाधव**

इतर नोंदी..

📅 25/05/2021 - 📍 वैजयंतीमाला जाधव - 📄 मराठी साहित्य

पाटणकर, वसंत सीताराम : (२० जानेवारी १९५१). मराठी साहित्यातील सुप्रसिद्ध कवी, समीक्षक आणि मराठीचे प्राध्यापक. जन्म खेड, जि.रत्नागिरी येथे झाला. मुंबई विद्यापीठ येथून त्यांनी पदवीचे शिक्षण पूर्ण केले (१९७३). यावेळी त्यांना रा.भि.गुंजीकर सुवर्णपदक व अन्य पारितोषिके प्राप्त झाली. एम.ए.सुद्धा त्यांनी मुंबई विद्यापीठ येथूनच पूर्ण केले (१९७५). ज्यात त्यांना न.चिं.केळकर सुवर्णपदक व अन्य पारितोषिके प्राप्त झाली. पीएच.डी.ही पदवीही त्यांनी मुंबई विद्यापीठातून प्राप्त केली. मुंबई विद्यापीठातील मराठी विभागप्रमुख या पदावरून ते २०११ मध्ये निवृत्त झाले.

संवेदनशील कवी आणि समीक्षक म्हणून सर्वपरिचित. *कविता दशकाची* या कविता संग्रहातून त्यांची कविता प्रसिद्ध झाली (१९८०) तसेच *विजनातील कविता* हा काव्यसंग्रह प्रकाशित झाला (१९८३). इतर प्रकाशित आणि संपादित ग्रंथ पुढीलप्रमाणे : **समीक्षा - कविता: संकल्पना निर्मिती आणि समीक्षा** (१९९५), **साहित्यशास्त्र: स्वरूप आणि समस्या** (२००७), **कवितेचा शोध** (२०११), **ग्रेस यांची कविता: काही निरीक्षणे, अनेक प्रश्न** (२०१४), **नामदेव ढसाळ यांची कविता : जगण्याचा समग्रतेचा शोध** (२०१४); **संपादने - सर्वोत्कृष्ट मराठी एकांकिका** (१९७९), **वाङ्मयीन महत्ता** (१९९०), **टी.एस.एलियट आणि मराठी नवकाव्य व समीक्षा** (१९९२), **ग.स.भाटे : एक वाङ्मयसमीक्षक** (१९९५), **द.ग.गोडसे यांची कलामीमांसा, अरुण कोलटकरांची कविता : काही दृष्टीक्षेप** (१९९८), **स्वातंत्र्योत्तर मराठी कविता** (१९४५ ते १९६०) इत्यादी.

कविता: संकल्पना निर्मिती आणि समीक्षा या ग्रंथात कवितेच्या संकल्पनेचे, काव्यप्रकाराच्या संकल्पनेचे स्वरूप या ग्रंथात उलगडून दाखवले आहे. काव्यनिर्मितीची प्रक्रिया तिची व्यामिश्रता आणि काव्यसमीक्षा यांचा उहापोह या ग्रंथात केला आहे. *साहित्यशास्त्र: स्वरूप आणि समस्या* या ग्रंथात साहित्यशास्त्राची ओळख करून देण्यात आली आहे. *कवितेचा शोध* या ग्रंथात पाटणकर यांनी कवितेची एकसत्त्ववादी संकल्पना मोडीत काढून तिच्या विविध उपप्रकारांना आपल्या विचारव्यूहात स्थान देत कवितेची समग्रलक्ष्यी मांडणी केली. आत्मपरतेबरोबर अनात्मपरता हाही कवितेचा गुण असू शकतो, हे पाटणकर यांना जाणवले. त्यातून कवितेतील आत्मपरता आणि अनात्मपरता या भेदाला अग्रक्रम देत पाटणकर यांनी कविता या साहित्यप्रकाराची एक नवी व्यवस्था लावण्याचा प्रयत्न केला आहे. कवितेच्या लयबद्धता, सांगीतिकता, अनेकार्थक्षमता, प्रयोगशीलता, वैचारिकता अशा वेगवेगळ्या पैलूंचा विचार त्यांनी या नव्या व्यवस्थेअंतर्गत केला आहे. ही व्यवस्था लावताना त्यांनी कवितेसंबंधी मराठीत झालेला विचार, संस्कृत साहित्यशास्त्र, पाश्चात्य साहित्यशास्त्र यांचा यथायोग्य आधार घेतला आहे. *ग्रेस यांची कविता: काही निरीक्षणे, अनेक प्रश्न* या ग्रंथात त्यांनी अर्थनिर्णय प्रक्रियेसमोर आव्हान म्हणून उभ्या राहणाऱ्या ग्रेस यांच्या कवितेच्या स्वरूपाचा वेध घेतला आहे. ग्रेस यांच्या कवितेतील आशयसूत्रे तिच्यातील अनुभवाचे स्वरूप, तिच्या रूपबंधाची उभारणी, तिच्यातून आविष्कृत होणाऱ्या विश्वाचे स्वरूप अशा विविध घटकांमधील परस्परसंबंध याची मांडणी या ग्रंथात केली आहे. ग्रेस यांच्या कवितेचा अनवटपणा स्पष्ट करत एका कवीच्या कवितेचा अभ्यास नेमका कसा करावा याची मांडणी याचा वस्तुपाठ या ग्रंथात वाचकाला मिळतो. *नामदेव ढसाळ यांची कविता : जगण्याचा समग्रतेचा शोध* या ग्रंथात ढसाळांच्या कवितेचे विश्लेषण केले आहे.

वसंत पाटणकर यांच्या समीक्षालेखनाचे केंद्र विशेषतः आधुनिक मराठी कविता हे आहे. त्यांच्या कविता विचाराच्या गाभ्याशी कवितेचे बिलोरी स्वरूप आणि तिची विविध केंद्रे यांची सांकल्पानिक शिस्त आढळते. यासोबतच साहित्यशास्त्र आणि सौंदर्यशास्त्र यामधील नवे नवे प्रवाह यांचा त्यांनी सूक्ष्म अभ्यास केला. पूर्वकालीन समीक्षा व्यवहार लक्षात घेवून नव्या वाटा आणि नव्या दिशा शोधण्याची त्यांची भूमिका आहे. १९३० साली रा.श्री.जोग यांनी संस्कृत साहित्यशास्त्राच्या आधारे केलेल्या मांडणीनंतर संस्कृत आणि पाश्चात्य साहित्यशास्त्रीय परंपरांतील काही महत्त्वाच्या संकल्पना-सिद्धांतांचा आधार घेवून साहित्यशास्त्राशी संबंधित जवळपास सर्वच अभ्यासविषयाची मांडणी त्यांनी अनोख्या पद्धतीने

Dr. Vaijayantimala Jadhav's Article published in Marathi Vishwakosh

(मराठी विश्वकोश)

केली आहे. वसंत पाटणकर यांची स्वतंत्र ग्रंथासोबत काही संपादने प्रसिद्ध आहेत. *सर्वोत्कृष्ट मराठी एकांकिका* या ग्रंथात निवडक एकांकिकांविषयी विवेचन केले आहे. *वाङ्मयीन महत्ता* या ग्रंथात वाङ्मयीन महत्ता आणि तिचे विश्लेषण केले आहे. *टी.एस.एलियट आणि मराठी नवकाव्य व समीक्षा* या ग्रंथामध्ये एलियटच्या वाङ्मयीन पृथगात्मतेचा विचार केला आहे, शिवाय त्याचा मराठी वाङ्मयावरील परिणाम अभ्यासला आहे. *ग.स.भाटे: एक वाङ्मयसमीक्षक* या ग्रंथात ग.स. भाटे यांच्या साहित्य मीमांसेचे विविध पैलू स्पष्ट केले आहेत. भाटे यांच्या साहित्यविचाराचे नेमके मर्म त्यांनी उलगडून दाखवले आहे. *द.ग.गोडसे यांची कलामीमांसा* या संपादित ग्रंथात गोडसे यांच्या कला मीमांसेतील सर्व महत्त्वाच्या संकल्पनांचे स्पष्टीकरण व विश्लेषण मूल्यमापन वेवेगळ्या लेखांमधून केले आहे.

यांखेरीज त्यांनी अनेक समीक्षात्मक पुस्तके स्वतंत्रपणे व सहकार्याने संपादित केली आहेत. *अरुण कोलटकरांची कविता: काही दृष्टीक्षेप* या पुस्तकात अरुण कोलटकरांच्या कवितेविषयी विस्तृत स्वरूपाची चर्चा केली आहे. आधुनिकवादी कविता आणि कोलटकरांची कविता यांचा संबंध अतिशय विस्तृत पद्धतीने येथे मांडला आहे. सांकल्पानिक पातळीवरचा सहज वावर, सूक्ष्म पातळीवरील विश्लेषणाची क्षमता आणि खोलवरचा व्यासंग हे वसंत पाटणकर यांच्या समीक्षेचे महत्त्वाचे पैलू आहेत. *स्वातंत्र्योत्तर मराठी कविता* (१९४५ ते १९६०) या संपादित ग्रंथात १९४५ ते १९६० या कालखंडातील कवितेचे स्वरूप आणि त्या कालखंडातील निवडक कवींची कविता एकत्रितरित्या संकलित केली आहे.

राज्य व राष्ट्रीय पातळीवरील अनेक चर्चासत्रांमध्ये त्यांनी आपले शोधनिबंधही सादर केले आहेत. वसंत पाटणकर यांना विविध पुरस्कार प्राप्त झाले आहेत. *विजनातील कविता* या संग्रहाला बा.सी.मर्ढेकर पुरस्कार (१९८६), महाराष्ट्र शासनाचा राज्य पुरस्कार (१९८४-८५), साहित्य अकादेमी, नवी दिल्ली यांची नवलेखकांसाठीची प्रवासवृत्ती (१९९३), मुंबई मराठी साहित्य संघाचा साहित्यसमीक्षक पुरस्कार (२००५), *कवितेचा शोध* या ग्रंथाला यशवंतराव दाते स्मृती संस्था,वर्धा यांचा डॉ.भा.ल.भोळे वैचारिक ग्रंथ पुरस्कार (२०१२), कवितेच्या क्षेत्रातील कामगिरीसाठी कविवर्य कुसुमाग्रज काव्य पुरस्कार (२०१३) इत्यादी पुरस्कार त्यांना मिळाले आहेत.

अनेक प्रतिष्ठित साहित्य-स्पर्धा, साहित्य-पुरस्कार समित्यांवर परीक्षक म्हणून त्यांनी काम केले. कवी म्हणून काही कविसंमेलने, काव्यमहोत्सवात सहभाग. भारत- भवन, भोपाळ (१९९०) आणि ओरिसा साहित्य अकादमी यांच्यातर्फे आयोजित मल्टीलिंग्व पोएट्स मिट या भारतीय संमेलनात सहभाग (१९९८), चिल्का लेक, भुवनेश्वर १९९८ इ. महाराष्ट्रातील महाराष्ट्राबाहेरील काही विद्यापीठांच्या अभ्यासमंडळाचे सदस्यत्व त्यांनी भूषविले आहे.

संदर्भ :

- गणोरकर, प्रभा; टाकळकर, उषा आणि सहकारी, *संक्षिप्त मराठी वाङ्मयकोश* (१९२० ते २००३), जी.आर. भटकळ फाऊण्डेशन, मुंबई.

Modern Achievements

Pooja Pawar, student of M.A. Part-1 Marathi from Maval, Dist.Pune created a WhatsApp Group helpful for Plasma Donation, Availability of Beds and other facilities of treatment required for COVID-19.

सोशल मीडियाचा कोरोना रुग्णांना आधार!

वडगाव मावळ : पुढारी वृत्तसेवा

‘मावळचे कोरोनायोद्धे’ या व्हॉट्सअप ग्रुपच्या माध्यमातून कोरोना रुग्णांना आवश्यक ती मदत मिळवून देण्यासाठी २४ तास धडपड करण्याचा प्रयत्न मावळ तालुक्यातील काही तरुण करत आहेत. त्यामुळे येत्या ८ दिवसांत सुमारे ७७ रुग्णांना या ग्रुपच्या माध्यमातून प्रामुख्याने प्लाझ्मा, बेड, उपचाराची मदत मिळाली आहे.

सध्याची कोरोना परिस्थिती विशाल दांडगी, केतन लावाडे असे लक्षात घेऊन तळेगाव दाभाडे येथील या ग्रुपमधील अनेक तरुण पूजा सुरेश पवार या तरुणीने क्रियाशील आहेत.

‘मावळचे कोरोना योद्धे’ एखाद्या व्यक्तीला या नावाने व्हाट्सअप ग्रुप प्लाझ्मा, ऑक्सिजन बेड, सुरू करून, काही क्रियाशील रेमडीसीव्हर इंजेक्शन अथवा तरुणांना एकत्र आणले. यामध्ये कुठल्याही उपचाराची गरज आहे, प्रामुख्याने पूजा पवार, सौरभ जांबेकर, असे समजताच त्याबाबत या ग्रुपवर सुशांत बालगुडे, अतुल राऊत, तात्काळ माहिती टाकली जाते.

‘मावळचे कोरोनायोद्धे’ या व्हॉट्सअप ग्रुप’कडून ८ दिवसांत ७७ रुग्णांना मिळाली मदत

“महामारीच्या संकटात आपण काहीतरी केले पाहिजे हाच विचार मनात घेऊन मावळातील रुग्णांना मदत करण्याचा हेतूने २८ एप्रिलला हा ग्रुप सुरू केला. सुरुवातीला तीन सदस्यांपासून सुरू केलेल्या या ग्रुपमध्ये २५७ सदस्य सक्रिय झाले असून, अवघ्या ८ दिवसांत ७७ रुग्णांना मदत मिळवून देण्याचे भाग्य लाभले. मदतीनंतर रुग्ण व त्यांच्या नातेवाईकांकडून व्यक्त होणाऱ्या भावनांमुळे हे काम करण्यासाठी आणखी ऊर्जा मिळत आहे.

कु. पूजा सुरेश पवार, तळेगाव दाभाडे.

“सोशल मीडियाच्या माध्यमातून आवश्यक असलेल्या मदतीबाबत फक्त एखादी पोस्ट टाकली, तरी लगेच प्रतिसाद मिळतो, याचा मला स्वतःला अनुभव असून, आजच वडगाव शहरातील राबेंद्र (विकी) म्हाळसकर या युवकाने अशीच एक पोस्ट वाचून स्वतः संपर्क साधून एका रुग्णाला प्लाझ्मा दिला. त्यामुळे एखादी मनोरंजनाचे ठरलेला सोशल मीडिया या संकटात आधार ठरत आहे.

-अतुल राऊत, वडगाव मावळ.

My Pimpri Edition
May 6, 2021 Page No. 3
newspaper.pudhari.co.in

लोकमत

मावळातील तरुणांनी तयार केला व्हॉट्सअप ग्रुप

सोशल मीडियाच्या माध्यमातून २५० जणांना मिळाला प्लाझ्मा

विजय सुराणा

लोकमत न्यूज नेटवर्क

वडगाव मावळ : सोशल मीडियाकडे एक मनोरंजनाचे माध्यम म्हणून पाहिले जाते. मात्र, मावळातील तरुणांनी याचा चांगल्या कामासाठी उपयोग केला आहे. ‘मावळचे कोरोना योद्धा’ हा व्हॉट्सअप ग्रुप तयार करून कोरोना रुग्णांना मदत मिळवून देण्यासाठी ग्रुपमधील सदस्य दिवसरात्र प्रयत्न करत आहेत. या ग्रुपच्या माध्यमातून आतापर्यंत २५० हून अधिक रुग्णांना प्लाझ्मा, बेड उपचाराची मदत मिळाली आहे.

“स्वतः कोरोना आजाराला बरं झाल्यानंतर कोरोना महामारीच्या कठीणवेळी आपण काहीतरी मदत केली पाहिजे, या भावनेतून व्हॉट्सअप ग्रुप तयार केला आहे. सुरुवातीला ३ सदस्य होते. आता मावळातील २५६ तरुणांना एकत्र केले आहे. आतापर्यंत अनेक रुग्णांना मदत करण्याचे भाग्य मिळाले आहे.

- पूजा पवार

व्हॉट्सअप ग्रुप, फेसबुक माध्यमांचा वापर करत अनेक रुग्णांना बेड, हॉस्पिटल, प्लाझ्मा अशा अनेक गोष्टी मिळवून देण्यासाठी मदत केली. फक्त पोस्ट टाकली की अनेक कोरोना आजाराला बऱ्या झालेल्या रुग्णांचा फोन येतो. त्यामुळे अतिशय चांगल्या पद्धतीने मदत करता येते.

- अतुल राऊत

तालुक्यातील कोरोनाची परिस्थिती लक्षात घेऊन तळेगाव दाभाडे येथील मेडिकल विद्यार्थी पूजा पवार या तरुणीने ‘मावळचे कोरोना योद्धा’ या नावाने व्हॉट्सअप ग्रुप सुरू केला. सुरुवातीला ग्रुपमध्ये तीनच सदस्य होते. आता २५६ सदस्य झाले आहेत.

यामध्ये प्रामुख्याने वडगाव येथील अतुल राऊत, सौरभ जांबेकर, सुशांत बालगुडे, विशाल दांडगी, केतन लावाडे असे या ग्रुपमधील क्रियाशील सदस्य आहेत. या सदस्यांनी आतापर्यंत २५० हून अधिक रुग्णांना प्लाझ्मा मिळवून दिला आहे.

Hello Pimpri Chinchwad
Page No. 6 May 14, 2021
Powered by: erelego.com

Modern Alumni Achievements

Mr. Ajay Patange, past student of M.A. Marathi who is visually impaired, got selected in the Institute of Banking Personnel after qualifying Online Main Examination and Interview for Recruitment of Probationary Officers/Management Trainees in Participating Banks for 2021-22.

इंस्टीट्यूट ऑफ बैंकिंग पर्सोनेल सिलेक्शन
(भारतीय रिज़र्व बैंक, केंद्रीय वित्तीय संस्थाओं व सार्वजनिक क्षेत्र के बैंकों द्वारा स्थापित एक स्वायत्त संस्था)

INSTITUTE OF BANKING PERSONNEL SELECTION
(An autonomous body set up by Reserve Bank of India, Central Financial Institutions and Public Sector Banks)

प्रज्ञाविभावनम्   **असेसमेंट में, हम पर भरोसा रखता है भारत**   **In assessment, India trusts us**

Combined Result for Online Main Examination & Interview for Recruitment of Probationary Officers/ Management Trainees in Participating Banks-(CRP- PO/MT-X) Vacancies for 2021-22

Name of the candidate	AJAY DNYANOBA PATANGE
Roll No.	2281003957
Registration No.	1940056106
Category	GEN-VI
Details of Combined Score Obtained in Online main Exam & Interview	53.94 (out of 100)

We are glad to inform you that based on your performance in the Online Main Examination and interview, the order of preferences registered by you, vacancies furnished by Participating Banks for 2021-22, spirit of Govt. guidelines, administrative exigency etc. you have been provisionally allotted against vacancies in UR-VI category in BANK OF INDIA.

Please note:

- The provisional allotment is subject to your fulfilling the eligibility criteria for Participating Banks and further scrutiny of relevant documents in support of your eligibility and identity (identity verification) to the satisfaction of BANK OF INDIA. This does not constitute an offer of employment.
- In case it is detected at any stage that, you do not satisfy the eligibility criteria at any stage of the recruitment process your candidature/ chance in the process shall stand forfeited.
- If you do not avail the provisional allotment to/ offer/ appointment from the Participating Bank named above your candidature/ chance in the process shall stand forfeited.
- The minimum qualifying marks in interview is 40% for General/ EWS (35% for SC/ST/OBC/PWBD categories)
- The weightage (ratio) of Online Main Examination and Interview is 80:20
- Offer of appointment including terms and conditions, formalities for verification, joining etc. will be issued by the above mentioned Participating Bank in due course. Decision of Participating Banks shall be final and binding.

Congratulations!

Special Thanks of a student to Dr. Rajkumar Barmukh, Department of Botany

#PANDEMICMOM

HAPPY MOTHER'S DAY TO OUR #PANDEMICMOMS!

This year, we celebrate the friends, neighbours, colleagues, caretakers and strangers, who 'mothered' us through the pandemic!

SWEE CHAHAL, DELHI

My sister Sandhya is my #PandemicMom. While our family is in Jaipur and I have tested COVID positive, Sandhya is managing home and work like mom. From making breakfast and kadhas, to regularly checking up on me even when she's on duty, my sister is doing everything she can for me. I just want to say thank you to my superhuman!

ANNIE BORO, PUNE

After having lived for almost a decade in Pune, when I came to Bengaluru last year (temporarily), the unfamiliarity of the city amid the pandemic was quite daunting. With my mom, dad and sister in Assam, it was uphill task to find my footing here, but then came my angel in disguise — my dearest friend Archana. From helping me find a place to stay, to comforting hugs, food and more, she helped me with everything! She has been a source of strength and comfort for me in these uncertain times. We look for familiarity amid chaos and Archana truly has been that for me.

MANMOHAN KARKERA, MUMBAI

In September 2020, my wife and I tested COVID positive. In a gap of four days, both of us were admitted to a hospital, while our daughter was alone at home. It was a difficult phase for us. During this time, Preeti and her husband Abhishek, owners of a popular café in Mumbai, religiously carried home-cooked food for my daughter everyday. Even when my wife and I returned home, the couple continued their service without expecting any returns. Their love and care, which came with the food, helped us in recovering fast. For my family, Preeti is the super #PandemicMom along with Abhishek. A big thanks to both of them!

NAFISEHSADAT OMIIDIANI, PUNE

Being an Iranian Ph.D. student in India I needed someone to help me overcome the negative thoughts and stay strong amid testing times. My mother, sisters, and my father are in Iran. In Pune, I found a motherly, caring figure in Dr Rajkumar Barmukh, who has been supportive throughout the pandemic. He helped me during my research work as well as conducting my pre-viva during the pandemic. He's been very understanding and I want to thank him for everything!

[/PuneTimesOnline](https://www.punetimesonline.com) [facebook.com/PuneTimesOnline](https://www.facebook.com/PuneTimesOnline) [instagram.com/punetimesonline](https://www.instagram.com/punetimesonline)

Celebrating the mother-daughter bond, this Mother's Day

NEWLY ADDED DONATED BOOKS DURING MAY 2021

Author	Title
• Srivastava, K. P.	• Intro. To Environmental Study
• Borse, R. Y.	• Sensors & Transducers Principles & Application
• Kamal, Raj	• Digital Systems : Principles And Design
• Lack, A. J. / Evans D. E.	• Plant Biology
• Lancaster, S. P. / Bose, T. K. / Mukherjee, D.	• Gardening In India
• Bell, David A.	• Electronic Instrumentation & Measurement
• Bell, David A.	• Electron Devices and Circuits
• Bolton, W.	• Mechatronics
• Kharate, G. K. / Ravinder, Y.	• Signals & Systems
• Hennessy, John L. / Patterson, David A.	• Computer Architecture
• Spain, Barry	• Ordinary Diffrential Equations
• Patterson, David A. / Hennessy, John L.	• Computer Organization And Design : The Hardware / Software Interface
• Mackenzie, I. Scott / Phan, Raphael C.W.	• 8051 Microcontroller
• Rao, M. Mukunda	• Optical Communication
• Dutta, Binay K.	• Heat Transfer Principles & Applications
• Proakis, John G. / Manolakis, Dimitris G.	• Digital Signal Processors : Principles, Algorithms And Applications
• Sonde, B. S.	• Intro. to Systems Design Using Integrated Circuits
• Poornachandra, S. / Sasikla, B	• Digital Signal Processing
• Mujumdar, Satyendranath	• Swami Vivekanand Yanche Charitra स्वामी विवेकानंद यांचे चरित्र
• Brunton, Paul	• Quest Of the Overself
• Harari, Yuval Noah	• 21 Lessons for the 21st Century

News Paper Clippings : May 2021

Online newspapers and online services based on newspapers are becoming increasingly popular and useful in current digital age. These services helped libraries in reaching out users wherever they are and also save time of the users. The newspaper clippings are also known as press clippings in some libraries .

[Ref: Gaur, Ramesh C., Chand, Mahesh, Gaur, Kavita & Yadav, Amar Singh. (2013). *Online Newspaper Clippings and News Services for Libraries: Experiences in Indian Libraries*. Accessed from <http://library.ifla.org/240/1/153-gaur-en.pdf>]

Clipping is the cutting-out of articles from a paper publication. Newspaper clippings are often used when people have to write a report or make a presentation or for future reference.

लोकसत्ता
लोकमान्य, लोकशक्ती !

महाराष्ट्र टाइम्स

The Modern College, Shivajinagar Library subscribes to Ten (10) English Newspapers and Eleven (11) Marathi Newspapers which are referred by the students and staff. The Library has a practice of posting notifications of important news related to Education, UGC, NAAC, Savitribai Phule Pune University on the WhatsApp Groups of Staff.

लोकमत

पुढारी

hindustantimes

Father of Library Science, Dr. S.R.Ranganathan's Fifth Law of Library Science states that 'Library is a Growing Organism'. It means that a library should be a continual-

TOI

ly changing institution, never static in its outlook. Books, methods, and the physical library should be updated over time. As an implication of the Fifth Law of Library Science, the Modern College Library has also updated the ways of keeping and maintaining the Newspaper Clippings. E-newspaper Clippings Service gives a global viewership/user base, no maintenance required, storage space issues will be solved and any user, anytime, at any place can have an access to the Newspaper Clippings Service. The E-Newspaper Clippings Section is divided into *News regarding MCASC, Pune-5, Education, Work of Appreciation, Health, Research, Sports, Miscellaneous* .

सामना

प्रभात

केसरी
राष्ट्रीय सेवा

News Paper Clippings Related to MCASC(Autonomous) Pune 5

Back-to-back semester exams put college students under pressure

Dheeraj Bengrut

puneletters@htlve.com

PUNE: Students affiliated to the Savitribai Phule Pune University (SPPU) are worried, as they are going to appear for two semester exams, back-to-back. Currently, the first semester exams of SPPU are going on, while the second semester exams are likely to start from next month.

Also, colleges and university departments are continuing their online lectures for students, all creating a burden on students this year.

"Due to the Covid-19 pandemic we are already delayed for this academic year. Now once this semester exams get over, from May 15 onwards forms for the second-semester exams will start. The next semester exams will hopefully start from mid-June and will go

on till August," said Mahesh Kakade, SPPU examination and evaluation department head.

Rajendra Zunjarrao, principal, Modern College of Arts Science and Commerce, said, "This year has been tough not only for students, but also for teachers and college administration. Covering the syllabus for both semesters was tough, but most of the colleges have covered it well. It would have been better if both the semesters' exams were held together."

Kapil Awate a first-year Science student said, "We just now finished the first semester exams and within a month we have to prepare for the next semester exams. All are tense due to Covid and most of the students don't even have proper study material. The second semester exams should be held taken after two months."

SPPU begins releasing results of first semester exams

Dheeraj Bengrut

puneletters@htlve.com

PUNE: The Savitribai Phule Pune University (SPPU) has begun declaring the results of its first semester online examinations. The SPPU is planning to complete the result declaration process by the end of May. SPPU first semester exams cover 224 courses that began June 10, 2020. These examinations were held online for 50 marks with multiple-choice questions (MCQ). SPPU's Edutech Foundation conducted the exam.

So far, results of at least 10

courses have been declared by the university. "For around 71 courses there are internal marks given by the department and external exams are not going to happen. We will try to declare all results by this month-end. The first-semester exams will end by May 10," said Mahesh Kakade, SPPU's director of the board of examination and evaluation.

Kirti Mundada, a commerce second-year student said, "After my exams got over within next couple of days I got my results online. This time the exams went on well."

Hindustan Times 8.5.2021

लोकमत

अकरावी प्रवेशासाठी सीईटीचा विचार

अनेक प्रश्न अनुत्तरित : विद्यार्थी, पालकांमध्ये संभ्रमाचे वातावरण

लोकमत न्यूज नेटवर्क

पुणे : एकीकडे दहावीचे अंतर्गत मूल्यमापन कसे होईल, हे स्पष्ट नसताना आता अकरावी प्रवेशासाठी सामायिक प्रवेश परीक्षा (सीईटी) घेण्याचा विचार सुरू झाला आहे. मात्र, तरीही अनेक प्रश्न अनुत्तरित राहत आहेत. त्यामुळे दहावी निकाल व अकरावी प्रवेशाचा प्रश्न केव्हा सुटणार, याबाबत विद्यार्थ्यांमध्ये चिंतेचे वातावरण आहे.

कोरोनामुळे इयत्ता दहावीच्या परीक्षा रद्द कराव्या लागल्या. मात्र, विद्यार्थ्यांच्या परीक्षाच नाही तर पुढील प्रवेश कसे द्यायचे, असा प्रश्न निर्माण झाला. त्यामुळे सध्या दहावीचा निकाल अंतर्गत मूल्यमापनाच्या आधारे जाहीर करावा की अकरावी प्रवेशासाठी सीईटी घ्यावी, याबाबत शिक्षण विभागाकडून चाचपणी केली जात आहे. मात्र, तंत्रशिक्षण विभागाचे प्रवेश कसे देणार? याचा विचार अद्याप झालेला नाही. त्यामुळे विद्यार्थी व पालकांमध्ये गोंधळाचे वातावरण आहे.

- इयत्ता अकरावी प्रवेशासाठी सीईटी घेतली जाणार असली तरी ती ऑनलाईन घेणार की ऑफलाईन, हे अद्याप स्पष्ट झालेले नाही. ऑनलाईन सीईटी घेतल्यास ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांचे काय? आणि ऑफलाईन सीईटी घेतल्यास कोरोनापासून विद्यार्थ्यांचे संरक्षण कसे करणार? असा प्रश्न उपस्थित होतो.

- इयत्ता दहावीच्या विद्यार्थ्यांचे निकाल अंतर्गत गुणांच्या आधारे जाहीर करण्याबाबत शिक्षण विभागाकडून सर्वेक्षण करण्यात आले. परंतु, वर्षभर शाळांनी विद्यार्थ्यांचे अंतर्गत मूल्यमापन केले आहे का? अंतर्गत मूल्यमापनाच्या आधारे निकाल जाहीर केल्यास तो पारदर्शक पद्धतीने तयार केलेला असेल का? अशी शंका उपस्थित केली जात आहे.
- शिक्षण विभागातर्फे मागील वर्षी पुणे व पिंपरी-चिंचवड महानगर-पालिका कार्यक्षेत्रातील कनिष्ठ महाविद्यालयांमधील इयत्ता अकरावीच्या १ लाख ७ हजार १२५ जागांसाठी ऑनलाईन प्रवेश प्रक्रिया राबविण्यात आली. मात्र, केवळ ७१ हजार ७२२ विद्यार्थ्यांनी प्रवेश घेतला.

- इयत्ता अकरावी प्रवेशासाठी सीईटी घेतली जात असली, तरी तंत्र-निकेतन व आयआयटी प्रवेश कोणत्या गुणांच्या आधारे दिले जाणार हा प्रश्न अनंतरीतच राहतो.

इयत्ता अकरावी प्रवेशासाठी ऑनलाईन सीईटीच्या पर्यायाचा विचार करावा. कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर ऑफलाईन पद्धतीने परीक्षा घेणे धोकादायक आहे. ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांना परीक्षा देण्यास अडचणी येऊ शकतात. परंतु, ही परीक्षा एक आठवडाभर घेतल्यास विद्यार्थी परीक्षापासून वंचित राहणार नाहीत.

डॉ. राजेंद्र झुंजारराव,
प्राचार्य, मॉडर्न महाविद्यालय शिवाजीनगर

प्रथमतः इयत्ता दहावीचा निकाल जाहीर करण्यासंदर्भातला निर्णय होण्याची आवश्यकता आहे. अंतर्गत मूल्यमापनाच्या आधारे निकाल जाहीर करावा की इतर पर्यायांचा विचार करावा, हे निश्चित झाल्यानंतरच अकरावी प्रवेशासंदर्भात विचार करणे उचित ठरेल.

- अविनाश ताकवले, माजी प्राचार्य

इयत्ता अकरावी प्रवेशासाठी विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा घेणे गरजेचे आहे. अंतर्गत मूल्यमापनात पारदर्शकता राहिल का हे सांगता येत नाही. तसेच अनेक शाळांनी वर्षभर विद्यार्थ्यांचे अंतर्गत मूल्यमापन केलेले नाही. त्यामुळे सीईटी चा पर्याय उचित ठरू शकतो.

एम. बी. दराडे, शिक्षक, मोझे हायस्कूल, येरवडा

News Paper Clippings Related to MCASC(Autonomous) Pune 5

प्राध्यापकांच्या मुदत समाप्तीमुळे उर्वरित शैक्षणिक कामकाजाचा प्रश्न

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात आणि संलग्न महाविद्यालयांमध्ये प्राध्यापक करार, तासिका तत्त्वावर काम करतात. मात्र या प्राध्यापकांची मुदत समाप्ती होत असल्याने दुसऱ्या सत्राच्या उर्वरित शैक्षणिक कामकाजाचा प्रश्न निर्माण झाला आहे.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात आणि संलग्न महाविद्यालयांमध्ये प्राध्यापकांच्या जागा मोठ्या प्रमाणात रिक्त आहेत. त्यामुळे एक वर्षाचा करार आणि तासिका तत्त्वावर अशा पद्धतीने प्राध्यापक काम करतात. या प्राध्यापकांसाठी सर्वसाधारणपणे जून ते मे असा कार्यकाळ असतो. करोनामुळे शैक्षणिक वर्ष विस्कळीत झाल्याने विद्यापीठाच्या पहिल्या सत्राच्या परीक्षा एप्रिलमध्ये सुरू झाल्या, तर जूनमध्ये दुसऱ्या सत्राच्या परीक्षा सुरू होणार आहेत. त्यामुळे काही ठिकाणी दुसऱ्या सत्राचा अभ्यासक्रम शिकवून झाला आहे, तर काही ठिकाणी अभ्यासक्रम अपूर्ण आहे. त्यामुळे मुदत संपणाऱ्या प्राध्यापकांना मुदतवाढ न दिल्यास शैक्षणिक कामकाज कसे पूर्ण करायचे अशी समस्या आहे.

विद्यापीठातील एका विभाग प्रमुखांनी सांगितले, की विद्यापीठातील

विद्यापीठाच्या शैक्षणिक विभागांतील कार्यरत करार तत्त्वावरील प्राध्यापकांना सहा महिन्यांची मुदतवाढ दिली जाणार आहे. महाविद्यालयांच्या बाबतीत संबंधित संस्था निर्णय घेतील. मात्र संस्थांनी या प्राध्यापकांना मुदतवाढ द्यावी असे आवाहन आहे - **डॉ. नितीन करमळकर**, कुलगुरु सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

पदवी आणि पदव्युत्तर स्तरावरील प्राध्यापकांचे स्वतंत्र विषय आहेत. काही ठिकाणी अभ्यासक्रम शिकवून झालेला आहे. पण अभ्यासक्रम अपूर्ण राहिला असल्यास मुदतवाढ देता येईल. त्यानंतर १७ जूनपासून पुनर्नियुक्ती करता येईल. गरजेनुसार तासिका तत्त्वानुसार मानधन देता येईल.

- **डॉ. श्यामकांत देशमुख**
सहकार्यवाह, प्रोग्रेसिव्ह
एज्युकेशन सोसायटी

कायमस्वरूपी प्राध्यापकांच्या जागा बऱ्याच वर्षांपासून रिक्त असल्याने प्राध्यापकांची करार तत्त्वावर नियुक्ती करावी लागते. आता मे अखेरीस करार तत्त्वावरील प्राध्यापकांची मुदत संपत असल्याने शैक्षणिक कामकाज कसे करायचे असा प्रश्न आहे.

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

प्रात्यक्षिक परीक्षा ऑनलाइन

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचा निर्णय

पुणे, ता. ३० : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न असलेल्या महाविद्यालयांमधील विज्ञान आणि तंत्रज्ञान विद्याशाखेतील विद्यार्थ्यांच्या प्रात्यक्षिक परीक्षा ऑनलाइन घेण्याचा निर्णय विद्यापीठाच्या अभ्यास मंडळाने घेतला आहे. या निर्णयाला लवकरच अंतिम मान्यता घेण्यात येईल, अशी माहिती विद्यापीठाच्या विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखेचे अधिष्ठाता डॉ. एम. जी. चासकर यांनी दिली आहे.

विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष महाविद्यालयात जाऊन प्रात्यक्षिक परीक्षा देणे सध्या शक्य होणार नाही. महाविद्यालयांकडे उपलब्ध तंत्रज्ञानालाही मर्यादा आहेत. त्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या प्रात्यक्षिक परीक्षा कशा घ्याव्यात, असा प्रश्न निर्माण

झाला आहे. या पार्श्वभूमीवर विज्ञान शाखेच्या सर्व विषयांच्या अभ्यास मंडळांच्या अध्यक्षांची नुकतीच बैठक झाली. त्यात पहिल्या आणि दुसऱ्या सत्राच्या प्रत्येकी दहा, असे एकूण वीस प्रात्यक्षिकांचे व्हिडिओ तयार करण्याचे निश्चित झाले. त्याचप्रमाणे विद्यार्थ्यांचे पुढील दोन ते अडीच महिन्यांत ऑनलाइन पद्धतीनेच प्रात्यक्षिक घेऊन आणि त्यांचे मूल्यांकन करून गुण देण्याचे ठरविल्याचे डॉ. चासकर यांनी सांगितले.

सर्व विषयांच्या अभ्यास मंडळांकडून पुढील आठ दिवसांमध्ये प्रॅक्टिकलचे व्हिडिओ तयार केले जाणार आहेत. येत्या पंधरा ते वीस दिवसांत हे व्हिडिओ महाविद्यालयामार्फत विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचविले जातील. हे शैक्षणिक वर्ष ऑगस्ट २०२१ पर्यंत संपवावे लागणार आहे. त्यामुळे पुढील दोन-अडीच महिन्यांत प्रात्यक्षिक परीक्षा घ्याव्या लागतील. - डॉ. एम. जी. चासकर, अधिष्ठाता, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

प्लाझमादान करण्यासाठी पुढाकार घेण्याचे आवाहन

“कोरोना रुग्णांवर उपचार करण्यासाठी प्लाझमाचा तुटवडा जाणवत आहे. त्यामुळे सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालयांमधील विद्यार्थी, प्राध्यापक व इतर कर्मचाऱ्यांनी प्लाझमादान करण्यासाठी पुढाकार घ्यावा, विद्यापीठाने सुरू केलेल्या मोहिमेत सहभागी व्हावे,” असे आवाहन कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर यांनी केले आहे.

रक्तदान, प्लाझमादानासाठी विद्यापीठाने मोहीम सुरू केली आहे. त्यामध्ये राष्ट्रीय सेवा-योजना, राष्ट्रीय छात्र सेनामधील विद्यार्थ्यांसह तर विद्यार्थी, प्राध्यापकांनी सहभागी व्हावे. विद्यापीठाने ‘गुगल फॉर्म’ची लिंक तयार केली असून, या लिंकमध्ये माहिती भरावी. ही संकलित केलेली माहिती सर्व वैद्यकीय विभागांसाठी खुली केली जाणार आहे. shorturl.at/cpyDO या लिंकमध्ये विद्यार्थी, प्राध्यापकांनी आपली माहिती भरावी, असे आवाहन डॉ. करमळकर यांनी केले आहे.

Sakaal 1.5.2021

परीक्षेच्या दुसऱ्या सत्राची पुणे विद्यापीठाची तयारी

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. २ - सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या पदवीच्या प्रथम सत्र परीक्षा येत्या दोन आठवड्यात संपणार आहेत. त्यानंतर दुसऱ्या सत्राच्या परीक्षा जुलैच्या पहिल्या आठवड्यात सुरू होतील. त्यासाठी विद्यार्थ्यांकडून परीक्षा अर्ज भरून घेण्याची प्रक्रिया राबविली जाणार आहे.

विद्यापीठाने पदव्युत्तरनंतर आता पदवीच्या दुसऱ्या सत्राच्या परीक्षेच्या तयारीला सुरुवात केली आहे. त्यामुळे शिक्षकांना पुन्हा ऑनलाइन परीक्षेच्या दृष्टीने आवश्यक कामांना सुरुवात करावी लागणार आहे. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातर्फे पुणे, नगर व नाशिक जिल्ह्यांमधील सुमारे सहा लाख विद्यार्थ्यांची ऑनलाइन परीक्षा घेतली जात आहे.

प्रभात

Mon, 03 May 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/6>

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

लोकमत

बारावीच्या वेळापत्रकाच्या प्रतीक्षेत पालक-विद्यार्थी : अभ्यास आणखी किती दिवस करायचा?

लोकमत न्यूज नेटवर्क

पुणे : कोरोनाचा वाढता प्रादुर्भाव लक्षात घेऊन राज्य शासनाने बारावीच्या परीक्षा पुढे ढकलल्या. परंतु, मे महिना उजाडला तरी अद्याप परीक्षेचे वेळापत्रक प्रसिद्ध झालेले नाही. त्यामुळे विद्यार्थी व पालक परीक्षेच्या वेळापत्रकाच्या प्रतीक्षेत आहेत. मात्र, लॉकडाऊन वाढवल्यामुळे परीक्षेचे वेळापत्रक लवकर प्रसिद्ध होण्याची शक्यता कमी असल्याचे जाणकारांकडून सांगितले जात आहे.

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळातर्फे घेण्यात येणाऱ्या दहावीच्या परीक्षा कोरोनामुळे पुढे ढकलल्या आहेत. यंदा तब्बल १३ लाख १७ हजार विद्यार्थी बारावीची परीक्षा देणार आहेत. बारावीच्या परीक्षेवरोबरच वैद्यकीय, अभियांत्रिकी, विधी आदी व्यावसायिक अभ्यासक्रमांसाठी घेतल्या जाणाऱ्या प्रवेश पूर्व परीक्षासुद्धा पुढे ढकलल्या आहेत. त्यामुळे या सर्व परीक्षांचा अभ्यास आणखी किती दिवस करायचा, असा प्रश्न पालक व

उत्तरपत्रिका तपासण्यासाठी ४५ ते ६० दिवस

दहावीच्या परीक्षा सुरु झाल्यानंतर त्वरित उत्तरपत्रिका तपासणीचे काम सुरु केले जाते. कोरोनामुळे मागील वर्षी शिक्षकांना त्यांच्या घरी उत्तरपत्रिका तपासण्याची पुढा दिली होती. यावर्षी सुद्धा परीक्षा झाल्यानंतर उत्तरपत्रिका घरीच तपासाव्या लागतील, असे एकूण दिसून येत.

मात्र, मागील वर्षाचा अनुभव लक्षात घेता उत्तरपत्रिका तपासण्यासाठी सुमारे ४५ ते ६० दिवसांपेक्षा अधिक कालावधी लागू शकतो. परिणामी निकालही लांबू शकतो. त्यामुळे शासनाने सर्व गोष्टींचा सारासार विचार करून परीक्षांबाबत योग्य निर्णय घ्यावा, अशी अपेक्षा केली जात आहे.

बारावीच्या परीक्षेच्या निकालावर पदवी अभ्यासक्रमाचे प्रवेश अवलंबून असतात. त्याचप्रमाणे बारावीत मिळालेल्या गुणांचा विचार करून काही विद्यार्थी कोणत्या अभ्यासक्रमाला प्रवेश घ्यावा, याबाबत निर्णय घेतात. कोरोनाने निर्माण झालेल्या परिस्थितीत काही प्रमाणात सुधारणा झाल्यानंतर बारावीच्या परीक्षा घ्याव्यात. तसेच परीक्षेच्या वेळापत्रकासंदर्भात शासनाने विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करावे.

- दिलीपसिंग विश्वकर्मा, अध्यक्ष, महापेरेंट्स

विद्यार्थ्यांना पडला आहे. प्रवेश पूर्व परीक्षांचे अभ्यासक हरीश बुटले, कोरोनामुळे निर्माण झाली परिस्थितीत केव्हा सुधारणा होईल, हे सांगता येत नाही. त्यामुळे देश पातळीवरच ऑनलाईन शिक्षण व ऑनलाईन

परीक्षणबाबत धोरणात्मक निर्णय घेण्याची गरज निर्माण झाली आहे. विविध प्रवेश पूर्व परीक्षा व बारावीच्या परीक्षा या दोन्ही परीक्षांचा ताण विद्यार्थ्यांनी किती दिवस घ्यायचा याही काही मर्यादा निश्चित झाल्या पाहिजेत.

Hello Pune
Page No. 3 May 03, 2021
Powered by: erelego.com

बारावी परीक्षेचा अभ्यास करायचा की प्रवेश परीक्षांचा?

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

कोरोनामुळे एप्रिल-मे महिन्यात होणाऱ्या बारावीच्या परीक्षा पुढे ढकलण्यात आल्या आणि बारावीच्या परीक्षा मेअखेरीस होतील, असे सांगण्यात आले. मात्र, आता मे महिना सुरु झाला असून अद्यापही परीक्षेचे वेळापत्रक जाहीर करण्यात आलेले नाही. त्यामुळे परीक्षेबाबत अनिश्चितता कायम असून बारावीचा अभ्यास करायचा की त्यानंतर आवश्यक प्रवेश

परीक्षांचा, असा प्रश्न सतावत असून विद्यार्थी आणि पालकांमध्ये संभ्रम निर्माण झाला आहे.

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाच्या वतीने घेण्यात येणाऱ्या इयत्ता बारावीच्या परीक्षा २३ एप्रिल ते २१ मे दरम्यान घेण्यात येणार होत्या. मात्र, कोरोनाचा संसर्ग वाढत असल्याने बारावीची परीक्षा पुढे ढकलण्यात आली. आता ही परीक्षा मेअखेरीस होईल, असे

शालेय शिक्षणमंत्री वर्षा गायकवाड यांनी २० एप्रिल रोजी जाहीर केले होते. परंतु त्यानंतर राज्य मंडळ किंवा शासनाकडून कोणतेही आदेश देण्यात आलेले नाहीत. दरम्यान, बारावीच्या परीक्षेबाबत शालेय शिक्षण विभाग, राज्य शिक्षण मंडळ यांच्यात वारंवार बैठका होत आहेत. परंतु परीक्षा घ्यायची की नाही, हा निर्णय मात्र राज्य सरकार घेईल, अशी माहिती शिक्षण विभागातील सूत्रांनी दिली आहे.

Pune Edition
May 4, 2021 Page No. 3
newspaper.pudhari.co.in

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

शिष्यवृत्ती योजनांच्या अर्जासाठी ३१ मेपर्यंत मुदतवाढ

पुणे : राज्य शासनाच्या उच्च शिक्षण संचालनालयातर्फे राबवल्या जाणाऱ्या विविध शिष्यवृत्ती योजनांसाठी अर्ज करण्यास मुदतवाढ देण्यात आली आहे. आता विद्यार्थ्यांना ३१ मे पर्यंत शिष्यवृत्तीसाठी अर्ज करता येणार आहे.

शिष्यवृत्ती अर्जासाठी माहिती तंत्रज्ञान विभागाने महाडीबीटी संके

तस्थळ विकसित केले आहे. त्यात उच्च शिक्षण संचालनालयामार्फत राबवल्या जाणाऱ्या १४ शिष्यवृत्ती योजनांचा समावेश आहे. या योजनांसाठी शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ करिता पात्र असूनही अद्याप अर्ज न केलेल्या विद्यार्थ्यांना अर्ज करण्यासाठी ३० एप्रिलपर्यंत मुदत देण्यात आली होती. मात्र अनेक

विद्यार्थ्यांनी अद्यापही अर्ज केलेले नाहीत. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती योजनांच्या अर्ज भरण्यास मुदतवाढ देण्याची मागणी कॉप्स विद्यार्थी संघटनेचे अध्यक्ष अमर एकाड यांच्यासह काही विद्यार्थ्यांकडून संचालक उच्च शिक्षण विभागाकडे करण्यात आली होती. या पार्श्वभूमीवर उच्च शिक्षण विभागाने

शिष्यवृत्तीच्या अर्जासाठी ३१ मेपर्यंत मुदतवाढ दिली आहे. तसेच संबंधित अर्जांची महाविद्यालय आणि विभागस्तरावर पडताळणी करण्यासाठी अनुक्रमे १० जून आणि १७ जूनपर्यंत मुदतवाढ देण्यात आल्याची माहिती उच्च शिक्षण संचालक डॉ. धनराज माने यांनी परिपत्रकाद्वारे दिली.

लोकसत्ता

Tue, 04 May 2021

<https://epaper.loksatta.com/c/60217505>

जगातील २ हजार शिक्षण संस्थांमध्ये राज्यातील सहा

‘सेंटर फॉर वर्ल्ड युनिव्हर्सिटी रँकिंग’ची क्रमवारी जाहीर; पुणे विद्यापीठाचा समावेश

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

‘सेंटर फॉर वर्ल्ड युनिव्हर्सिटी रँकिंग’ या क्रमवारीमध्ये राज्यातील सहा शिक्षण संस्थांनी स्थान मिळवले आहे. या क्रमवारीत जगभरातील तब्बल दोन हजार शिक्षण संस्थांचा समावेश आहे.

सेंटर फॉर वर्ल्ड युनिव्हर्सिटी रँकिंग २०२१-२२ ही क्रमवारी नुकतीच जाहीर करण्यात आली. जागतिक पातळीवरील क्रमवारीत पहिल्या तीन क्रमांकावर अनुक्रमे हार्वर्ड विद्यापीठ, मॅसाच्युसेट्स इन्स्टिट्यूट ऑफ

टेक्नॉलॉजी, स्टॅनफोर्ड विद्यापीठ या संस्था आहेत. देशातील जवळपास ६८ शिक्षण संस्थांचा या यादीत समावेश आहे. क्रमवारीतील शिक्षण संस्थांचे गुणवत्तापूर्ण शिक्षण, विद्यार्थ्यांना मिळालेले रोजगार, संशोधनातील कामगिरी, प्राध्यापक अशा निकषांवर मूल्यापन करण्यात आले. देशातील शिक्षण संस्थांमध्ये आयआयएम अहमदाबाद या यादीत

पहिल्या स्थानी आहे. जागतिक पातळीवरील दोन हजार संस्थांमध्ये राज्यातील सहा संस्थांचा समावेश आहे. त्यात मुंबईतील टाटा इन्स्टिट्यूट ऑफ फंडामेंटल रिसर्च ५४३ व्या स्थानी आहे. त्यानंतर आयआयटी बॉम्बे (५६७), पुण्यातील भारतीय विज्ञान शिक्षण आणि संशोधन संस्थेचा (आयसर) (१०२४) यांचा क्रमांक लागतो. सावित्रीबाई फुले

पुणे विद्यापीठ १३८९ व्या, मुंबईतील होमी भाभा नॅशनल इन्स्टिट्यूट १६६६ व्या आणि मुंबईचीच इन्स्टिट्यूट ऑफ केमिकल टेक्नॉलॉजी १८५८ व्या स्थानी आहे. राज्य शासनाच्या अखत्यारीतील राज्यातील १३ अकृषी विद्यापीठांपैकी केवळ सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचाच या क्रमवारीत स्थान मिळाले आहे. तसेच राज्यातील खासगी विद्यापीठांपैकी एकाही विद्यापीठाला या क्रमवारीत स्थान मिळवता आलेले नसल्याचे क्रमवारीवरून स्पष्ट झाले आहे.

My Pune Edition
May 5, 2021 Page No. 3
newspaper.pudhari.co.in

बारावीची परीक्षा १५ जूननंतरच शक्य

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

केंद्रीय शिक्षण मंत्रालयाकडून मे महिन्यात कोणत्याही ऑफलाइन परीक्षा न घेण्याचे आदेश आहेत. तर राज्य शासनाने १३ जूनपर्यंत प्राथमिक आणि माध्यमिक शाळांना उन्हाळी सुटी जाहीर केली आहे. त्यामुळे महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाकडून घेण्यात येणारी बारावीची परीक्षा १५ जूननंतरच होण्याची शक्यता वर्तविण्यात आली आहे. बारावीच्या परीक्षा यावर्षी २३ एप्रिल ते २९ मे दरम्यान घेण्यात येणार होत्या. मात्र, राज्यात कोरोनाचा संसर्ग वाढत असल्याने बारावीची परीक्षा पुढे ढकलण्यात आली. ही परीक्षा मे अखेरस होईल, असे शालेय शिक्षणमंत्री वर्षा गायकवाड यांनी २० एप्रिल रोजी जाहीर केले, परंतु केंद्रीय शिक्षण मंत्रालयाच्या मे महिन्यात ऑफलाइन परीक्षा न घेण्याच्या सूचना आहेत. जूनच्या पहिल्या आठवड्यात कोरोनाचा आढावा घेऊन पुढील निर्णय घेण्यात येणार असल्याचे स्पष्ट केले आहे. त्याचबरोबर १३ जूनपर्यंत शाळांना उन्हाळी सुटी आहे. त्यामुळे

शाळा बंद आणि शिक्षक सुटीवर असताना बारावीची परीक्षा कशी घेणार असा प्रश्न आहे.

दहावीची परीक्षा अचानक रद्द करून राज्य शासनाने विद्यार्थी आणि पालकांना धक्का दिला होता. त्यामुळे बारावीच्या परिक्षेबाबत तरी स्पष्टपणे सांगणे गरजेचे आहे. मात्र, मे महिन्याचा पाहिला आठवडा संपत आला तरी राज्य सरकार किंवा राज्य शिक्षण मंडळ यांनी बारावीची परीक्षा होणार की नाही, होणार असेल तर ती कशा पद्धतीने आणि कधी होणार, याबाबत कोणतीही माहिती अद्याप दिलेली नाही. त्यामुळे विद्यार्थी आणि पालकांमध्ये संभ्रम आहे. राज्य मंडळाने याबाबत स्पष्ट माहिती द्यावी, अशी मागणी विद्यार्थी आणि पालकांनी केली आहे. बारावीच्या परिक्षेसाठी यंदा जवळपास १४ लाखांहून अधिक विद्यार्थ्यांनी नोंदणी केली आहे. यासंदर्भात राज्य मंडळातील अधिकाऱ्यांशी संपर्क केला असता त्यांनी कोरोनाची परिस्थिती पाहता परीक्षेच्या नियोजनाबाबत आताच काही ठोस सांगता येणार नसल्याचे सांगितले.

Pune Edition
May 5, 2021 Page No. 5
newspaper.pudhari.co.in

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

लोकमत

प्रात्रताधारकांची मुख्यमंत्र्यांकडे आग्रही मागणी महाविद्यालयातील ग्रंथपालांची पदभरती सुरू करा

लोकमत न्यूज नेटवर्क

मुंबई : राज्यातील अनुदानप्राप्त महाविद्यालयातील ग्रंथपाल पदांची भरती अनेक वर्षांपासून रखडली आहे. अलीकडेच राज्यभर सरकारने प्राचार्य भरती प्रक्रिया सुरू केली आहे. याच धर्तीवर ग्रंथपाल पदभरतीवरील निर्बंध उठविण्याची मागणी केली जात आहे. महाराष्ट्र राज्य ग्रंथपाल महासंघाच्या वतीने राज्याचे मुख्यमंत्री उद्धव ठाकरे, उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री उदय सामंत यांच्यासह राज्यातील इतर मंत्र्यांना ईमेलद्वारे निवेदन देऊन ग्रंथपाल पदाची भरती प्रक्रिया तातडीने सुरू करण्याची मागणी केली आहे.

महाविद्यालयात गुणवत्तापूर्ण शिक्षण देण्याचा शासनाचा उद्देश पूर्ण करण्यात ग्रंथपाल महत्वाची भूमिका बजावत असतात. मात्र महाविद्यालयातील हे महत्वाचे पद गेल्या अनेक वर्षांपासून चुकीच्या

प्रात्रताधारकांना न्याय द्यावा

ग्रंथपाल पद हे महाविद्यालयातील प्राचार्यांप्रमाणे अत्यंत महत्वाचे पद आहे. ते एकाकी असूनही भरतीबाबत सतत दुर्लक्षित राहिले आहे. प्राचार्य पदाच्या भरती प्रक्रियेला मंजूरी मिळते, मग ग्रंथपालांच्या पदासाठी का भिळत नाही? पदभरती प्रक्रिया बंद असल्याने ग्रंथपालशास्त्राचे उच्च शिक्षण घेऊनही प्रात्रताधारक आज हलाखीचे जीवन जगत आहेत. तरी शासनाने कसलाही वेळ न घालवता प्राचार्यांप्रमाणे ग्रंथपाल पदाची भरती प्रक्रिया सुरू करावी आणि प्रात्रताधारक उमेदवारांना न्याय द्यावा.

- डॉ. रवींद्र भटाने, अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य ग्रंथपाल महासंघ

धोरणामुळे रिक्त राहिले आहे. ३ नोव्हेंबर २०१८ रोजी उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाने भरती प्रक्रिया सुरू करण्यासंदर्भात शासन निर्णय काढून त्यात ग्रंथपाल पदांची १०० टक्के पदभरतीस मान्यता देण्यात आली. मात्र त्यानंतर आरक्षण, निवडणूक आचारसंहिता व इतर तांत्रिक अडचणीत भरती प्रक्रिया रेंगाळली. राज्यात महाविकास

व शैक्षणिक कामकाज तसेच नॅक मूल्यांकन करण्याकरिता नियमित प्राचार्य कार्यरत असणे आवश्यक असल्याचा निष्कर्ष त्यासाठी लावण्यात आला. प्राचार्यपदाप्रमाणेच ग्रंथपाल पदसुद्धा एकाकी पद असून तितकेच महत्वाचे पद आहे. तरीही ग्रंथपाल पदाच्या भरतीवरील निर्बंध उठविले गेले नाहीत. ही भरती तत्काळ सुरू करण्याची मागणी महासंघाने केली आहे.

मुलाखतीची परवानगी द्यावी

राज्यात कोरोनाचा प्रादुर्भाव वाढल्यानंतर शासनाने भरती प्रक्रियेवर निर्बंध लादले. त्यापूर्वी राज्यातील ज्या महाविद्यालयांना शासन नियमानुसार भरतीची परवानगी मिळाली आहे, अशा महाविद्यालयांना तेथील पदाच्या मुलाखतीसाठी तातडीने परवानगी द्यावी, अशी मागणी महाराष्ट्र राज्य ग्रंथपाल महासंघाच्या वतीने केली जात आहे.

Mumbai Main
Page No. 5 May 07, 2021
Powered by: erelego.com

पुढारी
www.pudhari.co.in

इंटरनल गुण तातडीने पाठवावे

विद्यापीठांच्या सत्र परीक्षांची मोठी जबाबदारी परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाची असली, तरी संपूर्ण प्रक्रियेला आवश्यक सहकार्य करण्याची जबाबदारी विद्या परिषद सदस्य आणि अधिष्ठातांची असते. मात्र, परीक्षांची संपूर्ण जबाबदारी सध्या एकट्या परीक्षा व मूल्यमापन मंडळावर असल्याचे दिसते. महाविद्यालयांनी इंटरनल तसेच प्रात्यक्षिक परीक्षांचे गुण लवकर पाठवण्याच्या सूचना मंडळाने केल्या. मात्र, प्रतिसाद मिळालेला नाही.

Pune Edition
May 7, 2021 Page No. 5
newspaper.pudhari.co.in

पुढारी
www.pudhari.co.in

पुणे विद्यापीठाकडून विविध निकाल जाहीर

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या सत्र परीक्षा सुरू असतानाच, परीक्षा पूर्ण झालेल्या विविध अभ्यासक्रमांचे निकाल जाहीर होण्यास सुरुवात झाली आहे. मे महिन्याच्या अखेरीस संपूर्ण अभ्यासक्रमांचे निकाल जाहीर करण्याचा विद्यापीठाचा प्रयत्न आहे. या पूर्वी, सत्र परीक्षा झाल्यानंतर, तीन महिन्यांपर्यंत निकालाची प्रतीक्षा असायची.

विद्यापीठाच्या २२४ अभ्यासक्रमांच्या ऑक्टोबर २०२० च्या सत्र परीक्षांना १० एप्रिलला ऑनलाइन प्रॉक्टर्ड पद्धतीने सुरुवात झाली. त्यापैकी १२१ पेक्षा अधिक अभ्यासक्रमांच्या परीक्षा पूर्ण झाल्या. उर्वरित परीक्षा काही दिवसांत पूर्ण होणार आहेत. विद्यापीठाकडून बुधवार (दि. ५) पर्यंत सहा अभ्यासक्रमांचे निकाल जाहीर झाले असून, दररोज काही निकाल प्रसिद्ध होणार असल्याची माहिती परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाचे

१० मेपर्यंत विद्यार्थी संख्या अधिक असणाऱ्या अभ्यासक्रमांच्या परीक्षा पूर्ण होतील. १५ मेपासून आगामी सत्र परीक्षांसाठी ऑनलाइन अर्ज भरण्याची लिंक सुरू होईल.

- डॉ. महेश काकडे, संचालक, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

संचालक डॉ. महेश काकडे यांनी दिली. पुणे विद्यापीठाच्या साधारणतः ७१ अभ्यासक्रमांना इंटरनल गुण असल्याने, या अभ्यासक्रमांच्या एक्स्टर्नल परीक्षा होणार नाहीत. त्यामुळे या अभ्यासक्रमांचे निकाल प्रसिद्ध करण्यात अडचण नाही. महाविद्यालयांकडून इंटरनल आणि प्रात्यक्षिक परीक्षांचे गुण प्राप्त होतील, त्याप्रमाणे निकाल जाहीर होतील. कमी कालावधीत निकाल प्रसिद्ध होत असल्याने, विद्यार्थ्यांना अनुत्तीर्ण विषयांसोबतच आगामी सत्र परीक्षांची तयारी करण्यास मदत होणार आहे.

Pune Edition
May 7, 2021 Page No. 5
newspaper.pudhari.co.in

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

विद्यापीठ कायदा सुधारणा समितीकडून मुदतवाढीची मागणी

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

नव्या शैक्षणिक धोरणानुसार विद्यापीठ कायद्यात सुधारणा करण्यासाठी राज्य शासनाने नेमलेल्या समितीने तीन महिन्यांच्या मुदतवाढीची मागणी केली आहे. मुख्य समितीच्या अंतर्गत असलेल्या उपसमित्यांच्या अहवालांचे संकलन करून विद्यापीठ कायद्यातील सुधारणांचा मसुदा सादर करण्यासाठी ही मुदतवाढ मागण्यात आली आहे.

राज्याचे उच्च शिक्षण संचालक आणि समितीचे सचिव डॉ. धनराज माने यांनी ही माहिती दिली. ते म्हणाले, महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ कायदा २०१६ मध्ये सुधारणा करण्याचा निर्णय उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाने घेतला होता. त्यासाठी डॉ. सुखदेव थोरात यांच्या अध्यक्षतेखाली तज्ज्ञांची समिती नेमण्यात आली. या मुख्य समितीने राज्यभरातील विविध विद्यापीठांतील प्राध्यापक, शिक्षकेतर कर्मचारी, संघटना यांच्याशी संवाद साधला. या संवादातील सूचनाही समिती विचारात घेणार आहे. विद्यापीठ कायदा सुधारणा समितीला तीन महिन्यांची मुदतवाढ मिळण्याबाबतचा प्रस्ताव पाठवण्यात आला आहे. मुख्य समितीअंतर्गत असलेल्या उपसमित्यांचे अहवाल प्राप्त झाले आहेत. या अहवालांचे संकलन करून राज्य शासनाला सादर करण्यात येणाऱ्या अहवालाचा मसुदा तयार करण्यात येईल. या कामासाठी तीन महिन्यांची मुदत मागण्यात आली आहे, असे डॉ. माने यांनी स्पष्ट केले.

My Pune Edition
May 8, 2021 Page No. 3
newspaper.pudhari.co.in

चुकीच्या धोरणामुळे ग्रंथपाल पदभरती रखडली

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ७ - राज्यातील महाविद्यालयांमध्ये ग्रंथपाल पदाची भरती प्रक्रिया तातडीने सुरू करावी, अशी मागणी महाराष्ट्र राज्य ग्रंथपाल महासंघाने मुख्यमंत्री उद्धव ठाकरे यांच्याकडे केली आहे.

महाविद्यालयातील ग्रंथालय हे महत्त्वाचे पद गेल्या अनेक वर्षांपासून चुकीच्या धोरणामुळे रिक्त राहिले आहे. उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने भरती प्रक्रिया सुरू करण्यासंदर्भात शासन निर्णय काढून त्यात ग्रंथपाल पदांच्या पदभरतीला मान्यता देण्यात आली. मात्र, त्यानंतर आरक्षण, निवडणूक आचारसंहिता व इतर तांत्रिक अडचणीत भरती प्रक्रिया रखडली आहे. राज्यात महाविकास आघाडीचे सरकार

प्रक्रिया तातडीने सुरू
करण्याची मागणी

आल्यानंतर पुन्हा भरती प्रक्रिया सुरू झाली. मात्र, राज्यात कोरोनाचा शिरकाव झाला व परत राज्य सरकारने भरती प्रक्रियावर निर्बंध आणले. मार्च २०२१ महिन्यात या निर्बंधात शिथिलता आणत महाविद्यालयातील प्राचार्य पदाची भरती प्रक्रिया पुन्हा सुरू केली. त्याच धर्तीवर ग्रंथपाल पदासंदर्भात निर्णय घेणे आवश्यक आहे. ग्रंथपालांची भरती प्रक्रिया बंद असल्याने आज उच्च शिक्षण घेऊन बसलेले पात्रताधारक हवालदिल झाले आहेत. सरकारने प्राचार्याप्रमाणे ग्रंथपाल पदांची भरती प्रक्रिया सुरू करावी, अशी मागणी महासंघाचे अध्यक्ष डॉ. रवींद्र भटाने यांनी केली आहे.

प्रभात

Sat, 08 May 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/6036>

विद्यापीठाच्या परीक्षा अंतिम टप्प्यात

निकाल जाहीर करण्यास सुरुवात

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : सावित्रीबाई फु ले पुणे विद्यापीठाच्या सत्र परीक्षा अंतिम टप्प्यात असतानाच विविध अभ्यासक्रमांचे निकाल जाहीर करण्यास परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाने सुरुवात केली आहे. सर्व अभ्यासक्रमांचे निकाल मे अखेरपर्यंत जाहीर करण्याचा परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाचा प्रवृत्त आहे.

क्रोनाच्या संसर्गामुळे विद्यापीठाने २२४ अभ्यासक्रमांच्या पहिल्या सत्राच्या परीक्षा १० एप्रिलपासून सुरू केल्या. २८ मेपर्यंत परीक्षा चालणार असल्या, तरी ८ मेपर्यंत परीक्षेचा मोठा भाग पूर्ण होणार आहे. त्यामुळे परीक्षा अंतिम टप्प्यात असताना

महाविद्यालयांनी गुण
लवकर भरणे आवश्यक

महाविद्यालयांनी विद्यार्थ्यांचे मूल्यमापनाचे, प्रात्यक्षिक, मौखिक आदी परीक्षांचे गुण लवकर विद्यापीठाच्या प्रणालीत भरणे आवश्यक आहे, जेणेकरून संबंधित विषयांचे निकाल जाहीर करण्याची प्रक्रिया रखडणार नाही, अशा सूचनाही देण्यात आल्या आहेत.

विद्यापीठाच्या परीक्षा व मूल्यमापन विभागाकडून काही अभ्यासक्रमांचे निकाल जाहीर झाले आहेत. ऑनलाइन परीक्षेमध्ये विद्यार्थ्यांना

लवकर निकाल मिळत असल्याने विद्यार्थ्यांना दिलासा मिळाला आहे.

परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाने संचालक डॉ. महेश काकडे म्हणाले, की एक्स्टर्नल गुणांचा संबंध नसलेल्या जवळपास ७१ अभ्यासक्रमांचे निकाल जाहीर करण्यात आले आहेत. त्यात पदविका, पदव्युत्तर पदविका अशा अभ्यासक्रमांचा समावेश आहे. उर्वरित अभ्यासक्रमांबाबतीत महाविद्यालयांकडून एक्स्टर्नल, प्रात्यक्षिक परीक्षांचे गुण मिळल्यानंतर त्या अभ्यासक्रमांचेही निकाल जाहीर केले जातील. १५ मेपासून आगामी सत्र परीक्षांसाठी ऑनलाइन पद्धतीने अर्ज भरण्याची लिंक सुरू करण्याचे नियोजन आहे.

लोकसत्ता

Sat, 08 May 2021

<https://epaper.loksatta.com/c/60302126>

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

महाविद्यालयांत शुल्ककपात करण्याची मागणी

पालक संघटना, विद्यार्थी आग्रही

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

सर्वोच्च न्यायालयाने शाळांना शुल्क कमी करण्याबाबत सूचना केल्यानंतर, आता वर्षभरापासून ऑनलाइन पद्धतीने शिक्षण देणाऱ्या महाविद्यालयांचे शैक्षणिक शुल्क कमी करण्याची मागणी जोर धरू लागली आहे. कोरोनाच्या प्रादुर्भावामुळे महाविद्यालये बंद असून, ऑनलाइन पद्धतीने शिक्षण सुरू आहे. त्यामुळे उच्चशिक्षण देणाऱ्या संस्थांनी शुल्ककपात करावी, अशी मागणी विद्यार्थी आणि संघटनांकडून होत आहे. कोरोनाच्या प्रादुर्भावामुळे मार्च २०२०पासून शाळांसोबतच महाविद्यालये बंद आहेत. शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ हे ऑनलाइन शिक्षण पद्धतीने पूर्ण होत आहे. अशा परिस्थितीत विद्यार्थी महाविद्यालयांत उपस्थित नव्हते. त्यामुळे विद्यार्थ्यांनी ग्रंथालय, प्रयोगशाळा, क्रीडा सुविधा, कम्प्युटर लॅब अशा शैक्षणिक सुविधांचा लाभ घेतला नाही. मात्र, पुण्यासोबतच राज्यातील अनेक

“कोरोनामुळे पालक मोठ्या आर्थिक अडचणीला सामोरे जात आहेत. काम नसल्याने घरीच बसून लाखो रुपयांचे शुल्क कसे भरणार हा मोठा प्रश्न आहे. अशा परिस्थितीत महाविद्यालयांत शुल्ककपात होणे गरजेचे आहे.

- कुलदीप आंबेकर, अध्यक्ष, स्टुडंट हेल्पिंग हँड

कोरोनामुळे वर्षभर महाविद्यालये बंद होती. केवळ ऑनलाइन पद्धतीने शिक्षण सुरू होते. मात्र, शैक्षणिक शुल्क पूर्ण भरावे लागत आहे. सर्वोच्च न्यायालयाने शाळांबाबत दिलेल्या निर्णयाचा विचार करता, शुल्क नियामक प्राधिकरणाने (एफआरए) महाविद्यालयांना शुल्ककपातीच्या सूचना देण्याची आवश्यकता आहे.

- शुभम भुतकर, पुणे महानगर मंत्री, अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषद

महाविद्यालयांनी शैक्षणिक शुल्कात कपात केली नाही. विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक वर्षासाठी संपूर्ण शुल्क भरावे लागत आहे. सर्वोच्च न्यायालयाने शाळांचे शैक्षणिक शुल्क १५ टक्क्यांपर्यंत कमी करण्याच्या सूचना केल्या आहेत. त्यामुळे हाच निकष पदविका, पदवी, पदव्युत्तर अभ्यासक्रमांच्या महाविद्यालयांना लावून शुल्ककपात करावी, अशी मागणी विद्यार्थ्यांकडून करण्यात येत आहे.

पुणे आणि पिंपरी-चिंचवड परिसरातील अनेक नामांकित महाविद्यालयांकडून

संपूर्ण शुल्क भरण्यासाठी विद्यार्थ्यांकडे तगादा लावला जात आहे. 'शुल्क भरा; अन्यथा इंटरनलचे गुण मिळणार नाहीत', 'प्रात्यक्षिक परीक्षांना बसू दिले जाणार नाही', असा दम महाविद्यालय प्रशासनाकडून विद्यार्थ्यांना भरला जात आहे. मनमानी कारभार करणाऱ्या महाविद्यालयांना विद्यापीठ प्रशासन आणि उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री उदय सामंत यांनी सूचना द्याव्यात, अशी मागणी विद्यार्थी-पालकांकडून होत आहे.

शुल्काविरोधात पालक एकत्र

पुणे: राजस्थानच्या जोधपूरमधील शाळांबाबत झालेल्या निर्णयाचे पडसाद आता राज्यातही उमटू लागले आहेत. सर्वोच्च न्यायालयाने जोधपूरमधील शाळांना शुल्क कमी करण्यास सांगितल्यानंतर अशीच मागणी महाराष्ट्रातील पालक संघटनांनी एकत्र येऊन केली आहे. मुख्यमंत्री उद्धव ठाकरे व शिक्षणमंत्री वर्षा गायकवाड यांना पत्र पाठवून पालकांनी शुल्काबाबत त्वरित निर्णय घेण्याची मागणीही केली आहे.

पहिली ते आठवी आणि नववी ते अकरावीच्या परीक्षा होणार नसल्याने या विद्यार्थ्यांच्या पुढील वर्गातील प्रवेशप्रक्रियेस आता सुरुवात झाली आहे. यंदा प्रवेश घेतल्यानंतरही शाळा किती दिवसांत सुरू होतील, याबाबत अद्याप कोणतीही शाश्वती नाही. अशा वेळी शाळांना पुन्हा एकदा ऑनलाइन वर्ग घ्यावे लागतील. तसे असेल, तर शाळांकडून आकारले जाणारे शुल्क

“जोधपूरच्या निकालामुळे आम्ही करत असलेल्या लढ्याला आणखी बळ मिळाले आहे. शाळांकडून जी लूट सुरू आहे, ती बंद करण्यासाठी मुख्यमंत्री आणि शिक्षणमंत्र्यांनी प्रयत्न करून तातडीने राज्यातील खासगी शाळांचे शुल्क कमी करण्याबाबत निर्णय घ्यावा.

- अनुभा सहाय, इंडिया वाइड पेरेंट्स असोसिएशन

आणखी १५ टक्के कमी करावे, असे सर्वोच्च न्यायालयाने सांगितले आहे. मात्र, शाळेच्या संस्थाचालकांना ही बाब मान्य नसून, ते पूर्ण शुल्क आकारण्यावर ठाम आहेत. या विरोधात पालक संघटनांनी कंबर कसली आहे.

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

SPPU plans to roll out next semester exams from July 10

Process Of Filling Up E-Forms After May 15

Ardhra.Nair@timesgroup.com

Pune: Savitribai Phule Pune University (SPPU) may start its next semester examination for the final year by July 10.

The department will make the exam-form filling process completely online for students for the next semester. The process is expected to start from May 15. SPPU has started declaring the result of the students online since the last 5 days.

Compared to the offline mode which takes at least 30 days to declare the result, the online mode makes it possible to declare results in 7 days, university officials said.

"It is easy to declare the result of subjects which have no practical/viva marks to be added, but in the ones where such marks need to be added, only theory marks are displayed in the student's profile. We are planning to open the link to apply for the second semester examination by May 15 in a phased manner. Students who have failed in any of the theory subjects can automatically apply for backlog examination too while filling up the forms. Provisions will be done for all kinds of flexibilities needed during the form filling process," Mahesh Kakade, director of examination and evaluation, said.

Officials added that the entire form-filling process will be online so that students would not need to come to the college.

"They will get the opportunity to fill up the form online and also pay for it online. The last time we did it for final-year students and this time we

ONLINE TESTING

APRIL/MAY EXAM STATISTICS

■ Semester 2 numbers will be clear once hall tickets are generated for all students filling up the examination form. However, the numbers will be comparable

BA	81,359
BCom	1,16,656
BSc	93,619
MA	13,743
MCom	15,073
MSc	8,405
Total for non Professional courses (A)	3,28,855

Total for non Professional courses (A) 3,28,855

Over 9,000 Pune varsity students to take re-exam

Ardhra.Nair@timesgroup.com

Pune: Around 9,400 students will be eligible for a re-examination after assessment of the 14,000 odd complaints received till May 1 by the Savitribai Phule Pune University (SPPU) examination department.

These students had faced technical glitches during the examination such as inability to log in, activate the exam, abrupt submission of their answer sheet among others.

The university had given students the option of reporting the grievances and a task force was constituted to review the cases in real-time and help the students. The students who suffered due to technical glitches on our part will be helped by the university, Mahesh Kakade, director of examination and evaluation, SPPU, said.

"Up to May 1, we received more than 14,000 complaints from students. We have screened these complaints, verified the genuineness and we will be conducting the re-examination for about 9,400 students. The re-examination will probably

are doing it for all students. This decision has been accepted in principle and will now be passed in the board of examination meeting," the official added.

At the moment, the first semester examinations are going on and some courses like arts, will have examinations

be conducted after May 15. The details will be sent to the students on their personal login id," said Kakade.

The re-examination facility is being extended to students who appeared for the examination but either could not start or finish the exam due to technical glitches. "There were complaints like login not happening, or the examination ending abruptly without the student clicking on the submit button, or complaints about technical glitches within the system which had nothing to do with students. Such students will be allowed to appear for re-examination," he said.

However, the fate of around 5,000 students who have requested that they should be allowed to appear for re-exam because they were absent still hangs in balance.

"These students did not appear for exams at all and now they are demanding that the university make special provisions for them. Examination can't be conducted as per the whims and fancies of students," an official who did not wish to be named said.

till May 30. Hence, the second semester examination will start in a phased manner so that there is enough time for students, Kakade added.

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

प्रभात पुणे, रविवार, दि. ९ मे २०२१

५

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाची तयारी
प्रात्यक्षिक परीक्षाही ऑनलाइन?

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ८ - कोरोना नियंत्रणात येण्यास आणखी काही दिवस लागतील. त्या पार्श्वभूमीवर सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखेच्या विविध अभ्यासक्रमांचे प्रात्यक्षिक ऑनलाइन पद्धतीने घेण्याबाबत आवश्यक तयारी सुरू केली आहे. त्यासाठी संबंधित प्राध्यापकांना ऑनलाइन प्रशिक्षण देण्यास सुरुवात केली आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांची ऑनलाइन पद्धतीने प्रॅक्टिकल परीक्षा घेणे आता शक्य होणार असल्याचे दिसून येत आहे.

कोरोनामुळे पुणे विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालयातील विज्ञान,

अभियांत्रिकी औपधनिर्माणशास्त्र आदी अभ्यासक्रमांच्या प्रात्यक्षिक परीक्षा होऊ शकल्या नाहीत. विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष महाविद्यालयात येऊन प्रात्यक्षिक करणे शक्य नाही. तसेच आणखी किती दिवसांनी कोरोनाच्या परिस्थितीत सुधारणा होणार हे सांगता येत नाही. दोन्ही सत्राच्या प्रॅक्टिकल परीक्षा वर्षाच्या शेवटी घेण्याचा निर्णय विद्यापीठाच्या परीक्षा मंडळाच्या बैठकीत घेण्यात आला. मात्र, वर्षभर हीच परिस्थिती कायम राहिली

तर विद्यार्थी महाविद्यालयांमध्ये येऊ शकणार नाहीत. त्यामुळे विद्यापीठाने ऑनलाइन पद्धतीने प्रात्यक्षिक परीक्षा घेण्याबाबत तयारी सुरू केली आहे. त्यासाठी महाविद्यालयाच्या प्राध्यापकांनी गुणवत्तापूर्ण व्हिडिओ तयार केले आहेत. विद्यापीठाच्या विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखेअंतर्गत काही विषयांच्या शिक्षकांची कार्यशाळा घेऊन त्यांना ऑनलाइन प्रॅक्टिकलबाबत प्रशिक्षण दिले जात आहे. सर्व प्राध्यापकांना प्रशिक्षण दिल्यामुळे त्यांना विद्यार्थ्यांची ऑनलाइन प्रॅक्टिकल परीक्षा घेणे शक्य होणार आहे, असे विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखेचे अधिष्ठाता डॉ.एम.जी.चासकर यांनी सांगितले.

प्रभात

Sun, 09 May 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/60360596>

लोकसत्ता

Sun, 09 May 2021

<https://epaper.loksatta.com/c/60324820>

'ऑफलाइन' परीक्षा मे महिन्यात नको

लोकसत्ता प्रतिनिधी

यूजीसीकडून विद्यापीठे,
महाविद्यालयांना सूचना

पुणे : कोरोना संसर्गामुळे मे महिन्यात ऑफलाइन पद्धतीने परीक्षा घेण्यात येऊ नयेत, अशा सूचना विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) देशभरातील विद्यापीठे, महाविद्यालयांना दिल्या आहेत. तसेच परिस्थितीचा आढावा घेऊन ऑनलाइन पद्धतीने परीक्षा घेण्याबाबत स्पष्ट करण्यात आले आहे.

यूजीसीचे सचिव रजनीश जैन यांनी या संदर्भातील परिपत्रक संकेतस्थळवर प्रसिद्ध केले आहे. के.ट्रीय शिक्षण मंत्रालयाने आय.आवटीसारख्या केंद्रीय संस्थांना ऑफलाइन पद्धतीने परीक्षा न घेण्याचे निर्देश दिले आहेत. या

पार्श्वभूमीवर यूजीसीने देशभरातील विद्यापीठे, महाविद्यालयांना सूचना दिल्या आहेत.

कोरोना संसर्गामुळे ऑफलाइन पद्धतीने परीक्षा घेण्यात येऊ नयेत. शिक्षण संस्थांच्या आवारात गर्दी होऊ नये. तसेच विद्यार्थी, प्राध्यापक, कर्मचाऱ्यांना आवश्यक ती मदत करण्यात यावी, असे नमूद करण्यात आले आहे. परिस्थितीचा आढावा घेऊन ऑनलाइन पद्धतीने परीक्षा घेता येतील. त्यासाठीची आवश्यक तयारी

आहे का याची खात्री करून घ्यावी. परीक्षेसंबंधित सर्व घटकांच्या आरोग्याचा, सुरक्षिततेचा विचार करून कोरोना संसर्ग रोखण्यासाठी प्रशासन, के.ट्रीय शिक्षण मंत्रालय, तसेच यूजीसीच्या मार्गदर्शक सूचनांचे पालन करावे, असेही परिपत्रकाद्वारे स्पष्ट करण्यात आले आहे.

पुणे विद्यापीठ ठरले नवोपक्रमातील लिडर !

महाराष्ट्र राज्य नवोपक्रम संस्थेकडून दर्जा

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य विभागाला महाराष्ट्र राज्य नवोपक्रम संस्थेकडून 'लिडर्स'चा दर्जा देण्यात आला आहे. त्याचबरोबर नवोपक्रमासाठी लागणारा 'सीड फंड'ही या संस्थेकडून देण्यात आला आहे.

महाराष्ट्र राज्य नवोपक्रम संस्था ही काही सार्वजनिक विद्यापीठे, स्टार्टअप सेंटर आणि कंपन्यांना

विद्यार्थ्यांसाठी 'मेंटॉरशिप प्रोग्राम'...

इनोव्हेस्ट २०२१ मधील विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष स्टार्टअप सुरू होण्याआधी मार्गदर्शन मिळण्यासाठी विद्यापीठाने 'मेंटॉरशिप प्रोग्राम' आयोजित केले आहे. हा प्रोग्राम ७ मे ते १७ जून दरम्यान होणार आहे. कार्यक्रमात ६० कंपन्या सहभागी झाल्या असून हा कार्यक्रम संपूर्णपणे ऑनलाइन पद्धतीने होत असल्याचेही डॉ. पालकर यांनी सांगितले.

प्रोत्साहन देते. या संस्थेने नुकतीच आढावा बैठक घेऊन स्टार्टअप सेंटरचे बिगिनर्स, एमजी आणि लिडर्स या तीन प्रकारात वर्गीकरण

केले. यामध्ये विद्यापीठाची आजवरची कामगिरी पाहून लिडर्सचा दर्जा देण्यात आला. नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य विभागाच्या

संचालिका डॉ. अपूर्वा पालकर म्हणाल्या, पुणे तसेच आसपासच्या स्टार्टअपबरोबर आमच्या विभागाचे काम चालते.

विभागातर्फे अनेक नवोपक्रम केंद्रे तयार करण्यात आली असून २५५ पेक्षा अधिक महाविद्यालयांशी

विद्यापीठ संलग्न आहे.

विद्यापीठ इन्टरन्युअरशिप इन्स्टिट्यूट ऑफ इंडिया, अहमदाबाद, पिंपरी-चिंचवड स्टार्टअप इनोव्हेशन सेल आदी काही संस्थांशी जोडले गेले असून त्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांना

“ विद्यापीठाने योग्य नियोजन करीत स्टार्टअपवर लक्ष केंद्रित केले आहे. ज्यामुळे भविष्यात नोकरी शोधणाऱ्यांपेक्षा नोकरी देणाऱ्यांच्या दिशेने आपली प्रगती होईल. हा दर्जा मिळणे ही यातील एक छोटी पायरी असून भविष्यात यात मोठे काम करण्याचा आमचा मानस आहे.

- डॉ. नितीन कर्मळकर, कुलगुरु, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

स्टार्टअपसाठी प्रोत्साहित करण्यात येते. तसेच अनेक स्टार्टअपना बाह्यस्रोतांकडून निधीही मिळाली आहे. विद्यापीठाला मिळालेला हा दर्जा तळागाळातील नवकल्पनांना चांगले मार्गदर्शन करून पुढे नेण्यासाठी फार उपयुक्त आहे.

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

लोकमत

विद्यापीठाकडून ऑनलाइन प्रॅक्टिकलची तयारी

प्राध्यापकांना प्रशिक्षण : तीन जिल्ह्यांतील परीक्षा रखडल्या

लोकमत न्यूज नेटवर्क

पुणे : कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखेच्या विविध अभ्यासक्रमांचे प्रॅक्टिकल ऑनलाइन पद्धतीने घेण्याबाबत आवश्यक तयारी केली आहे. त्यासाठी संबंधित प्राध्यापकांना ऑनलाइन प्रशिक्षण देण्यास सुरुवात केली आहे. परिणामी, विद्यार्थ्यांच्या ऑनलाइन पद्धतीने प्रॅक्टिकल परीक्षा घेणे आता शक्य होणार आहे.

पुणे विद्यापीठाशी संलग्न पुणे, अहमदनगर व नाशिक या तीनही जिल्ह्यांमधील विज्ञान, अभियांत्रिकी औषधनिर्माणशास्त्र आदी

विद्यापीठाने ऑनलाइन पद्धतीने प्रॅक्टिकल परीक्षा घेण्यासाठी आवश्यक शैक्षणिक साहित्य तयार केले आहे. प्रॅक्टिकलचे व्हिडिओ तयार करून विद्यार्थ्यांना विषय समजून सांगण्याचा प्रयत्न केला जाणार आहे. त्यामुळे पुढील काळात विज्ञान शाखेच्या काही विषयांचा समावेश डिस्टन्स एज्युकेशनमध्ये करणे सुद्धा शक्य होईल.

- डॉ. एम. जी. चासकर, अधिष्ठाता, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

अभ्यासक्रमांच्या प्रात्यक्षिक परीक्षा कोरोनामुळे रखडल्या आहेत. विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष महाविद्यालयात येऊन प्रात्यक्षिक करणे शक्य होत नाही. तसेच, आणखी किती दिवसांनी कोरोनाच्या परिस्थितीत सुधारणा

होणार हे सांगता येत नाही. दोन्ही सत्रांच्या प्रॅक्टिकल परीक्षा वर्षाच्या शेवटी घेण्याचा निर्णय विद्यापीठाच्या परीक्षा मंडळाच्या बैठकीत घेण्यात आला. मात्र, वर्षभर हीच परिस्थिती कायम राहिली तर विद्यार्थी

महाविद्यालयांमध्ये येऊ शकणार नाहीत. त्यामुळे विद्यापीठाने ऑनलाइन पद्धतीने प्रात्यक्षिक परीक्षा घेण्याबाबत तयारी सुरू केली आहे. त्यासाठी महाविद्यालयाच्या प्राध्यापकांनी गुणवत्तापूर्ण व्हिडिओ तयार केले आहेत. विद्यापीठाच्या विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखेत अंतर्गत काही विषयांच्या शिक्षकांची कार्यशाळा घेऊन त्यांना ऑनलाइन प्रॅक्टिकलबाबत प्रशिक्षण दिले जात आहे. सर्व प्राध्यापकांना प्रशिक्षण दिल्यामुळे त्यांना विद्यार्थ्यांची ऑनलाइन प्रॅक्टिकल परीक्षा घेणे शक्य होणार आहे, असे विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखेचे अधिष्ठाता डॉ. एम. जी. चासकर यांनी सांगितले.

Pune Main
Page No. 2 May 09, 2021
Powered by: erelego.com

लोकमत

अकरावी प्रवेशासाठी सामायिक प्रवेश परीक्षा

जुलैमध्ये ऑफलाईन पद्धतीने होण्याची शक्यता

लोकमत न्यूज नेटवर्क

मुंबई : अकरावी प्रवेशासाठी सामायिक प्रवेश परीक्षा घेण्यात यावी का, अशी चाचपणी शिक्षण विभागाकडून होत आहे. यासाठी विद्यार्थ्यांना ९ मेपर्यंत गुगल फॉर्म भरून आपली मते विभागाला कळविण्याचे आवाहन करण्यात आले आहे.

सर्व मंडळाची अकरावी प्रवेशासाठी गुणात्मक तुलना करणे सोपे होईल, या दृष्टीने या सामायिक चाचणीसंदर्भात विद्यार्थ्यांची मते जाणून घेण्याचा प्रयत्न केला जात आहे, अशी माहिती

एनसीईआरटीचे संचालक दिनकर टेमकर यांनी दिली. ही सीईटी परीक्षा राज्यातील सर्व इच्छुक विद्यार्थी देऊ शकतील. सर्व विषयांची मिळून एक प्रश्नपत्रिका असेल, त्यात सर्वसमावेशक सामान्यज्ञानाचे प्रश्न असतील. या परीक्षेसाठी २ तासांचा वेळ देण्यात येईल, असेही स्पष्ट करण्यात आले असून, कोरोनाचा प्रादुर्भाव कमी झाल्यानंतर किंवा जुलै महिन्यात शाळास्तरावर ही परीक्षा घेण्याचा विचार सुरू असल्याचे शिक्षण विभागाने स्पष्ट केले आहे.

Pune Main
Page No. 1 May 09, 2021
Powered by: erelego.com

अकरावीसाठी

‘सीईटी’ घ्यायची का ?

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

अकरावी प्रवेशासाठी प्रवेश परीक्षा (सीईटी) घ्यायची का, असा प्रश्न शिक्षण विभागाने दहावीच्या विद्यार्थ्यांना विचारला असून, त्याचे उत्तर एका दिवसात देण्याचा आदेश काढला आहे. राज्यात शहरी व ग्रामीण भागात दहावीचे साधारण सोळा लाख विद्यार्थी असून, प्रत्येकाकडे एका दिवसात ऑनलाइन पद्धतीने उत्तर देण्याची सुविधा नाही. त्यामुळे सीईटी परीक्षेबाबतचे उत्तर आज, नऊ मेपर्यंत कसे देणार, असा प्रश्न विद्यार्थी, पालक, शिक्षकांना पडला आहे.

राज्याच्या शिक्षण विभागाने विद्यार्थ्यांकडून सर्वेक्षण करायला सुरुवात केली असून, ऑनलाइन अर्जांमार्फत परीक्षा घ्यावी, की नको, यावर विद्यार्थ्यांचे मते घेतली जाणार आहेत. राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषदेला (एससीईआरटी) या सर्वेक्षणाची जबाबदारी देण्यात आली आहे. त्यासाठी विद्यार्थ्यांनी

<https://www.research.net/r/11thCETTEST> या लिंकवर मते नोंदवायची आहेत. दरम्यान, अनेक शाळांच्या मुख्याध्यापकांनी त्यांच्या विद्यार्थ्यांमध्ये हे सर्वेक्षण करायला सुरुवात केली आहे. प्रवेश परीक्षा असावी, की नको, या संदर्भात विद्यार्थ्यांची मते शिक्षण विभागाला जाणून घ्यायची असली, तरी सर्वेक्षणाचा अर्थ केवळ विद्यार्थ्यांलाच नाही, तर सर्वांना भरणे शक्य आहे. अशा वेळी विद्यार्थ्यांच्या नावाने कोणीही व्यक्ती तो अर्ज भरू शकते. एक विद्यार्थी कितीही वेगवेगळ्या नावाने अर्ज भरू शकतो. ग्रामीण भागात हे ऑनलाइन सर्वेक्षण कसे पोहोचेल, असे अनेक मुद्दे उपस्थित होत असून शिक्षण विभागाने या मुद्द्यांची उत्तरे देणे अपेक्षित आहे.

“ विद्यार्थ्यांना काय वाटते, यापेक्षाही त्यांच्यासाठी काय योग्य आहे, यावर राज्य सरकारने विचार करायला हवा. ऑनलाइन सर्वेक्षण फारशी बरोबर पद्धत नाही. ज्यांच्याकडे इंटरनेट नाही त्यांचे काय ?

- डॉ. वसंत काळपांडे, माजी शिक्षण संचालक

अकरावी प्रवेशासाठीच्या सीईटीबाबत विद्यार्थ्यांकडून ऑनलाइन मते मागवली. राज्यात सोळा लाखांपेक्षाही अधिक विद्यार्थी असले, तरी माहिती भरायला एक मिनिट लागतो, त्यामुळे काही अडचण नसावी.

- दिनकर टेमकर, संचालक,

महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद

या लिंकवर सर्वेक्षण सुरू राहणार

ऑनलाइन सर्वेक्षण <https://www.research.net/r/10INTASSESSMENT> या लिंकवर सुरू राहणार आहे. याबाबत 'एससीईआरटी' कडून माहिती दिली आहे. दरम्यान, यावर मत नोंदविण्यासाठी देखील मुख्याध्यापक-शिक्षकांना एका दिवसाची मुदत दिली असल्याने, नाराजी व्यक्त करण्यात आली आहे.

Maharashtra Times 9.5.2021

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

{ STARTUP FUNDING } PROVING PLATFORM

Newly established CIIL-SPPU chosen leader by Maharashtra State Innovation Society

Namrata Devikar
puneletters@htlive.com

PUNE: The newly established Centre for Innovation, Incubation and Linkages (CIIL) and Savitribai Phule Pune University (SPPU) research park foundation at SPPU has been chosen as the leader by the Maharashtra State Innovation Society (MSiNS).

This decision came after a recent evaluation of incubators by a committee which was conducted in February 2021. These incubators are funded by MSiNS in various public universities and at a few private incubators.

MSiNS have categorised incubators in three categories based on the work and progress so far namely beginners, emerging and leaders. In a very short time, the

{ DR NITIN R KARMALKAR } VC, SPPU

This recognition is a baby step, and we shall strive towards innovation excellence.

SPPU centre has created a mark for itself.

Officials said that this will now open opportunities for startups to get funds as seed capital through MSiNS funding.

Dr Nitin R Karmalkar, vice-chancellor, SPPU said that the university has focused on innovation, start-ups through systematic work that has resulted in our progression in the direction

of job givers than job seekers.

"This recognition is a baby step, and we shall strive towards innovation excellence," said Karmalkar.

Dr Apoorva Palkar, director, CIIL said that this recognition is really helpful for new incubators like us. "We are working hard to make a mark by spotting grass root innovators and providing them a platform through an incubation centre, providing advisory, mentorship and hand-holding at the most crucial juncture of their venture. We have received an approval for Rs 75 lakh, and we will get these funds step by step," said Dr Palkar. She further added that this evaluation is crucial for SPPU as the incubation centre is relatively new.

Hindustan Times 9.5.2021

पुणे विद्यापीठ स्टार्टअपचा 'लीडर'

महाराष्ट्र राज्य नवोपक्रम संस्थेकडून दर्जा; ७० लाख रुपयांचा बीजनिधी

पुणे, ता. ९ : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य विभागाने गेल्या तीन वर्षांतील कामगिरीवरून 'लीडर्स'चा दर्जा प्राप्त केला आहे. महाराष्ट्र राज्य नवोपक्रम संस्थेकडून हा दर्जा प्रदान करण्यात आला असून, नवीन स्टार्टअप, कंपन्यांसोबत करार करण्यासाठी पहिल्या टप्प्यात वर्षासाठी ७० लाखांचा बीजनिधी देखील उपलब्ध झाला आहे.

महाराष्ट्र राज्य नवोपक्रम संस्थेतर्फे राज्यतील विद्यापीठांमधील नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य विभागांची फेब्रुवारीमध्ये बैठक घेतली होती. त्यामध्ये २०१८ पासून काय काम केले याचा अभ्यास करून स्टार्टअप सेंटरचे बिगीनर्स, एमर्जिंग आणि लीडर्स या तीन प्रकारांत वर्गीकरण केले आहे. त्यात पुणे विद्यापीठाची आजवरची कामगिरी पाहून 'लीडर्स'चा दर्जा देण्यात आला आहे. पुणे विद्यापीठाच्या इनक्युबेशन सेंटरच्या माध्यमातून २७५ पेक्षा अधिक महाविद्यालयांशी विद्यापीठ संलग्न आहे. विद्यापीठ इन्टरनॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ इंडिया, अहमदाबाद, पिंपरी चिंचवड स्टार्टअप इन्व्हेन्शन सेल यासह इतर संस्थांशी पुणे विद्यापीठ जोडले गेले आहे.

आयआयएम-सी, आयआयएम उदयपूर, आयआयटी अशा अनेक शैक्षणिक संस्थांकडून अनेक स्टार्टअपना गौरविण्यात आले आहे. विद्यापीठाला मिळालेला हा दर्जा तळागाळातील नवकल्पनांना चांगले मार्गदर्शन करून पुढे नेण्यासाठी फार उपयुक्त आहे, असे नवोपक्रम, नवसंशोधन व साहचर्य विभागाच्या संचालिका डॉ. अपूर्वा पालकर यांनी सांगितले.

कक्षा रुंदावल्या

- लीडर्सचा दर्जा मिळाल्याने वर्षभरात नवे १२ स्टार्टअप सुरू करणे
- २० कंपन्यांसोबत एमओयू, ३० एंजिमेंट ॲक्टिव्हिटी, ४० रोजगार निर्मिती करण्याचे उद्दिष्ट
- सरसकट निधी न देता कामाचा आढावा घेऊन सीड फंड मिळणार
- पाच वर्षासाठी ५ कोटींचा फंड असून यंदा ७० लाख रुपये मिळाले
- सीड फंड हा नवीन संकल्पना राबविणाऱ्या कंपन्यांना देता येणार
- विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालयात राबविण्यात आलेल्या उपक्रमांचे मूल्यांकन होणार

मॅटॉरशिप प्रोग्राम

इनोफेस्ट २०२१ मधील विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष स्टार्टअप सुरू होण्याआधी विस्तृत मार्गदर्शन मिळण्याच्या हेतूने पुणे विद्यापीठाने विद्यार्थ्यांसाठी ऑनलाइन 'मॅटॉरशिप प्रोग्राम'चे आयोजन केले आहे. हा प्रोग्राम ७ मेला सुरू झाला असून १७ जूनपर्यंत चालणार आहे. या कार्यक्रमात ६० कंपन्या सहभागी झाल्या आहेत, असे डॉ. पालकर यांनी सांगितले.

पुणे विद्यापीठाने योग्य नियोजन करत स्टार्टअपवर लक्ष केंद्रित केले आहे. ज्यामुळे भविष्यात नोकरी शोधणाऱ्यांपेक्षा नोकरी देणाऱ्यांच्या दिशेने आपली प्रगती होईल. हा दर्जा मिळणे ही यातील एक छोटी पायरी आहे. भविष्यात मोठे काम करण्याचा आमचा मानस आहे.

- प्रा. डॉ. नितीन कामळकर, कुलसचिव

Sakaal 10.5.2021

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

बारावी परीक्षेबाबत अद्यापही अनिश्चितता लाखो विद्यार्थी-पालकांचा जीव टांगणीला; शिक्षण मंडळाचे धोरण ठरेना

पुणे, ता. ९ : राज्यात कोरोनामुळे मे महिन्यात बारावीच्या परीक्षा घेणे शक्य नाही. मात्र, असे असतानाही राज्य सरकार असो किंवा महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाकडून या परीक्षेबाबत अद्याप कोणतीही माहिती देण्यात आलेली नाही. त्यामुळे राज्यातील जवळपास १४ लाख विद्यार्थी आणि त्यांच्या पालकांचा जीव टांगणीला लागला आहे.

कोरोनाच्या प्रादुर्भावामुळे २० एप्रिल रोजी सरकारने बारावीच्या परीक्षा पुढे ढकलण्याचा निर्णय

सविस्तर माहिती जाहीर करावी

बारावीच्या परीक्षेबाबत विद्यार्थी-पालकांचा संभ्रम दिवसेंदिवस वाढत असल्याने या परीक्षेबाबत सविस्तर माहिती आणि सूचना शिक्षण विभागाने लवकरात लवकर जाहीर करावी, अशा मागणीही आता जोर धरत आहे.

वेतला. मात्र, हा निर्णय होऊन २० दिवस उलटले, तरीही ही परीक्षा कधी आणि कशा पद्धतीने होणार याबाबत कोणतीही अधिकृत माहिती व सूचना शालेय शिक्षण विभागामार्फत देण्यात आलेली नाही. त्यामुळे बोर्डाची परीक्षा होणार असेल, तर तिची नेमकी कशा प्रकारे तयारी करावी,

असा प्रश्न विद्यार्थ्यांकडून उपस्थित केला जात आहे.

केंद्रीय माध्यमिक शिक्षण मंडळाने (सीबीएसई) कोरोनाच्या संसर्गामुळे उद्भवलेल्या परिस्थितीचा आढावा घेऊन जूनच्या पहिल्या आठवड्यात बारावीच्या परीक्षेबाबत निर्णय घेणार आहे. मग राज्य

परीक्षा कधी होईल, हे माहीत नाही. त्यामुळे अजूनही दररोज किमान तीन तास अभ्यास सुरू आहे. मात्र, परीक्षा कशा आणि कधी होणार हे कळाले तर अधिक चांगल्या प्रकारे अभ्यास करता येईल. - सौरभ पिसे, विद्यार्थी

वर्षभर ऑनलाइन शिक्षण झाले आहे, त्यामुळे परीक्षादेखील ऑनलाइन व्हावी, असे वाटते. कोरोनामुळे उद्भवलेल्या परिस्थितीत परीक्षा कधी होणार, याबाबत अनिश्चितता आहे. - धनंजय प्रेमासागर, विद्यार्थी

शिक्षण मंडळदेखील 'सीबीएसई'च्या निर्णयाची वाट पाहत आहे का? 'सीबीएसई'च्या निर्णयावरून राज्य शिक्षण मंडळाच्या बारावीच्या परीक्षेचा निर्णय घेतला जाणार आहे का?, असे प्रश्न उपस्थित होत आहेत. बारावीच्या परीक्षेबाबत अद्याप कोणताही धोरण ठरविण्यात आले नसल्याचे शिक्षण विभागातील अधिकृत सूत्रांनी सांगितले.

Sakaal 10.5.2021

लोकमत

ऑफलाइनपेक्षा पसंती ऑनलाइन परीक्षेला

१० परीक्षा संपल्या : सरासरी ९५ टक्के उपस्थिती

इन्फो स्टोरी

लोकमत न्यूज नेटवर्क
पुणे : कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर सर्व विद्यापीठांना सर्व अभ्यासक्रमाच्या परीक्षा ऑनलाइन पद्धतीने घ्यावे लागत आहेत. मात्र, ऑफलाईन परीक्षेपेक्षा विद्यार्थी ऑनलाइन परीक्षांना अधिक उपस्थिती लावत असल्याचे सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या निदर्शनास आले आहे. परीक्षा ऑनलाइन होत असल्या, तरी विद्यापीठाने सुमारे ४०० विद्यार्थ्यांना परीक्षेदरम्यान गैरप्रकार करताना पकडले आहे.

पुणे विद्यापीठाशी संलग्न पुणे अहमदनगर व नाशिक या तीनही जिल्ह्यांमधील संलग्न महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांच्या प्रथम सत्राच्या परीक्षा १० एप्रिल रोजी सुरू करण्यात आल्या. या परीक्षा सुरू होऊन बरोबर एक महिना पूर्ण होत आहे. विद्यापीठाच्या सुमारे १० टक्के परीक्षा संपल्या असून, आता केवळ कला व अभ्यासक्रमाच्या

निकालाची प्रक्रिया सुरू

विद्यापीठाने सुरू केलेल्या ऑनलाइन परीक्षांना १० मे रोजी बरोबर एक महिना पूर्ण होत आहे. विद्यापीठाच्या सुमारे १० टक्के परीक्षा संपल्या. केवळ कला व वाणिज्य अभ्यासक्रमाच्या परीक्षा आता उरल्या आहेत. विद्यापीठाने सर्व विषयांचे निकाल तयार करण्याची प्रक्रिया सुरू केली आहे.

- महेश काकडे, संचालक, परीक्षा व मूल्यापन मंडळ
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा बाकी आहेत. त्यामुळे विद्यापीठाने परीक्षांच्या निकालाची प्रक्रिया सुरू केली आहे.

विद्यापीठातर्फे सुमारे साडेपाच लाख विद्यार्थ्यांची परीक्षा घेतली जात आहे. अभियांत्रिकी, व्यवस्थापनशास्त्र, विज्ञान, औषधनिर्माण शास्त्र, विधी आदी अभ्यासक्रमाच्या पदवी व पदव्युत्तर पदवीची परीक्षा देणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या मोठी आहे. या सर्व अभ्यासक्रमाच्या विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा संपल्या आहेत. तसेच परीक्षेदरम्यान काही तांत्रिक कारणांमुळे अडचण आलेल्या सुमारे चौदाशे विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा येत्या १६ मेनंतर घेण्याचे प्रस्तावित आहे.

विद्यापीठाच्या परीक्षा व मूल्यापन मंडळाचे संचालक महेश काकडे म्हणाले की, विद्यापीठातर्फे ऑफलाइन पद्धतीने घेतल्या जाणाऱ्या परीक्षांना दरवर्षी सुमारे ८० ते ८५ टक्केच विद्यार्थी उपस्थित असतात मात्र, ऑनलाइन परीक्षा घेतल्या जात असल्यामुळे उपस्थितीचे प्रमाण सरासरी ९५ टक्क्यांपर्यंत गेले आहे त्यामुळे ऑफलाइनपेक्षा ऑनलाइन परीक्षांना विद्यार्थ्यांची उपस्थिती जास्त असल्याचे दिसून येत आहे. ऑनलाइन परीक्षा घेत असताना प्रॉक्ट्रिंग केले जात आहे. सुमारे चारशे विद्यार्थी ऑनलाइन परीक्षा देताना गैरप्रकार करत असल्याचे आढळून आले आहे

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

अकरावी 'सीईटी'बाबत २ लाख विद्यार्थ्यांनी मांडली मते

पुणे, दि. ९ - इयत्ता दहावीच्या परीक्षा रद्द केल्या आहेत. निकालाबाबत अंतर्गत मूल्यमापन व अकरावी प्रवेशासाठी 'सीईटी' घेण्याबाबत शालेय शिक्षण विभागाकडून सर्वेक्षण सुरू आहे. यात माहिती भरण्यासाठी ११ मेपर्यंत मुदतवाढ दिली आहे. एका दिवसात १४ हजार ३७९ माध्यमिक शाळांनी मूल्यमापनाबाबत मते नोंदवली. तसेच, २ लाख १४ हजार १६६ विद्यार्थ्यांनी 'सीईटी'च्या सर्वेक्षणामध्ये मते नोंदवली.

दहावीच्या १६ लाख विद्यार्थ्यांच्या निकालाबाबतचे निकष अद्यापही जाहीर झालेले नाहीत. यांतर्गत मूल्यमापन होणार आहे. मात्र, ही प्रक्रिया कशी राबवायची याबाबत संभ्रम आहे. त्यामुळे शिक्षण विभागाने शाळांची मते मगविण्यासाठी ऑनलाइन सर्वेक्षण करण्यात येत आहे. राज्य मंडळाशी संलग्नित काही शाळांनी सर्वेक्षण लिंकवर माहिती भरली. रविवारी (दि.९) रात्री १२ वाजेपर्यंत लिंक सुरू होती. दोन्ही सर्वेक्षणात आणखी सहभाग वाढावा यासाठी ११ मेपर्यंत रात्री १२ वाजेपर्यंत लिंक सुरू राहणार आहे. सर्वेक्षणाच्या अहवालावरून निर्णय होण्याची शक्यता आहे.

प्रभात

Mon, 10
https://

पुढारी
पुणे मंडळी

पुणे विद्यापीठाच्या सत्र परीक्षा अंतिम टप्प्यात

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या ९० टक्क्यांपेक्षा अधिक अभ्यासक्रमांच्या ऑनलाइन परीक्षा यशस्वीपणे पार पडल्या असून, परीक्षा अंतिम टप्प्यात आहे. या परीक्षांसाठी विद्यार्थ्यांची उपस्थिती सरासरी १० टक्क्यांनी वाढली आहे. सध्या विद्यार्थ्यांच्या उपस्थितीचे प्रमाण ९५ टक्क्यांच्या पुढे असल्याची माहिती परीक्षा व मूल्यमापन मंडळामार्फत देण्यात आली आहे.

कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर पुणे विद्यापीठाच्या सत्र परीक्षांना १० एप्रिलपासून ऑनलाइन प्रॉक्टर्ड पद्धतीने सुरुवात झाली. विद्यापीठाच्या २२४ अभ्यासक्रमांसाठी परीक्षा होत असून, साधारण सहा लाख विद्यार्थी परीक्षा देत आहेत. विद्यार्थ्यांना घरबसल्या मोबाईल, लॅपटॉप, कॉम्प्युटर अशा कोणत्याही साधनांचा वापर करून देता येत आहे. मात्र, याचाच गैरफायदा काही

विद्यार्थ्यांनी घेतल्याचे उघडकीस आले आहे. या परीक्षेत एका विषयाचा पेपर केवळ ५० गुणांचा असून, विद्यार्थ्यांना एका तासात सोडवायचा आहे. यादरम्यान गैरप्रकार करणाऱ्या विद्यार्थ्यांमध्ये सर्वाधिक विद्यार्थी इंजिनिअरिंग शाखेचे आहेत. त्यानंतर बीएससी कॉम्प्युटर अभ्यासक्रमाचे विद्यार्थीही गैरप्रकार करताना आढळून आले. आतापर्यंत ९० टक्के अभ्यासक्रमांच्या परीक्षा पार पडल्या असून, त्यामध्ये विद्यार्थ्यांच्या उपस्थितीचे प्रमाण ९५ टक्क्यांपेक्षा अधिक आहे. सामान्यतः ऑफलाइन लेखी परीक्षांमध्ये हे प्रमाण ८२ ते ८४ टक्क्यांच्यादरम्यान असते. त्यामुळे प्रमाण ९० टक्क्यांनी वाढले आहे.

३५० पेक्षा अधिक कॉपीबहादर...

ऑनलाइन परीक्षांमध्ये विद्यार्थ्यांनी गैरप्रकार करू नये, यासाठी प्रॉक्टर्ड पद्धतीचा वापर करण्यात येत आहे. त्यातून ऑनलाइन परीक्षेत 'स्क्रीनशॉट' काढून परीक्षा देणाऱ्या ३५० पेक्षा अधिक विद्यार्थ्यांची माहिती परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाला मिळाली आहे. या विद्यार्थ्यांचे पीआरएन क्रमांक, वेळ, कोणते प्रश्न होते अशा सर्वांची माहिती विद्यापीठाने जमा केली आहे. या विद्यार्थ्यांवर आता कॉपी प्रकरणानुसार कारवाई होण्याची शक्यता वर्तविण्यात आली आहे.

Pune Edition
May 10, 2021 Page No. 3
newspaper.pudhari.co.in

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

अकरावी प्रवेशासाठी 'सीईटी' च्या राज्यभरातील ६५.५८ टक्के विद्यार्थ्यांचा होकार : सर्वेक्षा आज अंतिम दिवस

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. १० - राज्यात करोनामुळे इयत्ता दहावीच्या परीक्षा रद्द केल्या आहेत. त्यामुळे इयत्ता अकरावीच्या प्रवेशासाठी 'सीईटी' घेण्याची चाचपणी शालेय शिक्षण विभागाने सुरू केली. यासाठी ऑनलाइन सर्वेक्षण घेण्यात आले. त्यात दोन दिवसांत ६५.५८ टक्के विद्यार्थ्यांनी 'सीईटी' घेण्यास होकार दर्शविला आहे. तर, ३४.४२ टक्के विद्यार्थ्यांनी ही परीक्षा घेण्यास नकार दर्शविला आहे.

इयत्ता दहावीचा निकाल लाबल्यानंतर इयत्ता अकरावी प्रवेश प्रक्रिया कशी राबवायची हा मोठा प्रश्न निर्माण झालेला आहे. शालेय शिक्षण विभागाने जुलैमध्ये १०० गुणांची ऑफलाइन

सीईटी परीक्षा घेण्याचा विचार सुरू केलेला आहे. ही सीईटी 'ओएमआर' पद्धतीनुसार असावी, सर्व विषयांचा मिळून एकत्रित एक पेपर असावा, पेपरसाठी सुमारे २ तासांचा वेळ असावा, करोनाचा प्रादुर्भाव कमी झाल्यानंतर प्रत्येक शाळेच्या ठिकाणी 'सीईटी' परीक्षा घेण्यात यावी असे प्रस्तावित आहे. या 'सीईटी' परीक्षेच्या गुणांवरच

अकरावी प्रवेश देता येतील का, याचा अभ्यास सुरू आहे.

११ मेपर्यंत हे सर्वेक्षण सुरू राहणार असून यात जास्तीत जास्त विद्यार्थ्यांनी सहभाग घ्यावा, असे आवाहनही शालेय शिक्षण विभागाकडून करण्यात आले आहे. या सर्वेक्षणात गेल्या दोन दिवसांत २ लाख ७३ हजार ९३५ विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला. यात

सर्वेक्षणात जिल्हानिहाय सहभागी विद्यार्थी

अहमदनगर-११,८५५, अकोला-२,०९६, अमरावती-४,७४५, औरंगाबाद-५,५५९, भंडारा-१,७०२, बीड-३,०९५, बुलडाणा-३,८१३, चंद्रपूर-२,९३२, धुळे-२,९६३, गडचिरोली-५४४, गोंदिया-१४०६, हिंगोली-९२९, जळगाव-७,८६४, जालना-१,९७७, कोल्हापूर-८,४०२, लातूर-४,५७८, मुंबई मनपा-२६,४७८, मुंबई-३१,७७२, नागपूर-८,६७०, नांदेड-२,९५१, नंदुरबार-१,१६५, नाशिक-१०,९९३, उस्मानाबाद-२,२०४, पालघर-९,६०९, परभणी-१,७३४, पुणे-२९,३७६, रायगड-९,८३२, रत्नागिरी-४,१७५, सांगली-८,९०८, सातारा-१४,५९१, सिंधुदुर्ग-३,७२४, सोलापूर-९,२६९, ठाणे-२९,२०९, वर्धा-२,३०१, वाशीम-१,०६४, यवतमाळ-२,०६९.

सर्वात जास्त महाराष्ट्र बोर्डाच्या विद्यार्थ्यांचा समावेश आहे. यातील १ लाख ७९ हजार ६५८ विद्यार्थ्यांनी 'सीईटी' परीक्षा घेण्यास सहमती दाखवली आहे. तर ९४ हजार २८६ विद्यार्थ्यांनी या परीक्षेसाठी नकार दिला आहे.

सर्वाधिक प्रतिसाद

राज्य बोर्डाच्या विद्यार्थ्यांचा महाराष्ट्र बोर्डाच्या २ लाख

५३ हजार ४७१, आयसीएसई बोर्डाच्या ५ हजार २५४, सीबीएसई बोर्डाच्या ८ हजार ३४४, आयबी बोर्डाच्या ३४२, इतर बोर्डांच्या ६ हजार ५३२ याप्रमाणे विद्यार्थ्यांनी सर्वेक्षणात सहभाग नोंदवला आहे. राज्यातील मुंबई, पुणे, ठाणे या जिल्ह्यातील बहुसंख्य विद्यार्थ्यांनी सर्वेक्षणात सहभाग घेतला आहे, असे सांगण्यात आले.

प्रभात

Tue, 11 May 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/60371742>

विद्यार्थ्यांची ऑनलाइन परीक्षेस पसंती उपस्थितीचे प्रमाण ९५ टक्क्यांच्या पुढे

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. १० - करोनाच्या पार्श्वभूमीवर सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठामार्फत यंदा ऑनलाइन परीक्षा घेण्यात येत आहे. विद्यापीठाच्या जवळपास ९० टक्के परीक्षा पूर्ण होत आहेत. या ऑनलाइन परीक्षेस उपस्थितीचे प्रमाण ९५ टक्क्यांच्या पुढे आहे. त्यामुळे प्रत्यक्ष वर्गात लेखी परीक्षेपेक्षा ऑनलाइन परीक्षेस विद्यार्थ्यांचा प्रतिसाद मिळत आहे.

पुणे विद्यापीठाशी संलग्न

पुणे अहमदनगर व नाशिक या तीनही जिल्ह्यांमधील संलग्न महाविद्यालयांतील विद्यार्थ्यांच्या प्रथम सत्राच्या परीक्षा १० एप्रिल रोजी सुरू झाल्या. या परीक्षा सुरू होऊन बरोबर एक महिना पूर्ण होत आहे. विद्यापीठाच्या सुमारे ९० टक्के परीक्षा संपल्या असून, आता केवळ कला व वाणिज्य अभ्यासक्रमाच्या विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा बाकी आहेत. त्यामुळे विद्यापीठाने परीक्षांच्या निकालाची प्रक्रिया सुरू केली आहे.

विद्यापीठातर्फे सुमारे सोडोपाच लाख विद्यार्थ्यांची परीक्षा घेतली

जात आहे. अभियांत्रिकी, व्यवस्थापनशास्त्र, विज्ञान, औषधनिर्माण शास्त्र, विधी आदी अभ्यासक्रमांच्या पदवी व पदव्युत्तर पदवीची परीक्षा देणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या मोठी आहे. या सर्व अभ्यासक्रमाच्या

ऑफलाइन परीक्षेस सुमारे ८० ते ८५ टक्केच विद्यार्थ्यांची उपस्थिती

'प्रॉक्टर्ड' प्रणालीमुळे गैरप्रकारांना पायबंद

विद्यापीठातर्फे ऑफलाइन पद्धतीने घेतल्या जाणाऱ्या परीक्षांना सुमारे ८० ते ८५ टक्केच विद्यार्थी उपस्थित असतात. मात्र, ऑनलाइन परीक्षा घेतल्या जात असल्यामुळे उपस्थितीचे प्रमाण सरासरी ९५ टक्क्यांपर्यंत गेले आहे. त्यामुळे ऑफलाइनपेक्षा ऑनलाइन परीक्षांना विद्यार्थ्यांची उपस्थिती जास्त असल्याचे दिसून येत आहे. ऑनलाइन परीक्षा घेत असताना प्रॉक्टर्ड या संगणक प्रणालीद्वारे कडो नजर ठेवली जात आहे. त्यामुळे परीक्षेत गैरप्रकार करणाऱ्यांवर पायबंद बसला आहे.

विद्यार्थ्यांची परीक्षा संपली आहे. तसेच परीक्षेदरम्यान काही तांत्रिक कारणांमुळे अडचण आलेल्या

सुमारे चौदाशे विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा १६ मेनंतर घेण्याचे नियोजन आहे.

प्रभात

Tue, 11 May 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/61064269>

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

पुणे विद्यापीठाला 'नवोपक्रमातील लीडर्स' दर्जा

महाराष्ट्र राज्य नवोपक्रम संस्थेकडून निधी

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या नवोपक्रम, नवसंशोधन आणि साहचर्य विभागाला महाराष्ट्र राज्य नवोपक्रम संस्थेकडून 'लीडर्स'चा दर्जा मिळाला आहे. तसेच नवोपक्रमासाठी लागणारा बीज निधी (सीड फंड) उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

महाराष्ट्र नवोपक्रम संस्थेकडून विद्यापीठे, नवउद्यमी केंद्रे, कंपन्यांना प्रोत्साहन दिले जाते. या संस्थेच्या नुकत्याच झालेल्या आढावा बैठकीत नवउद्यमी के 'ट्रांचे 'बिगीनर्स', 'एमर्जिंग' आणि 'लीडर्स' या तीन प्रकारात वर्गीकरण करण्यात आले. त्यात विद्यापीठाच्या कामगिरीनुसार लीडर्सचा दर्जा देण्यात आला.

नवोपक्रम, नवसंशोधन आणि साहचर्य विभागाच्या संचालिका डॉ. अपूर्वा पालकर म्हणाल्या, पुणे आणि जवळपासच्या नवउद्यमीसह विभाग कार्यरत आहे. विभागातर्फे अनेक नवोपक्रम केंद्रांची स्थापना करण्यात आली आहे. राष्ट्रीय पातळीवरील संस्थांशी विद्यापीठ संलग्न आहे.

“सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने योग्य नियोजन करत नवउद्यमीवर लक्ष केंद्रित केले आहे. त्यामुळे भविष्यात नोकरी शोधणाऱ्यांपेक्षा नोकरी देणाऱ्यांच्या दिशेने प्रगती होईल. महाराष्ट्र राज्य नवोपक्रम संस्थेकडून दर्जा मिळणे ही एक छोटी पायरी आहे. पुढील काळात या क्षेत्रात आणखी मोठे काम करण्याचा मानस आहे.

- डॉ. नितीन करमळकर, कुलगुरु
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

विभागातील नवउद्यमींना बाह्य स्रोतांकडून निधीही मिळाला आहे. विद्यापीठाला मिळालेला लीडर्स दर्जा तळागाळातील नवकल्पनांना मार्गदर्शन करून पुढे नेण्यासाठी उपयुक्त ठरेल.

इनोफेस्ट २०२१ मधील विद्यार्थ्यांना नवउद्यमी प्रत्यक्ष सुरू होण्यापूर्वी मार्गदर्शन मिळण्यासाठी ७ मे ते १७ जून या कालावधीत मेंटॉरशिप प्रोग्राम होत आहे. त्यात ६० कंपन्यांनी सहभाग घेतला असल्याचेही डॉ. पालकर यांनी सांगितले.

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

विद्यापीठाच्या परीक्षेत तांत्रिक चूक; नव्याने परीक्षा घेण्याचा निर्णय

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे विज्ञान पदवीच्या (बी.एससी.) तृतीय वर्षातील सूक्ष्मजीवशास्त्र (मायक्रोबायोलॉजी) विषयाची परीक्षा तांत्रिक कारणांमुळे रद्द केली आहे. आता ही परीक्षा १७ मे रोजी पुन्हा घेतली जाणार असल्याची माहिती विद्यापीठाच्या परीक्षा व मूल्यमापन

मंडळाचे संचालक डॉ. महेश काकडे यांनी परिपत्रकाद्वारे दिली.

विद्यापीठातर्फे सुरू असलेल्या ऑनलाइन सत्र परीक्षेत सोमवारी सूक्ष्मजीवशास्त्र या विषयाच्या परीक्षेत पहिल्या सत्रासाठीच्या अभ्यासक्रमातील प्रश्न विचारण्याऐवजी दुसऱ्या सत्राच्या अभ्यासक्रमातील प्रश्न विचारण्यात आल्याची तक्रार विद्यार्थ्यांनी केली

होती. तसेच युक्रांद संघटनेकडूनही ही बाब निदर्शनास आणून देत पुन्हा परीक्षा घेण्याची मागणी केली होती. या पाश्र्वभूमीवर परीक्षा विभागाकडून परिपत्रकाद्वारे पुन्हा परीक्षा घेण्यात येणार असल्याचे जाहीर करण्यात आले आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना दिलासा मिळाला आहे. आता ही

परीक्षा १७ मे रोजी दुपारी बारा ते दोन या वेळेत घेण्यात येणार आहे. तसेच सर्व प्राचार्यांनी विज्ञान शाखेच्या तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांना सूक्ष्मजीवशास्त्र विषयाचा पेपर क्रमांक सहा याची परीक्षा पुन्हा घेण्यात येणार असल्याची बाब निदर्शनास आणून द्यावी, असेही परीक्षा विभागाने स्पष्ट केले आहे.

Wed, 12 May 2021

<https://epaper.loksatta.com/c/60395776>

ऑनलाइन परीक्षेला उपस्थिती अधिक

सुमारे ४५० विद्यार्थ्यांचे गैरप्रकार उघडकीस

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या ऑनलाइन सत्र परीक्षांमध्ये लेखी परीक्षांच्या तुलनेत ऑनलाइन परीक्षांना अधिक उपस्थिती असल्याचे दिसून आले आहे. ऑनलाइन परीक्षांना सरासरी ९६ टक्के उपस्थिती आहे. ऑनलाइन परीक्षांमध्ये सुमारे ४५० विद्यार्थी विविध प्रकारे गैरप्रकार करताना आढळून आले आहेत.

विद्यापीठाकडून १० एप्रिलपासून ऑनलाइन सत्र परीक्षा प्रॉक्टर्ड पद्धतीने घेण्यात येत आहे. २२४ अभ्यासक्रमांसाठी सुमारे सहा लाख विद्यार्थी परीक्षा देत आहेत. आतापर्यंत साधारण ९० टक्के अभ्यासक्रमांच्या परीक्षा झाल्या आहेत. त्यात विद्यार्थ्यांच्या उपस्थितीचे प्रमाण सरासरी ९६ टक्के आहे. ऑनलाइन पद्धतीने होणाऱ्या लेखी परीक्षांना ८५ ते ९० टक्के विद्यार्थी उपस्थित असतात. त्यामुळे ऑनलाइन परीक्षेला

विद्यार्थ्यांची उपस्थिती जास्त असल्याची माहिती विद्यापीठाच्या परीक्षा आणि मूल्यमापन मंडळाने दिली.

गेल्या वर्षी विद्यापीठाने अंतिम वर्ष विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा ऑनलाइन पद्धतीने घेतल्या होत्या. त्या अनुभवातून ऑनलाइन सत्र परीक्षेदरम्यान विद्यार्थ्यांना गैरप्रकार करत याऊ नयेत यासाठी प्रॉक्टर्ड पद्धतीचा वापर करण्याचा निर्णय घेण्यात आला. त्यामुळे आतापर्यंत

काठिण्यपातळी कमी असूनही गैरप्रकार

ऑनलाइन परीक्षेत विद्यार्थ्यांना एका तासात बहुपर्यायी स्वरूपाचा पन्नास गुणांचा पेपर सोडवायचा असतो. त्यामुळे लेखी परीक्षांच्या तुलनेत ऑनलाइन परीक्षांची काठिण्य पातळी कमी असतानाही विद्यार्थ्यांकडून गैरप्रकार करण्यात येत आहेत. आतापर्यंत सापडलेल्या गैरप्रकारांमध्ये अभियांत्रिकी, संगणकशास्त्र अशा शाखांतील विद्यार्थी जास्त आहेत. त्यामुळे तंत्रज्ञानाचा गैरफायदा घेऊन विद्यार्थी परीक्षा देत असल्याचे दिसून येत आहे.

सुमारे ४५० विद्यार्थी गैरप्रकार करताना आढळले आहेत. उत्तरांसाठी गुगलवर शोध घेण्यासह स्क्रीनशॉट घेऊन एकमेकांना रोअर करणे, परीक्षेबाबत मोबाईलद्वारे संवाद साधणे, सामूहिक परीक्षा देणे,

प्रॉक्टर्डचे उल्लंघन करणे असे गैरप्रकार आढळून आले आहेत. संबंधित विद्यार्थ्यांवर विद्यापीठाच्या नियमानुसार कारवाई करण्यात येणार आहे, असे परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाने म्हटले आहे.

Wed, 12 May 2021

<https://epaper.loksatta.com/c/60393656>

'स्क्रीनशॉट' कॉपीबहादुर ३५० विद्यार्थ्यांवर कारवाई

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ११ - सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या ऑनलाइन सत्र परीक्षेत जवळपास ३५० विद्यार्थी गैरप्रकार करताना आढळून आले. यावेळी 'स्क्रीनशॉट' काढून परीक्षा देताना ३५० पेक्षा अधिक विद्यार्थी निदर्शनास आले आहे. त्यांच्यावर कॉपी केल्याप्रकरणी कारवाई होण्याची शक्यता आहे.

विद्यापीठामार्फत बहुपर्यायी (एमसीक्यू) स्वरूपात ऑनलाइन पद्धतीने प्रथम सत्राच्या परीक्षा सुरू आहेत. यात गैरप्रकार होता कामा नये, म्हणून 'प्रॉक्टर्ड' ही प्रणालीद्वारे लक्ष ठेवण्यात येत आहे. मात्र, काही विद्यार्थी ऑनलाइन परीक्षेत

'प्रॉक्टर्ड' प्रणालीद्वारे विद्यार्थ्यांवर लक्ष

गैरप्रकार करताना सापडले आहेत. विद्यापीठाच्या २२४ अभ्यासक्रमांसाठी परीक्षा होत असून, साधारण सहा लाख विद्यार्थी परीक्षा देत आहेत. विद्यार्थ्यांना घरबसल्या मोबाईल, लॅपटॉप, कम्प्युटर अशा कोणत्याही

विद्यार्थ्यांवर होणार कारवाई

गतवर्षीप्रमाणे यंदादेखील ऑनलाइन परीक्षेत इतर साधनांचा वापर, तसेच गुगल सर्च करून परीक्षा देता येईल, असे काही विद्यार्थ्यांना वाटले. मात्र, प्रॉक्टर्ड पद्धतीने ऑनलाइन परीक्षेत 'स्क्रीनशॉट' काढून परीक्षा देणाऱ्या ३५० पेक्षा अधिक विद्यार्थी निदर्शनास आले आहे. या विद्यार्थ्यांचे पीआरएन क्रमांक, वेळ, कोणते प्रश्न होते अशा सर्वांची माहिती विद्यापीठाने जमा केली आहे. या विद्यार्थ्यांवर आता कॉपी प्रकरणानुसार कारवाई होणार आहे.

साधनांचा वापर करून परीक्षा देता येत आहे. मात्र, याचाच गैरफायदा विद्यार्थी घेत असल्याचे आढळून आले आहे. या परीक्षेत एका विषयाचा पेपर हा केवळ ५० गुणांचा असून, विद्यार्थ्यांना एका तासात सोडवायचा आहे. परीक्षा

प्रक्रिया एवढी सोपी असतानाही गैरप्रकार होत आहेत. गैरप्रकार करणाऱ्या विद्यार्थ्यांमध्ये सर्वाधिक विद्यार्थी इंजिनीअरिंग शाखेचे आहे. त्यानंतर बीएस्सी कम्प्युटर अभ्यासक्रमाचे विद्यार्थीही गैरप्रकार करताना आढळून आले आहे.

Wed, 12 May 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/60395647>

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

सामना

ऑनलाइन सत्र परीक्षेत ३५० विद्यार्थ्यांचा गैरप्रकार

पुणे, दि. १२ (प्रतिनिधी) - सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या ऑनलाइन सत्र परीक्षेत जवळपास ३५० विद्यार्थी गैरप्रकार करताना आढळून आले. या विद्यार्थ्यांनी 'स्क्रीनशॉट' काढून परीक्षा देताना निदर्शनास आले आहे. त्यांच्यावर कॉपी केल्याप्रकरणी कारवाई होण्याची शक्यता आहे.

गैरप्रकार होत आहेत. गैरप्रकार करणाऱ्या विद्यार्थ्यांमध्ये सर्वाधिक विद्यार्थी इंजिनीअरिंग शाखेचे आहेत. त्यानंतर बीएस्सी कम्प्युटर अभ्यासक्रमाचे विद्यार्थीही गैरप्रकार करताना आढळून आले आहेत.

गतवर्षीप्रमाणे यंदादेखील ऑनलाइन परीक्षेत इतर साधनांचा वापर तसेच गुगल सर्च करून परीक्षा देता येईल, असे काही विद्यार्थ्यांना वाटते. मात्र, प्रॉक्टर्ड पद्धतीने ऑनलाइन परीक्षेत 'स्क्रीनशॉट' काढून परीक्षा देणारे ३५० पेक्षा अधिक विद्यार्थी निदर्शनास आले आहेत. या विद्यार्थ्यांचे पीआरएन क्रमांक, वेळ, कोणते प्रश्न होते अशा सर्वांची माहिती विद्यापीठाने जमा केली आहे. या विद्यार्थ्यांवर आता कॉपी प्रकरणानुसार कारवाई होणार आहे.

विद्यापीठामार्फत बहुपर्यायी (एमसीक्यू) स्वरूपात ऑनलाइन पद्धतीने प्रथम सत्राच्या परीक्षा सुरू आहेत. यात गैरप्रकार होता कामा नये म्हणून 'प्रॉक्टर्ड' या प्रणालीद्वारे लक्ष ठेवण्यात येत आहे. मात्र, काही विद्यार्थी ऑनलाइन परीक्षेत गैरप्रकार करताना सापडले आहेत.

विद्यापीठाच्या २२४ अभ्यासक्रमांसाठी परीक्षा होत असून, साधारण सहा लाख विद्यार्थी

परीक्षा देत आहेत. विद्यार्थ्यांना घरबसल्या मोबाइल, लॅपटॉप, कॉम्प्युटर अशा कोणत्याही साधनांचा वापर करून परीक्षा देता येत आहे.

मात्र, याचाच गैरफायदा विद्यार्थी घेत असल्याचे आढळून आले आहे. या परीक्षेत एका विषयाचा पेपर हा केवळ ५० गुणांचा असून, विद्यार्थ्यांना एका तासात सोडवायचा आहे. परीक्षा प्रक्रिया एवढी सोपी असतानाही

कॉलेजमध्ये कोविड टास्क फोर्स, हेल्पलाइन सुरू करावी

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ११ - कोरोनाचा प्रादुर्भाव रोखण्यासाठी उच्च शिक्षण संस्थांच्या स्तरावर कोविड टास्क फोर्स आणि हेल्पलाइन सुरू करण्याचे निर्देश विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) देशभरातील विद्यापीठांना दिले आहेत. विद्यार्थी, प्राध्यापक, कर्मचारी अशा सर्व घटकांसाठी मानसिक आरोग्याबाबत समुपदेशनाची व्यवस्था उपलब्ध करावी, असेही यूजीसीने म्हटले आहे.

कोरोना प्रतिबंधासाठी मास्कचा नियमित वापर करणे, सतत हात धुणे, सुरक्षित अंतर राखणे, चाचणी करून घेणे आदी प्रतिबंधात्मक

उपायांबाबत समाजामध्ये जागृती करावी. उच्च शिक्षण संस्थांच्या स्तरावर कोविड टास्क फोर्स आणि हेल्पलाइन स्थापन करावी. विद्यार्थी, प्राध्यापक, कर्मचाऱ्यांना मदत करावी. सुदृढ शारीरिक आणि मानसिक आरोग्यासाठी प्रोत्साहित करावे, कोरोनापासून संरक्षण होण्यासाठी लसीकरण मोहिमेत सहभागी होऊन स्वतःसह मित्रमंडळी, नातेवाईकांचे लसीकरण करून घ्यावे. एनसीसी छात्र आणि एनएसएस स्वयंसेवकांचे मदतगट तयार करावेत, अशा सूचना यूजीसीने केल्या आहेत. याबाबतचे परिपत्रक यूजीसीचे अध्यक्ष डॉ. डी. पी. सिंह यांनी विद्यापीठांना पाठविले आहे.

Pune Edition
May 13, 2021 Page No. 3
Powered by : eReleGo.com

प्रभात

Wed, 12 May 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/60>

सामना

विद्यार्थ्यांना तातडीने पदवी प्रमाणपत्रे द्यावीत

उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री उदय सामंत यांचे विद्यापीठांना आदेश

युवासेनेचे सचिव वरुण सरदेसाई यांनी घेतली भेट

पुणे, दि. १२ (प्रतिनिधी) - अंतिम वर्षाच्या विद्यार्थ्यांना पुढील शिक्षणासाठी तसेच नोकऱ्यांसाठी पदवी प्रमाणपत्राची गरज असते. विद्यार्थ्यांकडून वारंवार मागणी होऊनही सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या पदवी प्रमाणपत्र वितरणाच्या दिरंगाईचा विद्यार्थ्यांना मनस्ताप सहन करावा लागत होता. याबाबत युवासेनेचे सचिव वरुण सरदेसाई यांनी उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री उदय सामंत यांची भेट घेतली. याची गंभीर दखल घेऊन सामंत यांनी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर यांना तातडीने

ऑनलाइन पद्धतीने 'पदवीदान' समारंभ आयोजित करून विद्यार्थ्यांना पदवी प्रमाणपत्र देण्यात यावे असे आदेश दिले आहेत. राज्यातील ज्या विद्यापीठांनी पदवी प्रमाणपत्रे दिली नाहीत, त्यांना हा

आदेश लागू करण्यात आला आहे. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या अंतिम वर्षाच्या १ लाख ६२ हजार विद्यार्थी पदवी प्रमाणपत्र मिळण्याच्या प्रतीक्षेत आहेत. याबाबत तीत अनेक

विद्यार्थ्यांनी मदतीसाठी युवासेनेकडे धाव घेतली. याची दखल घेत युवासेनेचे सचिव वरुण सरदेसाई, युवासेना कार्यकारिणी सदस्य साईनाथ दुर्गे, रूपेश कदम व अॅण्ड संतोष धोत्रे यांनी उच्च व तंत्रशिक्षणमंत्री उदय सामंत यांची भेट घेतली. त्यावर उदय सामंत यांनी गंभीर दखल घेऊन तातडीने ऑनलाइन पद्धतीने 'पदवीदान' समारंभ आयोजित करून विद्यार्थ्यांना पदवी प्रमाणपत्र देण्यात यावीत असा आदेश दिला आहे. हा आदेश पुणे विद्यापीठासह कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव, स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर, मुंबई विद्यापीठ या विद्यापीठांना करण्यात आला आहे.

Pune Edition
May 13, 2021 Page No. 3
Powered by : eReleGo.com

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

अकरावी प्रवेशाच्या सीईटीसाठी ६४.९८ टक्के विद्यार्थी सकारात्मक

शिक्षण विभागाच्या सर्वेक्षणातील निष्कर्ष

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : राज्यातील दहावीच्या २ लाख २ हजार ११७ (६४.९८ टक्के) विद्यार्थ्यांनी अकरावीच्या प्रवेश प्रक्रियेसाठी सामायिक प्रवेश परीक्षा (सीईटी) घेण्यास सकारात्मक प्रतिसाद दिल्याचे शिक्षण विभागाच्या सर्वेक्षणातून दिसून आले आहे. मात्र राज्य मंडळाकडे जवळपास १६ लाख विद्यार्थ्यांनी नोंदणी केलेली असताना सर्वेक्षणाच्या एवढ्या कमी प्रतिसादावर सीईटीबाबत कसा निर्णय घेणार असा प्रश्नही उपस्थित होत आहे.

करोनाच्या प्रादुर्भावामुळे शालेय शिक्षण विभागाने दहावीच्या परीक्षा रद्द केल्या. त्यामुळे अकरावीची प्रवेश प्रक्रिया कशी राबवायची असा प्रश्न निर्माण झाला. त्यामुळे अकरावीच्या प्रवेश प्रक्रियेसाठी सीईटी घेण्याचा पर्याय पुढे आला. दहावीच्या विद्यार्थ्यांना सीईटी

घेण्याबाबत काय वाटते याचा कल जाणून घेण्यासाठी राज्य शैक्षणिक संशोधन आणि प्रशिक्षण परिषदेने (एससीईआरटी) ऑनलाइन सर्वेक्षण घेतले. या सर्वेक्षणाची मुदत मंगळवारी संपली. राज्य मंडळासह अन्य शिक्षण मंडळांचे मिळून एकूण ३ लाख ११ हजार ६६ विद्यार्थ्यांनी सर्वेक्षणात सहभाग नोंदवला. त्यापैकी ६४.९८ टक्के विद्यार्थ्यांनी अकरावी प्रवेशासाठी सीईटी घ्यावी, तर ३५.०२ टक्के विद्यार्थ्यांनी सीईटी घेण्यात येऊ नये असा कल नोंदवला. प्रतिसाद दिलेल्या विद्यार्थ्यांमध्ये राज्य मंडळाचे २ लाख ८७ हजार ३४८, आयसीईएसईचे ६ हजार ४११, सीबीएसईचे ९ हजार ५२५, आयबीचे ४०९ आणि अन्य ७ हजार ३७३ विद्यार्थ्यांचा समावेश आहे. राज्य मंडळाकडे दहावीच्या परीक्षेसाठी जवळपास १६ लाख विद्यार्थ्यांनी नोंदणी केली आहे. त्यामुळे

८२ टक्के शाळांमध्ये अंतर्गत मूल्यमापन

अंतर्गत मूल्यमापनाबाबत माहिती जाणून घेण्यासाठीही स्वतंत्र सर्वेक्षण करण्यात आले. त्यात विद्यार्थ्यांचे शाळा स्तरावर अंतर्गत मूल्यमापन केले आहे का, याची माहिती विचारण्यात आली. २१ हजार ४२६ मुख्याध्यापकांनी या सर्वेक्षणाला प्रतिसाद दिला. त्यापैकी १७ हजार ७४३ मुख्याध्यापकांनी (८२.८१ टक्के) अंतर्गत मूल्यमापन केल्याचे आणि ३ हजार ६८३ मुख्याध्यापकांनी (१७.१९ टक्के) अंतर्गत मूल्यमापन केले नसल्याचे सांगितले आहे.

राज्यातील दहावीच्या विद्यार्थ्यांचे मूल्यमापन करायचे कसे हा मोठा प्रश्न आहे. ऑनलाइन सर्वेक्षणात शाळांनी विद्यार्थ्यांचे मूल्यमापन केल्याचे सांगितले असले, तरी मूल्यमापन खरोखरच केले का, तपासणार कसे हा प्रश्न आहे. दहावीच्या विद्यार्थ्यांना उतीर्णतेचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी परीक्षा घेण्याला पर्याय नाही. ही परीक्षा शंभर किंवा दोनशे गुणांची एका दिवसात घेता येईल. सोळा लाख विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक भवितव्याचा विचार शासनाने करायला हवा.

- अविनाश ताकवले, माजी प्राचार्य

त्या तुलनेत सर्वेक्षणाला मिळालेला प्रतिसाद अतिशय अल्प आहे. त्यामुळे आता या सर्वेक्षणाच्या आधारे

अकरावीच्या प्रवेशासाठीच्या सीईटीचा निर्णय होणार का, असा प्रश्न निर्माण होत आहे.

लोकसत्ता

Thu, 13 May 2021

<https://epaper.loksatta.com/c/60412129>

इयत्ता बारावी विद्यार्थ्यांसाठी विषयनिहाय प्रश्नपेढी

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. १३ - शालेय शिक्षण विभागाने बारावी विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वपूर्ण निर्णय घेत विद्यार्थ्यांना दिलासा देण्याचा प्रयत्न केला. त्याचाच एक भाग म्हणून शिक्षण विभागाच्या महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक संशोधन आणि प्रशिक्षण परिषदेने (एससीईआरटी) इयत्ता बारावीची परीक्षा देणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी विषयनिहाय प्रश्नपेढी (क्वेश्चन बँक) उपलब्ध केली आहे. त्यावरून विद्यार्थ्यांना योग्यपणे अभ्यास करणे शक्य

योग्यपणे अभ्यास करणे शक्य होणार

होणार आहे.

यंदा बारावीची परीक्षा देणार आहेत, त्यांच्यासाठी ही प्रश्नपेढी खूपच उपयोगी ठरणार आहे. 'एससीईआरटी'च्या संकेतस्थळावर

जाऊन हे प्रश्न डाऊनलोड करता येतील. ही प्रश्नपेढी इंग्रजी, मराठी आणि उर्दू अशा तीन भाषांमध्ये आहे. महाराष्ट्र बोर्डाने कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर यंदा बारावीच्या अभ्यासक्रमात २५ टक्के कपात यापूर्वीच केली आहे. या कमी केलेल्या अभ्यासक्रमावर ही प्रश्नपेढी आधारलेली आहे.

प्रश्नपेढीच्या मदतीने बारावीचे विद्यार्थी अद्ययावत अभ्यासक्रम व गुणांची पद्धत समजू शकतील. महाराष्ट्रात कोरोनामुळे दहावीची परीक्षा रद्द केली आहे, तर बारावीची परीक्षा लांबणीवर

पडली आहे. बारावीच्या परीक्षांचे सुधारित वेळापत्रक अद्याप जाहीर झालेले नाही.

दरम्यान, बारावीचे भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र, जीवशास्त्र, इंग्रजी, भूगोल, इतिहास, कॉम्प्युटर सायन्स, समाजशास्त्र, सेक्रेटेरियल प्रॅक्टिस, सायकोलॉजी आणि इकोनॉमिक्स आदी विषयांची प्रश्नपेढी प्रसिद्ध केली आहे. विद्यार्थ्यांना ती डाऊनलोड करून प्रिंटआउटदेखील काढू शकतात, असे 'एससीईआरटी'ने स्पष्ट केले आहे.

प्रभात

Fri, 14 May 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/60444901>

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

पुढील शैक्षणिक वर्षासंबंधी शासनाने भूमिका स्पष्ट करावी

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. १३ - कोरोनाच्या पाश्चर्भूमीवर येत्या शैक्षणिक वर्षातील ऑनलाइन शिक्षणाचे धोरण काय असेल, या परीक्षेतील गैरप्रकार कसे रोखणार, अंतर्गत मूल्यमापन व त्यावर आधारित पुढील वर्गाचे प्रवेश, बारावी आणि सीईटीची परीक्षा कधी होतील, असे प्रश्न सर्वसामान्य पालकांपुढे उभे आहेत. यासंदर्भात राज्य शासनाने भूमिका स्पष्ट करून पुढील शैक्षणिक वर्षाची सुरुवात करावी, अशी मागणी होत आहे.

शालेय शिक्षण विभागाने परिस्थितीमध्ये मागील वर्ष पूर्णपणे १५ जूनपासून पुढील शैक्षणिक शिक्षणाची प्रचंड हेळसांड झाली. सत्र सुरू करण्याचा निर्णय अजूनपर्यंत कोरोनाचा प्रादुर्भाव घेतला. मात्र, त्याबाबत अद्याप कमी झालेला नाही. तो किती अनिश्चितता आहे. कोरोनाच्या

माहिती नाही. त्यामुळे यापुढील शैक्षणिक वर्ष आणि त्या अनुषंगाने विद्यार्थ्यांचे प्रवेश देण्यापूर्वी शैक्षणिक विषयांचा विचार करून त्यावर सरकारचे धोरण काय, हे स्पष्टपणे विद्यार्थी, पालक, शिक्षक, शिक्षणसंस्था अशा सर्व संबंधित

कोरोनामुळे
शिक्षणाची
हेळसांड : पालक,
विद्यार्थ्यांमध्ये
संभ्रम

घटकांना सांगितल्याशिवाय पुढील शैक्षणिक वर्ष सुरू करणे हे अपायकारक ठरणार आहे. त्यामुळे सरकारने विद्यार्थी व पालकांना त्याच्या मनातील शंका दूर कराव्यात आणि त्यानंतरच नवे शैक्षणिक वर्ष सुरू करावे, अशी

मागणी डीपरचे संस्थापक हरीश बुटले यांनी सांगितले.

पुढील शैक्षणिक वर्षामध्ये कोरोनामुळे मुलांना शाळेमध्ये बोलवता आले नाही, तर अशावेळी सर्व विद्यार्थ्यांना शिक्षण मिळेल या संदर्भामध्ये ऑनलाइन शिक्षणाचे आपल्या सरकारचे काय धोरण आहे, गरीबांना ऑनलाइन शिक्षण घेण्यासाठी कोणती योजना, पुढील वर्गात प्रवेश देण्याचे निकष कोणते याबाबत सविस्तर भूमिका राज्य सरकारने विशद करणे आवश्यक असल्याचे बुटले यांनी म्हटले आहे.

प्रभात

Fri, 14 May 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/60444938>

दहावी आणि बारावीच्या विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्तीसाठी २२ मेपर्यंत मुदतवाढ

पुणे : महानगरपालिकेच्या वतीने इयत्ता दहावीमधील विद्यार्थ्यांना मौलाना अबुल कलाम आणि बारावीच्या विद्यार्थ्यांना लोकशाहीर अण्णा भाऊ साठे अर्थसाहाय्य योजनेअंतर्गत विशेष शिष्यवृत्ती दिली जाते. यंदा देखील ऑनलाईनच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांना dbt.dpunecorporation.org या संकेतस्थळावर अर्ज करावा लागणार आहे. त्यासाठी २२ मेपर्यंत मुदतवाढ देण्यात आली आहे, अशी माहिती महापौर मुरलीधर मोहोळ यांनी दिली.

यावेळी महापौर मुरलीधर मोहोळ म्हणाले की, आपल्या शहरातील विद्यार्थी शिक्षणापासून वंचित राहता कामा नये. यासाठी महापालिकेच्या शिक्षण मंडळामार्फत विविध योजना राबविल्या जातात. त्याचाच एक भाग असलेल्या मागील अनेक वर्षांपासून पुणे महानगरपालिकेच्या समाज विकास विभागातर्फे मनपा हद्दीत

राहणाऱ्या दहावी व बारावीमध्ये ८० टक्के गुण मिळवलेल्या खुल्या गटातील विद्यार्थी-विद्यार्थिनींसाठी, तसेच ७० टक्के गुण मिळवलेल्या पुणे महानगरपालिकेच्या शाळेतील विद्यार्थी, मागासवर्गीय ६५ टक्के गुण मिळवणारे, तथापि ४० टक्के अपंगत्व असलेले विद्यार्थी यांना भारतरत्न मौलाना अबुल कलाम आझाद योजनेअंतर्गत इयत्ता दहावीमध्ये उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांना पुढील शिक्षणासाठी १५००० रुपये आणि लोकशाहीर अण्णा भाऊ साठे योजनेअंतर्गत बारावी उत्तीर्ण झालेल्या विद्यार्थ्यांना पुढील शिक्षणासाठी २५००० हजार रुपये अर्थसाहाय्य देण्यात येते. या योजनेमुळे शहरातील अनेक विद्यार्थ्यांना फायदा झाला आहे. मात्र यंदा कोरोना विषाणूच्या

पार्श्वभूमीवर परीक्षा घेण्यात आल्या नाहीत. हे लक्षात घेऊन, महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शिक्षण महामंडळ, जो निर्णय घेईल. त्या अनुषंगाने माननीय स्थायी समितीची मान्यता घेऊन, या वर्षीच्या दहावी आणि बारावीच्या शिष्यवृत्तीबद्दल निर्णय घेण्यात येईल, असे त्यांनी यावेळी सांगितले.

ते पुढे म्हणाले की, कोरोना महामारीमुळे समाजातील अनेक घटकांचे नुकसान झाले आहे. त्यातून विद्यार्थी वर्गदेखील गेला आहे. या आपल्या विद्यार्थ्यांच्या पाठीशी पुणे महापालिका कायम असून शहरातील सर्व विद्यार्थ्यांकरिता येणाऱ्या काळात अनेक नवनवीन योजना राबविल्या जाणार असल्याचे त्यांनी सांगितले.

वर्ष	दहावी	बारावी	कोटी
२०१७/१८	७११६	२४९२	२१.००
२०१८/१९	८६६९	३४८७	२१.२०
२०१९/२०	६०२०	२४२०	१५.८
२०२०/२१	७५२६	२६४०	१७.८८

Kesari 14.5.2021

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

दुसऱ्या सत्राची जूनमध्ये परीक्षा

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ 'एमसीक्यू' पद्धत वापरणार

पुणे, ता. १५ : “ जूनच्या तिसऱ्या आठवड्यात द्वितीय सत्राची परीक्षा सुरु होईल. पहिल्या टप्प्यात अंतिम वर्षाच्या विद्यार्थ्यांची परीक्षा सुरु केली जाईल. त्यांचा निकालही लवकर जाहीर होईल. यासाठी परीक्षा अर्ज भरण्याची लिंकदेखील खुली केली आहे. - डॉ. महेश काकडे, संचालक, परीक्षा मंडळ

पुणे, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे प्रथम सत्र परीक्षा यशस्वीपणे घेतली. आता दुसऱ्या सत्राच्या परीक्षेची तयारी सुरु केली असून, ती परीक्षा जूनच्या तिसऱ्या आठवड्यात होणार आहे. ही परीक्षा ऑनलाइनच्या माध्यमातून बहुपर्यायी प्रश्न पद्धतीने (एमसीक्यू) होणार आहे. शनिवारी झालेल्या परीक्षा मंडळाच्या बैठकीत हा निर्णय घेण्यात आला आहे. कोरोनामुळे विद्यापीठाला प्रथम सत्र परीक्षा घेण्यास उशीर झाल्याने आक्टोबर-नोव्हेंबरमध्ये होणारी परीक्षा संपून पान ११ वर »

दुसऱ्या सत्राची जूनमध्ये परीक्षा

» पान १ वरून

तिचा निकाल लागण्यास उशीर झाल्यास विद्यार्थ्यांना पुढील उच्च शिक्षणाची संधी गमवावी लागेल, अशी भीती होती. त्यामुळे विद्यापीठाने या परीक्षेचे नियोजन लवकर करून सप्टेंबरपूर्वी निकाल जाहीर करावेत, अशी मागणी विद्यार्थ्यांकडून केली जात होती. त्यादृष्टीने विद्यापीठात शनिवारी दुसऱ्या सत्राच्या परीक्षेच्या नियोजनासाठी परीक्षा मंडळाची बैठक झाली.

या बैठकीत १५ जूनपासून टप्प्याटप्प्याने दुसऱ्या सत्राची परीक्षा सुरु करण्याचा निर्णय घेतला. ही परीक्षा ऑनलाइन पद्धतीने होणार असून, त्याची रूपरेषा परीक्षा विभागाकडून लवकरच प्रसिद्ध केली जाईल.

विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखेसह

इतर अभ्यासक्रमाच्या प्रात्यक्षिक परीक्षा १५ जूनपर्यंत ऑनलाइन पद्धतीने घेण्यात याव्यात. त्याचे गुण २५ जूनपर्यंत विद्यापीठाकडे सादर करावेत. विद्यार्थ्यांचे प्रात्यक्षिक व अंतर्गत मूल्यमापनाचे गुण महाविद्यालयाकडून सादर झाल्याशिवाय निकाल जाहीर करता येत नाही. त्यामुळे २५ जूनपर्यंत विद्यापीठाकडे निकाल सादर करणे आवश्यक आहे.

परीक्षा अर्ज भरण्यास सुरुवात

दुसऱ्या सत्राचे परीक्षा अर्ज भरण्याची लिंक पुणे विद्यापीठाने आजपासून सुरु केली आहे. त्यामध्ये ३१ मेपर्यंत अर्ज भरण्याची मुभा आहे. तर १५ जूनपर्यंत विलंब शुल्कासह अर्ज भरता येणार आहे.

लोकमत

विद्यापीठाच्या परीक्षा जूनच्या अखेरीस

बैठकीत निर्णय; प्रात्यक्षिक परीक्षांचे गुण जूनअखेरपर्यंत बंधनकारक

लोकमत न्यूज नेटवर्क

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे

विद्यापीठामार्फत पदवी आणि पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रमाच्या दुसऱ्या सत्राच्या परीक्षा येत्या जून अखेरीस टप्प्याटप्प्याने सुरु करण्याचा निर्णय शनिवारी विद्यापीठाच्या परीक्षा मंडळाच्या बैठकीत घेण्यात आला. दुसऱ्या सत्राची परीक्षासुद्धा ऑनलाइन पद्धतीनेच होणार असून, विद्यापीठाने १५ मे पासूनच या परीक्षांचे अर्ज भरून घेण्यास सुरुवात केली आहे.

विद्यापीठाच्या परीक्षा मंडळाच्या बैठकीत दुसऱ्या सत्रातील परीक्षा घेण्यावर सविस्तर चर्चा करण्यात आली. प्रथमतः कला, वाणिज्य आणि विज्ञान या अभ्यासक्रमाच्या परीक्षा १५

जूनपासून सुरु करून इतर अभ्यासक्रमाच्या परीक्षा टप्प्याटप्प्याने घेण्याबाबत परीक्षा मंडळाच्या बैठकीत एकमत झाले. तसेच प्रात्यक्षिक परीक्षांचे गुणही महाविद्यालयांकडून

प्रथम सत्राची परीक्षा

प्रथम सत्राची परीक्षा संपत आली असून दुसऱ्या सत्रातील परीक्षाही लवकर घ्यावी, अशी मागणी विद्यार्थ्यांकडून केली जात होती. त्यामुळे विद्यापीठाने दुसऱ्या सत्राच्या परीक्षेचे नियोजन करण्याचे काम हाती घेतले. त्यानुसार या परीक्षा जून अखेरीस सुरु होणार आहेत. परंतु, इतक्या कमी कालावधीत विद्यार्थ्यांना अभ्यास करणे शक्य होणार आहे का? तसेच दुसऱ्या सत्रातील सर्व अभ्यासक्रम १५ जूनपर्यंत पूर्ण करणे शक्य होणार आहे का? असा सवाल उपस्थित होत आहे.

कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर विद्यापीठाच्या विविध विद्याशाखांच्या प्रात्यक्षिक परीक्षा ऑनलाइन पद्धतीने घेण्याचा निर्णय यापूर्वीच घेतला आहे. विद्यार्थ्यांचे प्रात्यक्षिक व अंतर्गत मूल्यमापनाचे गुण महाविद्यालयाकडून प्राप्त झाल्याशिवाय निकाल जाहीर करता येत नाही. त्यामुळे महाविद्यालयानी जूनच्या अखेरीस विद्यार्थ्यांच्या प्रात्यक्षिक परीक्षा घेऊन त्यांचे गुण त्यानंतर विद्यापीठाकडे जमा करावेत, असाही निर्णय परीक्षा मंडळाच्या बैठकीत घेण्यात आला.

- डॉ. संजय चाकणे, सदस्य,

व्यवस्थापन परिषद, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

स्वीकारण्याबाबत कालावधी निश्चित आणि विद्यापीठ बंद असून करण्यात आला. कोरोनाच्या ऑक्टोबर-नोव्हेंबरमध्ये महिन्यात पार्श्वभूमीवर विद्यापीठाचे शैक्षणिक व होणारी विद्यार्थ्यांची प्रथम सत्र परीक्षा वेळापत्रक पूर्णपणे कोलमडले परीक्षा कोरोनामुळे एप्रिल आहे. त्यातच कोरोनामुळे महाविद्यालये महिन्यापासून घ्यावी लागली.

Pune Main
Page No. 2 May 16, 2021
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

शिक्षकांना विषयनिहाय प्रशिक्षणाची मागणी

पुणे, ता. १५ : शिक्षकांना सेवांतर्गत प्रशिक्षणादरम्यान अनेक विषयांच्या शिक्षकांना एकत्रित प्रशिक्षण देण्याचा निर्णय रद्द करावा, शिक्षकांना त्यांच्या विषयाचे उत्तम प्रशिक्षण द्यावे, अशा मागणीचे निवेदन महाराष्ट्र राज्य कनिष्ठ महाविद्यालयीन शिक्षक महासंघाचे समन्वयक प्रा. मुकुंद आंधळकर यांनी शालेय शिक्षण मंत्री वर्षा गायकवाड यांना दिले.

शिक्षकांना सेवांतर्गत प्रशिक्षण उन्हाळ्याच्या सुट्टीत देण्याचे राज्य सरकारने जाहीर केले आहे. त्यानुसार विद्या प्राधिकरणामार्फत निवडलेल्या तज्ज्ञ मार्गदर्शकांच्या बैठका सध्या सुरू आहेत.

बारा वर्षे सेवा झालेल्यांना वरिष्ठ श्रेणीसाठी आणि चोवीस वर्षे सेवा झालेल्यांना निवड श्रेणीसाठी हे प्रशिक्षण दिले जाते. त्यामध्ये प्रामुख्याने

शिक्षकांना आपल्या विषय ज्ञानात भर पडावी, तसेच अध्यापन पद्धतीत सुधारणा करून विद्यार्थ्यांना त्याचा लाभ मिळावा, असा उद्देश आहे. असे असतानाही प्रशिक्षणात विषयांच्या तासिका कमी केल्या आहेत. त्यामुळे प्रशिक्षणाच्या मूळ हेतूलाच शासनाकडून हरताळ फासला जात आहे, असे आंधळकर यांनी सांगितले. विषयनिहाय सेवांतर्गत प्रशिक्षण

दिल्यास तज्ज्ञ मार्गदर्शकांची संख्या वाढते व त्यामुळे खर्च वाढतो. या एकमेव निकषावर विषयनिहाय सेवांतर्गत प्रशिक्षण देण्याऐवजी सर्व विषयांच्या शिक्षकांना एकत्रित करून प्रशिक्षण देण्याचे धोरण राबविण्यात येत आहे. आता तर ऑनलाइन प्रशिक्षण दिले जाणार असल्याने खर्चात मोठी बचत होत आहे, असेही आंधळकर यांनी निवेदनात म्हटले आहे.

Sakaal 16.5.2021

दुसऱ्या सत्राची परीक्षा जूनच्या उत्तरार्धात

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातर्फे पदवी आणि पदव्युत्तराच्या दुसऱ्या सत्राच्या परीक्षा जूनच्या उत्तरार्धात टप्प्याटप्प्याने घेण्यात येणार आहेत. ऑनलाइन पद्धतीने होणाऱ्या या परीक्षांसाठी अर्ज भरण्याची प्रक्रिया, परीक्षेची रूपरेषा विद्यापीठाकडून जाहीर करण्यात येणार आहे.

कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर शैक्षणिक वेळापत्रक विस्कळीत झाले आहे. ऑक्टोबर-नोव्हेंबरमध्ये होणारी प्रथम सत्र परीक्षा एप्रिलमध्ये सुरू झाली.

विद्यापीठाच्या परीक्षा मंडळाच्या बैठकीत निर्णय

प्रात्यक्षिक परीक्षा १५ जूनपर्यंत

कोरोनाच्या प्रादुर्भावामुळे विद्यापीठाच्या विविध विद्याशाखांच्या प्रात्यक्षिक परीक्षा ऑनलाइन पद्धतीने घेण्याचा निर्णय या पूर्वीच घेण्यात आला. विद्यार्थ्यांना प्रात्यक्षिक, अंतर्गत मूल्यमापनात मिळालेले गुण महाविद्यालयाकडून प्राप्त झाल्याशिवाय निकाल जाहीर करता येत नसल्याने महाविद्यालयांनी १५ जूनपर्यंत प्रात्यक्षिक, अंतर्गत मूल्यमापन पूर्ण करून २५ जूनपर्यंत विद्यापीठाकडे गुण सादर करण्याचाही बैठकीत निर्णय घेण्यात आला.

ऑनलाइन प्रॉक्टर्ड पद्धतीने या परीक्षा विशेष अडचणी न येता होत आहेत. त्यामुळे दुसऱ्या सत्राच्या परीक्षांचीही

तयारी सुरू करण्यात आली आहे. सर्वात प्रथम अंतिम वर्षाच्या परीक्षा सुरू केल्या जाणार आहेत. जूनच्या

नवे शैक्षणिक वर्ष १५ जूनपासून

विद्यापीठाचे २०२१-२२ हे नवे शैक्षणिक वर्ष १५ जूनपासून सुरू करण्यात येणार आहे. त्याबाबतचे परिपत्रक विद्यापीठाच्या शैक्षणिक प्रवेश विभागाचे उपकुलसचिव डॉ. उतम वट्टण यांनी संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करून पदवी आणि पदव्युत्तर स्तरावरील अभ्यासक्रमांची दोन्ही सत्रे कधी सुरू होणार आणि कधी संपणार याची माहिती दिली आहे. प्रथम वर्षाचे प्रवेश सामायिक प्रवेश परीक्षेद्वारे (सीईटी) केले जाणार असल्याचे स्पष्ट करण्यात आले आहे.

उत्तरार्धात दुसऱ्या सत्रातील परीक्षा सुरू होणार असल्याने त्यानुसार विद्यार्थ्यांना तयारी करता येईल. मात्र दुसऱ्या

सत्रातील सर्व अभ्यासक्रम ऑनलाइन पद्धतीने शिकवून झाला आहे का, असाही प्रश्न उपस्थित होत आहे.

परीक्षा मंडळाच्या बैठकीत दुसऱ्या सत्राच्या परीक्षा जूनमध्ये घेण्याचा निर्णय झाला. विद्यार्थ्यांनी परीक्षा अर्ज आणि शुल्क भरणे, त्यासंबंधी महाविद्यालयाकडून विद्यार्थ्यांची माहिती लवकर प्राप्त झाल्यास दुसऱ्या सत्रातील परीक्षा लवकर घेणे शक्य होणार आहे. सध्याच्या परिस्थितीचा विचार करता जूनच्या तिसऱ्या आठवड्यात परीक्षा घेण्याचे प्रस्तावित आहे, अशी माहिती परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाने दिली.

लोकसत्ता

Sun, 16 May 2021

<https://epaper.loksatta.com/c/60474544>

ऑनलाइन प्रात्यक्षिक परीक्षांमध्ये अडचणी येण्याची शक्यता

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. १६ - सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने ऑनलाइन प्रात्यक्षिक परीक्षा घेण्याबाबत नियमावली प्रसिद्ध केली असली तरी काही अभ्यास मंडळांनी अद्याप ऑनलाइन प्रात्यक्षिक

घेण्याबाबतचे व्हिडिओ उपलब्ध करून दिलेले नाहीत. त्याचप्रमाणे विद्यापीठाने काही अभ्यास मंडळांवर अध्यक्षांची नियुक्तीच केलेली नाही. त्यामुळे प्रात्यक्षिक परीक्षा घेण्याबाबत अडचणी येणार असल्याचे दिसून येत आहे. पुणे विद्यापीठाशी संलग्न

महाविद्यालयांनी विज्ञान व इतर विषयांच्या प्रात्यक्षिक परीक्षा येत्या १५ जूनपर्यंत घ्याव्यात, अशा सूचना आहेत. करोनामुळे विद्यार्थ्यांना महाविद्यालयांत बोलावून त्यांच्या प्रात्यक्षिक परीक्षा घेता येणार नाही. त्यामुळे ऑनलाइन घेण्याचे निर्देश विद्यापीठाशी संलग्न

महाविद्यालयांना दिले. त्याचप्रमाणे काही विषयांचा अभ्यास मंडळांनी प्रात्यक्षिक परीक्षांसाठी काही व्हिडिओ तयार केले. सर्वच अभ्यास मंडळाने यांनी याबाबत व्हिडिओ तयार करणे अपेक्षित होते. मात्र, दोनवेळा पाठपुरावा करूनही विद्यापीठाला व्हिडिओ

प्राप्त झाले नाहीत. त्यामुळे अभ्यास मंडळातील सदस्य प्रात्यक्षिक परीक्षेबाबत गंभीर आहेत का? असा प्रश्न उपस्थित होत आहे. विद्यापीठाने ठराविक विषयांवरील प्रात्यक्षिक परीक्षा घ्याव्यात, अशा सूचना दिल्यामुळे गोंधळाचे वातावरण आहे.

प्रभात

Mon, 17 May 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/60507719>

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

अर्ज भरण्यास १५ दिवसांचाच कालावधी

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या दुसऱ्या सत्र परीक्षेसाठी ऑनलाइन पद्धतीने अर्ज भरण्याची प्रक्रिया सुरू झाली आहे. परीक्षांचे नियोजन कमी कालावधीत योग्य पद्धतीने होण्यासाठी विद्यार्थ्यांनी विद्यापीठाच्या वेबसाइटवरून पुढील १५ दिवसांत अर्ज भरण्याचे आवाहन परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाकडून करण्यात आले आहे.

विद्यापीठाच्या पदविका, पदवी आणि पदव्युत्तर अभ्यासक्रमाच्या अंतिम वर्षात असणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा वेळेत होण्याची आवश्यकता आहे. त्याचप्रमाणे परीक्षा वेळेत झाल्यास, विद्यार्थ्यांना

उच्चशिक्षण आणि रोजगाराच्या संधी मिळवता येतील, यासाठी परीक्षा लवकर घेण्याची मागणी विद्यार्थ्यांकडून करण्यात आली. या पार्श्वभूमीवर परीक्षा मंडळाच्या बैठकीत सर्व अभ्यासक्रमांच्या दुसऱ्या सत्राची परीक्षा टप्प्याटप्प्याने १५ जूनपासून ऑनलाइन प्रॉक्टर्ड पद्धतीने सुरू करण्याचा निर्णय झाला. या परीक्षांसाठी शनिवारपासून ऑनलाइन पद्धतीने अर्ज भरण्याला

सुरुवात झाली आहे.

याबाबत परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाचे संचालक डॉ. महेश काकडे म्हणाले, दुसऱ्या सत्राच्या परीक्षेसाठी विविध अभ्यासक्रमांसाठी टप्प्याटप्प्याने ऑनलाइन पद्धतीने अर्ज भरण्यासाठी लिंक देण्यात आली आहे. विद्यार्थ्यांना पंधरा दिवसांत अर्ज भरावा लागणार आहे. परीक्षांचे नियोजन ठरलेल्या वेळापत्रकानुसार होण्यासाठी विद्यार्थ्यांनी त्यांना दिलेल्या मुदतीत अर्ज भरण्याची प्रक्रिया पूर्ण करावी, असे डॉ. काकडे यांनी सांगितले. परीक्षेबाबत सविस्तर आणि अधिकृत माहितीसाठी विद्यापीठाच्या वेबसाइटवर लक्ष ठेवण्याचे आवाहन डॉ. काकडे यांनी केले.

महाविद्यालयांनी अर्जावर

तत्काळ कार्यवाही करावी...

विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा अर्जावर महाविद्यालयांनी पुढील कार्यवाही करायची आहे. त्यासाठी तीन दिवसांची मुदत देण्यात आली आहे. परीक्षा अर्ज भरल्यानंतर कोणतीही अडचण उद्भवू नये, यासाठी विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालय प्रशासनाकडे संपर्क साधावा. महाविद्यालयांकडून परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाकडे दिलेल्या मुदतीत अर्ज न आल्यास, विद्यार्थ्यांना परीक्षा देताना अडचण येऊ शकते. त्यामुळे विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालय प्रशासनाच्या संपर्कात राहून अडचणी सोडवाव्यात, असे आवाहन परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाकडून करण्यात आले आहे.

Pune Edition
May 17, 2021 Page No. 5
newspaper.pudhari.co.in

महाविद्यालयांचे वेळापत्रक यंदाही लांबणार

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. १६ - सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने या शैक्षणिक वर्षाचे पहिले सत्र १५ जूनपासून सुरू होणार असल्याचे जाहीर केले आहे. मात्र, अजूनही बारावी परीक्षेचा निर्णय नाही आणि अद्याप द्वितीय सत्राच्या परीक्षा न्हायच्या आहेत. त्यामुळे विद्यापीठाच्या वेळापत्रकाप्रमाणे महाविद्यालये सुरू होणार नसल्याचे स्पष्ट आहे.

कोरोना पार्श्वभूमीवर बारावीच्या परीक्षा पुढे ढकलल्या आहेत. बारावीच्या परीक्षा घेऊन विद्यार्थ्यांचा निकाल जाहीर केल्याशिवाय विद्यार्थ्यांना विद्यापीठाच्या पदवी स्तरावरील अभ्यासक्रमास प्रवेश घेता येत

नाही. परंतु, विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर प्रथम द्वितीय व तृतीय सत्राचे शैक्षणिक वर्ष केव्हापासून सुरू होणार याबाबतचे परिपत्रक प्रसिद्ध केले आहे.

द्वितीय सत्र परीक्षेचे वेळापत्रक अद्याप प्रसिद्ध झालेले नाही. तसेच प्रथम सत्राच्या परीक्षांचे निकाल जाहीर झालेले नाहीत. त्यामुळे विद्यार्थ्यांनी प्रथम वर्षाची परीक्षा दिलेली नसताना त्यांना द्वितीय वर्षात प्रवेश देऊन विद्यापीठ त्यांचे ऑनलाइन शिक्षण सुरू करणार आहे का? असा सवाल उपस्थित होत आहे. दरवर्षी महाविद्यालये जुलैअखेर अथवा ऑगस्टमध्ये सुरू होतात. त्यामुळे जूनमध्ये महाविद्यालये सुरू होणार नाहीत, ही वस्तुस्थिती आहे.

लोकमत

ऑनलाइन पद्धतीने प्रॉक्टिकल सुरू : मात्र, ठराविकच प्रॉक्टिकल घेण्याबाबत विद्यापीठाच्या सूचना

विद्यापीठाच्या प्रात्यक्षिक परीक्षांना अडथळे

लोकमत न्यूज नेटवर्क

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने ऑनलाइन पद्धतीने प्रात्यक्षिक (प्रॉक्टिकल) परीक्षा घेण्याबाबत नियमावली प्रसिद्ध केली असली, तरी काही अभ्यास मंडळांनी अद्याप ऑनलाइन प्रात्यक्षिक घेण्याबाबतचे व्हिडिओ उपलब्ध करून दिलेले नाहीत. त्याचप्रमाणे विद्यापीठाने काही अभ्यास मंडळांवर अध्याक्षांची नियुक्ती केलेली नाही. तसेच, ठराविकच प्रॉक्टिकल घेण्याबाबत विद्यापीठाने सूचना दिल्यामुळे प्रात्यक्षिक परीक्षा घेण्याबाबत अडचणी येऊ शकतात, असे महाविद्यालयांच्या प्राचार्यांकडून सांगितले जात आहे.

पुणे विद्यापीठाशी संलग्न पुणे, अहमदनगर व नाशिक या तीन जिल्ह्यांमधील महाविद्यालयांनी विज्ञान व इतर विषयांच्या प्रात्यक्षिक परीक्षा येत्या १५ जूनपर्यंत घ्याव्यात, अशा सूचना विद्यापीठाच्या परीक्षा मंडळाकडून दिले आहेत. त्यात अहमदनगर व नाशिक या दोन जिल्ह्यात फेब्रुवारी-मार्च महिन्यात

अध्यक्षक नाही; मंडळाचे कामकाज कसे करावे?

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या भौतिकशास्त्र व मायक्रोबायोलॉजी या दोन विषयांच्या अभ्यास मंडळाचे अध्यक्ष सेवानिवृत्त झाले आहेत. मात्र, विद्यापीठ प्रशासनाने अद्याप त्यांच्या जागी नवीन अध्यक्षांची नियुक्ती केलेली नाही. त्यामुळे अध्यक्ष नसलेल्या अभ्यास मंडळाचे कामकाज कसे करावे, असा प्रश्न संबंधित अभ्यास मंडळांच्या सदस्यांना पडला आहे.

महाविद्यालये सुरू होती. या कालावधीत विद्यार्थ्यांच्या प्रॉक्टिकल परीक्षा घेणे शक्य झाले. त्यामुळे या दोन्ही जिल्ह्यांमधील ५५ ते ६० टक्के महाविद्यालयांनी प्रॉक्टिकल परीक्षा घेतल्या आहेत. परंतु, पुण्यातील बहुतांश सर्व महाविद्यालयांना प्रॉक्टिकल परीक्षा घेणे शक्य झाले नाही.

कोरोनामुळे विद्यार्थ्यांना महाविद्यालयांत बोलवून त्यांच्या प्रात्यक्षिक परीक्षा घेता येणार नाही. त्यामुळे सर्व विद्यार्थ्यांच्या प्रात्यक्षिक

परीक्षा ऑनलाइन पद्धतीने घेण्याचे निर्देश विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालयांना विद्यापीठातर्फे दिले. त्याचप्रमाणे काही विषयांचा अभ्यास मंडळांनी प्रात्यक्षिक परीक्षांसाठी काही व्हिडिओ तयार केले. सर्वच अभ्यास मंडळाने यांनी याबाबत व्हिडिओ तयार करणे अपेक्षित होते. मात्र, दोनवेळा पाठपुरावा करूनही विद्यापीठाला अद्याप काही अभ्यास मंडळांकडून व्हिडिओ प्राप्त झाले नाहीत. त्यामुळे अभ्यास मंडळातील सदस्य प्रात्यक्षिक परीक्षाबाबत गंभीर आहेत का, असा

विद्यापीठाने प्रसिद्ध केलेल्या नियमावलीनुसार महाविद्यालयातील शिक्षकांनी विद्यार्थ्यांच्या प्रात्यक्षिक परीक्षा घेऊन २५ जूनपर्यंत सर्व विद्यार्थ्यांचे गुण विद्यापीठाला पाठवावेत. विद्यापीठाने काही ठराविक प्रॉक्टिकल घेण्याबाबत सुचवले असले, तरी महाविद्यालयांना इतर प्रॉक्टिकल घेण्याची मुभा आहे.

- डॉ. एम. जी. चासकर,
अधिष्ठाता, विज्ञान व तंत्रज्ञान, विद्याशाखा
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

प्रश्न उपस्थित होतो. विद्यापीठाने ठराविक विषयांवरील प्रात्यक्षिक परीक्षा घ्याव्यात, अशा सूचना दिल्यामुळे शिक्षकांमध्ये गोंधळाचे वातावरण आहे. तसेच, काही महाविद्यालयांकडून केवळ दोन प्रात्यक्षिक परीक्षांच्या आधारे विद्यार्थ्यांना गुण दिले जात असल्याचे विद्यापीठाच्या निदर्शनास आले आहे. त्यामुळे महाविद्यालयांनी विद्यार्थ्यांचे कमीत कमी ५० टक्के प्रॉक्टिकल घेणे अपेक्षित आहे, असे विद्यापीठाच्या अधिकाऱ्यांकडून सांगितले जात आहे.

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

विद्यार्थ्यांना परीक्षार्थी करण्यास शिक्षण विभागाचा हातभार

विद्यार्थ्यांच्या गुणवत्तेनुसार शिक्षकांचे मूल्यमापन

रसिका मुळ्ये, लोकसत्ता

मुंबई : प्रत्येक मूल वेगळे असते, त्याच्या क्षमता वेगळ्या असतात हे मूल्य रुजवू पाहणाऱ्या शिक्षण विभागाचा प्रवास आता पुन्हा एकदा परीक्षाकेंद्री पद्धतीकडे होत असल्याचे दिसत आहे. विद्यार्थ्यांच्या परीक्षेतील कामगिरीनुसार शिक्षकांच्या कामाचे मूल्यमापन करण्याची योजना शिक्षण विभागाने आखली आहे. परीक्षेची तयारी करून घेण्यासाठी शिक्षकांना प्रशिक्षित करण्यात येणार असून त्यासाठी प्रणाली तयार करण्याच्या निविदा विभागाने मागवण्यात आल्या आहेत.

राज्यातील दहावी आणि बारावीच्या परीक्षेवरून सध्या गोंधळ

सुरू आहे. पाचवी, आठवीच्या स्तरावर परीक्षा घेण्यास मुभा देणारी सुधारणा शिक्षण हक्क कायद्यामध्ये केल्यानंतर त्याबाबत राज्याने स्पष्ट भूमिका घेतलेली नाही. असे असताना आता विद्यार्थ्यांना परीक्षार्थी

काय होणार?

शिक्षण विभागाने शिक्षकांच्या प्रशिक्षण आणि मूल्यांकनासाठी स्वतंत्र प्रणाली तयार करण्याचे नियोजन केले आहे. त्यासाठी निविदा मागवल्या आहेत. सध्या शिक्षक, विद्यार्थी, शाळा यांची माहिती संकलित करणाऱ्या 'सरल'

प्रणालीतील माहितीशी ही नवी प्रणाली जोडण्यात येईल. विद्यार्थीसंख्या, विद्यार्थ्यांचे गुण यांची नोंद नव्या प्रणालीत होईल. त्यानुसार त्यांना शिकवणाऱ्या शिक्षकांच्या कामाचे मूल्यमापन केले जाईल. त्यादृष्टीने

प्रशिक्षण प्रणालीत विद्यार्थ्यांची परीक्षा घेण्याचीही यंत्रणा असावी अशी गरज निविदेत स्पष्ट करण्यात आली आहे. या परीक्षेत बहुपर्यायी प्रश्न आणि दीर्घांतरी प्रश्न असे दोन्ही स्वरूपातील प्रश्न असणे अपेक्षित आहे.

करण्याची स्वतंत्र व्यवस्था राज्याच्या शिक्षण विभागाने केल्याचे दिसते आहे. विद्यार्थ्यांची परीक्षा किंवा चाचणीतील कामगिरीनुसार शिक्षकांचे मूल्यमापन करण्यात येणार आहे. त्यासाठी शाळास्तरावर

किंवा त्रयस्थ यंत्रणेमार्फत परीक्षा घेण्याचे सुतोवाचही विभागाने केले आहे. त्यानुसार शिक्षकांची वेतनवाढ, त्यांना मिळणारे लाभ हे विद्यार्थ्यांच्या परीक्षेतील गुणांनुसार ठरण्याची (पान १२ वर)

epaper.loksatta.com

लोकसत्ता

Mon, 17 May 2021

<https://epaper.loksatta.com/c/60501522>

विद्यार्थ्यांच्या गुणवत्तेनुसार शिक्षकांचे मूल्यमापन

(पान १ वरून) शक्यता आहे. विद्यार्थी ते पुन्हा परीक्षार्थी...

विद्यार्थ्यांना विशिष्ट परीक्षेत मिळालेल्या गुणांनुसार शिक्षकांचे मूल्यांकन होणार असल्याने तेवढ्याच परीक्षांची तयारी करून घेण्याकडे शिक्षकांचा कल राहण्याची शक्यता आहे. त्यामुळे शाळांचा किंवा वर्गाच्या १०० टक्के निकालाचे महत्त्व अधिक वाढेल, असे मत तज्ज्ञांनी व्यक्त केले.

यापूर्वी विद्यार्थ्यांमध्ये विकसित झालेल्या कौशल्यांचे मोजमाप करण्यासाठी 'नैदानिक चाचणी' घेण्याचे प्रयोग राज्यात झाले. मात्र त्याचा मूळ हेतू बाजूला राहिला आणि प्रश्नपत्रिका फुटणे, चाचणीदरम्यान गैरप्रकार होणे यांपासून ते खासगी शिकवणी वर्गात चाचण्यांची तयारी करून घेण्यापर्यंत विविध नमुने राज्यांत दिसले होते.

जागतिक बँकेच्या स्टार प्रकल्पात राज्याची निवड झाली आहे.

त्यासाठी विद्यार्थ्यांचे मूल्यमापन करून त्यानुसार पुढील योजनांची आखणी करणे अपेक्षित आहे. राष्ट्रीय क्षमता चाचणी (नॅशनल अचिव्हमेंट सर्ट) किंवा त्यासारख्या एखाद्या चाचणीमार्फत विद्यार्थ्यांचे मूल्यमापन करणे शक्य आहे. त्यादृष्टीने शिक्षकांची तयारी व्हावी यासाठी निविदेत अशी अट समाविष्ट करण्यात आली आहे. -दिनकर टेमकर, संचालक, महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक संशोधन आणि प्रशिक्षण परिषद

लोकसत्ता

Mon, 17 May 2021

<https://epaper.loksatta.com/c/60501522>

तिसऱ्या वर्षासाठीही बॅकलॉगची परीक्षा

विद्यापीठाच्या परीक्षा मंडळाच्या बैठकीत निर्णय

पुणे, ता. १६ : कोरोनामुळे गेल्यावर्षी विद्यार्थ्यांच्या प्रथम वर्षातील बॅकलॉग राहिलेल्या विषयांची परीक्षा न घेता त्यांना तिसऱ्या वर्षात प्रवेश देण्यात आला. अशा विद्यार्थ्यांना तिसऱ्या वर्षाची दुसऱ्या आणि बॅकलॉग राहिलेल्या विषयांची परीक्षा देता येणार आहे. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या परीक्षा मंडळाच्या बैठकीत हा निर्णय घेण्यात आला.

कोरोनामुळे विद्यापीठाला पदवीच्या प्रथम वर्षातील बॅकलॉग राहिलेल्या विद्यार्थ्यांची परीक्षा घेता आल्या नाहीत. नियमानुसार प्रथम वर्षाच्या सर्व विषयात उत्तीर्ण असले, तरच तृतीय वर्षात प्रवेश दिला जात. परंतु, कोरोनामुळे

विद्यापीठाने प्रथम वर्षाचा बॅकलॉग राहिलेल्या विद्यार्थ्यांनाही तिसऱ्या वर्षात तात्पुरता प्रवेश दिला. या विद्यार्थ्यांनी प्रथम सत्राचा बॅकलॉग पूर्ण करणे आवश्यक आहे. पुणे, नगर, नाशिक या तिन्ही जिल्ह्यात मिळून ही संख्या सुमारे दीड हजाराच्या जवळ आहे. त्यांची परीक्षा लवकर घेण्याची मागणी युवक क्रांती दलाचे शहर उपाध्यक्ष कमलाकर शेते यांनी केली होती. याबाबत परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाचे संचालक डॉ. महेश काकडे म्हणाले, "पुढच्या महिन्यात द्वितीय सत्राच्या परीक्षा घेण्यात येणार आहेत. आतापर्यंत सुमारे ३०० अभ्यासक्रमाच्या लिंक खुल्या झाल्या आहेत."

Sakaal 17.5.2021

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

SPPU's second semester exams to begin from June 15 in multiple phases

These exams are for 50 marks with multiple-choice questions (MCQ) being conducted by the university's own Edutech Foundation. Currently, first-semester exams, which began on April 10 online, are going on.

Dheeraj Bengrut

puneletters@htlive.com

PUNE : The second-semester examinations of the Savitribai Phule Pune University (SPPU), for its diploma, graduate and post graduate courses, will begin from June 15.

The exams will take in phases and soon, registration for the exam will be open.

Currently, first-semester exams, which began on April 10 online, are going on.

These exams are for 50 marks with multiple-choice questions (MCQ) being conducted by the university's own Edutech Foundation.

For the second-semester exams, other methods of conducting the exams are being explored by the SPPU.

"This important decision to explore the ways of conducting the exams for the second semester was taken at the SPPU's board of examination meeting, held on Saturday. Discussions were held about the pattern and how to make it more transparent. The exam will be held online mode and registration will start soon," said Mahesh Kakade, head of the Savitribai Phule Pune University (SPPU) examination and evaluation department.

"Students demanded that the second-semester exams be held immediately, as most need to take further admissions for higher studies, and need the results for job opportunities," he added.

Meanwhile, the SPPU instructed all affiliated colleges to conduct practicals and internal tests before June 15, and to submit the marks by June 25,

Committee to explore new methods of conducting exams

Dheeraj Bengrut

puneletters@htlive.com

PUNE : With the second semester exams to be held from June 15, the Savitribai Phule Pune University's (SPPU) board of examination has formed a committee to study and explore new options to conduct the exams. Methods like open-book exams, projects and work-based assignments will be explored by this committee.

Despite using a proctored test method for the first-semester exam, 362 cases of cheating were discovered. Students were using electronic gadgets and the internet to answer the online exams. Many students have suddenly got high marks, so to make the examination

more transparent, new alternatives are being explored.

"In the online exams conducted by the SPPU, the number of students appearing has increased and similarly, the passing percentage is also high. We noticed a large number of cases of cheating in the proctored method. As a solution, a decision to form a committee to study and explore examination methods and continuous evaluation has been taken," said SPPU vice-chancellor, Prof Nitin Karmalkar.

While Karmalkar will appoint the experts on this committee, it will explore 22 options of conducting the exams. The recommendations given by the committee are likely to be implemented in the next academic year.

This important decision to explore the ways of conducting the exams for the second semester was taken at the SPPU's board of examination meeting, held on Saturday. Discussions were held about the pattern and how to make it more transparent

MAHESH KAKADE, head of SPPU examination department

as the university cannot declare the results without practical and internal marks from the colleges.

Shweta Karale, a Science student said, "Most students were demanding that both semesters be held together. Now, second-semester exams will go on till August and results will be declared after that. There are

various courses for which students want to take admission and there process starts from June."

Law student Jay Adwani said, "It is good that Savitribai Phule Pune University (SPPU) is conducting back-to-back exams for both semesters. It will not create pressure on students. We get time to study."

तात्पुरता प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांना परीक्षेची संधी

विद्यापीठाच्या परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाचा निर्णय

लोकसत्ता प्रतिनिधी

अंतिम वर्षाची परीक्षा

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालयांत तृतीय किंवा अंतिम वर्षात तात्पुरता प्रवेश (प्रोव्हिजनल अॅडमिशन) घेतलेल्या विद्यार्थ्यांनाही परीक्षा देता येणार आहे. विद्यापीठाच्या परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाने या बाबतचा निर्णय घेतला असून, या विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान टळणार आहे.

विद्यापीठाच्या नियमानुसार पहिल्या वर्षातील सर्व विषयांत उत्तीर्ण असलेल्या विद्यार्थ्यांनाच तृतीय वर्षात प्रवेश मिळतो. मात्र कोरोनाच्या परिस्थितीमुळे शासनाच्या परिपत्रकानुसार प्रथम वर्षाचे विषय राहिलेल्या विद्यार्थ्यांनाही तृतीय किंवा अंतिम वर्षात तात्पुरते प्रवेश देण्यात आले. पहिल्या वर्षातील विषय राहिलेल्या (बॅकलॉग) विद्यार्थ्यांनी त्यांचे विषय डिसेंबरमध्ये झालेल्या परीक्षेत किंवा एप्रिलपासून झालेल्या परीक्षेत सोडवून पात्रता पूर्ण केली असल्यास त्यांना त्यांच्या तिसऱ्या किंवा अंतिम वर्षाची परीक्षा देता येईल. या विद्यार्थ्यांच्या परीक्षांबाबत निर्णय घेण्याची मागणी युवक क्रांती दलाकडून विद्यापीठाकडे करण्यात आली होती. या पार्श्वभूमीवर विद्यापीठाच्या परीक्षा व मूल्यमापन

पहिल्या वर्षातील विषय राहिलेल्या (बॅकलॉग) विद्यार्थ्यांनी त्यांचे विषय डिसेंबरमध्ये झालेल्या परीक्षेत किंवा एप्रिलपासून झालेल्या परीक्षेत सोडवून पात्रता पूर्ण केली असल्यास त्यांना त्यांच्या तिसऱ्या किंवा अंतिम वर्षाची परीक्षा देता येईल. या बाबत निर्णय घेण्याची मागणी युवक क्रांती दलाकडून विद्यापीठाकडे करण्यात आली होती.

मंडळाच्या बैठकीत परीक्षेबाबतचा निर्णय घेण्यात आला.

परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाचे संचालक डॉ. महेश काकडे म्हणाले, की प्रथम वर्षातील राहिलेल्या विषयांसाठी घेतलेल्या परीक्षेत किंवा प्रथम सत्राच्या परीक्षेत हे विद्यार्थी उत्तीर्ण झाले आहेत. मात्र प्रवेश अर्ज भरून होईपर्यंत त्यांचा पहिल्या वर्षातील राहिलेल्या विषयांचा निकाल जाहीर झालेला नसल्याने ते तृतीय किंवा अंतिम वर्षाच्या पहिल्या सत्राच्या परीक्षा अर्ज भरू शकले नाहीत. आता संबंधित विद्यार्थी पात्र ठरले असल्याने आणि त्यांनी तात्पुरता प्रवेश घेतलेला असल्याने त्यांची परीक्षा घेतली जाईल. त्यामुळे त्यांचे शैक्षणिक नुकसान टळणार आहे.

लोकसत्ता

Tue, 18 May 2021

<https://epaper.loksatta.com/c/t>

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

द्वितीय सत्र परीक्षा वेळेत होण्याचे आव्हान

परीक्षा पुढील महिन्यात घेण्याचे पुणे विद्यापीठाकडून प्रस्तावित

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. १७ - सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाकडून पदवी आणि पदव्युत्तरच्या द्वितीय सत्राची परीक्षा पुढील महिन्यात घेण्याचे प्रस्तावित आहे. मात्र, परीक्षा अर्ज भरण्यासाठी विद्यार्थ्यांना १५ दिवसांची मुदत आहे. त्यानंतर परीक्षा अर्जावर तीन दिवसांत महाविद्यालयांनी सर्व पूर्तता केल्यानंतरच परीक्षा विभागाला द्वितीय सत्राचे नियोजन करणे शक्य होणार आहे. त्यामुळे द्वितीय सत्राचे परीक्षा वेळेत होण्याचे आव्हान परीक्षा विभागामुळे उभे राहिले आहे.

विद्यापीठाच्या पदविका, पदवी आणि पदव्युत्तर अभ्यासक्रमाच्या अंतिम वर्षात

असणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा वेळेत होण्याची आवश्यकता आहे. त्याचप्रमाणे परीक्षा वेळेत झाल्यास विद्यार्थ्यांना उच्चशिक्षण आणि रोजगाराच्या संधी मिळवता येतील. यासाठी परीक्षा लवकर घेण्याची मागणी विद्यार्थ्यांकडून करण्यात आली. या पार्श्वभूमीवर परीक्षा मंडळाच्या बैठकीत सर्व अभ्यासक्रमांच्या दुसऱ्या सत्राची परीक्षा टप्प्याटप्प्याने १५ जूनपासून

महाविद्यालयांकडून दिरंगाई होता कामा नये

विद्यार्थ्यांनी ऑनलाइन पद्धतीने भरलेल्या अर्जावर महाविद्यालयांवर पुढील कार्यवाही करायची आहे. त्यासाठी महाविद्यालयांना तीन दिवसांची मुदत देण्यात आली आहे. परीक्षा अर्ज भरल्यानंतर कोणतीही अडचण उद्भवू नये, यासाठी विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालयांशी संपर्क साधावा. महाविद्यालयाकडून परीक्षा विभागाकडे मुदतीत अर्ज न आल्यास विद्यार्थ्यांना परीक्षा देताना अडचण येऊ शकते. त्यामुळे विद्यार्थ्यांनी महाविद्यालय प्रशासनाच्या संपर्कात राहून अडचणी सोडवाव्यात, असेही परीक्षा विभागाने स्पष्ट केले आहे. लेखी परीक्षेसह प्रात्यक्षिक, ऑरल, प्रोजेक्टची द्वितीय सत्र परीक्षा पुढच्या महिन्यात होणार आहे. ज्या विद्यार्थ्यांनी प्रथम सत्रात परीक्षा शुल्क भरले आहे, अशा विद्यार्थ्यांकडून पुन्हा शुल्क आकारण्यात येऊ नये, असे निर्देश विद्यापीठाच्या परीक्षा विभागाने महाविद्यालयांना दिले आहेत.

ऑनलाइन प्रॉक्टर्ड पद्धतीने सुरु करण्याचा निर्णय झाला. दरम्यान, द्वितीय सत्राच्या परीक्षेसाठी दि. १५ मेपासून ऑनलाइन अर्ज भरण्यास

सुरुवात झाली आहे. परीक्षा अर्ज भरण्यासाठी विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर लिंक देण्यात आली आहे.

■ १५ मेपासून परीक्षा अर्जास सुरुवात

■ १५ जूनपासून ऑनलाइन प्रॉक्टर्ड पद्धतीने परीक्षा

■ परीक्षा अर्जावर कार्यवाही करून परीक्षेचे नियोजन करण्यासाठी एक महिन्याची मुदत

विद्यार्थ्यांना पंधरा दिवसांत अर्ज भरावा लागणार आहे. परीक्षांचे नियोजन ठरलेल्या वेळापत्रकानुसार होण्यासाठी विद्यार्थ्यांनी त्यांना दिलेल्या मुदतीत अर्ज भरण्याची प्रक्रिया पूर्ण करावी, असे आवाहन परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाचे संचालक डॉ. महेश काकडे यांनी केले आहे.

प्रभात

Tue, 18 May 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/60519035>

ऑनलाइन प्रात्यक्षिक परीक्षांवरून महाविद्यालयांमध्ये संभ्रम

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. १८ - सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने दोन्ही सत्रातील प्रात्यक्षिक परीक्षा ऑनलाइन पद्धतीने १५ जूनपर्यंत घेण्याचे सूचित केले आहे. मात्र, दोन्ही सत्रातील प्रात्यक्षिक परीक्षा एकाचवेळी पूर्ण करण्यास विशेषतः

विद्यापीठाच्या परिपत्रकामुळे संभ्रम

प्रात्यक्षिक परीक्षसंदर्भात जानेवारीमध्ये विद्यापीठ प्रशासनाने प्रात्यक्षिक परीक्षा घेण्याचे सांगितले. त्यानंतर चार दिवसांत ते परिपत्रक मागे घेण्यात आले. त्यात प्रात्यक्षिक परीक्षा कधी घ्यायची, असा कोणताच उल्लेख नव्हता. त्यामुळे काही महाविद्यालयांनी प्रात्यक्षिक परीक्षेकडे दुर्लक्ष केले. केवळ शहरातील स्थितीचा विचार करून प्रात्यक्षिक परीक्षेचा निर्णय घेतला जातो. हा निर्णय घेताना ग्रामीण भागातील महाविद्यालयांचा विचार केला जात नसल्याचे काही प्राचार्यांचे म्हणणे आहे.

ग्रामीण भागातील महाविद्यालयांना अडचणींना सामोरे जावे लागणार असल्याचे दिसून येत आहे. विद्यापीठाने कोरोनाच्या

पार्श्वभूमीवर प्रात्यक्षिक परीक्षा ऑनलाइन पद्धतीने घेण्याचा निर्णय घेतला आहे. परंतु, ऑनलाइनप्रात्यक्षिक परीक्षा

घेण्यासारख्या सोयी-सुविधा नसलेल्या महाविद्यालयांना ही परीक्षा वेळेत कशी घ्यायची, असा प्रश्न पडला आहे.

पहिले शैक्षणिक सत्र होताच शहरातील बहुतांश महाविद्यालयांनी ऑनलाइन अध्यापनबरोबरच प्रात्यक्षिकेची तयारी केली होती. तसेच शहरातील बहुतांश महाविद्यालयांनी मध्यंतरी कोरोनाचा संसर्ग कमी झाल्यानंतर प्रात्यक्षिक परीक्षा प्रत्यक्षात घेतली. काही महाविद्यालयांनी प्रात्यक्षिक परीक्षा विद्यापीठाने सांगितल्यानंतर घेऊ,

अशी भूमिका घेतली. अशा महाविद्यालयांना आता दोन्ही सत्रांतील परीक्षा वेळेत घेण्यास अडचणी येत आहे. याशिवाय, विद्यापीठाच्या कार्यक्षेत्रात पुणे, नगर आणि नाशिक जिल्ह्यांचा समावेश होतो. त्यातील अनेक महाविद्यालये ग्रामीण, दुर्गम भागात आहेत. अनेक ठिकाणी कनेक्टिव्हिटीची समस्या आहे. अशास्थितीत विद्यार्थ्यांची प्रात्यक्षिक परीक्षा ऑनलाइन पद्धतीने कशी घ्यायची, असा प्रश्न महाविद्यालयांपुढे उभा राहिला आहे.

प्रभात

Wed, 19 May 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/60545428>

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

ऑनलाइन परीक्षेचा 'डोळस' प्रयोग

अंध विद्यार्थ्यांना सहायकाशिवाय देता येणार परीक्षा

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे ऑनलाइन परीक्षेसाठी प्रॉक्टर्ड पद्धतीअंतर्गत तयार केलेल्या 'स्क्रीन रीडर' या विशेष प्रणालीमुळे मंगळवारी एका अंध विद्यार्थ्याला सहायकाशिवाय ऑनलाइन स्वरूपातच परीक्षा देता आली. हा विद्यार्थी एलएलबीच्या शेवटच्या वर्षात शिकत आहे. विद्यापीठाने यशस्वीपणे राबविलेल्या या प्रयोगामुळे साडेसहाशेपेक्षा अधिक अंध विद्यार्थ्यांना आता या प्रणालीद्वारे परीक्षा देणे अधिक सुलभ होणार आहे.

युवराज झंजाडे असे परीक्षा दिलेल्या विद्यार्थ्याचे नाव आहे. युवराजसारखे वेगवेगळ्या शाखांमध्ये शिक्षण घेणारे सुमारे ६५० पेक्षा अधिक विद्यार्थी आहेत. या सर्वच विद्यार्थ्यांना प्रॉक्टर्ड पद्धतीने ऑनलाइन परीक्षा द्यावी लागणार होती. परीक्षा ऑनलाइन असल्याने या विद्यार्थ्यांना सुरुवातीला विद्यापीठाने वीस मिनिटांची अतिरिक्त वेळ आणि सहायकाची मुभा दिली

“स्क्रीन रीडर’ प्रणाली विकसित झाल्याने मला ही परीक्षा अत्यंत चांगल्या पद्धतीने देता आली. याचा फायदा आता माझ्यासह शेकडो विद्यार्थ्यांना होणार आहे.

- युवराज झंजाडे, विद्यार्थी, एलएलबी

अंध विद्यार्थ्यांसाठी ऑनलाइन परीक्षा प्रणालीत सुविधा विकसित करण्यात यश आल्याने या परीक्षा सर्वसमावेशक झाल्या आहेत.

- डॉ. नितीन करमळकर, कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

बरेच दिवस प्रयत्न केल्यानंतर विद्यापीठाच्या तांत्रिक विभागाने ही अवघड गोष्ट शक्य करून दाखवली. देशात अशा पद्धतीने परीक्षा घेणारे सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ पहिलेच ठरणार आहे.

- महेश काकडे, परीक्षा संचालक, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

होती. परंतु, शहरातील करोनाची परिस्थिती पाहता या विद्यार्थ्यांना सहायक मिळणे अत्यंत अवघड होते. सहायकांमुळे विद्यार्थ्यांनाही करोना संसर्ग होण्याचा धोका असल्याने अंध विद्यार्थ्यांसमोर परीक्षा कशी द्यायची, असा प्रश्न निर्माण झाला होता. या संदर्भात त्यांनी वारंवार विद्यापीठाकडे पाठपुरावा केल्यानंतर विद्यापीठाचे परीक्षा संचालक महेश काकडे आणि विद्यापीठातील तंत्रज्ञांच्या टीमने परीक्षेसाठी वापरल्या जात असलेल्या ऑप्लिकेशनमध्ये बदल करून, त्यात ऑडिओची सुविधा उपलब्ध करून

दिली. परीक्षेत विचारल्या जाणारा प्रश्न, परीक्षेच्या वेळेबाबतचे संकेत, उत्तर नोंदवले गेल्याचे संकेत आणि उत्तरांच्या पर्यायांचा ऑडिओ विद्यार्थ्यांना ऐकता येईल आणि विद्यार्थ्यांनी दिलेले उत्तर रेकॉर्ड होऊन संबंधित पर्याय निवडला जाईल, अशी व्यवस्था ऑप्लिकेशनमध्ये करण्यात आली. याची यशस्वी चाचणी झाल्यानंतर मंगळवारी अखेर युवराजने यशस्वीरीत्या पहिला पेपर सोडवला असून, पुढील काही दिवसांमध्ये याच पद्धतीचा वापर करून विद्यार्थी ऑनलाइन परीक्षा देऊ शकणार आहेत.

विद्यार्थ्यांच्या शुल्कातील विद्यापीठ हिस्सा जमा करण्यास मुदतवाढ

प्रभात वृत्तसेवा

अभ्यासक्रमांसाठी

प्रवेश

घेतलेल्या

विद्यार्थ्यांच्या

पुणे, दि. १९ - महाविद्यालयातील विविध योजनांतील विद्यापीठ हिस्सा ऑनलाइन पद्धतीने पाठवण्यासाठी महाविद्यालय व संस्थांना ३१ मेपर्यंत मुदतवाढ मिळाली आहे. हा निर्णय सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने घेतला आहे. यामध्ये विद्यार्थी सुरक्षा विमा, विद्यार्थी अरोग्य सेवा योजना, आपत्कालीन निधी, विद्यापीठ क्रीडा मंडळ व शारीरिक शिक्षण मंडळ निधी, नोंदणी शुल्क, संगणक शुल्क व विकास निधीचा समावेश आहे.

शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ मध्ये विविध महाविद्यालयांतील

शुल्कातील विद्यापीठाचा हिस्सा १५ फेब्रुवारीपर्यंत ऑनलाइन भरण्याबाबत विद्यापीठाने परिपत्रक जारी केले होते. त्यानंतर ३० एप्रिलपर्यंत त्यास मुदतवाढ देण्यात आली होती. मात्र, तरीही काही महाविद्यालयांनी शुल्काची रक्कम भरली नसल्याची बाब उघड झाली आहे. त्यामुळे पुन्हा एकदा ज्या महाविद्यालय, संस्थांनी अद्यापही विद्यार्थ्यांच्या शुल्कातील विद्यापीठाचा हिस्सा ऑनलाइन पद्धतीने चलनाद्वारे भरला नसेल, त्यांना मुदतवाढ दिली आहे. ऑनलाइन प्रक्रियेद्वारे हे शुल्क जमा करण्याची आवश्यकता आहे.

प्रभात

Thu, 20 May 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/60>

Maharashtra Times 19.5.2021

१०वी, १२ वीच्या परीक्षा घ्याव्यात

राष्ट्रवादी शिक्षक सेलची मागणी; शिक्षणमंत्र्यांना सुचविला ऑनलाइनचा पर्याय

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. १९ - राज्यात इयत्ता दहावी व बारावीच्या ऑनलाइन किंवा ऑफलाइनद्वारे परीक्षा घेऊन निर्माण झालेल्या विविध समस्यांचे निराकरण करण्यात यावे, अशी मागणी राष्ट्रवादी शिक्षक सेलने शालेय शिक्षणमंत्री वर्षा गायकवाड यांच्याकडे केली आहे.

राज्यात करोनाचा प्रादुर्भाव कायम असल्यामुळे राज्य शासनाने इयत्ता दहावीच्या परीक्षा रद्द केल्या आहेत. मात्र, दहावीच्या विद्यार्थ्यांच्या निकालाबाबत अंतर्गत मूल्यमापन कसे करायचे याबाबतचे आदेश अद्याप काढण्यात आलेले नाहीत. विद्यार्थ्यांना लवकर

निकाल मिळत नसल्याने समस्या निर्माण झाल्या आहेत. बारावीच्या परीक्षेबाबतही अद्याप काहीच निर्णय घेण्यात आलेला नाही. यामुळे विद्यार्थी, पालक, शिक्षक यांच्यात संभ्रम कायम असल्याने आता वेगवेगळ्या संघटनांकडून विविध मागण्या होऊ लागल्या आहेत.

राष्ट्रवादी शिक्षक सेलचे अध्यक्ष प्रा. अविनाश ताकवले, सुनील सुसरे यांनी परीक्षा घेण्याबाबत शालेय शिक्षण विभागाचे अप्पर सचिव, शिक्षण आयुक्त, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण संचालक,

...अशी घेता येईल परीक्षा

परीक्षा दोन दिवस घेण्यात यावी. प्रत्येक विषयाची २० गुणांची बहुपर्यायी प्रश्नपत्रिका असावी. २० पैकी मिळणाऱ्या गुणांचे रूपांतर ८० पैकी गुणात करण्यात यावे. एकाच दिवशी तीन विषयांच्या परीक्षा घेता येतील. परीक्षा घेतल्यास विद्यार्थ्यांच्या अनुषंगाने निर्माण झालेल्या सर्व समस्यांचे सुटतील. दहावीनंतरच्या अकरावी प्रवेश, तंत्रनिकेतन आयटीआय या वर्गांच्या प्रवेशाचे नियोजन होण्यासही सोयीस्कर होईल, असे निवेदनात नमूद करण्यात आले आहे.

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाचे अध्यक्ष, विद्या प्राधिकरणाचे संचालक आदींना निवेदन पाठविले आहे. दहावीसाठी १६ लाख तर बारावीसाठी १४ लाख विद्यार्थ्यांनी परीक्षासाठी नोंदणी केलेली आहे. शाळा व कनिष्ठ महाविद्यालये बंद असल्याने विद्यार्थ्यांना वर्षभर

ऑनलाइन शिक्षण देण्यात आले आहे. बहुसंख्य विद्यार्थ्यांकडे स्मार्ट मोबाइल फोन असल्याने त्यांना लिंकद्वारे व ज्यांच्याकडे स्मार्ट मोबाइल फोन नाहीत, अशा विद्यार्थ्यांसाठी ऑफलाइन परीक्षेचे नियोजन करून परीक्षा घेण्यात याव्यात, अशी मागणी करण्यात आली आहे.

प्रभात

Thu, 20 May 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/60564124>

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

‘सेट’च्या शुल्कात सवलत देण्याची मागणी

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने राज्यस्तरीय पात्रता परीक्षेला (सेट) अर्ज करण्यासाठीच्या शुल्कात गेल्या वर्षी वाढ केली होती. मात्र, यंदा कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर सेट परीक्षेसाठी अर्ज भरण्यात आर्थिक अडचणी येत आहेत. विद्यार्थ्यांची आर्थिक स्थिती लक्षात घेऊन ‘सेट’साठी शुल्कात सवलत देण्यात यावी; अन्यथा विद्यार्थ्यांच्या रोषाला सामोरे जाण्याची तयारी ठेवावी, असा इशारा विद्यार्थी संघटनांनी दिला आहे.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाकडून सहायक प्राध्यापक पदाच्या पात्रतेसाठी महाराष्ट्र आणि गोवा राज्यांसाठी सेट परीक्षा घेतली जाते. येत्या सप्टेंबर महिन्यात होणाऱ्या परीक्षेचे अर्ज विद्यापीठाच्या वेबसाइटवरून ऑनलाइन

पद्धतीने भरायला १७ मेपासून सुरुवात झाली आहे. गेल्या वर्षी शुल्कवाढ करताना खुल्या गटासाठीचे सहाशे रुपये शुल्क आठशे रुपये करण्यात आले, तर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठीचे ४५० रुपयांचे शुल्क ६५० करण्यात आले होते. त्यामुळे यंदा शुल्कात सवलत देण्याची मागणी होत आहे. कोरोनाकाळात विद्यापीठाने शुल्कात सवलत देऊन दिलासा द्यावा, अशी मागणी ‘स्टुडेंट हेल्पिंग हँड’चे कुलदीप आंबेकर यांनी केली आहे.

‘कोरोना प्रादुर्भावामुळे पालक आणि विद्यार्थ्यांना आर्थिक अडचणींना सामोरे जावे लागत आहे. सेट परीक्षांची शुल्कवाढ परवडणारी नाही. त्यामुळे शुल्कात सवलत द्यावी. याबाबत निर्णय मागे न घेतल्यास आक्रमक आंदोलन करू,’ असे ‘मनविसे’चे शहराध्यक्ष कल्पेश यादव यांनी सांगितले.

‘इतरांच्या तुलनेत शुल्क कमीच’

‘सेट परीक्षेच्या शुल्कासंदर्भात समिती नेमली होती. समितीच्या शिफारसीनुसार साधारण १२ वर्षांनी शुल्कवाढ करण्यात आली. त्या शुल्कानुसार एक परीक्षाही झाली. गेल्या वर्षी परीक्षेसाठी आकारलेले शुल्क यंदा कायम आहे. त्यात कोणतीही वाढ झालेली नाही. इतर राज्यांतील सेट परीक्षा शुल्काच्या तुलनेत राज्यातील परीक्षेचे शुल्क निम्मे आहे. त्यामुळे विद्यार्थी आणि संघटनांनी विद्यापीठाच्या बाजूचा विचार करणे गरजेचे आहे,’ असे स्पष्टीकरण विद्यापीठ प्रशासनाने दिले.

Maharashtra Times 21.5.2021

नव्या मूल्यमापन पद्धतीच्या विकसनासाठी विद्यापीठाचा पुढाकार

विद्यापीठाकडून समितीची स्थापना

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने परीक्षांव्यतिरिक्त नव्या पद्धती विकसित करून विद्यार्थ्यांचे मूल्यमापन करण्यासाठी पुढाकार घेतला आहे. ओपन बुक एक्झामसारख्या पर्यायांची चाचपणी त्यात करण्यात येणार असून, नवी पद्धती विकसित करण्यासाठी विद्यापीठाने समिती नियुक्त केली आहे.

कोरोनाच्या प्रादुर्भावामुळे विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षिततेला प्राधान्य देऊन विद्यापीठाला ऑनलाइन पद्धतीने परीक्षा घ्याव्या लागत आहेत. अंतिम वर्ष परीक्षांमध्ये के वळ बहुपर्यायी प्रश्नपत्रिका पद्धतीने ऑनलाइन परीक्षा घ्यावी लागली. पण सत्र परीक्षांमध्ये गैरप्रकारांना आळा घालण्यासाठी विद्यापीठाने कृत्रिम बुद्धिमत्तेवर आधारित प्रॉब्लेम

नव्या मूल्यमापन पद्धतीतील काही पर्याय

- ओपन बुक एक्झाम
- गृहपाठ (होम अससिग्नमेंट)
- विविध विषय प्रकल्पांवर (प्रोजेक्ट) परीक्षा
- प्रात्यक्षिके
- विद्यार्थ्यांची वर्षभरातील शैक्षणिक कामगिरी

पद्धतीचा वापर केला. मात्र या परीक्षेदरम्यान विद्यार्थी विविध मार्गांनी गैरप्रकार करत असल्याचे आढळून आले आहे.

तसेच ऑनलाइन परीक्षांच्या निकालाची टक्केवारीही वाढल्याचे दिसून आले आहे. या पार्श्वभूमीवर परीक्षांची पारंपरिक मूल्यमापन पद्धतीचा कायम न ठेवता नवी पद्धती

विकसित करण्याची गरज लक्षात घेऊन विद्यापीठाने त्यासाठी हालचाली सुरू केल्या आहेत.

कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर म्हणाले, की बदलत्या काळाची गरज लक्षात घेऊन के वळ परीक्षा या मूल्यमापन पद्धतीवर अवलंबून राहत येणार नाही. आता नव्या मूल्यमापन पद्धतीचा विचार करण्याची वेळ आली आहे. त्यात बहुपर्यायी प्रश्नांचे प्रमाण कमी करून ओपन बुक एक्झाम, सर्वेक्षण, प्रकल्प असे वेगवेगळे पर्याय विचारात घेऊन नवी पद्धत विकसित करता येऊ शकते त्या दृष्टीने तज्ज्ञांची समिती नेमण्यात आली आहे.

सर्व पर्याय, शक्यतांचा अभ्यास करून समितीकडून अहवाल सादर करण्यात येईल. त्यानुसार कार्यवाही करून पुढील परीक्षांपासून नवी मूल्यमापन पद्धती वापरता येईल का याचा विचार करता येईल.

लोकसत्ता

Fri, 21 May 2021

<https://epaper.loksatta.com/c/60579924>

खासगी क्लासकडून ‘सीईटी’ची तयारी

पुणे, ता. २० : दहावीची परीक्षा रद्द केल्याने अंतर्गत मूल्यमापनाच्या आधारे विद्यार्थ्यांना उत्तीर्ण केले जाणार आहे. मात्र, त्यानंतर अकरावीच्या प्रवेशासाठी स्वतंत्र सामाईक प्रवेश परीक्षा (सीईटी) घेण्यासंदर्भात शालेय शिक्षण विभागाने चाचपणी सुरू केली आहे. याबाबत शिक्षण विभागाने कोणताही निर्णय जाहीर केलेला नसताना खासगी क्लासवाल्यांनी सीईटीच्या परीक्षेची तयारी सुरू केली आहे.

महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व

कोरोनाची तिसरी लाट येण्याचा इशारा देण्यात आला आहे, त्यामुळे त्याचाही विचार करून शिक्षण विभागाने दहावीचे अंतर्गत मूल्यमापन, अकरावीचे प्रवेश कसे होणार, बारावीची परीक्षा होणार की नाही, याची लवकरात लवकर स्पष्टता करायला हवी. - मुकुंद किर्दत, समन्वयक, पुणे पॅरेन्ट्स युनायटेड

उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाच्या वतीने घेण्यात येणाऱ्या दहावीच्या परीक्षेसाठी राज्यातून जवळपास सोळा लाख ४२ हजारांहून अधिक विद्यार्थ्यांनी दहावीच्या परीक्षेला नोंदणी केली आहे. आता या विद्यार्थ्यांचे अंतर्गत मूल्यमापन

करण्यात येणार आहे. तसेच अकरावीच्या प्रवेशासाठी स्वतंत्र सीईटी परीक्षा घेण्याबाबत विचार सुरू आहे. याबाबत महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषदेमार्फत एक सर्वेक्षण करण्यात आले. त्यात जवळपास ६५ टक्के

विद्यार्थ्यांनी अकरावी प्रवेशासाठी सीईटी घेण्याला होकार दर्शविला आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांचा कल आणि सीईटी परीक्षा घेण्याबाबत शिक्षण विभागाचा निर्णय गृहीत धरून खासगी क्लासवाल्यांनी प्रयत्न सुरू केले आहेत. विद्यार्थ्यांना आकर्षित करण्यासाठी अकरावी सीईटीची तयारी सुरू करण्यासाठी क्लासमध्ये सहभागी होण्यास सांगितले जात आहे. त्यासाठी पालक आणि विद्यार्थ्यांना विचारणा केली जात आहे.

Sakaal 21.5.2021

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

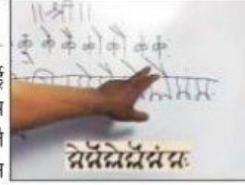
ऑनलाइन मोडी प्रशिक्षण वर्ग इतिहास विभागातर्फे सुरू

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. २० - सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या इतिहास विभागातर्फे १ जून ते १ जुलै या कालावधीत ऑनलाइन मोडी प्रशिक्षण वर्ग हा प्रमाणपत्र

अभ्यासक्रम सुरू केला आहे. विद्यार्थ्यांना अभ्यासक्रमास अर्ज करण्यासाठी २७ मेपर्यंत मुदत देण्यात आली आहे.

महाराष्ट्रात अनेक ठिकाणी शिव व पेशवेकालीन मोडी लिपीतील दस्तऐवज पडून आहेत. मात्र, मोडी लिपीचे वाचन करणाऱ्या अभ्यासकांची संख्या फारच कमी आहे. त्यामुळे विद्यापीठाच्या इतिहास विभागाने हा अभ्यासक्रम कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर ऑनलाइन स्वरूपात उपलब्ध करून दिला आहे.

पहिल्याच दिवशी ४० विद्यार्थ्यांनी या अभ्यासक्रमास नोंदणी केली असून त्यात गोव्यातील विद्यार्थ्यांचा सुद्धा समावेश आहे. शनिवार व रविवार वगळून दररोज सायंकाळी ६ ते ८ या कालावधीत विद्यार्थ्यांना प्रशिक्षण दिले जाणार आहे. तसेच

विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक साहित्य उपलब्ध करून दिले जाणार असून, महिनाअखेरीस ऑनलाइन पद्धतीने परीक्षा घेण्यात येणार आहे. डेक्कन कॉलेजमधील मोडी लिपीचे तज्ज्ञ डॉ. गिरीश मांडके यांना हे विद्यार्थ्यांना प्रशिक्षण देणार आहेत. महाराष्ट्रातील विविध कार्यालयांमध्ये अनेक वर्षांपासून पडून असलेल्या कागदपत्रांमधील माहिती समोर यावे ती लोप पावू नये, या हेतूने विद्यापीठातर्फे हा अभ्यासक्रम सुरू करण्यात आला आहे.

प्रभात

Fri, 21 May 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/60579027>

निकाल प्रक्रिया घरी बसून करणे शक्य नाही

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. २० - सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठामार्फत गेली दोन वर्षे प्रथम वर्षाच्या सर्व परीक्षांचे नियोजन व निकालाची संपूर्ण प्रक्रिया विद्यापीठ पातळीवर राबवली जात होती. यावर्षी विद्यापीठाने प्रथम वर्षाच्या निकालाची प्रक्रिया महाविद्यालय स्तरावर राबवण्याचे आदेश दिले आहेत. परंतु, कोरोना पार्श्वभूमीवर महाविद्यालयांच्या प्राध्यापकांना निकालाची प्रक्रिया घरी बसून करता येणे शक्य नाही. या निर्णयाचा

कुलगुरूंना प्राचार्य फोरमकडून निवेदन

पुनर्विचार करण्याची मागणी प्राचार्य फोरमने कुलगुरूंकडे निवेदनाद्वारे केली आहे.

कोरोनामुळे व विद्यापीठाचे शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ हे विद्यापीठ परिपत्रकानुसार १५ मे २०२१ या दिवशी संपले आहे. निकालाच्या प्रक्रिया संदर्भातील योग्य माहिती व प्रशिक्षणही महाविद्यालयातील प्राध्यापकांना व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना दिले

गेल्या नाही. त्यामुळे महाविद्यालयातील पातळीवर निकालाची प्रक्रिया राबविण्यास त्यात अनेक त्रुटी-चुका राहण्याची शक्यता आहे, त्याचा परिणाम विद्यार्थ्यांच्या भवितव्यावर होणार आहे. विद्यापीठाने निकालाची प्रक्रिया राबविण्याचे आदेश अचानक महाविद्यालयांना दिल्यामुळे संस्थांना त्यासाठीची यंत्रणा उभारण्यासाठीचा

व प्रशिक्षण पूर्ण करण्यासाठीचा पुरेसा वेळही उपलब्ध नाही, असे प्राचार्य फोरमने कुलगुरूंना दिलेल्या निवेदनात म्हटले आहे.

त्या पार्श्वभूमीवर पूर्वीप्रमाणेच विद्यापीठाने निकालाची संपूर्ण प्रक्रिया राबवावी. विद्यापीठाने मागील दोन वर्षांप्रमाणेच प्रथम वर्षाचा निकाल तयार करावा व तो महाविद्यालयांना सुपूर्त करावा, अशी मागणी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ प्राचार्य फोरमचे अध्यक्ष नंदकुमार निकम, सचिव डॉ. सुधाकर जाधवर आणि सहसचिव डॉ. संजय खरात यांनी केली आहे.

प्रभात

Fri, 21 May 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/60595386>

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

'ऑनलाइन'नेच यंदा शिक्षणाचा श्रीगणेशा

गणेश खळदकर

पुणे : यंदा १५ जूनलाच शालेय शिक्षणाचा श्रीगणेशा होणार आहे. कोरोनाची संभाव्य तिसरी लाट ही लहान मुलांसाठी धोकादायक आहे. त्यामुळे कोणताही धोका न पत्करता ऑनलाइन शिक्षणावरच यंदा भर दिला जाणार आहे. त्यासाठी विद्या प्राधिकरणाच्या माध्यमातून आठ ते दहा उपक्रम सुरू करण्यात येणार आहेत. जूनच्या पहिल्या आठवड्यापासूनच या उपक्रमांना सुरुवात होणार असल्याची माहिती शिक्षण आयुक्त विशाल सोळंकी यांनी दिली आहे.

१५ जूनपासून विविध उपक्रमांच्या माध्यमातून प्रारंभ

विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहचण्याचे शिक्षकांसमोर आव्हान
कोरोनामुळे यंदादेखील ऑनलाइन शिक्षण शिकवले जाणार आहे. शहरात वेगवेगळ्या सुविधा असल्यामुळे विद्यार्थ्यांना ऑनलाइन शिक्षण घेताना अडचणी येत नाहीत. परंतु, ग्रामीण भागात विजेचे भारनियमन आणि डिजिटल साधनांची कमतरता मोठ्या प्रमाणात आहे. त्यामुळे ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांपर्यंत शिक्षण पोहचवण्याचे सर्वात मोठे आव्हान यंदा शिक्षकांसमोर असणार आहे.

शिक्षण आयुक्त सोळंकी म्हणाले, यंदाच्या ऑनलाइन शिक्षणासाठी विद्या प्राधिकरणाच्या माध्यमातून तयारी सुरू झाली आहे. विद्यार्थ्यांना व्हिडिओच्या माध्यमातून धडे देण्यासाठी दूरदर्शनकडे वेळ मागितला आहे. प्रत्येक इयत्तेसाठी

क्लासेस रेकॉर्ड करून प्रक्षेपित केले जाणार आहेत. बालभारतीची सर्व पुस्तके विद्यार्थ्यांना जून महिन्यातच घरोघरी पोहचवली जाणार आहेत. गेल्या वर्षी ज्या ऑनलाइन

इतर राज्यांतील शिक्षण पद्धतीचादेखील घेणार आढावा

माध्यमांचा वापर करण्यात आला, त्याचा यंदा फेरआढावा घेण्यात येईल आणि त्यामध्ये आवश्यक त्या सुधारणा केल्या जाणार आहेत. कोरोनाचा प्रादुर्भाव

ओसरल्यानंतर आवश्यक त्या ठिकाणी ऑफलाइन शिक्षण सुरू करण्यात येणार आहे. इतर राज्यांनी काय पर्याय वापरले आहेत याचादेखील आढावा सध्या घेण्यात येत आहे. यामध्ये 'व्हॉट्सअप वेस्ट मल्टिपल चॉईस क्वेश्चन' विद्यार्थ्यांना पाठवले जात आहेत आणि त्यामाध्यमातून विद्यार्थ्यांना शिकवले जाते. तसेच, विद्यार्थी ऑडिओ आणि व्हिडिओ रेकॉर्डिंग करून पाठवतील आणि त्याचे मूल्यापन शिक्षकांमार्फत केले जाते. अशा विविध पर्यायांचा विचार केला जाणार आहे, असे सोळंकी यांनी स्पष्ट केले.

काय आहेत उपक्रम

- ब्रिज कोर्सची निर्मिती होणार
- शैक्षणिक दिनदर्शिका तयार करणार
- विद्यार्थ्यांचे वर्षभराचे मूल्यापनाचे वेळापत्रक तयार करणार
- दूरदर्शनवर तासिका होणार
- युट्यूब वर लाइव्ह लेक्चर होणार
- ब्रिओ टीव्हीवर १२ चॅनेल्सच्या माध्यमातून शिकवणार
- दिव्यांग विद्यार्थ्यांसाठी ऑडीओ बुक्सची निर्मिती करणार
- शिक्षकांना ऑनलाइन ट्रेनिंग देणार
- गुगल क्लास रूमच्या माध्यमातून शिकवणार

Pune Edition
May 21, 2021 Page No. 5
newspaper.pudhari.co.in

UGC proposes 40% teaching online

Open-Book, On-Demand Group Exams Among Plans

Ragu.Raman@timesgroup.com

Chennai: The University Grants Commission (UGC) proposes that higher educational institutions be allowed to teach up to 40% of the syllabus of every course through online mode even after the pandemic. However, the examinations for both 40% online (other than SWAYAM course) and 60% offline portions can be conducted offline. The proposals were contained in the draft concept note on guidelines for blended mode of teaching and learning put up on the UGC website.

Among other key recommendations were open-book examinations, oral examinations and on-demand examinations. There was also a proposal to introduce group examina-

FUTURE ASSESSMENTS

- Open book exams (to facilitate better understanding and application of knowledge)
- Group exams even for conventional theory papers (to boost knowledge sharing, average performance of class)
- Oral examinations (can make exams faster, easier and will be a different experience for students)
- On-demand examinations (to offer more flexibility and student centricity)
- E-portfolio (internal assessment, compilation of best assignments and experiences during the course)
- Online quizzes (a few ICT tools for quizzes and games can be used)

- Artificial intelligence tools for proctoring and assessment (can be used to check concentration levels, speed and depth of learning)

tions even for conventional theory exams to improve average performance of a class by sharing knowledge and to improve general understanding.

In the internal assessment, the UGC expert committee wanted to introduce e-portfolio, online quiz and proctored assessments. The e-portfolio would be a comprehensive tool in which students would be asked to compile their best as-

signments, activities, experiences and challenges faced while working on these assignments.

It also prescribes minimum basic facilities needed for online teaching including setting up virtual labs, smart classrooms, studios for recording lectures, learning management systems (LMS), Internet with 1 Gbps bandwidth, Wi-Fi facility on campus and feed-

back systems. The online learning will include approaches such as face-to-face video lectures, Internet-based learning and project-based learning.

It also proposed that teachers who wish to implement the hybrid or blended system follow the IPSIT model - Identify resources, learner-centred activities, Provide resources and announce activities on LMS;

Scaffolding and support to learners; Identification of learning gaps and feedback; and Testing.

"There was a lot of resistance to the blended learning from the faculty, students and regulatory bodies. The resistance has evaporated due to the pandemic and national educational policy," said Sandeep Sancheti, vice-chancellor of Marwadi University and member of the committee that drafted the concept note on blended teaching. "After the flooding of new technologies to the market, the cost of conducting online exams is less than pen-and-paper mode," he said.

"The implementation must be done after analysing the learning outcome of existing 40% SWAYAM online courses allowed by UGC. However, this new concept will encourage building of internal capacity rather than relying on out-sourced courses," said S Vaidyasubramaniam, vice-chancellor of Sastra. Creative teaching, learning ecosystem by default necessitates a creative assessment, he added.

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

विद्यापीठ प्रशासनाने केले स्पष्ट सेट परीक्षेसाठी शुल्कवाढ नाही

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. २१ - सहायक प्राध्यापक पदासाठी घेण्यात येणारी राज्यस्तरीय पात्रता परीक्षा अर्थात सेट परीक्षेचे शुल्क गेल्यावर्षीचेच आहे. याही परीक्षेला गेल्यावर्षीचे शुल्क कायम आहे. त्यामुळे यावर्षी सेट परीक्षेत शुल्क वाढ केली नसल्याचे सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ प्रशासनाकडून स्पष्ट करण्यात आले आहे.

कोरोना काळात सेट परीक्षेच्या शुल्कात वाढ करण्यात आल्याची विद्यार्थी संघटनांकडून मागणी होत आहे. मात्र, यावर्षी सेट परीक्षेसाठी कोणतीही शुल्क वाढ करण्यात आली नसल्याचे विद्यापीठाने स्पष्ट केले

“

सेट परीक्षेच्या शुल्कासंदर्भात समिती नेमून समितीच्या शिफारसीनुसार जवळपास बारा वर्षांनी शुल्कवाढ करण्यात आली. त्या शुल्कानुसार एक परीक्षाही झाली, याकडे त्यांनी लक्ष वेधले. मागील परीक्षेत जे शुल्क निधारित होते, तेच शुल्क कायम ठेवण्यात आले आहे.

- डॉ. प्रफुल्ल पवार, कुलसचिव, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

आहे. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठमार्फत महाराष्ट्र व गोवा राज्यात सेट परीक्षा घेतली जाते. या परीक्षेसाठी एक लाखहून अधिक उमेदवार प्रत्येक परीक्षेला अर्ज करीत असतात.

प्रभात

Sat, 22 May 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/60>

अकरावी प्रवेश प्रक्रिया सुरु नाही

विद्यार्थी, पालकांनी सावधगिरी बाळगावी

मुंबई : पुढारी वृत्तसेवा

दहावीच्या परीक्षा रद्द केल्या आहेत. त्यानंतर राज्य सरकारने निकालासंदर्भात कोणतीच कार्यवाही केलेली नाही. असे असतानाही काही शाळा-कनिष्ठ महाविद्यालयांनी गुगल फॉर्मसारख्या माध्यमातून प्रवेश प्रक्रिया सुरु केल्याचे सांगत आहेत. आणि पालकांना प्रवेशासाठी आवाहन करीत आहेत. त्यामुळे पालक आणि विद्यार्थ्यांमध्ये संभ्रम आहे. याबाबत सावधगिरी बाळगण्याचे आवाहन माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण संचालनालयाचे संचालक दत्तात्रय जगताप यांनी केले आहे.

राज्यात दरवर्षी दहावीच्या निकालानंतर राज्यभरात अकरावीचे ऑनलाईन आणि काही भागात ऑफलाईन प्रवेश होतात. मुंबई (एएमआर), पुणे (पीएमसी, पीसीएमसी), नागपूर (मनपा), नाशिक (मनपा), औरंगाबाद (एमसी), अमरावती (एमसी) आदी

भागात केंद्रीय ऑनलाईन पद्धतीने आणि उर्वरित राज्यातील प्रवेश स्थानिक पातळीवर केले जातात. यंदा कोरोनाच्या प्रादुर्भावामुळे राज्यातील दहावीच्या परीक्षा रद्द करण्यात आल्या आहेत. मात्र मूल्यमापन पद्धती अद्याप निश्चित झालेली नाही. तसेच महानगरांतील अकरावीच्या केंद्रीय प्रवेशाची आणि उर्वरित राज्यातील अकरावी प्रवेशाची कार्यपद्धतीही निश्चित केलेली नाही. असे असताना काही शाळा-कनिष्ठ महाविद्यालयांतून प्रवेश प्रक्रिया सुरु केल्याचे निदर्शनास आल्याने माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण संचालनालयाकडून परिपत्रक जारी केले आहे.

UGC panel suggests up to 40% teaching via online mode

Manash.Gohain
@timesgroup.com

PARADIGM SHIFT?

New Delhi: Learning in higher educational institutions is set for a paradigm shift if they implement the University Grants Commission's proposal on blended learning which proposes up to 40% of teaching in any course through the online mode.

UGC's draft on 'Blended Mode of Teaching and Learning', which has been put in public domain for suggestions from various stakeholders till June 6, envisages a scenario where students can pick teachers and timings; frame their own courses; design degrees; and study through any mode with learning and examinations literally on demand.

The concept note has been prepared in accordance with the new National Education Policy 2020 (NEP-2020) which gives acceptability to many modes of learning, including face-to-face, online learning and distance or virtual mode.

"The UGC had decided that HEIs should be allowed to teach up to 40% of each course through online mode and the remaining 60% can be taught in offline mode. Exams for teaching under both modes can be conducted online," said UGC Secretary Rajnish Jain.

The draft said, "The ad-

vantages of blended learning for students include increased learning skills, greater access to information, improved satisfaction and learning outcomes, and opportunities both to learn with others and to teach others."

"Blended learning is not a mere mix of online and face-to-face mode, but it refers to a well-planned combination of meaningful activities in both the modes. The blend demands consideration of several factors, mainly focussing on learning outcomes and the learner-centred instructional environment," said the draft prepared by an expert panel.

Defining the role of teachers in blended learning, it said, "Blended learning shifts the teacher's role from knowledge-provider to coach and mentor. This shift does not mean that teachers play a passive or less important role in students' education. Quite the contrary—with blended learning, teachers can have an even more profound influence and effect on students' learning."

The Times of India 22.5.2021

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

आता ६० टक्के ऑफलाइन, ४० टक्के ऑनलाइन शिक्षण यूजीसीच्या मार्गदर्शक सूचना, हरकतीसाठी ६ जूनपर्यंत मुदत

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

देशभरातील उच्च शिक्षण संस्थांमध्ये मिश्र शिक्षण पद्धतीचा अवलंब करण्यासाठी विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) मार्गदर्शक

सूचनांचा मसुदा प्रसिद्ध केला आहे. त्यात अभ्यासक्रमातील ६० टक्के भाग प्रत्यक्ष आणि ४० टक्के भाग ऑनलाइन शिकवण्याबाबत सुचवण्यात आले आहे. त्यासाठी हरकती-सूचना मागवण्यात आल्या असून त्यासाठी ६ जूनची मुदत आहे.

या मार्गदर्शक सूचनांचा मसुदा संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे. मिश्र शिक्षण पद्धत म्हणजे केवळ ऑनलाइन शिक्षण आणि प्रत्यक्ष शिक्षण यांचे मिश्रण नाही, तर या दोन्ही पद्धतींचा नियोजनपूर्वक मिलाफ, अर्धपूर्ण कृती

असल्याचे मार्गदर्शक सूचनांमध्ये नमूद केले आहे. अध्ययन कौशल्ये, माहितीची अधिक उपलब्धता, आकलन आणि संघीमध्ये वाढ होण्याच्या दृष्टीने मिश्र शिक्षण पद्धत उपयुक्त आहे. मिश्र

शिक्षण पद्धतीसाठी सक्षम पायाभूत सुविधा आवश्यक आहे. मिश्र शिक्षण पद्धत सुलभ होण्यासाठी इंटरनेटची उपलब्धता, जागा, साधनसुविधा आणि शिक्षणासाठीचे स्रोत विकसित करण्यासाठी निधीची उपलब्धता आदी घटकांकडे लक्ष द्यायला हवे, असे

मसुद्यात स्पष्ट केले आहे.

सर्वकष मूल्यमापनाला

प्रोत्साहनाची गरज

डिजिटल तंत्रज्ञानाचा उच्च शिक्षणाच्या सर्व स्तरांतील अध्ययन-अध्यापनामध्ये वापर करण्याची

शिफारस नव्या शिक्षण धोरणात करण्यात आली आहे. अध्ययन-अध्यापनातील मिश्र पद्धतीमुळे मूल्यमापनाचा वेगळ्या पद्धतीने विचार करण्याची गरजही व्यक्त केली आहे. सातत्यपूर्ण सर्वकष मूल्यमापनाला विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांनी प्रोत्साहन दिले पाहिजे. ओपन बुक एक्झाम, समूह परीक्षा, तोंडी परीक्षा, मागणीनुसार परीक्षा, ऑनलाइन प्रश्नमंजूषा अशा पद्धतींचा वापर करता येऊ शकतो. कोरोना काळात परीक्षा ऑनलाइन घ्याव्या लागल्या. त्यामुळे परीक्षेदरम्यान कृत्रिम बुद्धिमत्तेद्वारे विद्यार्थ्यांवर देखरेख (प्रॉक्टरिंग) करण्यासारखे काही प्रकार विकसित झाले. विद्यार्थ्यांचे लक्ष, शिक्षणाचा वेग आणि शिक्षणाची पातळी यासाठीही कृत्रिम बुद्धिमत्तेचा वापर करता येऊ शकतो, असेही मसुद्यात नमूद केले आहे.

Pune Edition
May 23, 2021 Page No. 5
newspaper.pudhar1.co.in

बारावीच्या परीक्षेबाबत आज दिल्लीत बैठक

**संरक्षणमंत्र्यांच्या
अध्यक्षतेखाली
होणार चर्चा**

नवी दिल्ली : कोरोना संकटाच्या पार्श्वभूमीवर बारावीच्या परीक्षा पुढे ढकलण्याचा निर्णय घेण्यात आला होता. या परीक्षा कधी आणि कशा घ्यायच्या याबाबत निर्णय घेण्यासाठी आज, रविवारी शिक्षण मंत्रालयाने बैठक बोलावली असल्याची माहिती केंद्रीय मंत्री रमेश पोखरियाल निशंक यांनी दिली. विशेष म्हणजे परीक्षेबाबतच्या निर्णयासंदर्भातील ही बैठक संरक्षणमंत्री राजनाथसिंह यांच्या अध्यक्षतेखाली होणार आहे. महिला आणि बालकल्याण मंत्री

स्मृती इराणी, माहिती आणि प्रसारण मंत्री प्रकाश जावडेकर या बैठकीला उपस्थित राहणार आहेत. सर्व राज्ये, केंद्रशासित प्रदेशांचे मुख्यमंत्री आणि सचिव यांनाही या बैठकीस उपस्थित राहण्यास सांगण्यात आले आहेत. याशिवाय, शिक्षण क्षेत्राशी संबंधित मंडळी, विद्यार्थी, शिक्षक आणि समाज माध्यमांतूनही पोखरियाल यांनी शनिवारी

मते मागवली आहेत. सर्व राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशांच्या शिक्षणमंत्र्यांना, शिक्षण सचिव, राज्य शिक्षण मंडळाचे अध्यक्ष

आणि पदाधिकारी यांची रविवारी सकाळी ११.३० वाजता व्हर्चुअल उच्चस्तरीय बैठक बोलावली असून, यामध्ये बारावीची परीक्षा आणि अन्य प्रवेश परीक्षांबाबत चर्चा होईल, असे निशंक यांनी सांगितले.

Maharashtra Times 23.5.2021

जैवविविधतेचं उपवन सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ..!

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. २२ - सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातील हिरवळ ही कायमच सर्वांचे आकर्षण राहिली आहे. दुर्तफा असणारी झाडे, रस्त्यावर पडलेला फुलापांनांचा सडा हा कायमच निसर्गाची सुंदर अनुभूती देतो.

सुमारे चारशे एकरात सुरू असलेल्या सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या जैवविविधतेचा इतिहास हा ब्रिटिश काळापासून सुरू होतो. या काळात लावण्यात आलेले पत्तेगीची झाडे आजही विद्यापीठात आहेत. याबाबत विद्यापीठातील वनस्पतीशास्त्र विभागाचे प्राध्यापक डॉ. दिगंबर मोकाट सांगतात, विद्यापीठात

आजमितीला जवळपास १०० ते १२० वर्षांची अनेक वडाची झाडे आहेत. मुख्य इमारतीसमोर असणारे गोरखचिंचेच झाडेही अनेक वर्ष जुने झाडे आहे. सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात ७०० हून अधिक प्रजातींच्या वनस्पती आहेत. पुणे महापालिकेने केलेल्या वृक्षगणनेनुसार विद्यापीठात एकूण ५० ते ५५ हजार झाडे आहेत. त्यातील साधारण ४०० वनस्पती या औषधी वनस्पती आहेत. या औषधी वनस्पतींमध्ये मधुमेहावर उपयोगी असणारी सफरंगी ही वनस्पती तसेच दशमुळारीष्ट, सीताअशोक, बारतोंडी, देवबाभूळ आदीही वनस्पती आहेत. त्याचबरोबर रोगप्रतिकारक शक्ती

वाढविणाऱ्या अनेक वनस्पतींची लागवडही येथे करण्यात आली आहे. गुळवेल लागवडीसारखा मोठा प्रकल्पही इथे हाती घेतला आहे.

चांदकुडा, युरोपियन ऑलिव्ह, पाडळ, अग्रिमंथन अशी अनेक प्रदेशनिष्ठ दुर्मिळ वनस्पती आहेत.

वड, पिंपळ, उंबर यांच्याही अनेक प्रजाती विद्यापीठात पाहायला मिळतात. त्याचबरोबर अनेक वेगवेगळ्या प्रकारची फुलं असणारी झाडे इथे सर्वांचे आकर्षक ठरतात. विद्यापीठाचे बांबूची लागवड करत त्यापासून अनेक वस्तू बनविण्याचा प्रकल्पही

६६

विद्यापीठाला लाभलेला हा जैवविविधतेचा वारसा आहे. हा वारसा आम्ही जतन करत तो वाढविण्याचाही प्रयत्न करत आहोत. हेरिटेज वॉकसारख्या प्रकल्पातून आम्ही हा लोकांपर्यंत पोहोचवत आहोत. विद्यार्थी, नागरिक, शेतकरी यांना जैवविविधतेचे महत्त्व, जतन, संगोपन याविषयी शिक्षण, संशोधन व विस्तार कार्याच्या माध्यमातून जनजागृतीही केली जात आहे.

- प्रा. डॉ. नितीन करमळकर, कुलगुरू सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

केला आहे. तसेच येत्या काळात नवीन बांबू पार्कदेखील उभारण्यात येणार आहे.

विद्यापीठात बिनविषारी साप व नागपासून ते किंग कोब्रापर्यंत शेकडो नाग व साप आढळून येतात. त्याचबरोबर हरणटोळ, धामण, मांजऱ्या, विविध पाली, सरडे, विन्चू, कोळी, नागतोडेही आहेत. तर, औषधी वनस्पती बागेत राखीबगळा, टिटवि,

शेकाट्या, हरीयाल, पोपट, कोकोळ, भारद्वाज, खंड्या, पान कोंबडी, रान कोंबडी, सातभाई, हॉर्न बिल असे अनेक दुर्मिळ पक्षीही आहेत. तसेच फुलापाखरही आहेत. यामुळे विद्यापीठात प्राणी पक्षी यांचा नैसर्गिक अधिवास आहे. मॉनिंग वॉक व ओपन जिमच्या निमित्ताने हजारो नागरिक येथील नैसर्गिक वातावरणाचा आनंद घेताना दिसतात.

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

उच्च शिक्षण संस्थांत संमिश्र शिक्षण पद्धतीचा वापर व्हावा

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. २२ - देशभरातील उच्च शिक्षण संस्थांमध्ये संमिश्र शिक्षण पद्धतीचा वापर करण्यासाठी विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) मार्गदर्शक सूचनांचा मसुदा जाहीर केला आहे. त्यात अभ्यासक्रमातील ६० टक्के भाग प्रत्यक्ष पद्धतीने आणि ४० टक्के भाग

विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडून मार्गदर्शक सूचनांचा मसुदा जाहीर

ऑनलाइन पद्धतीने शिकवण्याबाबत यूजीसीने सूचविले आहे.

संमिश्र शिक्षणासाठीच्या मार्गदर्शक सूचनांच्या मसुद्यावर हरकती-सूचना मागवण्यात आल्या असून, त्यासाठी ६ जूनपर्यंतची मुदत देण्यात आली आहे. याबाबतचे परिपत्रक यूजीसीचे सचिव प्रा. रजनीश जैन यांनी प्रसिद्ध केले आहे. यूजीसीने तज्ज्ञ समितीद्वारे अध्यापन पद्धतीच्या मार्गदर्शक सूचनांचा आराखडा

'स्वयंम' पोर्टलचीही मदत

यूजीसीने सर्व अभ्यासक्रमातील ४० टक्के भाग ऑनलाइन पद्धतीने शिकवण्यास मुभा दिली आहे. त्यात विद्यार्थ्यांना 'स्वयंम' पोर्टलवरील अभ्यासक्रम करता येऊ शकतात. तर उर्वरित ६० टक्के भाग प्रत्यक्ष पद्धतीने वर्गात शिकवता येऊ शकतो, असेही यूजीसीने स्पष्ट केले आहे.

तयार केला आहे. तो यूजीसीच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.

संमिश्र शिक्षण पद्धत म्हणजे केवळ ऑनलाइन शिक्षण आणि प्रत्यक्ष शिक्षण यांचे मिश्रण नाही, तर या दोन्ही पद्धतींचा नियोजनपूर्वक मिलाफ, अर्थपूर्ण कृती असल्याचे सूचनांमध्ये म्हटले आहे. अध्ययन कौशल्ये, माहितीची अधिक उपलब्धता, समाधानात वाढ, आकलन

आणि संर्धर्मध्ये वाढ होण्याच्या दृष्टीने संमिश्र शिक्षण पद्धत उपयुक्त आहे. संमिश्र शिक्षण पद्धतीसाठी सक्षम पायाभूत सुविधा असणे आवश्यक आहे. मिश्र शिक्षण पद्धती सुलभ होण्यासाठी इंटरनेटची उपलब्धता, जागा, साधनसुविधा आणि शिक्षणासाठीचे स्रोत विकसित करण्यासाठी निधीची उपलब्धता आदी घटकांकडे लक्ष द्यायला हवे, असे मसुद्यात म्हटले आहे.

प्रभात

Sun, 23 May 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/60660969>

मटा अँकर

लवचिक शिक्षणाचा विद्यापीठ अनुदान आयोगाचा प्रयत्न

शिक्षक होणार मार्गदर्शक

म. टा. विशेष प्रतिनिधी, मुंबई

वर्गात ४५ मिनिटे शिकवणारा प्राध्यापक आता लवकरच कालबाह्य होणार आहे. कोरोना काळात ऑनलाइन शिक्षणात फळ्याची जागा 'पीपीटी'ने घेतली आणि शिक्षक, विद्यार्थी स्मार्ट झाला. माहितीच्या या महाजालात विद्यार्थ्यांना अधिक कौशल्य निपूण करण्यासाठी ऑनलाइन शिक्षणाला विशेष प्राधान्य देत शिक्षकांना मार्गदर्शकाच्या भूमिकेत नेण्याची कल्पना विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (यूजीसी) समोर आणली आहे. याबाबतचा मसुदाही आयोगाने जाहीर केला आहे.

कोरोनाकाळात ऑनलाइन शिक्षणाला विशेष महत्त्व प्राप्त झाले आहे. शिक्षणाच्या या माध्यमाचा वापर करून घेत विद्यार्थ्यांना अधिकाधिक कौशल्य अवगत कसे करता येईल याबाबत 'यूजीसी' विचार करत असून यासाठी शिक्षण हक्क कायद्याचा आधार घेत 'ब्लेण्डेड मोड ऑफ टीचिंग अँड लर्निंग' ही संकल्पना मांडण्यात आली आहे. याचा मसुदा जाहीर करण्यात

आला असून यावर सूचना मागविण्यात आल्या आहेत. या मसुद्यात तज्ज्ञांच्या पॅनलने ऑनलाइन आणि ऑफलाइन या दोन्ही पद्धतीच्या शिक्षणाचा पुरस्कार केला आहे.

ऑनलाइन शिक्षण हे दूरस्थ किंवा आभासी असणार आहे. प्रत्येक वर्गाच्या शिक्षणाला अध्ययन मूल्यमापन असणार आहे. यानुसार विद्यार्थ्यांचे मूल्यमापन केले जाणार आहे. हा विद्यार्थी एकाच विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक संस्थांमधून विविध अभ्यासक्रम शिकू शकणार आहे. या सर्वात शिक्षकाची भूमिका ही ज्ञानदाता अशी असणार आहे. शिक्षक विद्यार्थ्यांचे मार्गदर्शक असतील असेही यात स्पष्ट करण्यात आले आहे.

सहा जूनपर्यंत सूचना करण्याची संधी

विद्यार्थ्यांना एकाचवेळी अनेक संस्थांमधून शिक्षण घेऊन क्रेडिट घेता यावे यासाठी शैक्षणिक संस्थांमधील बांधणी वेगळ्या पद्धतीने करण्याची गरज आहे. कोरोनाकाळात बहुतांश शिक्षण संस्थांनी ऑनलाइन शिक्षण पद्धतीचा अवलंब केला. यात कृत्रिम बुद्धिमत्तेचाही वापर झाला. या सर्व पायाभूत सुविधांमध्ये अधिक सुधारणा करून त्या सक्षम करत विद्यार्थ्यांना उच्च दर्जाचे शिक्षण देण्याबाबत यात सूचना करण्यात आली आहे. हा मसुदा 'यूजीसी'च्या वेबसाइटवर उपलब्ध असून याबाबत सहा जूनपर्यंत सूचना करता येणार आहे.

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

लोकमत

परीक्षा घेण्याकडेच बहुतांश राज्यांचा कल

१२वीबाबत १ जून रोजी होणार घोषणा

लोकमत न्यूज नेटवर्क

नवी दिल्ली : देशात कोरोनाची दुसरी लाट आली असली तरी विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक भविष्य लक्षात घेता १२ वीची परीक्षा घ्यायलाच हवी असे मत महाराष्ट्र वगळता बहुतांश राज्यांनी व्यक्त केले आहे. या परीक्षेबाबत केंद्रीय शिक्षणमंत्री रमेश पोखरियाल निशंक १ जून रोजी महत्वाची घोषणा करणार आहेत. बारावीची परीक्षा कशी घ्यावी याबाबत सीबीएसईने दोन पर्याय मांडले आहेत. तसेच राज्यांतील शिक्षण मंडळे १२वीच्या परीक्षेबाबत स्वतंत्रपणे निर्णय घेऊ शकतात असेही सीबीएसईने म्हटले आहे.

१२ वीच्या परीक्षेबद्दल राज्यांनी आपली मते मंगळवारी, २५ मेपर्यंत केंद्र सरकारला कळवावीत असे सांगण्यात आले आहे. केंद्रीय संरक्षणमंत्री राजनाथसिंह यांच्या अध्यक्षतेखाली याबाबत झालेल्या बैठकीला केंद्रीय मंत्री स्मृती इराणी, प्रकाश जावडेकर, संजय धोत्रे यांच्यासमवेत विविध राज्यांचे शिक्षणमंत्री उपस्थित होते. कोरोना साथीमुळे १२ वीची परीक्षा न घेता वेगळा मार्ग काढावा असे मत महाराष्ट्राच्या शिक्षणमंत्री वर्षा गायकवाड यांनी या बैठकीत व्यक्त केले.

१२ वीची परीक्षा घेण्यापूर्वी सर्व परीक्षार्थींना लस देण्यात यावी अशी सूचना दिल्ली व केरळच्या (पान ५ वर)

महाराष्ट्राची भूमिका

प्रत्यक्ष परीक्षा न घेता अन्य पर्यायांचा विचार

कोरोनाच्या तिसऱ्या लाटेचा परिणाम लहान मुलांवर होणार असल्याची शक्यता वर्तविण्यात येत आहे. या पार्श्वभूमीवर बारावीच्या विद्यार्थ्यांच्या प्रत्यक्ष परीक्षा न घेता अन्य पर्यायांचा विचार करायला हवा, अशी भूमिका राज्याच्या शिक्षणमंत्री वर्षा गायकवाड यांनी मांडली. दहावीच्या परीक्षांबाबत एक- दोन दिवसांत मुख्यमंत्र्यांशी चर्चा करून निर्णय घेणार असल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले.

छत्तीसगडमध्ये घरी बसून १२वीची परीक्षा

रायपूर : छत्तीसगडमधील परीक्षा मंडळाने तर विद्यार्थ्यांना घरून पेपर लिहिण्याची संधी दिली आहे. मंडळाने १२वीच्या विद्यार्थ्यांनी परीक्षा केंद्रांवरून प्रश्नपत्रिका गोळा करण्याची व घरी जाऊन उत्तरपत्रिका लिहिण्याची अनुमती दिली आहे. विद्यार्थ्यांनी प्रश्नपत्रिका घरी घेऊन गेल्यानंतर पाच दिवसांत उत्तरपत्रिका मंडळाकडे पाठविण्याचे आदेशही मंडळाने दिले आहेत.

Pune Main
Page No. 1 May 24, 2021
Powered by: erelego.com

लोकमत

परीक्षा घेण्याकडेच बहुतांश राज्यांचा कल

(पान १ वरून) राज्य सरकारंनी केली आहे. पश्चिम बंगालने मात्र १२वीची परीक्षा रद्द करण्याबाबत अद्याप काहीही ठरविले नसून एक आठवड्यानंतर यावर निर्णय घेण्यात येईल असे सांगितले. १२ वीची परीक्षा होणार की होणार नाही याविषयी पालक व विद्यार्थ्यांच्या मनात जो गोंधळ निर्माण झाला आहे तो दूर करण्यासाठी विद्यार्थी व शिक्षक यांची सुरक्षा लक्षात घेऊनच योग्य निर्णय लवकरच घेण्यात येईल असे केंद्रीय शिक्षणमंत्री रमेश पोखरियाल निशंक यांनी सांगितले.

सीबीएसई दोन पर्याय

सीबीएसईने १२वीची परीक्षा घेण्याबद्दल दोन प्रस्ताव राज्यांसमोर ठेवले. त्यातील पहिला प्रस्ताव म्हणजे केवळ काही प्रमुख विषयांसाठी १२वीची परीक्षा घेतली जावी.

१ सीबीएसई १२ वीसाठी १७४ विषयांत परीक्षेचे आयोजन करते. त्यातील २० विषय सीबीएसईच्या इष्टीने अधिक महत्वाचे आहेत. त्यामध्ये भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र, गणित, जीवशास्त्र, इतिहास, राज्यशास्त्र, व्यवसाय अध्ययन, भूगोल, अर्थशास्त्र, इंग्रजी आदी विषय येतात.

२ सीबीएसईने दिलेल्या दुसऱ्या प्रस्तावाप्रमाणे १२वीतील महत्वाच्या विषयांची परीक्षा विद्यार्थ्यांना त्यांच्या शिक्षणसंस्थांतूनच (सेल्फ सेंटर) घ्यायला सांगायचे. या परीक्षा तीन तासांपेवजी दीड तासांच्या असाव्यात.

Pune Main
Page No. 5 May 24, 2021
Powered by: erelego.com

लोकमत

महाविद्यालयीन शुल्क कमी करण्यात यावे

विद्यार्थी संघटनांकडून मागणी

लोकमत न्यूज नेटवर्क
पुणे: कोरोनामुळे महाविद्यालये बंद असून विद्यार्थी महाविद्यालयांतील ग्रंथालय, प्रयोगशाळा, कॉम्प्युटर लॅब, क्रीडांगण यांचा वापर करत नाही. परिणामी, महाविद्यालयीन शुल्कात सुद्धा कपात करण्याची आवश्यकता आहे. त्यामुळे राज्य शासनाने याबाबत परिपत्रक काढावे किंवा यांचा अभ्यास करण्यासाठी शासकीय अधिकाऱ्यांची समिती स्थापन करावी, अशी मागणी विद्यार्थी संघटनेतर्फे केली आहे.

राज्याच्या शालेय शिक्षण विभागाने आरटीई शुल्क प्रतिपूर्तीच्या रकमेत ५०

टक्के कपात केली आहे. ऑनलाइन शिक्षणामुळे विद्यार्थ्यांच्या खर्च कमी झाला आहे. त्यामुळे शासनाने शाळांना द्याव्या लागणाऱ्या शुल्काच्या रकमेत कपात केली. केवळ शाळेतील विद्यार्थीच नाही तर महाविद्यालयीन विद्यार्थी सुद्धा ऑनलाइन शिक्षण घेत आहेत. तसेच महाविद्यालयांच्या इतर कोणत्याही सुविधांचा लाभ घेत नाहीत. त्यामुळे विद्यापीठ व महाविद्यालय स्तरावरील शुल्क कमी करावे, अशी मागणी स्टुडेंट हेल्पिंग हॅन्ड संघटनेचे अध्यक्ष कुलदीप आंबेकर यांनी केली आहे.

Hello Pune
Page No. 4 May 24, 2021
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

शुल्कमाफीचा निर्णय अद्याप प्रलंबित

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. २३ - कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर शैक्षणिक आणि परीक्षा शुल्काबाबत विचार करण्यासाठी माजी मुख्य सचिव जे. पी. डांगे यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती नियुक्त केली. समिती स्थापन होऊन आठ महिने उलटूनही अद्याप शुल्कमाफीबाबत निर्णय झालेला नाही. याबाबत तत्काळ निर्णय घेण्याची मागणी

होत आहे.

शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० व २०२०-२१ मधील ज्या विद्यार्थ्यांनी परीक्षा दिली नाही त्यांचे परीक्षा शुल्कमाफ करून विद्यार्थ्यांना परत करणे आवश्यक आहे. कोरोनामुळे विद्यार्थी महाविद्यालयात जाणारच नाही तर ग्रंथालय, जिम, प्रयोगशाळा, संगणक, क्रीडांगण याचे शुल्क घेऊ नये. ज्या सुविधेचा वापर विद्यार्थी करत नाही ते शुल्क

महाविद्यालयांनी घेऊ नये, असेही विद्यार्थ्यांचे म्हणणे आहे. कोरोनामुळे अनेक पालक आर्थिक अडचणीत आहेत. मात्र, महाविद्यालयांकडून पूर्ण प्रवेश शुल्काची मागणी होत आहे. त्यामुळे जे. पी. डांगे समितीच्या अहवालाची तत्काळ अंमलबजावणी करून २०२०-२१ मधील शैक्षणिकसह इतर शुल्क ३० टक्के कमी करण्याची मागणी कॉप्स विद्यार्थी संघटनेचे अध्यक्ष अमर एकाड यांनी केली.

प्रभात

Mon, 24 May 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/60645043>

नवीन मूल्यमापन पद्धत विकसित होणार सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाकडून हालचाली : तज्ज्ञांची समिती

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. २३ - बदलत्या काळाची गरज लक्षात घेता परीक्षा या मूल्यमापन पद्धतीवरच अवलंबून राहता येणार नाही. त्या पार्श्वभूमीवर सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने परीक्षांची पारंपरिक मूल्यमापन पद्धती कायम न ठेवता नवी पद्धती विकसित करण्यासाठी हालचाली सुरू केल्या आहेत. त्यासाठी विद्यापीठाने समिती नियुक्ती केली आहे.

कोरोनामुळे विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षिततेला प्राधान्य देऊन विद्यापीठाला ऑनलाइन परीक्षा घ्याव्या लागत आहेत. अंतिम वर्ष परीक्षांमध्ये केवळ बहुपर्यायी ऑनलाइन परीक्षा घ्यावी लागली. पण सत्र परीक्षांमध्ये गैरप्रकारांना आळा घालण्यासाठी विद्यापीठाने कृत्रिम बुद्धिमत्तेवर आधारित प्रॉक्टर्ड पद्धतीचा वापर केला.

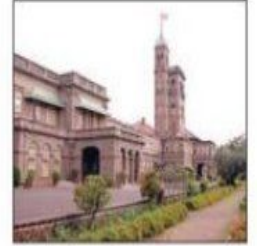
मात्र, या परीक्षेदरम्यान विद्यार्थी विविध मार्गांनी गैरप्रकार करत असल्याचे निदर्शनास आले

आहे.

एवढेच नव्हे, तर ऑनलाइन परीक्षांच्या निकालाची टक्केवारीही वाढल्याचे दिसून आले आहे. ही सर्व बाब लक्षात घेता नवीन पद्धत विकसित करण्यासाठी पुणे विद्यापीठाने पुढाकार घेतला आहे. त्यासाठी तज्ज्ञांची समिती नेमली आहे. समितीच्या अहवालानंतर पुढील निर्णय होणार आहे. दरम्यान, आता नव्या मूल्यमापन पद्धतीचा विचार करण्याची वेळ आली आहे. त्यात बहुपर्यायी

प्रश्नांचे प्रमाण कमी करून ओपन बुक एक्झाम, सर्वेक्षण, प्रकल्प असे वेगवेगळे पर्याय विचारात घेऊन नवी पद्धत विकसित करता येऊ शकते.

सर्व पर्याय, शक्यतांचा अभ्यास करून समितीकडून अहवाल सादर करण्यात येईल. त्यानुसार कार्यवाही करून पुढील परीक्षांपासून नवी मूल्यमापन पद्धती वापरता येईल का, याचा विचार होणार असल्याची माहिती सूत्रांनी दिली.

नव्या मूल्यमापन पद्धतीतील काही पर्याय

- ओपन बुक एक्झाम
- गृहाण (होम असाइनमेंट)
- विविध विषय प्रकल्पांवर (प्रोजेक्ट) परीक्षा
- प्रात्यक्षिके
- विद्यार्थ्यांची वर्षभरातील शैक्षणिक कामगिरी

प्रभात

Mon, 24 May 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/60660307>

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

सत्र परीक्षा निकालावरून संभ्रम

अंतर्गत, प्रात्यक्षिकांचे गुण महाविद्यालयांकडून आल्यावरच अंतिम निकाल पूर्ण होणार

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

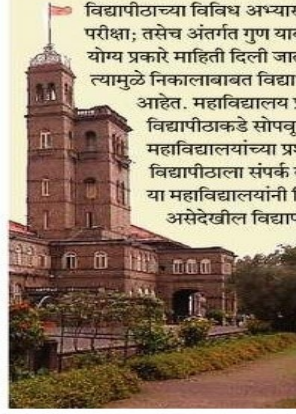
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या सत्र परीक्षांच्या निकालामध्ये विद्यार्थ्यांच्या गुणपत्रिकेत अंतर्गत आणि प्रात्यक्षिक परीक्षांचे गुण दिसत नसल्याने, गोंधळाचे वातावरण निर्माण झाले होते. मात्र, दोन्ही सत्रांचे अंतर्गत आणि प्रात्यक्षिकांचे गुण महाविद्यालयांकडून आल्यावरच अंतिम निकाल पूर्ण होणार आहे. सध्याचा निकाल हा केवळ विद्यार्थ्यांच्या माहितीसाठी प्रकाशित करण्यात येत असल्याचे स्पष्टीकरण विद्यापीठ प्रशासनाने दिले आहे.

विद्यापीठाच्या ऑनलाईन प्रॉक्टर्ड परीक्षांना ९ एप्रिलपासून सुरुवात झाली. एमसीक्यू पद्धतीने होणाऱ्या परीक्षांचे तात्पुरत्या स्वरूपातील निकाल विद्यार्थ्यांना त्यांच्या स्टुडेंट प्रोफाइलच्या माध्यमातून पाहता येत आहेत. मात्र, या निकालांमध्ये केवळ लेवरी परीक्षांचे निकाल दिसत असून

विद्यापीठाचे स्पष्टीकरण

महाविद्यालयांच्या प्रशासनाने 'जागे' व्हावे

विद्यापीठाच्या विविध अभ्यासक्रमांच्या सत्र परीक्षा, प्रात्यक्षिक परीक्षा; तसेच अंतर्गत गुण याबाबत महाविद्यालयांकडून विद्यार्थ्यांना योग्य प्रकारे माहिती दिली जात नसल्याचे समोर आले आहे. त्यामुळे निकालाबाबत विद्यार्थ्यांमध्ये शंका उपस्थित होत आहेत. महाविद्यालय प्रशासन आपली जबाबदारी थेट विद्यापीठाकडे सोपवून मोकळे झाल्याचे चित्र आहे. अनेक महाविद्यालयांच्या प्रशासनाकडून शंकांचे निरसन न करता, विद्यापीठाला संपर्क करायला लावले जात आहेत. त्यामुळे या महाविद्यालयांनी विद्यार्थ्यांच्या शंका सोडवाव्यात, असेदेखील विद्यापीठ प्रशासनाकडून सांगण्यात आले आहे.

अंतर्गत गुण असणाऱ्या विषयांपुढे 'एनए' शेरा दिसत आहे. तर, प्रात्यक्षिक असणाऱ्या विषयांपुढे 'फेल'चा शेरा देण्यात आला आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांमध्ये गोंधळाचे वातावरण निर्माण झाले आहे. मात्र कोरोनाच्या

पार्श्वभूमीवर महाविद्यालयांमध्ये अभ्यासक्रमांच्या प्रात्यक्षिक परीक्षा झाल्या नाहीत; तसेच महाविद्यालयांनी अंतर्गत गुण पाठवले नाहीत. त्यामुळे निकालाबाबत विद्यार्थ्यांमध्ये गोंधळ निर्माण होऊ शकतो. यंद दोन्ही सत्रांच्या प्रात्यक्षिक परीक्षा एकत्रित होणार आहेत. त्याचप्रमाणे महाविद्यालयांकडून अंतर्गत गुणदेखील पाठविण्यात येणार आहे. या दोन्हीच्या आधारे अंतिम निकाल जाहीर होणार आहे. विद्यार्थ्यांच्या सुविधेसाठी आणि त्यांना लेखी परीक्षेतील गुणांची माहिती व्हावी, यासाठी ही तात्पुरती सोय करण्यात आली आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांनी कोणतीही काळजी करू नये, महाविद्यालयांकडून प्रात्यक्षिक परीक्षा आणि अंतर्गत गुणांची कार्यवाही पूर्ण झाली की निकाल जाहीर होईल, असे परीक्षा व मूल्यांकन मंडळाकडून स्पष्ट करण्यात आले आहे.

Pune Edition
May 24, 2021 Page No. 5
newspaper.pudhari.co.in

बारावीची परीक्षा जुलैमध्ये ?

सीबीएसईने सुचविले दोन पर्याय

नवी दिल्ली : कोरोनामुळे लांबलेली बारावीची परीक्षा रद्द न करण्याचा निर्णय झाला आहे. जुलै महिन्यात ही परीक्षा होण्याची शक्यता आहे! परीक्षेचे स्वरूप आणि तारीख १ जून रोजी जाहीर केली जाऊ शकते. दरम्यान, सीबीएसई मंडळाने बारावीच्या परीक्षा घेण्यासंदर्भात दोन पर्याय सुचविले आहेत. त्यामध्ये केवळ महत्वाच्या विषयांची अन्यथा परीक्षा पद्धतीत बदल करण्याचा पर्याय सुचविण्यात आला आहे.

बारावीच्या परीक्षेच्या आयोजनासंदर्भात रविवारी उच्चस्तरीय बैठक पार पडली. या बैठकीनंतर केंद्रीय शिक्षणमंत्री रमेश पोखरियाल निशंक यांनी माहिती दिली.

बारावीच्या परीक्षांबाबत सर्व

राज्ये आणि केंद्र प्रदेशांसोबतची बैठक फलदायी ठरली. यात अनेक पर्याय सुचविण्यात आले. सर्व राज्य सरकारांना दोन दिवसांत सूचना पाठवण्यास सांगितले आहे. अनेक राज्ये बारावीची परीक्षा घेण्याच्या बाजूने असली तरी सर्व सूचनांचा

एकत्रित विचार करून लवकरात लवकर निर्णय घेतला जाईल, असे पोखरियाल यांनी सांगितले. जेणेकरून विद्यार्थी व पालकांमधील संभ्रम लवकरच दूर केला जाईल, असेही ते म्हणाले.

बारावीची परीक्षा जुलै महिन्यात होण्याची शक्यता आहे. ३० मे रोजी पुन्हा एकदा राज्यांच्या शिक्षण मंत्र्यांसोबत बैठक होण्याची शक्यता असून, त्यानंतर १ जून रोजी केंद्र सरकार परीक्षाबाबत आपला निर्णय जाहीर करेल, असे सूत्रांनी सांगितले.

गेल्या महिन्यात महाराष्ट्र मंडळाने कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर दहावीच्या परीक्षा रद्द करण्याचा निर्णय घेतला होता. तर, बारावीच्या परीक्षा कोरोना

सीबीएसई मंडळाने परीक्षा

घेण्यासंदर्भात दोन पर्याय दिले आहेत. त्यामध्ये महत्वाच्या विषयांची परीक्षा घेण्याचा अन्यथा परीक्षा पद्धतीत बदल करण्याचा पर्याय सुचविण्यात आला आहे. विद्यार्थी व शिक्षक दोघांचीही सुरक्षा आमच्यासाठी महत्वाची आहे, असे केंद्रीय शिक्षणमंत्री रमेश पोखरियाल निशंक सांगितले. दरम्यान, राज्यांच्या मंडळाना परीक्षेसंदर्भात स्वतंत्र निर्णय घेण्यास परवानगी देण्यावरही सरकार विचार करत असल्याचे समजते.

स्थिती लक्षात घेऊन घेतल्या जातील, असे सांगितले होते. सीबीएसई मंडळानेदेखील दहावीच्या परीक्षा रद्द करण्याचा निर्णय जाहीर केला होता.

दरम्यान, सर्वोच्च न्यायालयाने यासंदर्भात दाखल करण्यात आलेल्या अर्जांच्या सुनावणीवेळी महाराष्ट्र सरकारच्या या निर्णयाबाबत काही प्रश्न उपस्थित केले होते. त्यामुळे एकूणच

राज्यात दहावी आणि बारावीच्या परीक्षांबाबत नेमके काय होणार? या संभ्रमात विद्यार्थी आणि पालकही असून, राज्याच्या शालेय शिक्षणमंत्री वर्षा गायकवाड यांनी पत्रकार परिषद घेऊन त्यासंदर्भात राज्य सरकारची भूमिका स्पष्ट केली. विद्यार्थी हित लक्षात घेऊन लवकरच निर्णय घेऊ, असे त्यांनी सांगितले.

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

बारावीचीही परीक्षा रद्द करण्याकडे राज्याचा कल

केंद्रस्तरीय बैठकीत पर्याय शोधण्याची भूमिका

लोकसत्ता प्रतिनिधी

मुंबई : दहावीची परीक्षा रद्द केल्यानंतर मूल्यमापन कसे करावे, याबाबत अद्यापही निर्णय घेऊ न शकलेल्या राज्याच्या शिक्षण विभागाने बारावीच्या परीक्षेसाठीही पर्याय शोधायला हवा, अशी भूमिका केंद्रीय स्तरावरील रविवारच्या बैठकीत घेतली. त्यामुळे दहावीपाठोपाठ बारावीची परीक्षा रद्द करण्याकडे राज्याचा कल असल्याचे दिसते.

केंद्रीय माध्यमिक शिक्षण मंडळासह इतर केंद्रीय, आंतरराष्ट्रीय मंडळे, राज्यमंडळ यांनी दहावीची परीक्षा रद्द केली. त्यानंतर बारावीची परीक्षाही रद्द करण्याची मागणी

पालकांनी केली. त्या अनुषंगाने केंद्रीय स्तरावर रविवारी बैठक घेण्यात आली. त्यात राज्याच्या शालेय शिक्षणमंत्री वर्षा गायकवाड यांनी भूमिका मांडली. 'विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षेला प्राधान्य द्यायला हवे. बारावीच्या विद्यार्थ्यांचे मूल्यमापनाचे सूत्र केंद्रीय पातळीवर समान असावे. बारावीच्या विद्यार्थ्यांचे मूल्यमापन मंडळाच्या परीक्षेव्यतिरिक्त इतर मार्गांनी करणे शक्य असल्याचे मत तज्ज्ञांनी (पान ४ वर)

विद्यार्थ्यांच्या लसीकरणाची मागणी

परीक्षांआधी सर्व विद्यार्थ्यांचे लसीकरण करा, अशी मागणी दिल्ली आणि केरळ सरकारने बैठकीत केली. मात्र, बारावीच्या परीक्षा घेण्याबाबत काही राज्यांनी या बैठकीत अनुकूलता दर्शवल्याचे समजते. करोनास्थिती नियंत्रणात आल्यानंतर परीक्षा घ्याव्यात, अशी भूमिका तमिळनाडू सरकारने मांडली. तर विद्यार्थ्यांच्या हितासाठी परीक्षा आवश्यक असल्याचे मत कर्नाटक सरकारने बैठकीत व्यक्त केले.

राज्यांना उद्यापर्यंत भूमिका मांडण्याची सूचना

केंद्रीय बैठकीत संरक्षण मंत्री राजनाथ सिंह, शिक्षणमंत्री रमेश पोखरियाल, महिला आणि बालकल्याण मंत्री स्मृती झराणी यांच्यासह

राज्यांचे मुख्यमंत्री किंवा शिक्षणमंत्री, केंद्रीय सचिव या बैठकीत सहभागी झाले होते. बारावीच्या परीक्षेबाबत राज्यांनी मंगळवारपर्यंत (२५

मे) स्पष्ट भूमिका कळवावी, अशी सूचना देण्यात आली आहे. राज्यांची भूमिका पाहून ९ जूनपर्यंत अंतिम निर्णय घेण्यात येणार आहे.

'कोव्से' निष्क्रीय का ?

देशभरातील विविध परीक्षामंडळांच्या शिखर परिषदेची (कोव्से) एकही बैठक वर्षभरात झाली नाही. याबाबतही गायकवाड यांनी मुद्दा उपस्थित केला. 'सध्याच्या आव्हानात्मक परिस्थितीत 'कोव्से'ची एकही बैठक न होणे हे दुर्दैवी आहे. परिषदेच्या नियमित बैठका होतील याची काळजी घेतली पाहिजे,' असे गायकवाड म्हणाल्या.

बारावीची परीक्षाही रद्द करण्याकडे राज्याचा कल

(पान १ वरून)

व्यक्त केले आहे,' असे गायकवाड म्हणाल्या.

'विद्यार्थ्यांचे आरोग्य आणि मानसिकता याचा विचार करणे आवश्यक आहे. बारावीनंतरच्या अनेक अभ्यासक्रमांच्या परीक्षा या प्रवेश परीक्षेच्या माध्यमातून होतात. बारावीच्या परीक्षाबाबत सध्या असलेली अनिश्चितता लवकर दूर करून विद्यार्थी हिताचा निर्णय घेणे आवश्यक आहे. विद्यार्थ्यांच्या मूल्यांकनाचे समान सूत्र असणे आवश्यक आहे. त्याचप्रमाणे शिक्षकांना प्राधान्याने लस देणेही गरजेचे आहे. याबाबत मुख्यमंत्री आणि तज्ज्ञांशी चर्चा करून याबाबत अंतिम निर्णय घेतला जाईल,' असे शिक्षणमंत्री गायकवाड यांनी बैठकीत सांगितले.

लोकसत्ता Mon, http:

सीबीएसई-बारावीचा अद्यापही निर्णय नाही

राज्यांकडून मागविला लेखी अभिप्राय

सकाळ न्यूज नेटवर्क

नवी दिल्ली, ता. २३ : केंद्रीय शिक्षण मंत्र्यांनी घेतलेल्या उच्चस्तरीय बैठकीत बारावीची परीक्षा घ्यायची की घ्यायची नाही, याबद्दल आजही निर्णय होऊ शकला नाही. या परीक्षेचा चेडू केंद्राने पुन्हा राज्यांकडे ढकलला असून, परिस्थितीचा आढावा घेऊन परीक्षा घेण्याबाबत २५ तारखेपर्यंत राज्यांनी त्यांचा लेखी अभिप्राय द्यावा, असा निर्णय या बैठकीत घेण्यात आला. परीक्षेबाबत एक जूनपूर्वी निर्णय घेण्यात येणार आहे. परीक्षा घेतली पाहिजे याबरोबर आधी लसीकरण; मग परीक्षा घ्या, अशा सूचना राज्यांनी या बैठकीत केल्या आहेत.

केंद्रीय माध्यमिक शिक्षण मंडळ (सीबीएसई) आणि राज्य शिक्षण मंडळांनी दहावीच्या परीक्षा रद्द केल्या

आहेत. कोरोनाच्या संसर्गाचे प्रमाण पाहता, बारावीची परीक्षादेखील रद्द करण्याची मागणी विद्यार्थी आणि पालकांमधून होऊ लागली आहे. त्यानुषंगाने आज केंद्रीय शिक्षणमंत्री डॉ. रमेश पोखरियाल यांनी आज बैठक घेतली. त्यास संरक्षणमंत्री राजनाथसिंह, विविध राज्यांचे मुख्यमंत्री, उपमुख्यमंत्री, शिक्षण सचिव, सीबीएसई, विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे अधिकारी या वेळी उपस्थित होते.

बारावीच्या परीक्षेबाबत या बैठकीत विविध मुद्द्यांवर चर्चा करण्यात आली. बारावीची परीक्षा कशी घ्यायची, त्याची प्रक्रिया कशी आणि कालावधी किती असेल. व्यावसायिक अभ्यासक्रमांच्या प्रवेश परीक्षांबाबत काय, आदी विषयांवर चर्चा झाली. मात्र, परीक्षा घेण्याबाबत अंतिम निर्णय होऊ शकला नाही.

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

आगामी काळातील शिक्षण 'ग्लोबल'

वेबिनारमध्ये शिक्षणतज्ज्ञांनी नोंदविले मत

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

आगामी काळात शिक्षणाचे स्वरूप मोठ्या प्रमाणात बदलणार असून, शिक्षण खऱ्या अर्थाने 'ग्लोबल' होणार आहे. त्यामुळेच भारतीय शिक्षणाकडे आता जागतिक दृष्टिकोनातून पाहणे गरजेचे असल्याचे मत विविध शिक्षणतज्ज्ञांकडून व्यक्त करण्यात आले.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ व भारतीय विद्यापीठ संघटनेच्या वतीने 'आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील शिक्षण समन्वय व सहकार्य' या विषयावर वेबिनार झाले. विविध चर्चासत्रांत शैक्षणिक संस्था, संशोधन संस्था व विद्यापीठांचे प्रतिनिधी सहभागी झाले होते. वेबिनारमध्ये पुणे विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर, प्र-कुलगुरू डॉ. एन. एस. उमराणी, कुलसचिव डॉ. प्रफुल्ल पवार,

ॐ ऑनलाइन परीक्षा, डिजिटल क्लास, ई-कंटेंटसारखे अनेक नवे प्रयोग विद्यापीठाने यशस्वी केले आहेत. नव्या शिक्षण धोरणाच्या पार्श्वभूमीवर भारतीय विद्यापीठे आंतरराष्ट्रीय स्तरावर पोहोचण्यास प्रयत्नशील आहेत. विद्यापीठाचे लवकरच होऊ घातलेले दोहा, कतार येथील कॅम्पस हा याचाच एक भाग आहे.

- डॉ. नितीन करमळकर, कुलगुरू

अधिष्ठाता डॉ. पराग काळकर, डॉ. मनोहर चासकर, नवोपक्रम, नावसंशोधन व साहचर्य विभागाच्या संचालिका डॉ. अपूर्वा पालकर आदी सहभागी झाले होते.

या वेळी 'आयसीटी'चे कुलगुरू अनिरुद्ध पंडित म्हणाले, 'पुढील काळात शिक्षणातील अडचणी जरी 'लोकल' असतील, तरी त्यावर उपाय मात्र 'ग्लोबल' असणार आहे.'

विचारवंत संगीत वर्गीस म्हणाले, 'पुढील दशक-दोन दशकांत युरोपमध्ये तरुण पिढी नसल्याने तेथील मोठी विद्यापीठे बंद होतील. या काळात आंतरराष्ट्रीय स्तरावर भारत व चीनसारख्या देशांकडे लोक शिक्षणासाठी वळतील.'

'आयुका'चे संचालक डॉ. सोमक रायचौधरी म्हणाले, 'ज्याप्रमाणे जगातील विज्ञानाला कोणत्याही देशाची बंधने नाहीत; तसाच बदल येत्या काळात सर्वच क्षेत्रांत होईल.' 'व्हर्चुअल गुरुकुल' पद्धत भारताने पुढे नेण्याचा प्रयत्न करावा,' असे 'आयसीसीआर'चे अध्यक्ष डॉ. विनय सहस्रबुद्धे म्हणाले.

'सध्या भारतातून अन्य देशांत शिक्षण घेण्यासाठी जाणाऱ्यांची संख्या सुमारे दहा लाख आहे, तर भारतात येणाऱ्यांची संख्या केवळ ४६ हजारांच्या आसपास आहे. त्यामुळेच भारताने आंतरराष्ट्रीय स्तरावर आपले ज्ञान पोहोचवणे गरजेचे आहे,' असे भारतीय विद्यापीठ संघटनेच्या सचिव डॉ. पंकज मित्तल यांनी सांगितले.

Maharashtra Times 24.5.2021

दहावीची परीक्षा ऑफलाइन अशक्य शालेय शिक्षण विभागाची भूमिका; न्यायालयात प्रतिज्ञापत्र दाखल करणार

मुंबई, ता. २३ : राज्यात दहावीची लेखी परीक्षा ऑफलाइन पद्धतीने घेणे शक्य नाही, अशी ठाम भूमिका शालेय शिक्षण विभागाने घेतली असून, त्यासाठीचे प्रतिज्ञापत्र मुंबई उच्च न्यायालयात दाखल केले जाणार आहे. त्यापूर्वी राज्याच्या महाविद्येता यांचे मत जाणून घेतले जाणार आहे.

दहावीच्या परीक्षेसंदर्भात मागील आठवड्यापासून मुंबई उच्च न्यायालयाने सरकार आणि शालेय शिक्षण विभागाला चांगलेच फटकारत या परीक्षेच्या तयारीसंदर्भात माहिती सादर करण्याचे आदेश दिले होते, त्यासाठीच्या झालेल्या दिरंगाईनंतर न्यायालयाने दहावीच्या विद्यार्थ्यांना उत्तीर्ण करण्यासाठी आणि त्यासाठीच्या मूल्यमापन पद्धतीसंदर्भात नेमका कोणता निर्णय

घेणार आहात, यासाठीचे प्रतिज्ञापत्र सादर करण्याचे आदेश दिले आहेत. त्यासाठी शिक्षण विभागाकडून मागील दोन दिवसांत मोठी ताराबळ सुरू झाले आहे.

न्यायालयात सादर करण्यात येणारे प्रतिज्ञापत्र आणि त्यातील माहिती ही कायद्याच्या कचाट्यात सापडणार नाही, यासाठी मोठी खबरदारी घेण्यात आली असल्याचे शिक्षण विभागातील सूत्रांकडून सांगण्यात आले.

त्यामुळेच हे प्रतिज्ञापत्र सादर करण्यापूर्वी सोमवारी राज्याच्या महाविद्येतांचे मत विचारात घेतले जाणार असल्याने पुढील दोन दिवसांनंतर दहावीच्या अंतर्गत मूल्यमापन पद्धती आणि त्यावरील विषयावर तयार करण्यात आलेले प्रतिज्ञापत्र मुंबई उच्च न्यायालयात सादर केले जाईल, अशी माहितीही

परीक्षेपूर्वी लसीकरणाला परवानगी द्या

वर्षा गायकवाड

दहावीची परीक्षा घेण्यापूर्वी विद्यार्थ्यांच्या लसीकरणासाठी आणि शहरी भागातील विद्यार्थ्यांना प्रवासासाठी परवानगी द्यावी, अशी मागणीही त्यांनी केली. बारावीला असलेली लाखो मुले तणावाखाली आहेत. त्यामुळे आम्ही परीक्षा घेण्याची तयारी करत आहोत, असेही त्या म्हणाल्या.

देण्यात आली.

राज्य मंत्रिमंडळाने २० एप्रिल रोजी कोरोना आणि त्याचा राज्यात प्रादुर्भाव लक्षात घेऊन दहावीची परीक्षा रद्द करण्याचा निर्णय जाहीर केला होता;

मात्र त्यानंतर आतापर्यंत दहावीच्या विद्यार्थ्यांना उत्तीर्ण करण्यासाठी कोणत्या प्रकारची पद्धती अवलंबिली जाणार, तसेच अकरावीच्या प्रवेशासाठी काय पर्याय दिले जाणार,

ॐ दहावीची परीक्षा मात्र घेणे शक्य नाही.

मुलांना संसर्ग होण्याच्या भीतीने पालक बाहेर पाठवणार नाहीत. माननीय न्यायालय हे समजून घेईल असा विश्वास आहे.

- वर्षा गायकवाड, शिक्षणमंत्री

हे शिक्षण विभागाने अद्याप स्पष्ट केले नसल्याने राज्यभरात गोंधळाचे वातावरण निर्माण झाले आहे.

केंद्र सरकारकडून आज घेण्यात आलेल्या बैठकीत १ जून रोजी देशातील एकूणच परिस्थितीचा आढावा घेऊन त्यासाठी सोबीएससीच्या परीक्षेचे नियोजन केले जाणार आहे.

सीबीएसई-बारावीचा अद्यापही निर्णय नाही पान ८ वर »

Sakaal 24.5.2021

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

निकालावरून सावळा गोंधळ

प्रात्यक्षिक, इंटरनल गुणांनंतर लागणार अंतिम निकाल; विद्यापीठाचे स्पष्टीकरण

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या सत्र परीक्षांच्या निकालामध्ये विद्यार्थ्यांना अंतर्गत आणि प्रात्यक्षिक परीक्षांचे गुणच दिसत नसल्याने गोंधळचे वातावरण निर्माण झाले होते. मात्र, दोन्ही सत्रांचे अंतर्गत (इंटरनल) आणि प्रात्यक्षिकांचे गुण महाविद्यालयांकडून आल्यावरच अंतिम निकाल पूर्ण होणार आहे. कोरोनाची पार्श्वभूमी लक्षात घेता, सध्याचा निकाल हा विद्यार्थ्यांच्या माहितीसाठी प्रकाशित करण्यात येत असल्याचे स्पष्टीकरण विद्यापीठाने दिले आहे.

कोरोनाचा प्रादुर्भाव असल्याने पुणे विद्यापीठाच्या सत्र परीक्षांना ऑनलाइन प्रॉक्टर्ड पद्धतीने नऊ एप्रिलपासून सुरुवात झाली. 'एमसीक्यू' पद्धतीने होणाऱ्या परीक्षांचे तात्पुरत्या स्वरूपातील निकाल विद्यार्थ्यांना त्यांच्या स्टुडंट प्रोफाइलच्या माध्यमातून पाहता येत आहेत. मात्र, या निकालांमध्ये केवळ लेखी परीक्षांचे निकाल दिसत असून, अंतर्गत गुण असणाऱ्या विषयांपुढे 'एनए' शेष

“विद्यार्थ्यांना सत्र परीक्षेतील विषयांचे गुण माहिती व्हावे, यासाठी निकालाबाबत ही तात्पुरती सोय आहे. महाविद्यालयांकडून प्रात्यक्षिक परीक्षा आणि अंतर्गत गुण आले की, अभ्यासक्रमांचे अंतिम निकाल जाहीर होतील. याबाबत कोणत्याही विद्यार्थ्याने घाबरण्याची किंवा गोंधळून जाण्याची आवश्यकता नाही.

- डॉ. महेश काकडे, संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

सत्र परीक्षांबाबत सविस्तर माहिती महाविद्यालयांनी विद्यार्थ्यांना द्यायला हवी. मात्र, महाविद्यालय आणि विद्यार्थ्यांमध्ये समन्वय नसल्याने, विद्यार्थी गोंधळून जात आहेत.

- कुलदीप आंबेकर, अध्यक्ष, स्टुडंट हेल्पिंग ग्रॅड

महाविद्यालयांनी प्रात्यक्षिक परीक्षा आणि अंतर्गत गुणांबाबत शक्य तितक्या लवकर कार्यवाही करावी.

- शुभम भुतकर, पुणे महानगर मंत्री, अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषद

दिसत आहे. तर, प्रात्यक्षिक असणाऱ्या विषयांपुढे 'फेल'चा शेष देण्यात आला आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांमध्ये गोंधळचे वातावरण निर्माण झाले आहे. मात्र, कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर महाविद्यालयांमध्ये अभ्यासक्रमांच्या प्रात्यक्षिक परीक्षा झाल्या नाहीत; तसेच महाविद्यालयांनी अंतर्गत गुण

पाठवले नाहीत. त्यामुळे निकालाबाबत विद्यार्थ्यांमध्ये गोंधळ निर्माण होऊ शकतो. यंदा दोन्ही सत्रांच्या प्रात्यक्षिक परीक्षा एकत्रित होणार आहेत. त्याचप्रमाणे महाविद्यालयांकडून अंतर्गत गुणदेखील पाठविण्यात येणार आहे. या दोन्हीच्या आधारे अंतिम निकाल जाहीर होणार आहे. विद्यार्थ्यांच्या सुविधेसाठी

महाविद्यालय प्रशासनाने शंका सोडवाव्यात

पुणे विद्यापीठाच्या विविध अभ्यासक्रमांच्या सत्र परीक्षा, प्रात्यक्षिक परीक्षा; तसेच अंतर्गत गुण यांबाबत महाविद्यालयांकडून विद्यार्थ्यांना योग्यप्रकारे माहिती दिली जात नसल्याचे समोर आले आहे. त्यामुळे निकालाबाबत विद्यार्थ्यांमध्ये शंका उपस्थित होत आहेत. महाविद्यालय प्रशासन आपली जबाबदारी थेट विद्यापीठाकडे सोपवून मोकळे झाल्याचे चित्र आहे. अनेक महाविद्यालयांच्या प्रशासनाकडून शंकांचे निरसन न करता विद्यापीठाशी संपर्क करण्यास सांगितले जात आहेत. त्यामुळे या महाविद्यालयांनी विद्यार्थ्यांच्या शंका सोडविण्याची आवश्यकता असल्याचे अभ्यासकांनी सांगितले.

आणि त्यांना लेखी परीक्षेतील गुणांची माहिती व्हावी, यासाठी ही तात्पुरती सोय करण्यात आली आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांनी कोणतीही काळजी करू नये, महाविद्यालयांकडून प्रात्यक्षिक परीक्षा आणि अंतर्गत गुणांची कार्यवाही पूर्ण झाली की निकाल जाहीर होईल, असे परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाकडून

स्पष्ट करण्यात आले आहे. दरम्यान, दोन्ही सत्र परीक्षांची प्रात्यक्षिक परीक्षा एकत्रित घेतली जाईल आणि त्यानंतर सत्र परीक्षेचा अंतिम निकाल जाहीर होईल, असे विद्यापीठाने जाहीर केले होते. याबाबतच्या सविस्तर सूचना विद्यापीठाने वेबसाइटद्वारे प्रकाशित केल्या होत्या.

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

"No-exam" option for HSC on the table for state education minister

Namrata Devikar

puneletters@htlive.com

PUNE: Maharashtra's education minister Varsha Gaikwad, on Sunday, hinted that a "no-examination" route will be explored for the Higher Secondary Certificate (HSC), Class 12 students. This exam was earlier postponed due to the surge in Covid cases. It is now likely that the education minister is considering the no-exam option for the 1.3 million students who were to appear for the exam this year.

The Maharashtra State Board of Secondary and Higher Secondary Education (MSBSHSE) had cancelled the Class 10, Secondary School Certificate (SSC) examination, giving relief to 1.6 million students across Maharashtra. However, no decision has been taken on the Class 12 students yet.

On Sunday, during a national-level online meeting with Union education minister Ramesh Pokhriyal, regarding the Central Board of Secondary Education (CBSE), Class 12 examination, Gaikwad emphasised that the Central Government should actively examine the "no examination" option for Class 12 CBSE students.

She said that keeping in mind the ongoing pandemic situation

{ VARSHA GAIKWAD } EDUCATION MINISTER

Health and mental well-being of students and their families must be our priority. Parents have been sharing concerns.

and the projection that children are vulnerable to new strains of coronavirus, this option should be examined.

"Health and mental well-being of children, their families must be our priority. Students and parents have been sharing their concerns regarding sitting for exams amid the pandemic," said Gaikwad.

During a press interaction on Sunday, Gaikwad further added that since most professional courses hold entrance exams for admissions, many experts are of the view that it is possible to evaluate the performance of a

Class 12 student based on a retroactive assessment model.

"Students have been studying in Class 12 for over 14 months. Personally, I believe that we should remove the uncertainty regarding exams and take a decision that is in the student's interest. Our focus should now be on evolving a uniform assessment policy, vaccination of all teachers and eligible students, and safe resumption of schools and colleges in the next academic year," said Gaikwad.

Sampada Waghmare, a student of Class 12, said that it will be a welcome decision if the

examinations are cancelled.

"Students have been under immense stress due to the uncertainty around the Class 12 exams. If the decision to cancel the exam is taken it will be a relief. The final decision should be taken soon without any delay," said Waghmare.

Education expert and former chairman of the state education board, Vasant Kalpande, said that offline examinations should be taken for Class 12 students.

"We understand that this is an unprecedented situation. And so the board has to postpone the examination. There will come a time when cases will reduce. During that time, the offline examination should be taken. This evaluation is important for students and their careers," Kalpande said.

"Students have studied online and various internal assessments have been taken through assignments and project work. All these are a part of the complete assessment. At many online examinations, we have seen that students used unfair means and passed. To keep the assessment fair, offline examinations are the only solution," said Kalpande. Gaikwad said that a meeting with chief minister Uddhav Thackeray will be held in the next few days.

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

‘विद्यार्थी-शिक्षकांना लस दिल्याशिवाय परीक्षा नको’

मुंबई : राज्यातील विद्यार्थी व शिक्षक यांना लस दिल्याशिवाय परीक्षा घेऊ नयेत, अशी मागणी शिक्षक भारतीने केली आहे. मुख्याध्यापक, शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी यांचा फ्रंटलाईन वर्कर्समध्ये समावेश करून त्यांना व्हॅक्सिन देण्याची मागणी सातत्याने करत येत आहे. मात्र दुर्लक्ष केले जात असल्याचेही म्हटले आहे. माजी पंतप्रधान डॉ. मनमोहन सिंग

यांनी सरकारकडे शिक्षकांचा फ्रंटलाईन वर्कर्समध्ये समावेश करून व्हॅक्सिन देण्याची मागणी केली होती. तर आता वर्ल्ड हेल्थ ऑर्गनाझेशनच्या मुख्य वैज्ञानिक डॉ. सौम्या स्वामीनाथन यांनी शिक्षकांचा फ्रंटलाईन वर्कर्समध्ये समावेश करून व्हॅक्सिन देण्याबाबत सूचना केली आहे. मात्र अद्यापही शासन याबाबत निर्णय घेत नसल्यामुळे शिक्षकांमध्ये असंतोष आहे.

Pune Edition
May 25, 2021 Page No. 7
newspaper.pudhari.co.in

‘एनए’ किंवा ‘फेल’ शेर असलेल्या विद्यार्थ्यांना परीक्षा अर्ज भरता येणार

परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाचे स्पष्टीकरण

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

द्वितीय सत्र परीक्षेसाठी अर्ज भरण्यासाठी साधारणतः १५ जूनपर्यंत कालावधी मिळणार आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या तात्पुरत्या निकालात आलेल्या ‘एनए’ किंवा ‘फेल’ शेर्याची अर्ज करताना कोणतीही अडचण येणार नाही, असे सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाकडून स्पष्ट करण्यात आले. महाविद्यालयांनी प्रात्यक्षिक परीक्षा आणि अंतर्गत विषयांच्या गुणांची

माहिती तातडीने पाठविल्यास अंतिम निकाल जाहीर करता येईल, असेही मंडळाकडून सांगण्यात आले आहे.

विद्यापीठाच्या ऑनलाइन सत्र परीक्षेला प्रॉक्टर्ड पद्धतीने ९ एप्रिलपासून सुरुवात झाली आहे. विस्कटलेले शैक्षणिक वर्ष वेळेवर सुरु होण्यासाठी परीक्षा व मूल्यमापन

महाविद्यालयांचा हलगर्जीपणा कारणीभूत...

महाविद्यालयांनी विद्यार्थ्यांच्या प्रात्यक्षिक परीक्षा; तसेच इंटरनल विषयांचे गुण १० एप्रिलपर्यंत पाठविण्याच्या सूचना दिल्या होत्या. त्यानंतर महाविद्यालयांच्या मागणीनुसार ही मुदत एप्रिलअखेरपर्यंत करण्यात आली. मात्र, महाविद्यालयांकडून प्रतिसाद मिळाला नाही. एकूण परिस्थितीचा विचार करता, आत ही मुदत ३१ मेपर्यंत केली आहे. असे असतानाही अनेक महाविद्यालयांकडून प्रात्यक्षिक परीक्षा; तसेच इंटरनल विषयांचे गुण पाठविण्याबाबत हलगर्जीपणा होत आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांचा सुधारित अंतिम निकाल जाहीर करण्यास अडचण होत असून, विद्यार्थी-पालक ‘पॅनिक’ होत असल्याचे चित्र आहे.

मंडळाकडून निकालाची प्रक्रिया वेळेत पूर्ण करण्यासाठी प्रयत्न करण्यात येत आहे. त्यासाठी विद्यापीठाने अनेक अभ्यासक्रमांचा तात्पुरत्या स्वरूपातील निकाल जाहीर केला आहे. मात्र, महाविद्यालयांनी प्रात्यक्षिक परीक्षा; तसेच इंटरनल गुण पाठविण्याबाबत केलेल्या हलगर्जीपणाचा फटका विद्यार्थ्यांना बसत आहे. या विद्यार्थ्यांच्या ऑनलाइन निकालात

लेखी परीक्षांचे गुण दिसत आहेत. मात्र, प्रात्यक्षिक परीक्षा; तसेच इंटरनल विषयांचे गुण दिसत नसून, त्याऐवजी एनए आणि फेल असा शेर येत आहे. त्यामुळे विद्यार्थी आणि पालक संभ्रमात आहेत. त्यातच आगामी मार्च-एप्रिल २०२१ सत्र परीक्षेसाठी ऑनलाइन पद्धतीने अर्ज भरण्याची प्रक्रिया १५ मेपासून अभ्यासक्रमनिहाय सुरु झाली आहे. त्यामुळे इंटरनल किंवा प्रात्यक्षिक परीक्षांचे गुण उपलब्ध नसल्याने केवळ एनए किंवा फेल असा शेर असणाऱ्यांची धाकधूक वाढली आहे. मात्र, या प्रक्रियेसाठी पुन्हा नव्याने शुल्क आणि अर्ज करावा लागू नये,

यासाठी पुणे विद्यापीठाने ऑनलाइन परीक्षेचे अर्ज भरण्याच्या सिस्टीममध्ये आवश्यक बदल केले आहेत. महाविद्यालयांकडून प्रात्यक्षिक परीक्षा किंवा इंटरनल विषयांचे गुण उपलब्ध झाले की, सुधारित अंतिम निकाल जाहीर होईल.

विद्यार्थ्यांना आगामी परीक्षेसाठी अर्ज करण्याला जवळपास १५ जूनपर्यंत मुदत मिळणार आहे. त्यामुळे निकालाबाबत काळजी न करता, आगामी सत्र परीक्षेची तयारी करावी, असेदेखील परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाकडून स्पष्ट करण्यात आले आहे.

My Pune Edition
May 25, 2021 Page No. 3
newspaper.pudhari.co.in

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

१००% अभ्यासक्रमावर दुसऱ्या सत्राची परीक्षा

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. २५ - पदवी आणि पदव्युत्तरच्या दुसऱ्या सत्रातील परीक्षा पुढच्या महिन्यात होणार आहेत. त्यापूर्वी ऑनलाइन पद्धतीने बीएस्सी तृतीय वर्षाचा अभ्यासक्रम वेळेत शिकवून पूर्ण होणार नसल्याचे दिसून येत आहे. त्या पार्श्वभूमीवर सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने बीएस्सी तृतीय वर्षाचा अभ्यासक्रमात ३० टक्के कपात करण्याचा निर्णय घेतला आहे. मात्र, अन्य शाखेचे अभ्यासक्रम पूर्णपणे शिकवून झालेले असल्याने त्यात

“

द्वितीय सत्राच्या परीक्षा बीएस्सी तृतीय वर्षाची परीक्षा ७० टक्के अभ्यासक्रमाची होणार आहे. शाखेतील इतर अभियांत्रिकीसह सर्व विषयांच्या परीक्षेसाठी १०० टक्के अभ्यासक्रम असणार आहे.

- डॉ. मनोहर चासकर,

अधिष्ठाता, विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखा

“

बी.एड, शारीरिक शिक्षण यासह इतर अभ्यासक्रमांचे शिक्षण पूर्ण झाले आहे, त्यामुळे शिक्षणशास्त्र व आंतर विद्याशाखीय अंतर्गत सर्व विषयासाठी द्वितीय सत्राची परीक्षा १०० टक्के अभ्यासक्रमावर होणार आहे.

- डॉ. संजीव सोनवणे,

अधिष्ठाता, आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखा

कोणतीही कपात होणार नसल्याचे स्पष्ट होत आहे.

विद्यापीठातर्फे जून-जुलै महिन्यात द्वितीय सत्राच्या परीक्षा घेतल्या जाणार आहेत. त्यासाठीचा अभ्यासक्रम शिकवून पूर्ण झाला आहे का नाही याचा आढावा घेण्यासाठी कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर यांनी

महाविद्यालयांच्या प्राचार्यांची बैठक घेतली होती. त्यात विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखेच्या अंतर्गत येणाऱ्या सर्व अभ्यासक्रमांचा सिलेबस शिकवून पूर्ण झाला आहे. केवळ बीएस्सीच्या तृतीय वर्षातील शेवटच्या सत्राचा अभ्यासक्रम जूनपर्यंत शिकवून पूर्ण होऊ शकणार नाही. तसेच

त्यांची प्रॅक्टिकलची परीक्षाही घ्यायच्या आहेत. त्यामुळे ७० टक्के अभ्यासक्रमावर परीक्षा घेण्याचा निर्णय घेतला आहे. त्याबाबत विद्यापीठाने परिपत्रक प्रसिद्ध केले आहे.

दरम्यान, वाणिज्य व व्यवस्थापन विद्याशाखा, आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास

विद्याशाखेचा अभ्यासक्रम पूर्ण शिकवला गेला असल्याने १०० टक्के अभ्यासक्रमावर परीक्षा होणार आहे. मानविज्ञान विद्याशाखेच्या अभ्यासक्रमांबाबतचा आढावा घेऊन दोन दिवसांत जाहीर करण्यात येणार असल्याचे अधिष्ठाता डॉ. अंजली कुरणे यांनी सांगितले.

प्रभात

Wed, 26 May 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/60688647>

द्वितीय सत्राची परीक्षा संपूर्ण अभ्यासक्रमावर

तृतीय वर्ष विज्ञानच्या अभ्यासक्रमासाठी ३० टक्के कपात

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने द्वितीय सत्राची परीक्षा संपूर्ण अभ्यासक्रमावर घेण्याचा निर्णय घेतला आहे. केवळ विज्ञान शाखेच्या तृतीय वर्षाचा अभ्यासक्रम शिकवून झालेला नसल्याने त्यात ३० टक्के कपात करण्यात आली आहे.

विद्यापीठाकडून द्वितीय सत्राच्या परीक्षा जूनमध्ये ऑनलाइन पद्धतीनेच होणार आहेत. या पार्श्वभूमीवर महाविद्यालयांमध्ये विद्यार्थ्यांना अभ्यासक्रमाचे पूर्ण अध्यापनाबाबत विद्यापीठाकडून नुकताच आढावा घेण्यात आला. त्यानुसार विज्ञान आणि तंत्रज्ञान शाखेअंतर्गत विज्ञान शाखेतील तृतीय वर्ष विद्यार्थ्यांचे काही अध्यापन बाकी आहे. बाकी असलेला अभ्यासक्रम परीक्षेपूर्वी शिकवून होणे अवघड आहे. तसेच या विद्यार्थ्यांची प्रात्यक्षिकेही होऊ शकलेली नाहीत. त्यामुळे या विद्यार्थ्यांच्या परीक्षेसाठीच्या अभ्यासक्रमात ३० टक्के कपात

करण्यात आली आहे. अभियांत्रिकी, औषधनिर्माण आदी अभ्यासक्रमांची परीक्षा पूर्ण अभ्यासक्रमावरच घेतली जाणार आहे. तर प्रलंबित प्रात्यक्षिक

परीक्षा घेऊन २५ जूनपर्यंत गुण कळवण्यास महाविद्यालयांना सांगण्यात आले आहे. वाणिज्य आणि व्यवस्थापन

विद्याशाखा, आंतरविद्याशाखीय विद्याशाखा यांचा अभ्यासक्रम शिकवून पूर्ण झाला आहे. त्यामुळे या अभ्यासक्रमाच्या बाबतीत कपात

अन्य अभ्यासक्रमही अपूर्ण

विद्यापीठाने द्वितीय सत्र परीक्षेसाठी तृतीय वर्ष विज्ञानचा अभ्यासक्रम कमी करण्याचा निर्णय घेतला आहे. मात्र अन्य अभ्यासक्रमांतील विषयही शिकवून पूर्ण झालेले नाहीत. त्यामुळे विद्यापीठाने पदवी आणि पदव्युत्तर अभ्यासक्रम कित्री शिकवला जातो त्यानुसार परीक्षा घ्याव्यात. जेणेकरून विद्यार्थ्यांचा गोंधळ उडणार नाही, अशी मागणी युकांदे शहर उपाध्यक्ष कमलाकर शेटे यांनी केली.

करण्याची आवश्यकता नाही. त्यामुळे या विद्याशाखांतील अभ्यासक्रमांची परीक्षा शंभर टक्के अभ्यासक्रमावरच घेतली जाणार आहे. तर मानव्यत विद्याशाखेबाबत पुढील दोन दिवसांत निर्णय होणार असल्याचे स्पष्ट करण्यात आले आहे.

लोकसत्ता

Thu, 27 May 2021

<https://epaper.loksatta.com/c/60714835>

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

‘१७ नंबर’च्या निकालाचे काय?

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

राज्य सरकारने दहावीची परीक्षा रद्द करून, अंतर्गत मूल्यांकनावर परीक्षेचा निकाल जाहीर करण्याचा निर्णय घेतला असला, तरी १७ नंबरचा अर्ज भरून खासगीरीत्या परीक्षा देणाऱ्या शेंकडो विद्यार्थ्यांच्या निकालाचे काय करणार, हा प्रश्न निर्माण होणार आहे. कोरोनाच्या प्रादुर्भावामुळे शाळा बंद असल्याने, या विद्यार्थ्यांचे कोणत्याही प्रकारचे अंतर्गत मूल्यांकन झाले नसल्याचे अभ्यासकांनी सांगितले आहे.

राज्य माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाच्या इयत्ता दहावी आणि बारावीच्या परीक्षेत दर वर्षी शेंकडो विद्यार्थी १७ नंबरचा अर्ज भरून परीक्षा देतात. यंदा दहावीसाठी २५ हजार ३७५; तर बारावीसाठी २१ हजार ९८४ विद्यार्थ्यांनी नोंदणी केली आहे. कोरोनाच्या संसर्गामुळे २०२०-२१ मध्ये शाळा आणि कनिष्ठ महाविद्यालये बहुतांश काळ बंदच होती. त्यामुळे १७ नंबरचा अर्ज भरून परीक्षेसाठी प्रविष्ट होणाऱ्या विद्यार्थ्यांचा निकाल कसा जाहीर करणार, असा प्रश्न निर्माण झाला आहे. यंदा १७ नंबरचा अर्ज भरण्याची मुदत अनेकदा वाढविण्यात आली होती. त्यामुळे खासगीरीत्या परीक्षा देणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या संख्येत आणखी वाढ झाली असल्याची शक्यता आहे. आर्थिक आणि इतर अडचणींमुळे नियमित शाळेत जाऊ न शकणाऱ्या विद्यार्थ्यांना अशाप्रकारे खासगी

१७ नंबरचा अर्ज भरून, खासगीरीत्या दहावी किंवा बारावीची परीक्षा देण्यासाठी हे विद्यार्थी शाळेची निवड करतात. या विद्यार्थ्यांचे शाळेतील इतर विद्यार्थ्यांप्रमाणेच अंतर्गत मूल्यांकन किंवा प्रात्यक्षिक परीक्षांचे गुण ग्राह्य धरले जातात. मात्र, कोरोनाच्या प्रादुर्भावामुळे शाळा बंद होत्या. अशा परिस्थितीत या विद्यार्थ्यांच्या मूल्यांकनाच्या प्रक्रियेबाबत सरकारने काही विचार केला आहे का? कोणते पर्याय असतील? हे सांगणे कठीण आहे. प्रकरण न्यायप्रविष्ट असल्याने, याबाबत बोलणे योग्य ठरणार नाही.

- माजी वरिष्ठ अधिकारी, शालेय शिक्षण विभाग

बारावीसाठीही खासगीरीत्या प्रविष्ट होणारे विद्यार्थी

राज्य सरकारने बारावीच्या परीक्षेबाबत अजून कोणताही निर्णय घेतला नसून, केवळ परीक्षा पुढे ढकलली आहे. केंद्रीय माध्यमिक शिक्षण मंडळाकडून (सीबीएसई) जूनच्या पहिल्या आठवड्यात याबाबत निर्णय घेण्यात येईल. त्यानंतर राज्य सरकार या निर्णयाचे अनुकरण करून बारावीच्या परीक्षेबाबत निर्णय घेईल. हा निर्णय घेताना दहावीप्रमाणे बारावीच्या परीक्षेला सुमारे २२ हजार विद्यार्थी

१७ नंबरचा अर्ज भरून खासगीरीत्या प्रविष्ट होतात. ही संख्या महाराष्ट्रातून 'सीबीएसई'ची बारावीची परीक्षा देणाऱ्या विद्यार्थ्यांएवढी आहे. त्यामुळे या विद्यार्थ्यांकडे सरकारने दुर्लक्ष करू नये, अशी मागणी पुढे आली आहे.

स्वरूपात परीक्षा देता येते. परंतु, यंदा त्यांची प्रात्यक्षिक परीक्षा झालेली नाही. त्यामुळे त्यांचे कोणत्याच प्रकारचे मूल्यांकन झाले नसल्याने त्यांच्या निकालाचा प्रश्न सोडविण्यासाठी अशा

विद्यार्थ्यांची कोणत्या तरी स्वरूपातील परीक्षा घ्यावीच लागणार आहे. कोरोनाचा प्रादुर्भाव कमी झाल्यावर, सर्वच विद्यार्थ्यांची परीक्षा होऊ शकते, असे मत अभ्यासकांनी व्यक्त केले.

पूर्ण अभ्यासक्रमावरच परीक्षा

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाची माहिती

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने जवळपास सर्व पदवी आणि पदव्युत्तर अभ्यासक्रमांच्या दुसऱ्या सत्राची ऑनलाइन परीक्षा संपूर्ण अभ्यासक्रमावर घेण्याचा निर्णय घेतला आहे. विज्ञान व तंत्रज्ञान शाखेच्या अंतर्गत येणाऱ्या बीएस्सी तृतीय वर्षाचा अभ्यासक्रम शिकवून झालेला नसल्याने, त्यात ३० टक्के कपात करण्यात आली आहे. त्यानुसार उर्वरित ७० टक्के अभ्यासक्रमावर परीक्षा होणार आहे.

पुणे विद्यापीठाच्या द्वितीय सत्राच्या परीक्षा जूनमध्ये ऑनलाइन प्रॉक्टर्ड पद्धतीनेच होणार आहेत. या पार्श्वभूमीवर महाविद्यालयांमध्ये विद्यार्थ्यांना शिकवून झालेल्या अभ्यासक्रमाचा नुक्ताच आढावा घेण्यात आला. त्यानुसार विज्ञान आणि तंत्रज्ञान शाखेतर्गत विज्ञान शाखेतील (बीएस्सी) तृतीय वर्ष विद्यार्थ्यांचे काही

सायन्समधील 'बीएस्सी'सारख्या अभ्यासक्रमांच्या तृतीय वर्षाच्या अंतिम सत्र परीक्षा लवकर होतात. या विद्यार्थ्यांचा काही अभ्यासक्रम पूर्ण होणे बाकी आहे. अशातच परीक्षेला कमी कालावधी शिल्लक असल्याने, केवळ अंतिम वर्षाच्या अभ्यासक्रमात कपात केली आहे. विज्ञान आणि तंत्रज्ञान शाखेतील इतर सर्व अभ्यासक्रमांच्या परीक्षा १०० टक्के अभ्यासक्रमावर होतील, याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.

- डॉ. एम. जी. चासकर,

अधिष्ठाता, विज्ञान आणि तंत्रज्ञान, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

अध्यापन बाकी आहे. बाकी असलेला अभ्यासक्रम परीक्षेपूर्वी शिकवून होणे अवघड आहे. त्याचप्रमाणे या विद्यार्थ्यांची प्रात्यक्षिकेही होऊ शकलेली नाहीत. त्यामुळे या विद्यार्थ्यांच्या परीक्षेसाठीच्या अभ्यासक्रमात ३० टक्के कपात करण्यात आली आहे. आर्ट्स, कॉमर्स, अध्यापिका, औषधनिर्माण आदी अभ्यासक्रमांची परीक्षा पूर्ण अभ्यासक्रमावरच घेतली जाणार आहे. तर, प्रलींबित प्रात्यक्षिक परीक्षा घेऊन २५ जूनपर्यंत गुण कळवण्यास महाविद्यालयांना सांगण्यात आले आहे. वाणिज्य आणि व्यवस्थापन विद्याशाखा, आंतरविद्याशाखीय विद्याशाखा, मानव्यता विद्याशाखांमधील पदवी आणि पदव्युत्तर अभ्यासक्रम शिकवून पूर्ण झाला आहे.

त्यामुळे या अभ्यासक्रमांच्या बाबतीत कपात करण्याची आवश्यकता नाही. त्यामुळे या विद्याशाखांतील अभ्यासक्रमांची परीक्षा शंभर टक्के अभ्यासक्रमावरच घेतली जाणार आहे, असे विद्यापीठाकडून स्पष्ट करण्यात आले आहे.

‘विद्यार्थीहिताचा निर्णय घ्यावा’

‘या संपूर्ण प्रकारात विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होणार नाही, असा विद्यार्थीहिताचा निर्णय विद्यापीठ प्रशासनाने घ्यावा,’ अशी मागणी महाराष्ट्र नवनिर्माण विद्यार्थी सेनेचे शहराध्यक्ष कल्पेश यादव यांनी कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर यांना केली आहे.

Maharashtra Times 28.5.2021

Maharashtra Times 28.5.2021

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

लोकमत

बॅकलॉगच्या विद्यार्थ्यांची संख्या झाली कमी ऑनलाइनमुळे निकालामध्ये वाढ

लोकमत न्यूज नेटवर्क

पुणे : कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातर्फे विद्यार्थ्यांची ऑनलाइन परीक्षा घेतली जात असल्यामुळे निकालात ८५ ते ९० टक्क्यांपर्यंत वाढ झाली आहे. निकाल वाढल्यामुळे बॅकलॉगच्या विद्यार्थ्यांची संख्या सुद्धा कमी झाली आहे. त्यामुळे येत्या जून-जुलैमध्ये घेतल्या जाणाऱ्या विद्यापीठाच्या परीक्षांसाठी अर्ज करणाऱ्या बॅकलॉगच्या विद्यार्थ्यांची संख्या घटण्याची शक्यता आहे.

पुणे विद्यापीठातर्फे पुणे, अहमदनगर, नाशिक या तीन जिल्ह्यांमधील सुमारे साडेपाच लाख विद्यार्थ्यांची प्रथम सत्राची ऑनलाइन पद्धतीने परीक्षा घेण्यात आली. विद्यापीठाच्या परीक्षा विभागातर्फे सध्या द्वितीय सत्राच्या परीक्षेची तयारी केले जात आहे. त्यासाठी प्राध्यापकांकडून प्रश्नसंच मागविण्यात आले आहेत. परीक्षा विभागाकडे प्राप्त झालेल्या काही प्रश्नसंचांमध्ये दुरुस्तीचे काम सुरू आहे. विद्यार्थ्यांकडून परीक्षा अर्ज भरून घेतले जात आहेत. विद्यार्थ्यांनी परीक्षा अर्ज भरल्यानंतर विद्यापीठ प्रशासनाकडून परीक्षेचे सविस्तर वेळापत्रक जाहीर केले जाणार आहे.

विद्यापीठातर्फे गेल्या दोन वर्षांपासून ऑनलाइन पद्धतीने परीक्षा घेतल्या जात आहेत. त्यामुळे परीक्षेला बसणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या संख्येत वाढ

ऑनलाइन परीक्षांमध्ये उत्तीर्ण होणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे प्रमाण सुमारे ९० टक्क्यांपर्यंत गेले आहे. त्यामुळे यंदा बॅकलॉगच्या विद्यार्थ्यांची संख्या घटण्याची शक्यता आहे. द्वितीय सत्राच्या अंतिम विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा जून महिन्याच्या शेवटच्या आठवड्यात, तर बहुतांश परीक्षा जुलै महिन्यात घेतल्या जाणार आहेत.

- महेश काकडे, संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

झाली आहे. परीक्षेचा निकालही वाढला आहे. ऑनलाइन पद्धतीने घेतल्या जाणाऱ्या परीक्षांमध्ये सुमारे ४० ते ४५ टक्के विद्यार्थी काही विषयांत अनुत्तीर्ण होत होते. मात्र, ऑनलाइन परीक्षांमध्ये केवळ १० टक्के विद्यार्थी अनुत्तीर्ण होत आहेत. ऑनलाइन परीक्षा विद्यार्थ्यांच्या पथ्यावर पडल्याचे बोलले जात आहे.

विद्यापीठ, एएफएमसी यांच्यात सामंजस्य करार

आरोग्य क्षेत्रातील संशोधनाला चालना देण्याचा प्रयत्न

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : कोरोना महासाथीच्या काळात सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाकडून आरोग्य क्षेत्रातील संशोधनासाठीच्या प्रयत्नांचा एक भाग म्हणून लष्करी वैद्यकीय महाविद्यालयाशी (एएफएमसी) सामंजस्य करार केला आहे. या करारांतर्गत प्राध्यापक, संशोधन, प्रयोगशाळा, शैक्षणिक कार्यक्रमाचे आदानप्रदान शक्य होणार असून, विद्यार्थ्यांना कार्यप्रशिक्षणाची (इंटर्नशिप) संधी उपलब्ध होणार आहे.

सामंजस्य करारावेळी विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर, प्र-कुलगुरू डॉ. एन. एस. उमराणी, कुलसचिव डॉ. प्रफुल्ल पवार, एएफएमसीचे ब्रिगेडियर इनचार्ज

अजय श्रीवास्तव, लेफ्टनंट कर्नल ए. डब्ल्यू. काशीफ, विद्यापीठाच्या विज्ञान-तंत्रज्ञान विद्याशाखेचे अधिष्ठाता डॉ. मनोहर चासकर, नवोपक्रम, नवसंशोधन आणि साहचर्य विभागाच्या संचालिका डॉ. अपूर्वा पालकर, डॉ. सुरेश गोसावी, प्रा. दिनेश अंबळनेकर आदी या वेळी उपस्थित होते.

आरोग्य क्षेत्रातील संशोधनाच्या दृष्टीने विद्यापीठाने अलीकडेच महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठाशीही सामंजस्य करार केला आहे. आरोग्य क्षेत्रातील कार्यरत प्राध्यापक, संशोधक आणि डॉक्टर एकत्र आल्यास या क्षेत्रात नवे, महत्त्वपूर्ण संशोधन शक्य आहे, असे डॉ. नितीन करमळकर यांनी सांगितले.

लोकसत्ता

Fri, 28 May 2021

<https://epaper.loksatta.com/c/61>

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

बहुतांश राज्यांना बारावीची परीक्षा हवी!

महाराष्ट्र, दिल्ली, गोवा,
अंदमान-निकोबार यांचा विरोध

लोकसत्ता प्रतिनिधी

मुंबई : बारावीच्या परीक्षांबाबत केंद्राने राज्याच्या शिक्षण विभागाकडून मागवलेल्या अभिप्रायानुसार ३२ राज्यांचा सूर बारावीची परीक्षा व्हावी असा आहे. याबाबत बारावीच्या परीक्षेला पर्याय शोधायला हवा, अशी यापूर्वी मांडलेली भूमिका महाराष्ट्राने कायम ठेवली आहे. त्याचबरोबर दिल्ली, गोवा, अंदमान-निकोबार यांनीही बारावीची परीक्षा घेण्यास विरोध दर्शवला आहे.

केंद्रीय माध्यमिक शिक्षण मंडळासह इतर केंद्रीय, आंतरराष्ट्रीय

दहावीची परीक्षा न घेण्यावर
शासन ठाम / पान २

मंडळे, राज्यमंडळ यांनी दहावीची परीक्षा रद्द केली. त्यानंतर बारावीची परीक्षाही रद्द करण्याची मागणी पालकांनी केली. त्या अनुषंगाने केंद्रीय स्तरावर रविवारी बैठक घेण्यात आली (पान २ वर)

लोकसत्ता

Fri, 28 May 2021

<https://epaper.loksatta.com/c/>

Pune varsity, colleges disagree over results

TIMES NEWS NETWORK

Pune: Savitribai Phule Pune University's proposal that colleges generate first-year results is being opposed. The principals' forum of SPPU has expressed its inability to prepare results with the software and other technicalities set up at the varsity.

The SPPU stated that it would be faster if colleges made the results and distributed them among students.

The college principals stated that due to Covid restrictions, a majority of the staff was working from home and in such a situation it was not possible to compile the results from home.

The forum has sent a letter to the SPPU stating that the decision should be reviewed.

The 2020-2021 academic year of SPPU ended on May 15 as per the SPPU time table. The teachers and principals of colleges were also not trained for compilation of re-

sults by the SPPU.

The forum's president Nandkumar Nikam said, "There are huge chances of errors in the results if the work is handed over to the colleges due to the lack of knowledge. This would also be harmful for the future of students if there were any errors created during the process."

FIRST YEAR

The forum said the SPPU orders to ask colleges to compile the first year results came suddenly and no college was prepared. The colleges also found it difficult to train their staff regarding the result compilation.

Nikam said, "We have requested the university to do the result compilation process as they have been doing till now just as they have been conducting for the second and third year students as it would also save a lot of time."

The Times of India 28.5.2021

बहुतांश राज्यांना बारावीची परीक्षा हवी!

(पान १ वरून)

होती. या बैठकीत राज्यांची भूमिका ऐकून घेतल्यानंतर मंगळवारपर्यंत (२५ मे) राज्य आणि केंद्रशासित प्रदेशांनी परीक्षा घ्यावी का, कशी घ्यावी याबाबत त्यांचे लेखी अभिप्राय नोंदवण्याची सूचना देण्यात आली होती. त्यानुसार ओडिशा वगळता सर्व राज्य आणि केंद्रशासित प्रदेशांनी आपापले अभिप्राय दिले आहेत. त्यानुसार ३२ राज्यांनी बारावीची परीक्षा व्हावी अशी भूमिका मांडली आहे तर महाराष्ट्रासह गोवा, दिल्ली आणि अंदमान-निकोबार यांनी परीक्षा घेऊ नये अशी भूमिका मांडली आहे.

राज्यांनी मांडलेल्या भूमिका आणि सूचनांचा विचार करून १ जून रोजी

अंतिम निर्णय जाहीर होण्याची शक्यता आहे.

महाराष्ट्राची भूमिका...

बारावीच्या परीक्षेसाठी पर्याय शोधायला हवा अशी भूमिका शिक्षण मंत्रालयाने रविवारी घेतलेल्या बैठकीत मांडली होती. तीच भूमिका कायम ठेवली आहे. 'विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षेला प्राधान्य द्यायला हवे. बारावीच्या विद्यार्थ्यांचे मूल्यमापनाचे सूत्र केंद्रीय पातळीवर समान असावे, बारावीच्या विद्यार्थ्यांचे मूल्यमापन मंडळाच्या परीक्षेव्यतिरिक्त इतर मार्गांनी करणे शक्य असल्याचे मत तज्ज्ञांनी व्यक्त केले आहे. त्यानुसार बारावीच्या परीक्षेसाठी पर्याय शोधायला हवा. त्याचप्रमाणे शिक्षक आणि विद्यार्थ्यांचे

लसीकरण करणे गरजेचे आहे,' अशी भूमिका शालेय शिक्षणमंत्री वर्षा गायकवाड यांनी केंद्रीय बैठकीत मांडली होती.

इतर राज्यांचे म्हणणे...

केंद्रीय माध्यमिक शिक्षण मंडळाने (सीबीएसई) बारावीची परीक्षा घ्यावी अशी भूमिका घेतली आहे. त्याचवेळी परीक्षा कशी घ्यावी यासाठी दोन पर्याय सुचवले आहेत. मुख्य १९ विषयांची परीक्षा नियोजित पद्धतीने आणि त्यातील गुणांनुसार इतर पर्यायी विषयांना सरासरी गुण द्यावेत असा पहिला पर्याय सुचवला आहे.

दुसऱ्या पर्यायानुसार मुख्य विषयांची परीक्षा विद्यार्थ्यांची शाळा किंवा कनिष्ठ

महाविद्यालयात घेण्यात यावी आणि परीक्षेचा कालावधी ९० मिनिटांपेक्षा अधिक नसावा असे सुचवण्यात आले आहे. बहुतांशी म्हणजे २९ राज्यांनी दुसरा पर्याय समर्पक असल्याचे मत मांडले आहे. तामिळनाडू, कर्नाटक, मध्यप्रदेश, हरियाणा या राज्यांनी परीक्षा पद्धतीत आयत्यावेळी खूप बदल करू नयेत असे सुचवले आहे. जुलैमध्ये परीक्षा घेतल्यास पावसाळी अडचणी येण्याची शक्यता असल्याचे उत्तराखंड, आसाम आणि उत्तरप्रदेश या राज्यांचे म्हणणे आहे. महाराष्ट्राप्रमाणेच पंजाब, झारखंड, सिक्कीम, दीव-दमण, केरळ, आसाम या राज्यांनीही शिक्षक आणि विद्यार्थ्यांचे लसीकरण करणे आवश्यक असल्याचे नमूद केले आहे.

लोकसत्ता

Fri, 28 May 2021

<https://epaper.loksatta.com/c/60736364>

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

'Pay the full fees or exam forms won't reach SPPU'

Some colleges in city tell students; SPPU says colleges cannot do this, while colleges like Modern say notice was merely an appeal

Salonee Mistry
salonee@punemirror.com

TWEET @Salonee_mirror

The COVID pandemic-caused turmoil in the education sector continues, and in the most recent development, students in several colleges across the city have been told that if they do not pay a 100 per cent of their fees, exam forms will not be forwarded to the varsity. With the move to online education, tussles over fees have added to stress on students, parents, schools and colleges alike.

As exams continue to be conducted digitally, Savitribai Phule Pune University (SPPU) has rolled out exam forms for Semester 2. Many students have started filling out these forms, fearing the loss of an academic year. But now, colleges refuse to submit these to SPPU if contentious fees are not fully paid.

A second-year student at Modern College, requesting anonymity, said, "I have paid 40 per cent of my fees as that is all I can afford right now. My parents are farmers, and our current situation is fraught. Now, to add to the tension, the college is issuing fresh orders. Our exam forms have not been released yet, but I don't know what I will do when they are."

A student at Modern College said exam forms have not been released to them yet, but feared the procedure once they are out

The message sent to his college group read, "All students are to make provisions to fill the remaining fees at the earliest. According to the new procedure adopted by the university, until the student does not pay the fees, colleges will not be able to forward exam forms filled by students. Ultimately, your exam form filing procedure will not be complete."

But SPPU chief of examination Mahesh Kakade said colleges should not hold back any exam forms. "The issue of fees is internal, between students and college administration.

They should figure out how to resolve it among themselves. As far as exam forms are concerned, colleges cannot hold them back. We have told them this as well. During the exam process, we will also question colleges as to why they did not confirm forms for certain students and will probably have to do it at our end."

Asked about the same, Modern College Of Arts, Science and Commerce principal Dr Sanjay S Kharat only said, "The message we sent out was more of an appeal to students to pay the fees before their exams."

Pune Mirror 28.5.2021

Students cite slow semester, want a 30% syllabus cut for all courses

Ardhra.Nair@timesgroup.com

Pune: Savitribai Phule Pune University's decision to cut 30% of the syllabus for just third year BSc students has not gone down well with pupils from the other branches. While the university's administration maintains that other courses will be completed by May-end, many students said the ground realities were different.

While the committees appointed by the university announced a 30% syllabus cut only for BSc third-year courses, there is no cut in the syllabus for technology, commerce and management faculties, while the humanities department has yet to decide.

The officials said during their review meetings, the principals and other officials had shown confidence in completing the syllabus, hence there was no cut announced for the remaining courses.

But, students said while some colleges started the classes

IT IS DOWNHILL IN THE RURAL AREAS

Still Coping With Lectures

"The exams for the Arts department are still going on. Many colleges were able to complete only the first-semester syllabus till now. Now, in less than two months, they need to complete the entire second-semester syllabus. The teaching-learning process cannot be rushed. Hence, there should be a syllabus cut for all branches

Balasaheb Sagade | SENATE MEMBER OF THE UNIVERSITY

Exam Dept Raises Its Hands

"Students keep mailing and messaging him about the syllabus cut, but it was not his call to take. We organise the examination based on the syllabus decided by the deans and the committee appointed by the university. The examination department has nothing to do with syllabus cut decisions

Mahesh Kakade | DIRECTOR OF EXAMINATION AND EVALUATION AT SPPU

for the second semester just last week, some started in January but have still not completed the syllabus due to their improper planning and laxity.

A first-year MSc Chemistry student said her college started teaching second-semester subjects just last week and she expects the lectures will be rushed to complete the syllabus.

"We are hoping that there will be a cut in the final exam syllabus. We are also studying whatever has been taught daily

because these are not normal times where one can study at leisure. The college authorities have told us that the remaining practicals will be taught again once the college reopens," the student said.

However, even those students whose second semester started in January are not better off because the colleges have been slacking in conducting online lectures.

"We used to have one or two lectures a day and sometimes

none, depending upon what the teacher felt like. Due to this in the initial months, hardly one or two chapters were completed. Suddenly, we have been told to attend lectures from 8am to 5pm after which we have to write all the assignments. If the university was implementing a syllabus cuts, they should have done it for all courses," an engineering student from Pimpri Chinchwad said. N S Umarani, pro-vice-chancellor did not respond to calls and messages.

The Times of India 28.5.2021

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

दुसऱ्या सत्राची परीक्षा शंभर टक्के अभ्यासक्रमावर घेण्यास विरोध

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. २९ - कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर सर्व महाविद्यालये बंद होती. त्यामुळे ऑनलाइन पद्धतीने सर्व अभ्यासक्रम पूर्ण होऊ शकला नाही. त्यामुळे सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने दुसऱ्या सत्राची परीक्षा पूर्ण संपूर्ण अभ्यासक्रमावर न घेता ७० टक्के अभ्यासक्रमावर घेण्यात यावी, अशी मागणी विद्यार्थी संघटनांकडून होत आहे.

पुणे विद्यापीठाच्या द्वितीय स्नातक परीक्षा जून मध्ये होणार आहेत. परीक्षा ऑनलाइन पद्धतीने होणार असून त्या विज्ञान शाखा वगळता इतर सर्व शाखांसाठी १०० टक्के अभ्यासक्रमावर घेण्यात येणार आहेत. मात्र, सध्या ऑनलाइन अध्यापन असंख्य विद्यार्थ्यांना

घेताच आले नाही, असे असताना १०० टक्के अभ्यासक्रमावर परीक्षा घेण्याचा निर्णय का घेण्यात येत आहे, असा सवाल मनसेचे विद्यार्थी शहराध्यक्ष कल्पेश यादव यांनी उपस्थित केला आहे. बहुसंख्य महाविद्यालयात अभ्यासक्रम पूर्ण झाली नसल्याची माहिती विद्यार्थ्यांनी दिली आहे. तसेच सध्याची परिस्थिती पाहता विद्यार्थी चिंताग्रस्त आहेत. त्यात शंभर टक्के अभ्यासक्रमावर परीक्षेच्या निर्णयाने विद्यार्थ्यांची चिंता वाढली आहे. त्यामुळे या बाबींचा विचार करून निर्णय घेण्याची मागणी कल्पेश यादव यांनी केली आहे.

परीक्षा अर्जाची अडवणूक नको

विद्यार्थी संघटनांचा महाविद्यालयांना इशारा

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न महाविद्यालयांनी विद्यार्थ्यांचे परीक्षा अर्ज अडवल्यास विद्यार्थ्यांच्या तीव्र रोषाला सामोरे जावे लागेल, असा इशारा विद्यार्थी संघटनांनी दिला आहे. विद्यार्थ्यांना परीक्षा अर्ज भरता येण्यासाठी विद्यापीठाने महाविद्यालयांना सूचना द्याव्यात, अशी मागणी संघटनांनी केली आहे.

पुणे विद्यापीठाची दुसरी सत्र परीक्षा ऑनलाइन पद्धतीने १५ जूनपासून टप्पाटप्प्याने सुरू होणार आहे. या परीक्षांसाठी ऑनलाइन पद्धतीने अर्ज भरण्याची प्रक्रिया सुरू झाली आहे. विद्यार्थ्यांनी ऑनलाइन पद्धतीने अर्ज भरल्यानंतर, तो अप्रुव होण्यासाठी महाविद्यालयांकडे सिस्टीममधून पाठविण्यात येतो. महाविद्यालयांनी अर्जातील माहितीची पडताळणी केल्यानंतर, तो सिस्टीममधून 'इनवर्ड' करून

त्रास दिल्यास संपर्क साधण्याचे आवाहन

'कोरोनामुळे विद्यार्थी आणि पालक आर्थिक अडचणींना सामोरे जात आहेत. या परिस्थितीत महाविद्यालयांनी नैतिकता दाखवायला हवी होती. मात्र, तसे होत नाही. विद्यापीठाची एखादी प्रक्रिया रोखून ठेवणे, हे अन्यायकारक आहे. यावर विद्यापीठ; तसेच सरकारने तातडीने कारवाई करायला हवी. या महाविद्यालयांवर कारवाई करावी अन्यथा महाराष्ट्र नवनिर्माण विद्यार्थी सेना (मनवसे) मैदानात उतरून कारवाई करील. महाविद्यालयांनी विद्यार्थ्यांना त्रास दिल्यास थेट आमच्याशी संपर्क साधावा,' असे आवाहन मनवसे शहराध्यक्ष कल्पेश यादव यांनी केले आहे.

करायचा असतो. अर्ज इनवर्ड झाल्यानंतरच विद्यार्थ्यांना त्यासाठीचे शुल्क भरता येते. मात्र, विद्यार्थ्यांनी उर्वरित शैक्षणिक शुल्क भरले नाही म्हणून विद्यार्थ्यांचे अर्ज इनवर्ड न करता अडवण्यात येत आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना परीक्षा अर्ज भरता येत नसल्याचे चित्र आहे. यावर अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषदेने तीव्र आक्षेप नोंदवला आहे.

राज्य सरकार विद्यार्थ्यांच्या समस्यांवर दुर्लक्ष करीत आहे. कोणत्याही महाविद्यालयाला विद्यार्थ्यांचा परीक्षा अर्ज अडवण्याचा अधिकार नाही. विद्यापीठ प्रशासनाने विद्यार्थ्यांचे परीक्षा अर्ज भरण्याच्या प्रक्रियेत बदल करून परीक्षा अर्ज महाविद्यालयात 'इनवर्ड' करून

न घेता थेट विद्यापीठात विद्यार्थ्यांना ऑनलाइन अर्ज करता आला, तर महाविद्यालयांना विद्यार्थ्यांवर दबाव आणता येणार नाही. परीक्षा अर्ज भरण्याच्या प्रक्रियेत विद्यार्थी ते थेट विद्यापीठ प्रशासन अशी ऑनलाइन प्रणाली असावी,' अशी मागणी 'अभाविप'ने परीक्षा व मूल्यमापन मंडळाचे संचालक डॉ. महेश काकडे यांना केली असल्याचे पुणे महानगर मंत्री शुभम भुतकर यांनी सांगितले. राज्य सरकार उच्च शिक्षणातील शुल्काविषयी कोणतेही ठोस धोरण आखत नसल्यामुळे ही वेळ येत असल्याची खंत 'स्टुडेंट हेल्पिंग हँड'चे अध्यक्ष कुलदीप आंबेकर यांनी व्यक्त केली.

प्रभात

Sun, 30 May 2021

<https://epaper.eprabhat.net/c/>

Maharashtra Times 30.5.2021

विद्यार्थ्यांच्या अडचणी संपता संपेना

प्रॅक्टिकलचे विषय दाखविले बॅकलॉग; परीक्षा शुल्कातही वाढ

पुणे, ता. ३० : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने कोरोनामुळे प्रॅक्टिकलच्या प्रथम व द्वितीय सत्राच्या परीक्षा एकत्र घेण्याचा निर्णय यापूर्वीच जाहीर केला. असे असताना द्वितीय सत्राच्या परीक्षेचे अर्ज भरून घेताना प्रथम सत्रात प्रॅक्टिकलमध्ये नामास दाखवून वाढीव शुल्कासह अर्ज भरण्यास सांगण्यात आले आहे. यामुळे विद्यार्थी चिंतेत पडले आहेत. विद्यापीठाकडून निकाल असो वा परीक्षा अर्ज भरण्याची प्रक्रिया यात दरवेळी गोंधळ होत असल्याने विद्यार्थ्यांना मनस्ताप सहन करावा लागत आहे. कोरोनामुळे महाविद्यालयांना

विज्ञान व तंत्रज्ञान विद्याशाखेतील विद्यार्थ्यांच्या प्रॅक्टिकलच्या परीक्षा घेता आल्या नाहीत, त्यांचे अंतर्गत गुण परीक्षा विभागाला न मिळाल्याने प्रथम सत्राच्या गुणपत्रिकेवर 'नॉट अॅक्जल्वल' (एनए) असा शेर मारला, त्यामुळे प्लेसमेंटसाठी प्रयत्न करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना त्याचा फटका बसला. त्यातच १५ जूनपासून द्वितीय सत्राच्या परीक्षा सुरू होणार असल्याने त्यासाठी शनिवारी (ता. २९) विद्यापीठाने इजिनिअरिंग, बीएससी

समन्वयाचा अभावामुळे गोंधळ

निकालात 'एनए'चा शेर असो की विषय बॅकलॉग असो, यामध्ये परीक्षा विभाग व संबंधित विद्या शाखांमध्ये समन्वय नसल्याने गोंधळ निर्माण होत आहे. अनेकदा परीक्षा विभागाकडून नेमके कोणते नोटिफिकेशन निघालेले असते ते इतर अधिकाऱ्यांना माहिती नसते, पण तक्रारी आल्यानंतर माहिती घेऊन सुधारणा करण्यास सांगितले जाते, असे एका अधिकाऱ्याने सांगितले.

कॉम्प्युटर सायन्सच्या विद्यार्थ्यांचे परीक्षा अर्ज भरण्यास सुरुवात झाली. त्यामध्ये प्रथम सत्रातील प्रॅक्टिकलचे विषय बॅकलॉगमध्ये दाखविण्यात आले असून, त्याचे अतिरिक्त परीक्षा शुल्क देखील भरण्याबाबत ऑनलाइन

दिसत आहे. अखिल भारतीय विद्यार्थी परिषदेचे महानगर मंत्री शुभम भुतकर, युक्रांदचे शहर उपाध्यक्ष कमलकर शेटे यांनी परीक्षा विभागाकडे तक्रार करून यात त्वरित सुधारणा करण्याची मागणी केली.

परीक्षा अर्जात प्रॅक्टिकलचे विषय बॅकलॉग दाखविण्यात आल्याच्या तक्रारी आलेल्या आहेत, याबाबत सुधारणा करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. - डॉ. महेश काकडे, संचालक, परीक्षा मंडळ

द्वितीय सत्राचा परीक्षा अर्ज भरण्यासाठी लॉगइन केले असता त्यात प्रॅक्टिकलचे विषय बॅकलॉग दाखविले होते, त्याचे अतिरिक्त ५०० रुपये शुल्कही लावले आहे. आधी एनएचा घोळ घातला, आता बॅकलॉग दाखवून गोंधळात टाकले जात आहे. - विजय धुमाळ, विद्यार्थी

विद्यार्थी म्हणतात...

- याबाबत महाविद्यालयांकडे चौकशी सुरू केली, पण त्याचे उत्तर मिळाले नाही
- रविवारी विद्यापीठाला सुट्टी असल्याने परीक्षा विभागात संपर्क साधता आला नाही
- नेमके प्रॅक्टिकलच्या विषयांचे काय होणार, याचे उत्तर मिळत नाही

Sakaal 31.5.2021

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

‘स्वयं’ शिक्षण घ्या ऑनलाइन

पदव्युत्तरसाठी ८३, तर पदवीसाठी ४० अभ्यासक्रम

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

येत्या शैक्षणिक वर्षात उच्च शिक्षण घेणाऱ्या पदवी आणि पदव्युत्तर पदवीच्या विद्यार्थ्यांसाठी विद्यापीठ अनुदान आयोगाने 'मासिक ओपन ऑनलाइन कोर्सेस'ची निर्मिती केली असून, जुलै महिन्यापासून हे ऑनलाइन कोर्स विद्यार्थ्यांना शिकवले जाणार आहेत.

आयोगाच्या 'स्वयं' या प्रणालीच्या आधारे हे अभ्यासक्रम शिकवले जातील. यात पदव्युत्तर पदवीसाठी ८३, तर पदवीसाठी ४० अभ्यासक्रम उपलब्ध आहेत. जुलै ते ऑक्टोबर या चार महिन्यांच्या काळात हे अभ्यासक्रम सुरू राहतील, अशी माहिती विद्यापीठ अनुदान आयोगाकडून देण्यात आली आहे.

काही दिवसांपूर्वी आयोगाने ऑनलाइन आणि ऑफलाइन शिक्षणाची सांगड घालण्यासाठी एक घोरण तयार केले आहे. यात ऑनलाइन शिक्षणासाठी ४० टक्के क्रेडिट देण्यात आली

असे असतील अभ्यासक्रम...

- एक जुलै ते ३० ऑक्टोबर या चार महिन्यांच्या कालावधी.
- पदव्युत्तर पदवीसाठी ८३ आणि पदवीसाठी ४० अभ्यासक्रम.
- भाषेपासून अभियांत्रिकीपर्यंत सर्व प्रकारच्या विषयांच्या अभ्यासक्रमांची निर्मिती.
- अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर विद्यार्थ्यांच्या मूल्यमापनात त्याचे गुणांकन होणार.
- देशभरातील तज्ज्ञ प्राध्यापकांकडून शिकण्याची संधी.

आहेत. याचाच पुढचा भाग म्हणून आयोगाकडून महाविद्यालयीन शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी या अभ्यासक्रमांची निर्मिती केली असून, विद्यापीठ आणि महाविद्यालयांनी या अभ्यासक्रमांचा शैक्षणिक वर्षात अधिकाधिक वापर करावा, असे आवाहन करण्यात आले आहे. अभियांत्रिकीपासून कायद्यापर्यंत आणि साहित्यापासून भाषा अभ्यासापर्यंतच्या अनेक विषयांचा अंतर्भाव या अभ्यासक्रमांत केला आहे. देशभरातील संबंधित विषयांतील तज्ज्ञ प्राध्यापक याद्वारे विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करणार आहेत.

पदव्युत्तर पदवीत अॅकॅडमिक रायटिंग, अॅक्सेस टू जस्टिस (लॉ), कॉर्पोरेट टॅक्स प्लानिंग, ऑनमेशन, कम्प्युनिकेशन

टेक्नॉलॉजीज, सायबर सिक्युरिटी अशा विविध विषयांवर आधारित अभ्यासक्रम असून, विद्यार्थ्यांना ते ऑनलाइन शिकता येणार आहेत. पदवीसाठी 'अॅडमिनिस्ट्रेशन अँड पब्लिक पॉलिसी', 'तालशास्त्र' (तबला), 'बेसिक्स ऑफ फोटोग्राफी', 'अॅडमिनिस्ट्रेटिव्ह लॉ', 'डिजिटल फॅरिन्सिक्स', 'कम्प्युटर फंडामेंटल', हिंदी, इंग्रजी भाषासंदर्भातील अभ्यासक्रम, कला-साहित्यविषयक विविध अभ्यासक्रमांचा समावेश करण्यात आला आहे. कोणते अभ्यासक्रम महाविद्यालयांमध्ये असावेत, याच्या निवडीची मुभा संबंधित महाविद्यालयांना दिली असून, अभ्यासक्रमांद्वारे विद्यार्थ्यांना क्रेडिट ट्रान्सफरची (वार्षिक गुणांमधील मूल्यांकनात समावेश) सुविधा मिळेल.

Maharashtra Times 31.5.2021

शिक्षण संस्थांमध्ये ऑनलाइन शिक्षण सुरुच ठेवा यूजीसीचे निर्देश

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

कोरोनाच्या पाश्र्वभूमीवर उच्च शिक्षण संस्थांमध्ये ऑनलाइन पद्धतीने अभ्यासक्रम सुरू ठेवण्याचे निर्देश विद्यापीठ अनुदान आयोग अर्थात यूजीसीने दिले आहेत. कोरोना रुग्णांची वाढती संख्या विचारात घेऊन ऑनलाइन अभ्यासक्रमाच्या सूचना आयोगाने दिल्या आहेत.

देशभरातील विद्यापीठ आणि महाविद्यालयांतील प्राध्यापक आणि विद्यार्थ्यांचा थेट संपर्क टाळण्यासाठी ऑनलाइन अभ्यासक्रमांद्वारे अध्ययन-अध्यापन करावेत, असेही यूजीसीने म्हटले आहे.

ऑनलाइनस्वयंमच्यामाध्यमातून साधारण १२३ अभ्यासक्रमांचा अभ्यास करण्याची सूचना देण्यात आली आहे. जुलै २०२१च्या सत्रात ८३ पदवीधर आणि ४० पदव्युत्तरच्या अभ्यासक्रम स्वयंम संकेतस्थळावर उपलब्ध केले जाणार आहेत.

मोठ्या प्रमाणात खुल्या ऑनलाइन अभ्यासक्रमांद्वारे (एमओसीसी) शिक्षण पूर्ण करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. यूजीसीने सर्व विद्यापीठांचे कुलगुरू आणि महाविद्यालयांच्या प्राचार्यांना परिपत्रक पाठवले आहे.

कोरोनाच्या दुसऱ्या लाटेची सद्यःस्थिती पाहता विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांनी विद्यार्थी आणि शिक्षकांच्या सुरक्षेला प्राधान्य देत ऑनलाइन प्लॅटफॉर्मवर स्वयंमच्या अभ्यासक्रमाचा जास्तीत जास्त वापर करावा, असेही परिपत्रकात नमूद करण्यात आले आहे.

विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांनी विद्यार्थ्यांना आणि प्राध्यापकांमधील संकेतस्थळ आणि विविध सोशल मीडियाच्या माध्यमातून स्वयंम अभ्यासक्रमाची माहिती द्यावी, असेही यूजीसीने स्पष्ट केले आहे.

Pune Edition
May 31, 2021 Page No. 5
newspaper.pudhari.co.in

प्राध्यापकांच्या मुदत समाप्तीमुळे शैक्षणिक कामकाज अडचणीत

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात आणि संलग्न महाविद्यालयांमध्ये प्राध्यापक करार, तासिका तत्वावर काम करतात. मात्र या प्राध्यापकांची मुदत समाप्ती होत असल्याने दुसऱ्या सत्राच्या उर्वरित शैक्षणिक कामकाजाचा प्रश्न निर्माण झाला आहे.

पुणे विद्यापीठात आणि संलग्न महाविद्यालयांमध्ये प्राध्यापकांच्या जागा मोठ्या प्रमाणात रिक्त आहेत. त्यामुळे एक वर्षाचा करार आणि तासिका तत्वावर अशा पद्धतीने प्राध्यापक काम करतात. या प्राध्यापकांसाठी सर्वसाधारणपणे जून ते मे असा कार्यकाळ असतो. कोरोनामुळे शैक्षणिक वर्ष विस्कळीत झाल्याने विद्यापीठाच्या पहिल्या सत्राच्या परीक्षा एप्रिलमध्ये सुरू झाल्या, तर जूनमध्ये दुसऱ्या सत्राच्या परीक्षा सुरू होणार आहेत. त्यामुळे काही ठिकाणी दुसऱ्या सत्राचा अभ्यासक्रम शिकवून झाला आहे, तर काही ठिकाणी अभ्यासक्रम अपूर्ण आहे. त्यामुळे मुदत संपणाऱ्या प्राध्यापकांना मुदतवाढ न दिल्यास शैक्षणिक कामकाज

विद्यापीठाच्या शैक्षणिक विभागांतील कार्यरत करार तत्वावरील प्राध्यापकांना दुसऱ्या प्राध्यापकांची नियुक्ती होईपर्यंत मुदतवाढ देण्याचा निर्णय घेतला असून विभागांना तशा सूचना दिल्या आहेत. महाविद्यालयांच्या बाबतीत संबंधित संस्था निर्णय घेतील. मात्र संस्थांनी या प्राध्यापकांना मुदतवाढ द्यावी असे आवाहन आहे.

- डॉ. नितीन कर्मळकर, कुलगुरू

कसे पूर्ण करावे अशी समस्या आहे. विद्यापीठातील एक विभाग प्रमुखांनी सांगितले, की विद्यापीठातील कायमस्वरूपी प्राध्यापकांच्या जागा बऱ्याच वर्षांपासून रिक्त असल्याने प्राध्यापकांची करार तत्वावर नियुक्ती करावी लागते. आता मे अखेरीस करार तत्वावरील प्राध्यापकांची मुदत संपत असल्याने पदव्युत्तरच्या पहिल्या वर्षाच्या दुसऱ्या सत्राचे शैक्षणिक कामकाज कसे करावे असा प्रश्न आहे. या प्राध्यापकांच्या जागा रिक्त ठेवणे शक्य नाही. त्यामुळे संबंधित प्राध्यापकांच्या जागा नव्याने भरण्याबाबत प्रशासनाला विनंती केली आहे.

My Pune Edition
May 31, 2021 Page No. 4
newspaper.pudhari.co.in

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

बारावीपर्यंत मराठी विषय सक्तीचा करण्याची मागणी

पुणे : पुढारी वृत्तसेवा

महाराष्ट्र राज्यातच मराठी भाषा विषयाची अवहेलना होत आहे. महाराष्ट्रातील प्रत्येक माध्यमातील कनिष्ठ महाविद्यालय स्तरापर्यंत इंग्रजीबरोबरच मराठी विषय सक्तीचा करावा व आयटी हा स्वतंत्र विषय ठेवून मराठी विषयाला कोणताही विषय पर्यायी ठेवू नये, अशी मागणी मराठी विषय संघटनांनी केली आहे.

संघटनेचे राज्याध्यक्ष प्रा. सुनील डिसले, उपाध्यक्ष प्रा. संपतराव गर्जे, सचिव प्रा. बाळासाहेब माने, उपाध्यक्ष रणजित गायकवाड यांच्यासह मराठी

विषयाच्या सर्व संघटनांनी याबाबत उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांना निवेदन दिले आहे.

'शासनाचा आदेश नसताना कनिष्ठ महाविद्यालयीन स्तरावर आयटी हा विषय मराठीला पर्याय म्हणून ठेवला जातो, असे संघटनेने म्हटले आहे. दहावीपर्यंत हा विषय सक्तीचा केला, मात्र पुढे कनिष्ठ महाविद्यालय स्तरावर मराठी विषयाकडे पूर्णतः दुर्लक्ष झाले आहे. निवेदनातील आशय महाराष्ट्रासाठी हितकर असून यावर सकारात्मक निर्णय घेतला जाईल, असे आश्वासन पवार यांनी पदाधिकाऱ्यांना दिले.

कनिष्ठ महाविद्यालयीन स्तरापर्यंत इंग्रजी या सक्तीच्या विषयासोबत मातृभाषा, राज्यभाषा म्हणून मराठी विषय सक्तीचा होणे अपेक्षित आहे. मराठी भाषा टिकवण्यासाठी इंग्रजी व पर्यावरण या विषयातसोबत मराठी हा विषयसुद्धा सक्तीचा करणे गरजेचे आहे.

-प्रा. सुनील डिसले, राज्याध्यक्ष, मराठी विषय संघटना

Pune Edition
May 31, 2021 Page No. 3
newspaper.pudhari.co.in

बारावीच्या निकालासाठी सीबीएसई बोर्डाचा नव्या फॉर्म्युल्याचा विचार

आयसीएसई बोर्डाने विद्यार्थ्यांचे अकरावीतील गुण, टक्केवारीची मागवली माहिती

नवी दिल्ली : वृत्तसंस्था

देशभरात सीबीएसई बोर्ड आणि अन्य परीक्षा बोर्डांकडून बारावीच्या परीक्षा आयोजित करण्याऐवजी दुसऱ्या पर्यायावर विचार करण्यात येत असल्याचे सूत्रांनी सांगितले. आयसीएसई बोर्डांकडून विद्यार्थ्यांचे अकरावीतील गुण आणि टक्केवारीची माहिती जमा करण्यास सांगण्यात आले आहे.

सीबीएसईकडूनही गेल्या तीन वर्षांमधील निकालांची माहिती मागवण्यात येईल, अशी शक्यता आहे. बारावीच्या परीक्षा रद्द करून त्यावर सर्वमान्य तोडगा काढण्याचा प्रयत्न सुरू असल्याचे सांगण्यात येते.

संरक्षणमंत्री राजनाथ सिंह यांच्या अध्यक्षतेखाली गेल्या रविवारी केंद्रीय शिक्षणमंत्री

सीबीएसईकडे नवा पर्याय

सीबीएसई बोर्डांकडे बारावी परीक्षेबाबत नव्या पर्यायाची चाचपणी सुरू आहे. परीक्षा रद्द कराल्या लागल्यास निकाल कसा जाहीर करायचा, याची चर्चा सुरू आहे. सीबीएसई बोर्ड नववी, दहावी आणि अकरावीच्या गुणांच्या आधारे बारावीचा निकाल जाहीर करू शकते. मात्र, बोर्डात परीक्षा व्हावी असा ठाम मतप्रवाह आहे असे सांगण्यात येते.

आणि राज्यांचे शिक्षणमंत्री यांची

बारावीच्या परीक्षेबाबत बैठक झाली. मात्र आठ दिवसांनंतर अजूनही बारावीच्या परीक्षांवर सर्वमान्य निर्णय जाहीर झालेला नाही. बारावी परीक्षांबद्दलचा निर्णय १ जून रोजी कोरोना स्थितीचा आढावा घेऊन जाहीर केला जाईल, अशी घोषणा त्यावेळी करण्यात आली होती. सीबीएसई आणि केंद्रीय शिक्षण मंत्रालय मंगळवारी, १ जून रोजी जाहीर करण्याची

शक्यता आहे.

आयसीएसईची तयारी

दरम्यान, सीआयसीई बोर्डाने यापूर्वी दहावीच्या परीक्षा रद्द केल्या. बोर्डाचे सचिव गेरी अराधून यांनी शाळांना पत्र पाठवून बारावीच्या विद्यार्थ्यांची माहिती मागविली. त्यानंतर सीआयसीईने आयसीएसई शाळांकडून अकरावीच्या विद्यार्थ्यांचे गुण, टक्केवारी ही माहिती जमा केली जात आहे.

Pune Edition
May 31, 2021 Page No. 2
newspaper.pudhari.co.in

प्रथम सत्राच्या परीक्षा विनाअडथळा झाल्याने विद्यापीठाकडून निर्णय 'एसपीपीयु एज्युटेक'कडूनच द्वितीय सत्र परीक्षा

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ३० - सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या एसपीपीयु एज्युटेक फाउंडेशन प्रा.लि. या कंपनीच्या माध्यमातून प्रथम सत्राची परीक्षा घेण्यात आली. ती यशस्वीपणे पार पडल्याने आता द्वितीय सत्राची परीक्षाही याच कंपनीमार्फत होणार आहे.

पुणे विद्यापीठातर्फे पुणे, अहमदनगर व नाशिक या तीन जिल्ह्यांमधील सुमारे साडेपाच लाख विद्यार्थ्यांची सुमारे दोन

वर्षांपासून ऑनलाइन परीक्षा घेतली जात आहे. अंतिम वर्षाच्या ऑनलाइन परीक्षेसाठी विद्यापीठाने नियुक्त केलेल्या कंपनीच्या चुकांमुळे परीक्षेदरम्यान अनेक तांत्रिक अडचणी आल्या. त्यामुळे विद्यापीठाची बदनामी झाली होती. अशा परिस्थितीत ऑनलाइन परीक्षा घेण्याचे आव्हान परीक्षा विभागापुढे उभे राहिले होते. या सर्व पार्श्वभूमीवर विद्यापीठाची कंपनी असलेल्या एसपीपीयु एज्युटेक फाउंडेशनमार्फत एनवेळी परीक्षा घेण्याचा निर्णय घेण्यात

आला. त्यानुसार प्रथम सत्राच्या परीक्षा झाल्या. गतवर्षाच्या अंतिम वर्षाच्या परीक्षेच्या तुलनेत काही अपवाद वगळता प्रथम सत्राची परीक्षा योग्य पद्धतीने पार पाडली. यात विद्यार्थ्यांच्या तक्रारीची संख्याही कमी होती. त्यामुळे विद्यापीठाच्या कंपनीमार्फतच द्वितीय सत्राची परीक्षा घेण्याची मागणी होत होती. यापूर्वी झालेल्या विद्यापीठाच्या परीक्षा मंडळाच्या बैठकीत कंपनीला द्वितीय सत्र परीक्षेचे काम देण्याचा निर्णय घेण्यात आला.

News Paper Clippings During May 2021

Section: Education

News Paper Clippings During May 2021

Section: Work of Appreciation

पुणे विद्यापीठातर्फे प्लाझमादान मोहीम

पुणे, दि. २ - सध्याच्या करानोच्या भयावह परिस्थितीत रक्त आणि प्लाझमादानाची गरज भासत आहे. त्या पार्श्वभूमीवर सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने प्लाझमादानासाठी व्यापक मोहीम सुरू केली आहे. यात सहभागी होण्याचे आवाहन कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर यांनी केले आहे. रक्तदान शिबिरे महाविद्यालय पातळीवर आयोजित होत आहेत, ही अतिशय महत्वाची गोष्ट आहे. त्याच अनुषंगाने प्लाझमादानासाठी आता व्यापक मोहीम विद्यापीठाने सुरू केली आहे. विद्यापीठाने आजवर अनेक प्रकारे कोरोनासंदर्भात योगदान दिले आहे आणि याही पुढील काळात हा कृतीपूर्ण सहभाग आपल्या सर्वांच्या सहकार्याने सुरू राहील. दही वैद्यकीय अपरिहार्यता लक्षात घेणे आवश्यक आहे, याकडे कुलगुरूंनी लक्ष वेधले आहे.

प्रभात Mon, 03
https://

छोट्या व्यावसायिकांना विद्यापीठाकडून मदतीचा हात कामांसाठी निविदा भरण्याच्या अटी शिथिल

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : कोरोना काळात लहान व्यावसायिक आणि ठेकेदारांना काम मिळण्याची संधी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने उपलब्ध करून दिली आहे. विद्यापीठाने स्थापत्य आणि विद्युत विभागाच्या कामांसाठीच्या निविदा भरण्याच्या अटी शिथिल केल्या असून, छोट्या व्यावसायिकांनाही विद्यापीठातील कामांच्या निविदा भरता येतील.

विद्यापीठात निवासी आणि अनिवासी अशा दोन प्रकारच्या इमारतींची विद्युत आणि स्थापत्य विभागाची कामे सुरू असतात. आतापर्यंत ही कामे मोठ्या आणि अनुभवी ठेकेदारांना मिळत होती. मात्र कोरोना महासाथीच्या काळात अनेक छोटे व्यावसायिक, ठेकेदारांची कामे गेली आहेत. त्यामुळे त्यांना मदतीची गरज आहे. या पार्श्वभूमीवर विद्यापीठाच्या नुकत्याच झालेल्या इमारत काम समितीच्या बैठकीत या देखभाल दुरुस्तीच्या कामासाठी निविदा भरण्यातील अटी शिथिल करण्याचा

विद्यापीठातील देखभाल दुरुस्तीच्या कामाऐवजी १० लाखांपर्यंतची कामे छोट्या व्यावसायिक, ठेकेदारांना करता येतील. कमी अनुभव, कमी उलाढाल असली तरी निविदा भरता येईल. स्पष्टतेच्या माध्यमातून विद्यापीठाच्या खर्चात बचत होईल आणि कामात अधिक पारदर्शकता येईल. विद्युत आणि स्थापत्य विभागातील निविदा <http://mahatenders.gov.in> या संकेतस्थळावर पाहता येतील.

- डॉ. प्रफुल्ल पवार, कुलसचिव

निर्णय घेतला गेला.

विद्यापीठाच्या स्थावर विभागाचे अधिकारी राजेंद्र पाटील म्हणाले, की या पूर्वी ठरावीक कामांसाठी नियमानुसार जेवढ्या किमतीचे काम आहे तेवढी आर्थिक उलाढाल असलेल्या, तशा पद्धतीच्या काम वेलेल्या व्यावसायिकांना निविदा भरण्याच्या अटी होत्या. आता त्या अटी शिथिल करण्यात आल्या आहेत.

लोकसत्ता

Fri, 07 May 2021

<https://epaper.loksatta.com/c/64>

News Paper Clippings During May 2021

Section: Work of Appreciation

विद्यापीठात ऑक्सिजन प्लांट

दररोज 900 सिलिंडर भरता येणार

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

पुण्यातील कोरोनारुग्णांना लागणाऱ्या ऑक्सिजनची गरज भागविण्यासाठी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने ऑक्सिजन जनरेशन अँड बॉटलिंग प्लांट उभारण्याचा निर्णय घेतला आहे. या प्लांटमधून दररोज १० लिटर क्षमतेचे १०० ऑक्सिजन सिलिंडर भरता येणार आहेत. हा प्रकल्प चार आठवड्यांत सुरू होणार असून, ऑक्सिजन निःशुल्क उपलब्ध करून देण्याचा विद्यापीठाचा प्रयत्न राहणार आहे.

राज्यात कोरोनाचा प्रादुर्भाव मोठ्या प्रमाणात वाढला आहे. त्यातही कोरोनाच्या संसर्गाने प्रकृती खालावलेल्या रुग्णांना ऑक्सिजन मोठ्या प्रमाणात लागत आहे. अशा परिस्थितीत मुंबई, पुणे, औरंगाबाद, नागपूर अशा महानगरांसोबतच लहान शहरांमध्ये ऑक्सिजनचा तुटवडा जाणवत आहे. त्यामुळे परराज्यातून ऑक्सिजनची गरज भागविण्यात येत आहे. अशा परिस्थितीत सामाजिक काम

“ ऑक्सिजन जनरेशन अँड बॉटलिंग प्लांट उभारण्यासाठी आवश्यक प्रक्रिया पूर्ण झाली आहे. ही प्रक्रिया तातडीने पूर्ण करण्यासाठी विद्यापीठ प्रशासन आणि कंपनीकडून एकत्रित प्रयत्न करण्यात येत आहेत. साधारण चार आठवड्यांत प्रकल्प कार्यान्वित होईल, अशी आशा आहे.

- डॉ. नितीन करमळकर, कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

प्लांटसाठी 'सीएसआर'च्या माध्यमातून निधी

'सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातील ऑक्सिजन जनरेशन अँड बॉटलिंग प्लांट उभारण्यासाठी साधारण २८ लाख रुपये खर्च येणार आहे. हा संपूर्ण निधी 'सीएसआर'मधून उभारण्यात येणार आहे. प्लांट कार्यान्वित झाल्यानंतर काही दिवस ऑक्सिजन निःशुल्क उपलब्ध करून देण्यासाठी प्रयत्न करण्यात येतील,' असे विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर यांनी सांगितले.

गुजरातमधील कंपनीच्या माध्यमातून ऑक्सिजन जनरेशन अँड बॉटलिंग प्लांट उभारण्याची प्रक्रिया सुरू केली आहे. याबाबत प्रा. एस. जी. घैसास म्हणाले, 'विद्यापीठाच्या खडकी गेटजवळील जागेत हा प्लांट येत्या चार आठवड्यांत कार्यान्वित करण्याचा प्रयत्न राहणार आहे. सध्या तेथे शेड आणि प्लॅटफॉर्मसारख्या सुविधा उपलब्ध आहेत. या प्लांटच्या माध्यमातून १० लिटर क्षमतेचे ५० ते १०० सिलिंडर दररोज भरता येतील.

Maharashtra Times 17.5.2021

पुणे विद्यापीठातही होणार प्राणवायू निर्मिती

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. २४ - सध्याची कोरोनाची स्थिती आणि ऑक्सिजन तुटवटा विचारात घेऊन सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने प्राणवायू निर्मिती आणि भरणा प्रकल्प (ऑक्सिजन जनरेशन अँड बॉटलिंग प्लँट) उभारण्याचा निर्णय घेतला आहे. येत्या तीन आठवड्यांत हा प्रकल्प कार्यान्वित होणार असल्याची चिन्हे आहे.

राज्यात ऑक्सिजनच्या तुटवड्यामुळे सामाजिक जबाबदारी म्हणून शहर आणि जिल्ह्यातील रुग्णांची गरज लक्षात घेऊन विद्यापीठाने प्राणवायूची निर्मिती करण्याचा निर्णय घेतला आहे. त्यासाठी विद्यापीठाच्या खडकी प्रवेशद्वाराजवळ

२८ लाखांची आवश्यकता

या प्रकल्पासाठी जवळपास सुमारे २८ लाख रुपयांचा निधी सामाजिक उत्तरदायित्वाच्या निधीतून उभा करण्याचा प्रयत्न करण्यात येत आहे. मात्र, सीएसआरद्वारे निधी उपलब्ध न झाल्यास प्राध्यापक-कर्मचाऱ्यांच्या एक दिवसाच्या वेतन त्यासाठी देण्यासाठी विद्यापीठाकडून पुढाकार घेतला जाणार आहे.

प्राणवायू निर्मिती आणि भरणा प्रकल्प उभारण्यात येणार आहे. गुजरातमधील कंपनीकडून हा प्रकल्प घेण्यात आला आहे.

या प्रकल्पातून २५ लिटरपर्यंतचे जवळपास ५० ते १०० सिलिंडर या भरता येऊ शकतात. हे सिलिंडर निःशुल्क भरून देण्याचा प्रयत्न आहे. तथापि, कोरोनाचा

प्रादुर्भाव संपल्यानंतरही हा प्रकल्प उपयुक्त ठरणार आहे. विद्यापीठाच्या विज्ञान विभागातील संशोधनासाठी ऑक्सिजनची आवश्यकता भासते. त्यामुळे विद्यापीठातील संशोधनासाठी किंवा पुण्यातील अन्य संशोधन संस्थांना ऑक्सिजनचा पुरवठा केला जाणार असल्याचे विद्यापीठाकडून सांगण्यात आले आहे.

प्रभात Tue, 25 May 2021
<https://epaper.eprabhat.net/c/61152177>

News Paper Clippings During May 2021

Section: Work of Appreciation

विद्यापीठात सॅम्पल टेस्टिंग सुरू

**सेंटर फॉर मॉलिक्युलर
डायग्नोस्टिक अँड
रिसर्च कार्यान्वित**

“विद्यापीठाच्या एका इमारतीत जैवशास्त्र विभागातील प्राध्यापक व विज्ञान विषयातील स्वयंसेवकांच्या मदतीने हे रिसर्च सेंटर कमी खर्चात सुरू केले आहे. यासाठीचा सर्व निधी विद्यापीठाचा असून, येथे चाचण्या मोफत केल्या जात आहेत.
- डॉ. नितीन करमळकर, कुलगुरू, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या महत्वाकांक्षी प्रकल्पांपैकी एक असणाऱ्या 'कोविड सॅम्पल टेस्टिंग' प्रकल्पाला गुरुवारपासून सुरुवात झाली. त्यानुसार विद्यापीठात नव्याने उभारण्यात आलेल्या 'सेंटर फॉर मॉलिक्युलर डायग्नोस्टिक अँड रिसर्च' मध्ये रोज १०० नमुन्यांची 'आरटी-पीसीआर' चाचणी करता येणार आहे.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर यांच्या संकल्पनेतून व कुलसचिव डॉ. प्रफुल्ल पवार यांच्या प्रयत्नांतून साकारलेल्या 'सेंटर फॉर मॉलिक्युलर डायग्नोस्टिक अँड रिसर्च' मध्ये गुरुवारपासून सॅम्पल तपासणीला प्रत्यक्ष सुरुवात झाली. या

वेळी प्र-कुलगुरू डॉ. एन. एस. उमराणी, अधिष्ठाता डॉ. मनोहर चासकर, डॉ. पराग काळकर, सीए अतुल पाटणकर, डॉ. संजीव सोनवणे आदी उपस्थित होते.

या प्रकल्पाबाबत माहिती देताना केंद्राच्या नोडल अधिकारी डॉ. करिश्मा परदेशी म्हणाल्या, 'विद्यापीठाच्या विविध विभागांतील दहा प्राध्यापक यावर काम करीत आहेत. या सर्व प्राध्यापकांनी मागील चार महिने आयसर या संस्थेत

प्रत्यक्ष तपासणी प्रक्रियेत भाग घेऊन जवळपास दहा हजारपेक्षा अधिक तपासण्या केल्या होत्या. यामध्ये डॉ. अभिजित कुलकर्णी, डॉ. विठ्ठल बारवकर, डॉ. स्मृती मित्तल, डॉ. वैजयंती ताम्हाणे प्राध्यापक सहभागी झाले होते.'

'रुग्णालयांमधून रुग्णांचे सॅम्पल्स दररोज येतील. त्यानंतर ३० स्वयंसेवकांच्या मदतीने या सॅम्पल्सची तपासणी करून त्यांचे निकाल पाठवले जाणार आहेत. या ठिकाणी रुग्णांची प्रत्यक्ष तपासणी केली जाणार नाही,' असेही डॉ. परदेशी यांनी सांगितले. डॉ. प्रफुल्ल पवार म्हणाले, 'हे केंद्र सुरू करण्यासाठी आयसीएमए, आयबीएससी एएफएमसी, डीएमईआर, पीएमसी या सर्व संस्थांची परवानगी घेण्यात आली.'

Maharashtra Times 28.5.2021

Condolence Messages

आपल्या महाविद्यालयामध्ये, प्रयोगशाळा सहाय्यक म्हणून उत्तम कामगिरी केलेले, श्री आप्पा कांबळे यांचे दिनांक ६ मे २०२१ रोजी दुःखद निधन झाले. त्यांच्या आत्म्यास सद्गती प्राप्त व्हावी हीच ईश्वरचरणी प्रार्थना. भावपूर्ण श्रद्धांजली.

Condolence Messages

मॉडर्न महाविद्यालयाचे माजी प्रबंधक श्री. दिलीप खोपकर यांचे शुक्रवार ७ मे २०२१ रोजी अल्पशा आजाराने दुःखद निधन झाले. मॉडर्न महाविद्यालयातील सर्व शिक्षक शिक्षकेतर सहकारी त्यांच्या कुटुंबियांच्या दुःखात सहभागी आहेत. ईश्वर त्यांच्या आत्म्यास शांती देवो ही प्रार्थना.

Upcoming Events

<i>June 2021</i>						
Sun	Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat
		1	2	3	4	5
6 <i>Shivswarajya Din</i> 	7	8	9	10	11	12
13 <i>Maharana Pratap Jayanti</i> 	14	15	16	17	18	19 <i>Reading Day</i>
20	21	22	23	24	25	26 <i>Rajarshi Shahu Maharaj Jayanti</i>
27	28	29	30			

**"Learning gives creativity,
Creativity leads to thinking,
Thinking provides knowledge,
Knowledge makes you great."**

-Abdul Kalam

Other than the Photos of Modern College Pune-5, Event Photos, Newspaper clipping images, all other images in this Bulletin Issue are downloaded from Google Images., Pinterest, Freepik.Com.

Disclaimer: The Publisher and Editorial Team of this Issue of Library E-Bulletin are not responsible for the views expressed in the Articles.